

INDOKOLÁSOK TÁRA

3. szám

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2026. január 6., kedd

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a mohácsi csata hőseinek emlékéről szóló 2025. évi CXIII. törvényhez	31
Végső előterjesztői indokolás a 2027. évi kis népszámlálásról szóló 2025. évi CXIV. törvényhez	31
Végső előterjesztői indokolás a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2026. évi egységes költségvetéséről szóló 2025. évi CXV. törvényhez	35
Végső előterjesztői indokolás a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2024. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló 2025. évi CXVI. törvényhez	49
Végső előterjesztői indokolás a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi CXVII. törvényhez	70
Végső előterjesztői indokolás a büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi CXVIII. törvényhez	79
Végső előterjesztői indokolás a belügyi humán ágazatokat érintő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXIX. törvényhez	96
Végső előterjesztői indokolása közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi CXX. törvényhez	101
Végső előterjesztői indokolás a közszolgálati tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXI. törvényhez	109
Végső előterjesztői indokolás a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezete alanyi körének kiterjesztésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXII. törvényhez	113
Végső előterjesztői indokolás a nyilvántartásokkal és digitalizációval összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXIII. törvényhez	114
Végső előterjesztői indokolás a környezetvédelemmel, a hulladéküzemeléstől és a vízközösségi szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXIV. törvényhez	118
Végső előterjesztői indokolás az egyes törvényeknek a közrend védelmét és a közbiztonság megerősítését, valamint a terrorizmus elleni fellépést szolgáló, továbbá a jogrendszer egységét fenntartani hivatott módosításáról szóló 2025. évi CXXV. törvényhez	123
Végső előterjesztői indokolás a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXVI. törvényhez	127
Végső előterjesztői indokolás a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló 2025. évi CXXVII. törvényhez	129
Végső előterjesztői indokolás a minősített adat védelméről szóló törvény és ezzel kapcsolatos más törvények, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításával összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXVIII. törvényhez	144
Végső előterjesztői indokolás az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXIX. törvényhez	150
Végső előterjesztői indokolás az energiaszövetkezettel összefüggésben a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXX. törvényhez	153
Végső előterjesztői indokolás a nemzetiségi utónévjegyzékkel összefüggésben az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény, valamint a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXXI. törvényhez	155

Végső előterjesztői indokolás a behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről szóló 2013. évi XXIII. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXXII. törvényhez	156
Végső előterjesztői indokolás az egyes állami tulajdonban álló ingatlanoknak a Magyarországi Református Egyház részére történő tulajdonba adásáról szóló 2017. évi XXXI. törvény és az egyes vagyonzadálkodási kérdésekről, illetve egyes törvényeknek a jogrendszer koherenciájának erősítése érdekében történő módosításáról szóló 2021. évi Cl. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXXIII. törvényhez	158

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a készenléti töltőállomások működéséről szóló 411/2025. (XII. 22.) Korm. rendeletehez	160
Végső előterjesztői indokolás a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel összefüggő egyes kormányrendeletek jogharmonizációs célú módosításáról szóló 412/2025. (XII. 22.) Korm. rendeletehez	160
Végső előterjesztői indokolás a rozsdaövezeti akcióterületek kijelöléséről és egyes akcióterületeken megvalósuló beruházásokra irányadó sajátos követelményekről szóló 619/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet módosításáról szóló 413/2025. (XII. 22.) Korm. rendeletehez	161

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a villamos energia rendszerhasználati díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló 10/2024. (XI. 14.) MEKH rendelet módosításáról szóló 20/2025. (XII. 22.) MEKH rendeletehez	162
Végső előterjesztői indokolás az energetikai szabályozási tesztkörnyezetről szóló 12/2025. (VII. 17.) MEKH rendelet módosításáról szóló 21/2025. (XII. 22.) MEKH rendeletehez	163
Végső előterjesztői indokolás az egyes, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága feladatkörét érintő rendeletek módosításáról szóló 14/2025. (XII. 22.) SZTFH rendeletehez	164

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az útdíjszolgáltatási gazdasági társaság, az útdíjszedő, az útdíjellenőrzés-támogatói feladatok ellátására kijelölt szervezet és az egyetemes útdíjszolgáltató által a használatidíj-rendszer és az útdíjrendszer üzemeltetése és fejlesztése érdekében igénybe vehető közreműködő kijelöléséről szóló 39/2025. (XII. 22.) ÉKM rendeletehez	171
Végső előterjesztői indokolás az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátás, a közforgalmú menetrendkészítés és egységes egyeztetési eljárás részletes szabályairól szóló 40/2025. (XII. 22.) ÉKM rendeletehez	171
Végső előterjesztői indokolás a magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet, valamint a légi járművek és légi jármű komponensek karbantartásának személyi jogosításairól és képzési követelményeiről szóló 13/2012. (III. 6.) NFM rendelet módosításáról szóló 42/2025. (XII. 22.) ÉKM rendeletehez	172
Végső előterjesztői indokolás az igazságügyi szakértők szakmai továbbképzéséről szóló 17/2025. (XII. 22.) IM rendeletehez	172

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a mohácsi csata hőseinek emlékéről szóló 2025. évi CXIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

2026-ban lesz az 1526. évi mohácsi csata 500. évfordulója. Az évforduló kapcsán a törvényjavaslat a kereszteny sereg bátor és önfeláldozó helytállásának állít emléket.

Az 1526. évi mohácsi csata nemzeti tragédia volt nem csupán hazánknak, de a környező országoknak egyaránt, és történelmi emlékezetükben is ekként él emléke.

Mohács és környéke a Trianon utáni Magyarország – Budapest és Esztergom után – egyik legfontosabb történelmi helyszíne, amelynek közép-európai, sőt világtörténelmi olvasata van. Mohácsnak hatalmas a szerepe nem csupán a magyar identitás, hanem a Magyarországgal kapcsolatos nemzetközi kép alakításában is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az Országgyűlés a 2026. évet a mohácsi csata hőseinek emlékévé nyilvánítja.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás a 2027. évi kis népszámlálásról szóló 2025. évi CXIV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Stt.) 8. § (2) bekezdés d) pontja alapján a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) feladata a népesség adatainak összeírása céljából időszakonként törvényben meghatározott módon népszámlálás, illetve kis népszámlálás végrehajtása és az ezekből származó adatok közzététele.

A KSH két népszámlálás közötti időszakban mintavételes „kis népszámlálást” 1963 óta hajt végre annak érdekében, hogy a legutóbbi népszámlálás óta bekövetkezett változásokat mérje.

Mindezeken túlmenően a 2022-ben végrehajtott népszámlálást követően a KSH megkezdte a felkészülést, hogy adminisztratív adatok felhasználásával tegye nyomon követhetővé a népesség számának és számos jellemzőjének alakulását, és ezzel biztosítsa a következő népszámlálás adminisztratív adatokon alapuló végrehajtását. Az adminisztratív adatforrások azonban jelenleg nem tartalmazzák az elvárt népszámlálási adatok teljes körét.

Mindezek miatt és annak érdekében, hogy a következő, teljes körű népszámlálás végrehajtása elsősorban adminisztratív adatokra épülhessen, a KSH-nak megfelelően elő kell készítenie a saját regisztereit, adatbázisait. Ehhez kiemelten fontos adatforrást szolgáltat a kis népszámlálás, mint nagymintás, kötelező lakossági adatfelvétel, amelynek keretében a hagyományos népszámlálási típusú adatgyűjtés mellett az adminisztratív adatok statisztikai célú vizsgálata, pontosítása is megtörténik. Az eredmények alapján olyan modellek készíthetők, amelyek segítik az adminisztratív adatok statisztikai felhasználását és felhasználhatók a nyilvántartási adatokon alapuló 2031. évi népszámlálás során.

A kis népszámlálás a népszámláláshoz hasonlóan személyes adatokat gyűjt és tárol, ezért azt törvénynek kell elrendelnie. A törvény rendelkezik az adatfelvétel részletes tematikájáról, a megvalósítás módjának részleteiről és a résztvevők feladatairól.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényben használt kifejezés módosítása a mikrocenzus elnevezést kis népszámlálásra változtatja. Ennek oka, hogy a jogalkotásról szóló törvény szerint a jogszabályok megfogalmazásánál törekedni kell a közérthetőségre, a mikrocenzus pedig nem magyar eredetű kifejezés. A census latin eredetű szó, jelentett adót és vagyoni állapotra alapozott választói jogot is. A kis népszámlálás kifejezés használata jobban megfelel a közérthetőség követelményének és jobban visszatükrözi a tevékenység célját.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvény tartalmazza az adatszolgáltatás eszmei időpontját, vagyis azt az időpontot, amelyre az adatok vonatkoznak.

A 2027. évi kis népszámlálás eszmei időpontja pontosan öt évvel követi a 2022. évi népszámlálás eszmei időpontját abból a célból, hogy a társadalmi jellemzőkben az elmúlt öt évben bekövetkezett változások pontosan mérhetők legyenek.

A törvény meghatározza az adatszolgáltatók körét, majd tételesen is felsorolja az adatszolgáltatásra kötelezettsétek csoportjait. A kis népszámlálás során össze kell írni a mintába bekerült valamennyi lakott, üres vagy nem lakás céljára használt lakást, a lakott üdülőket, a lakott egyéb lakóegységeket (a továbbiakban együtt: a lakások) és a közösségi éjszakai elhelyezést nyújtó intézeteket, valamint az ezekben élő, az összeírás körébe tartozó személyeket.

A személyek közül össze kell írni

- az összeírt lakásban, intézetben lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező, vagy bejelentés nélkül élő magyar állampolgárokat,
- az összeírt lakásban, intézetben élő külföldi állampolgárokat, ha három hónapnál hosszabb ideig tartózkodnak a Magyarország területén,
- az összeírt lakásban, intézetben élő hontalan személyeket.

A törvény intézkedik a mintanagyságról, az adatfelvétel módjáról, az adatfelvétel kezdetéről és befejezésének határidejéről.

A kis népszámlálást az önkötöttéses és a telefonos, illetve személyes interjús módszer kombinálásával kell végrehajtani. Az adatszolgáltatás módját az adatszolgáltatásra kötelezett személy választja meg. A kis népszámlálás a mintába bekerült lakosságra adatszolgáltatói terhet ró. Az adatszolgáltatási módszerek közötti választási lehetőség ezt a terhelést csökkenti. Ugyanezen cél elérése érdekében a kis népszámlálás során a lehetőségekhez képest rövid, egyszerűen és kevés időtávfordítással kitölthető kérdőívet kell alkalmazni.

Az adatfelvételi időszak elején az adatszolgáltatók számlálóbiztos közreműködése nélkül, önkötéssel válaszolhatják meg a kérdéseket. Ha valamely ok miatt nem ezt a módszert választják, később telefonon, illetve az őket felkereső számlálóbiztosnak válaszolva teljesíthetik adatszolgáltatási kötelezettségüket.

Az adatfelvételt 2027. október 1. és 2027. november 7. között kell végrehajtani. Az adatelőkészítés és feldolgozás 2028. november 7-ig tart.

2. §

A törvény tartalmazza azokat az adatköröket, amelyekre a kis népszámlálás programja kiterjed. Annak érdekében, hogy a 2022 óta bekövetkezett változások mérhetők legyenek, a kis népszámlálás adatkörei a 2022. évi népszámlálásval megegyeznek, minden esetben, amikor a mintás adatfelvétel ezt lehetővé teszi.

Az adatkörök törvényben történő felsorolása garanciát jelent az állampolgárok számára, hogy a kis népszámlálás során csak a törvényben felsorolt körben kötelezhetők válaszadásra.

Az adatgyűjtés a személyek vonatkozásában tartalmazza a legalapvetőbb adatokat, mint a születési nem, a születési hely és idő, a törvényes családi állapot, az állampolgárság és a lakóhely. Tartalmazza továbbá a természetes személy családi és utónévét, illetve az anyja születési nevét (ez utóbbiban eltér a 2022. évi népszámlálástól).

A 2027. évi kis népszámlálás alkalmával is szükséges megkérdezni azt a lakkímet is, amelyet a természetes személy tényleges lakóhelyének tekint, függetlenül attól, hogy oda bejelentkezett-e vagy sem. Ez a lakkím szükséges a népszámlálási lakónépesség-fogalom biztosításához, továbbá a pontos és valós vándorlási és ingázási statisztikák elkészítéséhez is.

A születéskori és az előző lakóhely, továbbá a legalább egy évig tartó külföldi tartózkodás kérdezése is a vándorlások mértékének és irányának vizsgálatát célozza.

Az egyes iskolai végzettségi szintekhez tartozók száma és aránya az egyik legfontosabb jellemzője egy ország lakossága tudásvagyónak, szellemi potenciáljának. A hivatalos nyilvántartások jelenleg nem tartalmazzák teljes körűen a természetes személyek iskolai végzettségét.

A népesség gazdasági aktivitási és foglalkoztatási jellemzőre is érvényes, hogy a gyűjtött adatok fogalmilag megfelelnek a nemzetközi előírásoknak, a munkahely és a tényleges lakóhely településének összevetésével az ingázók számának meghatározása is lehetővé válik.

Ahhoz, hogy Magyarországon elérhetők legyenek az egészségi állapotra vonatkozó, nemzetközi összehasonlításra lehetőséget biztosító statisztikai adatok, indokolt, hogy e téma kör a kis népszámlálás adatköreinek is a részét képezze.

A háztartások és a családok vizsgálatának jelentőségét alapvetően meghatározza, hogy a háztartások a társadalom legkisebb gazdasági, a családok pedig a legkisebb vérési, rokon egységei. A családok életkörülményeinek feltérképezéséhez a népszámlálások és kis népszámlálások jelenleg egyedülálló adatforrást biztosítanak. Ennek érdekében kerülnek felvételre a kis népszámlálás keretében a családi állapotra, családi állásra, élve született gyermek számára, születési idejére vonatkozó adatok.

A lakásokra vonatkozóan a kis népszámlálás során gyűjtött adatok képet adnak a magyarországi lakásállomány számáról, nagyság szerinti összetételéről, egyes felszereltségi és közmű-ellátottsági jellemzőiről, felújítottságáról, a tulajdonviszonyokról.

A program tartalmazza a közösségi elhelyezést nyújtó intézetek összeírását is. Ennek keretében az ott élők adatain túl az intézetek legfontosabb jellemzőinek felvételére is sor kerül.

Annak érdekében, hogy az Stt.-ben foglalt adatkezelési korlátozások a kis népszámlálás során érvényesüljenek, a jelen törvény 2. §-a rendelkezik a kis népszámlálás során felvett azonosító adatok biztonságos kezeléséről.

Ennek érdekében az adatok felvételekor, a kérdőív véglegesítésekor az adatgyűjtő alkalmazás automatikus módon elvégzi az adatok általánosítását.

A feldolgozás lezárásakor a létrejött, a kis népszámlálás során felvett valamennyi jellemzőt tartalmazó adatállomány vonatkozásában el kell végezni egy teljes anonimizációt, amely során az adatok kapcsolatát az adatszolgáltatókkal véglegesen meg kell szüntetni. Az így létrejött adatállomány személyazonosításra már nem alkalmas, ugyanakkor abból adatközlések végezhetőek, adatalemzések készíthetőek.

A kis népszámlálási adatok előkészítését, feldolgozását követően, a későbbiekben azok továbbvezetéséhez, továbbá az adatok egyéb, a KSH által végrehajtott adatfelvételek előkészítéséhez, mintavételhez történő felhasználhatósága érdekében ugyanakkor biztosítani kell a kis népszámlálás során felvett álnevesített adatok megőrzését, ezzel egyidejűleg garantálni kell az adatkezelés biztonságát is.

3. §

A törvény rögzíti, hogy az adatszolgáltatás kötelező, és az adatszolgáltató köteles a valóságnak megfelelő adatot szolgáltatni. Nem kötelező az egészségi állapotra vonatkozó adatszolgáltatás.

A helyesbítéshez való jog korlátozottan gyakorolható a kis népszámlálás adatok esetében, ezzel az adatfeldolgozás megkezdéséig élhet az adatszolgáltató, mint érintett.

Az érintetti jogok fenti korlátozására az általános adatvédelmi rendelet 89. cikk (2) bekezdése alapján állapíthat meg eltérést a törvény.

A törvény megállapítja, hogy a gyűjtött adatok kizárolag statisztikai célra használhatók. Ez utóbbi kitétel biztosítja, hogy az adatszolgáltatók egyedi adatai visszaazonosítható módon nem kerülhetnek nyilvánosságra, továbbá, hogy a statisztikai célra gyűjtött adatok más célra nem kerülhetnek felhasználásra.

Ezt támasztja alá, erősíti az Stt. 39. § (8) bekezdése, amely szerint a statisztikai adatfelvétel keretében kezelt egyedi adat kizárolag statisztikai célra használható. Tilos annak bármely nem statisztikai, azaz a statisztikai adat-előállítási folyamaton kívüli célra, különös tekintettel az egyedi adat büntető-, polgári peres, nemperes eljárás, hatósági, adóigazgatási eljárás során történő felhasználása, illetve belföldi jogsegély keretében való felhasználásra történő átadása.

4. §

A törvény a KSH feladatavá teszi a kis népszámlálás előkészítését, az internetes önkítöttsé és a személyes interjú általi adatgyűjtés lebonyolítását, a telefonos interjús adatgyűjtés szakmai felügyeletét, továbbá az adatok feldolgozását és közzétételét.

A 2027. évi kis népszámlálás adatfelvétele alatt a KSH egy újabb csatornán, azaz telefonos interjús adatszolgáltatással is lehetővé teszi a válaszadást. Mivel a KSH jelenleg nem rendelkezik olyan mértékű technikai eszközállománnyal, emberi erőforrással és szakmai tapasztalattal, amelyre egy ekkorá méretű adatgyűjtés esetén szükség lehet, így a telefonos interjús adatgyűjtés lebonyolításához a KSH külső vállalkozó igénybevételét tervezí. A telefonos interjús adatgyűjtés során telefonos megkeresés útján is megtörténhet a válaszadásra felkérés.

A személyes interjús adatgyűjtés lebonyolítása érdekében a KSH szerződik az összeírást végző természetes személyekkel.

A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek által fenntartott intézetek, valamint az ezekben az intézetekben élők vonatkozásában a 2027. évi kis népszámlálás helyi előkészítéséért és az adatfelvétel végrehajtásáért az intézet vezetője a felelős. Fontos adatvédelmi garancia, hogy ezek a természetes személyek, bár az adatfelvétel szervezési feladatait ellátják, az összegyűjtött adatokba nem tekinthetnek be, azok közvetlenül a KSH-hoz kerülnek, így biztosítva a statisztikai célú felhasználás kizárolagosságát.

5. §

A kis népszámlálás egyik választható módja az internetes önkítöttsé. A szakasz meghatározza az ezzel kapcsolatos alapvető szabályokat. Az elektronikus adatszolgáltatás részletes szabályait kormányrendelet fogja szabályozni.

6. §

A törvény garanciális jelleggel felsorolja azokat az adminisztratív nyilvántartásokat, amelyeket a KSH a kis népszámlálás során jogosult felhasználni. Az adatátadásokra az Stt. 28. §-át kell alkalmazni, ennek keretében a KSH valamennyi adatgazda szervezettel együttműködési megállapodást köt, amely tartalmazza az átadásra kerülő adatok körét, gyakoriságát, formáját.

7. §

A Kormány hatáskörébe indokolt utalni, hogy rendeletben szabályozza a kis népszámlálás megszervezésével kapcsolatos feladatakat, a kis népszámlálás előkészítésében és végrehajtásában résztvevők feladatait, a kis népszámlálás adatkörök, valamint az átvett adminisztratív adatok adatköreinek adattartalmát és az adatszolgáltatással összefüggő további általános szabályokat.

8. §

Hatálybaléptető rendelkezést tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás**a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2026. évi egységes költségvetéséről szóló 2025. évi CXV. törvényhez****ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS**

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok megfelelő alkalmazásával gazdálkodik, feladatai ellátásával összefüggő kiadásokat saját bevételéből és költségvetési hozzájárulásból fedezi. A Hatóság önálló szabályozó szerv.

A médiászolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 134. § (1) bekezdése pontosította a gazdálkodás kereteit. Kiemelendő a vonatkozó jogszabályok megfelelő alkalmazásának fordulata.

Az Mttv. 134. § (2)-(3) bekezdései alapján, a Hatóság egységes költségvetését – mely tartalmazza a Hatóság, a Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) és a Médiászolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: Alap) költségvetését – az Országgyűlés önálló törvényben fogadja el. A törvényjavaslatot az Országgyűlés költségvetési ügyekben illetékes bizottsága – a Hatóság elnöke által a tárgyévet megelőző év szeptember 15-ig megküldött javaslata alapján – a tárgyévet megelőző év október 31-ig nyújtja be az Országgyűlésnek.

A Médiatanács az Mttv. alapján működő szervezet, amely a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok megfelelő alkalmazásával gazdálkodik. A Médiatanács az Országgyűlés felügyelete alatt álló önálló jogi személy, költségvetését a Hatóság egységes költségvetésének részeként hagyja jóvá az Országgyűlés.

Az egységes költségvetés tartalmazza továbbá a média területét érintő Médiatanács kezelésében lévő kiadási és bevételi előírányzatokat is.

Az Alap az Mttv. 136. § (6) bekezdése szerint önálló jogi személy, melynek kezelője a Médiatanács. Az Alap éves költségvetését a Hatóság egységes költségvetésének mellékleteként az Országgyűlés hagyja jóvá.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság költségvetése

KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK

1. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK

Tervjavaslat: 17 820,0 millió Ft

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) köztisztviselőinek illetménye a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Küt.) szerinti köszolgálati jogviszony alapján, valamint elnöki döntés figyelembenve került meghatározásra. Az előző évi tervhez hasonlóan, a személyi juttatások legjelentősebb elemét a Küt. szerinti illetmények, munkabérek jogcím jelenti.

A személyhez kapcsolódó téritések, juttatások és ezek vonzataként jelentkező járulékok a hatályos jogszabályoknak megfelelően kerültek a költségvetési tervjavaslatba. A terv 800 fős létszámmal készült, amely megegyezik az előző évi létszámrétekkel.

Foglalkoztatottak személyi juttatásai

Tervjavaslat: 17 256,0 millió Ft

A foglalkoztatottak személyi juttatásai 17 256,0 millió Ft-ot tesznek ki, amelynek 69,8%-át (12 050,0 millió Ft) a törvény szerinti illetmények, munkabérek adják. A költségvetés a Hatóság munkavállalói részére 8,0%-os általános bérfejlesztést tartalmaz.

A terv három havi jutalommal számol, amely teljesítményértékeléshez van kötve. A Hatóságnál félévente teljesítményértékelés történik, a Hatóság speciális feladataival összhangban. A Hatóság – mint önálló szabályozó szerv – elnöke saját hatáskörben jogosult a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 110/A. §-a szerint megállapítani a Hatóságnál dolgozó köztisztviselőkre (vezetőkre és beosztottakra egyaránt) vonatkozó személyzeti és bérpolitikát. A teljesítményértékelési rendszerben meghatározott szempontok szerint végzett értékelés alapján, minden munkavállaló évente maximum három havi bérének megfelelő teljesítménybérben részesülhet. Ez összegszerűen a normatív jutalmak soron jelenik meg, mint a második legnagyobb jogcím az előirányzaton belül (3 150,0 millió Ft).

Céljuttatásra szánt kiadással 2026. évre nem tervez a Hatóság. A végkielégítési kiadások tervszáma az előző évvivel azonos mértékben került megtervezésre, a Hatóság erre a célra 30,0 millió Ft-ot tervez. A szolgálati elismerés és törzsgárda jogcím 2026. évi 351,0 millió Ft-os tervszáma nagymértékű csökkenést mutat, ugyanis a 2025-ös évben kiemelkedően magas volt azon munkavállalók száma, akik a Hatóság megalakulásának időpontjától (2010. augusztus 11.) folyamatos munkaviszonytal rendelkeztek, így részükre 15 éves törzsgárda elismerés került kifizetésre. A bérben kívüli juttatások soron a korábbi évekhez hasonló összeg látható, 953,0 millió Ft. A foglalkoztatottak egyéb személyi juttatásai soron – így különösen betegszabadság idejére eső díjazás, önkéntes nyugdíjpénztári és egészségpénztári befizetés – 632,0 millió Ft került a tervbe. Egyéb költségtérítésekre, támogatásokra 90,0 millió Ft-ot tervez a Hatóság.

Külső személyi juttatások

Tervjavaslat: 564,0 millió Ft

A külső személyi juttatások előirányzata biztosít fedezetet a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében nem saját foglalkoztatottaknak fizetett díjazások kiadásaira, valamint a reprezentációs kiadásokra.

2. MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ

Tervjavaslat: 2 670,0 millió Ft

A munkaadókat terhelő járulékok a 2026. évre várható járulékkulcsokkal kerültek megtervezésre. A terv a szociális hozzájárulási adó mértékére 13,0%-ot, a munkáltatót terhelő személyi jövedelemadó mértékére 15,0%-ot tartalmaz.

3. DOLOGI KIADÁSOK

Tervjavaslat: 20 770,0 millió Ft

A dologi kiadások tervjavaslatra a várható feladatok ellátásához szükséges erőforrások számszerűsítése mellett, a 2025. első félévi tény adatok, a 2025 második félévében várható teljesítések, valamint a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2025. évi egységes költségvetéséről szóló 2024. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: 2024. évi LXIII. törvény) szerinti előirányzat alapján került összeállításra. A dologi kiadások főösszege a 2024. évi LXIII. törvény szerinti 2025. évi előirányzat összegénél 8 830,0 millió Ft-tal alacsonyabb. A 2025. évi előirányzat tartalmazta az Adattörő alkalmazás működtetése kapcsán tervezett, összesen 10 000,0 millió Ft kiadást is, a 2026. évi Adattörő alkalmazással kapcsolatos kiadások annak előző évi maradványából kerülnek finanszírozásra, így azok nem szerepelnek az elemi költségvetésben. A csökkenés mellett megjelenő 1 170,0 M Ft többlet a szerződések, beszerzések összegébe beépülő inflációs hatást jeleníti meg.

Készletbeszerzés

Tervjavaslat: 401,0 millió Ft

Ezen a tételen a szakmai anyagok (könyv, folyóirat, informatikai és mérési célú eszközök, amelyek legfeljebb egy évig szolgálják a tevékenységet), valamint üzemeltetési anyagok (papír, irodászer, nyomtatvány, hajtóanyag, valamint egyéb üzemeltetési anyagok) kerültek megtervezésre. A 2026. évi előirányzat 6,0 millió Ft-tal haladja meg az előző évi terv értékét.

Kommunikációs szolgáltatások

Tervjavaslat: 3 938,0 millió Ft

Ez a jogcím biztosít fedezetet az informatikai szolgáltatásokra (számítógépes rendszerek tervezése, az ezekkel kapcsolatos tanácsadás, továbbá szoftverek készítése, módosítása, informatikai eszközök bérlese, karbantartása, valamint az adatátviteli célú távközlési díjak és egyéb informatikai szolgáltatások) és az egyéb kommunikációs szolgáltatások költségeire.

Informatikai szolgáltatások igénybevételére 3 890,0 millió Ft-ot tervez a Hatóság. Az összeg 390,0 millió Ft növekedést mutat a 2025. évi előirányzathoz képest. Az egyéb kommunikációs szolgáltatások soron a vezetékes és mobil távközlési díjak, a műsorvételi és műsorközlési jogdíjak kerültek a tervbe, 48,0 millió Ft összegben.

Szolgáltatási kiadások

Tervjavaslat: 6 835,0 millió Ft

A dologi kiadások legjelentősebb előirányzata a szolgáltatási kiadások. A közüzemi díjak 2026. évi tervértéke 490,0 millió Ft, melyből a villamosenergia szolgáltatás díja 380,0 millió Ft-ot tesz ki. A bérleti és lízingdíjak 340,0 millió Ft-os összeggel került tervezésre. Jelentős kiadási téTEL a tárgyi eszközökön, készleteken (az informatikai eszközök kivételével) végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatások költsége (845,0 millió Ft), mint például az ingatlanok, járművek és a műszerek karbantartási kiadásai.

A szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadásainak terv szerinti összege 2 210,0 millió Ft, a jelentős csökkenés magyarázata, hogy a 2025. évitől eltérően, a 2026. évi előirányzat nem tartalmazza az Adattörő alkalmazás kiadásait (2025. évben nettó 7 874,0 millió Ft volt). A tervérték tartalmazza az országos reklámkataszter vezetésével kapcsolatos kiadásokat is.

Szintén jelentős téTEL az egyéb szolgáltatások kiadása 2 950,0 millió Ft értékben. Ezen jogcím meghatározó eleme a mérésügyi- és ingatlan üzemeltetési kiadások, valamint a takarítási kiadások, de itt kerülnek elszámolásra

a pénzügyi tevékenységhez kapcsolódó banki költségek, tranzakciós díjak, a postai szolgáltatás, továbbá a biztosítások is.

Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások

Tervjavaslat: 405,0 millió Ft

A jogcímén belül a kiküldetések kiadásai mintegy 60,5%-ot (245,0 millió Ft) képviselnek, ezen belül pedig a külföldi kiküldetések 95,9%-ot tesznek ki, amelyek valamennyi, a személyi juttatások között nem elszámolható kiadást, így különösen az utazási- és szállásköltségeket, az elszámolható élelmezési, utasbiztosítási kiadásokat, valamint a saját személygépkocsi igénybevételével kapcsolatos költségtérítéseket tartalmazzák.

A reklám- és propaganda kiadások (39,5%) között kerülnek elszámolásra a Hatóság tevékenységét bemutató, népszerűsítő és egyéb ismeretterjesztő célokra szolgáló reklám- és marketing anyagok, valamint hirdetések, közvélemény kutatási, médiafigyelési- és médialemezési szolgáltatások költségei. Ennek tervszáma 160,0 millió Ft.

Különféle befizetések és egyéb dolegi kiadások

Tervjavaslat: 9 191,0 millió Ft

Ezen a rovaton kell elszámolni a működési célú, előzetesen felszámított áfát, a fizetendő áfát, a kamatiadásokat, az egyéb pénzügyi műveletek kiadásait (ideértve az év közbeni valutakészletek, valamint a devizaszámlán lévő deviza Ft-ra történő átváltásakor realizált árfolyamveszteséget, és a külföldi pénzértékre szóló kötelezettséghez kapcsolódó realizált árfolyamveszteséget).

E költségvetési sor legjelentősebb tételei az áfakiadások, összesen 9 077,0 millió Ft értékben, ami a teljes előirányzat 98,8%-a. Az egyéb dolegi kiadások tételei 114,0 millió Ft értékben szerepelnek a tervben. Ez a jogcím magában foglalja a tevékenység ellátásával kapcsolatban felmerülő adó- (áfa nélkül), vám-, illeték- és más adójellegű kifizetéseket, a kötelező jellegű díjakat (pl. úthasználati díjat, a járművek műszaki vizsgáztatásának díját), közbeszerzési díjakat. Fedezetet biztosít a más rovaton nem szerepelhető dolegi jellegű kiadásokra (pl. kötbér, jótállás, késedelmi kamat).

4. EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK

Tervjavaslat: 5 220,0 millió Ft

Ez az előirányzat magában foglalja a nemzetközi kötelezettségekkel összefüggő kiadásokat (tagdíjak), valamint a működési célú támogatásokat. A jogcímnek a tervszáma elmarad az előző évi értéktől, a Hatóság a saját bevételek fel nem használt részéből kigazdálkodott működési támogatását a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: Alap) részére az előző évi 6 000,0 millió Ft helyett 4 000,0 millió Ft-tal tervezí.

Nemzetközi kötelezettségek

Tervjavaslat: 20,0 millió Ft

Ezen a rovaton kell elszámolni a nemzetközi szervezetekben történő részvétel után fizetendő tagsági díjakat.

Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülre

Tervjavaslat: 380,0 millió Ft

Az egyéb működési célú kiadásokon belül, az államháztartáson belüli támogatásra 380,0 millió Ft-ot tartalmaz a tervjavaslat, a Hatóság 2026. évben is szerepet kíván vállalni a felsőoktatási együttműködések területén.

Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre

Tervjavaslat: 4 820,0 millió Ft

Az előirányzat az együttműködési megállapodásokon alapuló működési célú támogatások mellett, tartalmazza az Alap részére nyújtandó támogatást is. Ezt az összeget (4 000,0 millió Ft) az Alap közérdekű célra, a műsorszórás költségeinek finanszírozására használhatja fel.

5. BERUHÁZÁSOK

Tervjavaslat: 3 850,0 millió Ft

A beruházási kiadások tervjavaslata a 2026. évben várható feladatok mellett a 2025. évi első félévi tényadatok, a várható teljesítések és a 2024. évi LXIII. törvény szerinti, 2025. évi előirányzatok figyelembevételével került kialakításra. A 2026. évben tovább folytatódnak a mérésügyi és informatikai fejlesztések.

Immateriális javak beszerzése, létesítése

Tervjavaslat: 800,0 millió Ft

Az immateriális javak beszerzése, létesítése tervsoron az új szoftverek licenc-, használati- és tulajdonjogára fizetendő összegek szerepelnek. A mérési célú szoftverek beszerzésének tervértéke 120,0 millió Ft. További szoftverek, licencek beszerzésére 550,0 millió Ft-ot tervezett a Hatóság, ezen összeg azokra a kiadási tételekre nyújt fedezetet, amelyek a folyamatos és biztonságos informatikai működést biztosítják. A 2026. évre egyéb vagyoni értékű jogok (120,0 millió Ft) továbbá szellemi termék, tanulmány, műszaki dokumentáció (10,0 millió Ft) beszerzésével is tervezett a Hatóság.

Informatikai eszközök beszerzése, létesítése

Tervjavaslat: 1 100,0 millió Ft

Az informatikai eszközök 2026. évi terve a Hatóságnak a számítástechnikai eszközök vásárlására irányuló igényeit tartalmazza a 2025. évi tervhez képest 22,2%-os növekedéssel.

Ezen jogcím kerete teszi lehetővé az informatikai rendszerek működtetéséhez szükséges tűzfalrendszer folyamatos fejlesztését, központi switch beszerzéseket, a munkaállomások színvonalának fenntartását biztosító beszerzéseket, valamint a speciális feladatokat ellátó információs technológiai eszközök megvásárlását.

Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése

Tervjavaslat: 1 266,1 millió Ft

Az egyéb tárgyi eszköz beszerzésekre tervezett összeg fedezetet nyújt az Infokommunikációs Erőforrások Főigazgató-helyettesi terület feladatellátáshoz szükséges műszervásárlásokra és mérőhelyek kialakítására, az elavult, elhasználódott műszerek cseréjére, továbbá új technológiájú berendezések, valamint új szolgáltatások mérésére alkalmas műszerek beszerzésére. A két jogcímre (műszerek vásárlása, mérőhelyek kialakítása) együttesen 1 100,0 millió Ft került betervezésre.

Beruházási célú előzetesen felszámított áfa

Tervjavaslat: 683,9 millió Ft

A beruházási áfa a 2026. évre érvényes 27,0%-os kulccsal került a tervbe.

6. FELÚJÍTÁSOK

Tervjavaslat: 20,0 millió Ft

Felújításokra 20,0 millió Ft-ot tervez a Hatóság.

Ingatlanok felújítása

Tervjavaslat: 15,7 millió Ft

Az előirányzat tartalmazza az ingatlanok értékét növelő felújítások kiadásait, a 2026. évi tervérték 15,7 millió Ft.

Felújítási célú előzetesen felszámított áfa

Tervjavaslat: 4,3 millió Ft

A felújítási áfa a 2026-os évre érvényes 27,0%-os kulccsal került megtervezésre.

KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

1. MŰKÖDÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLRŐL

Tervjavaslat: 4 055,1 millió Ft

Az előirányzat tartalmazza az Alaptól kapott, a Médiatanács hivatali szervének működését biztosító forrást 4 055,1 millió Ft összeggel. A támogatás összege fedeli a teljes Médiaigazgatási terület és a Médiatanács Titkárság Főosztály kiadásait, amely magában foglalja a Médiaudományi Intézet kiadásait is.

2. KÖZHALALMI BEVÉTELEK

Tervjavaslat: 37 400,0 millió Ft

2.1. Igazgatási szolgáltatási díjak

Tervjavaslat: 176,0 millió Ft

A 2026. évi tervezés alapját a 2025. év tényleges (a tervezésig megvalósult) és várható bevételi értéke képezi. Az igazgatási szolgáltatási díjak tervezett bevételei közül kiemelkedik az építési eljárások díjbevételeinek 100,3 millió Ft-os összege, valamint az antennával kapcsolatos eljárások díjbevételeként prognosztizált 61,2 millió Ft.

2.2. Frekvenciadíjak

Tervjavaslat: 29 450,2 millió Ft

A 2026. évi tervezés keretét alapvetően a mobilszolgáltató cégekkel megkötött, hatályos hatósági szerződések határozzák meg. A közhalalmi bevételek 78,7%-át teszik ki a frekvenciadíjak, melyek részletes bemutatása az alábbi, jogcím szerinti bontásban történik.

Jogcím megnevezése	Tervjavaslat részösszege	Tervjavaslat összege (adatok millió Ft-ban)
2100 MHz (UMTS) sávdíj		2 025,0
Műsorszóró állomások frekvenciadíja összesen		682,3
URH frekvenciadíj összesen		688,3
Mikrohullámú frekvenciadíj összesen		2 536,0
Egyéb frekvenciák használati díja összesen		47,0
2012. évi pályázat frekvenciadíja (26 GHz sávdíj)		181,5
2014. évi pályázat frekvenciadíjai összesen		8 752,5
800 MHz sávdíj	5 400,0	
900 MHz sávdíj	450,0	
1800 MHz sávdíj	675,0	
2600 MHz sávdíj	2 227,5	
2016. évi pályázat frekvenciadíja (3400–3800 MHz sávdíj)		540,0
2019. évi pályázat frekvenciadíjai összesen		4 570,8
700 MHz sávdíj	1 950,0	
2100 MHz sávdíj	1 170,0	
3600 MHz sávdíj	1 450,8	
2020. évi pályázat frekvenciadíjai összesen		9 360,0
900 MHz sávdíj	4 680,0	
1800 MHz sávdíj	4 680,0	
2022. évi pályázat frekvenciadíja (32 GHz sávdíj)		66,8
Frekvenciadíjak minden összesen		29 450,2

2100 MHz (UMTS) sávdíj

Tervjavaslat: 2 025,0 millió Ft

A 2100 MHz (UMTS) sáv a hagyományos, 3G technológiára alkalmas készülékek működtetését biztosítja, mely technológia azonban idővel kivezetésre kerül. A szolgáltatókkal kötött szerződések értelmében a frekvenciablokk a szerződések lejártáig a szolgáltatóknál marad.

A frekvencialekötés és -használat díjáról szóló 1/2011. (III. 31.) NMHH rendelet 2011. április 1-jei hatállyal módosította az UMTS frekvenciasáv után fizetendő díjakat. Megszűnt a felhasznált csatornák darabszámától függő díj, a szolgáltatóknak havonta kizárolag sávdíjat kell fizetniük, mely az egységdíj, az értékesített frekvenciasávok szélessége és az arra vonatkozó sávszorzó szorzataként képződő havi fix összeg.

A korábban alkalmazott negyedéves számlázás helyébe a havi fix összegű kiszámlázás lépett, mivel már nem kell a szolgáltatók havi adatközlésére várni. Ennek értelmében, a használt sáv után a szolgáltatók már egységesen, a sávszélesség alapján fizetik a díjat, mely beruházásösztönző lépésként minősíthető.

A sávdíj mértéke 2014. január 1. óta nem változott, így a korábbi évekhez hasonló összegű bevétel várható. A blokkban a jogosultságok (Magyar Telekom Nyrt., Yettel Magyarország Zrt., One Magyarország Zrt.) 2027. június végén lejárnak. Mivel a jogosultságok már nem hosszabbíthatók meg, új pályázat kerül kiírásra 2026-ban.

Műsorszóró állomások frekvenciadíja összesen

Tervjavaslat: 682,3 millió Ft

2026. évben jelentős változás nem várható a műsorszóró frekvenciákból származó bevételekkel kapcsolatban.

A digitális televíziókat érintően a tervezésnél figyelembe lett véve a mára csaknem teljes egészében kialakult 5 új országos hálózat. Jelentős változásra nem számít a Hatóság az országos és helyi/körzeti digitális televízióadókkal kapcsolatban, a bevételek várhatóan a 2025. évi szint körül stagnálnak majd.

Az analóg rádiózás terén az Mttv. értelmében fokozatosan kerül sor médiaszolgáltatási lehetőségek újrapályáztatására. A 2026–2030-as időtávban lejáró országos FM médiaszolgáltatási jogosultságok újrapályáztatása és jelentős műszaki változás nélküli tovább üzembetétük feltételezhető. A helyi és körzeti médiaszolgáltatások számának stagnálása várható, ami miatt a Hatóság jelentősebb változásra nem számít az FM műsorszórásból származó bevételekben.

A digitális rádiózás jövőjével, bővítésével kapcsolatban egyelőre nincs hivatalos, konkrét döntés. A T-DAB adóhálózat 2020. évben lekapcsolásra került. A bevételi tervszámok becslésekor azzal a feltételezéssel élt a Hatóság, hogy digitális rádió adóállomás nem fog üzemelni Magyarországon a 2026–2030-as időtávban.

URH frekvenciadíj összesen

Tervjavaslat: 688,3 millió Ft

Az URH rendszerek biztosítják többek között a vasúti rendszerek, a különböző diszpcser szolgálatok, a taxihálózatok, vagy adott telephelyek közti helyi kommunikációt. Az URH rendszerek száma már több éve stagnál, így az előző évekhez hasonló összegű bevétel lett tervezve a 2026. évre. Ennek egyik oka, hogy a korszerű nyilvános rádiotelefon-szolgáltatások több területen is betörtek erre a piaci szegmensre is. A másik oka, hogy a korszerű digitális modulációk olyan hatékony spektrumhasználatot indukálnak, melynek következtében nem kell sávszélesség-bővítést alkalmaznia a felhasználónak, és így a tarifája sem módosul.

A 450–470 MHz-es sávot a HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt. használja, amelyre 2026. év végéig érvényes engedélye van. A keretengedély URH jellegű, így a sávdíj használatából származó 152,3 millió Ft bevétel az URH frekvenciadíjakat növeli 2026. december 31-ig.

Mikrohullámú frekvenciadíj összesen

Tervjavaslat: 2 536,0 millió Ft

A hagyományos mikrohullámú frekvenciadíjakon a jövőben enyhe növekedés feltételezhető. A 32 GHz-es sáv megnyitása miatt a jelenleg működő rendszerek közül valószínűleg több átkerül majd a 32 GHz-es sávba, ezért csökkenhet a szolgáltatóktól befolyó bevétel. A lekötési díjaknál nem várható jelentős változás.

Egyéb frekvenciák használati díja összesen

Tervjavaslat: 47,0 millió Ft

E kategóriába azon rendszerek tartoznak, amelyek a frekvenciadíjak többi kategóriájába nem illenek. Tekintettel az ilyen típusú rendszerekben üzemeltetett alacsony állomásszámra és díjtételre, az egyéb frekvenciák használati díja nem szignifikáns összeg a bevételekben.

2012. évi pályázat frekvenciadíja (26 GHz sávdíj)

Tervjavaslat: 181,5 millió Ft

A 2012. évi pályázat szerint, a 26 GHz-es mikrohullámú sávban a fix sávdíjas mikro bevételek 2014. óta konstans értéken voltak. A sávokat használó szolgáltatók továbbra is aktívan üzemeltetnek eszközökkel ebben a spektrumban is. A 26 GHz-es sáv használati ideje 2027. áprilisban lejár, várhatóan 2026. évben új pályázat kerül kiírásra.

2014. évi pályázat frekvenciadíjai összesen

Tervjavaslat: 8 752,5 millió Ft

A 800 MHz-es sávban a három szolgáltató havi 450,0 millió Ft-os fizetési kötelezettséggel bír, amelyet a számlaegységesítési megállapodásnak megfelelően, a negyedév első hónapjának közepén számláz ki a Hatóság 30 napos fizetési határidővel. 2026. évben 5 400,0 millió Ft a várható bevétel ebben a sávban.

A 900 MHz-es sávban szintén minden blokk elkezdte a három szolgáltatótól 2026. évben összesen a terv szerint 450,0 millió Ft bevétel várható ezen a jogcímén.

Az 1800 MHz-es sávban szintén minden megpályáztatott blokk értékesítésre került. A két nyertes szolgáltatónál ezen a jogcímén a várható összes teljesítés 675,0 millió Ft.

A 2600 MHz-es sávban négy blokk kelt el, a három nyertes szolgáltató negyedéves teljesítéssel rendezi díjfizetési kötelezettségét. A Hatóság ezen a jogcímén 2018-tól változatlan bevétellel, évi 2 227,5 millió Ft-tal tervez.

2016. évi pályázat frekvenciadíja (3400–3800 MHz sávdíj)

Tervjavaslat: 540,0 millió Ft

A 2016. év első félévében lezárult pályázat alapján a 3400–3800 MHz-es frekvencia tartományban 2*30 MHz duplex és 20 MHz szimplex sáv használati jogát került értékesítésre. A sávok használatához kiadott határozatok hosszútávra rögzítik a frekvenciadíjakat. A DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. a teljes díjat fizeti meg (216,0 millió Ft), míg a One Magyarország Zrt. a 2019–2020. évi pályázatot során nyilatkozott az 5G beruházásokról, és így megkapta a kiépítés további időszakára is az 50,0%-os díjkedvezményt (324,0 millió Ft).

2019. évi pályázat frekvenciadíjai összesen

Tervjavaslat: 4 570,8 millió Ft

A 700 MHz-es sáv három nyertes szolgáltatója (Magyar Telekom Nyrt., Yettel Magyarország Zrt., One Magyarország Zrt.) összesen havi 162,5 millió Ft-os fizetési kötelezettséggel bír. 2026-ban 1 950,0 millió Ft bevétel várható ezen a jogcímén.

A 2100 MHz-es sávban két szolgáltató (Magyar Telekom Nyrt., One Magyarország Zrt.) havi 97,5 millió Ft-os fizetési kötelezettség szerint teljesít. A 2026. évi tervezett bevétel 1 170,0 millió Ft ezen a jogcímén.

A 3600 MHz-es sávban három nagy szolgáltató (Magyar Telekom Nyrt., Yettel Magyarország Zrt., One Magyarország Zrt.) szerzett jogosultságot, havi 120,9 millió Ft fizetési kötelezettséggel bírnak, az éves bevételi összeg ezen a jogcímen 1 450,8 millió Ft.

2020. évi pályázat frekvenciadíjai összesen

Tervjavaslat: 9 360,0 millió Ft

A 900 MHz-es és 1800 MHz-es frekvenciasávok használati jogosultságainak licitálására 2021. január 28-án került sor. Az árverésen a szolgáltatók az egyes frekvenciasávokon belül arra licitálhattak, hogy az adott sávban a kezdőlicit értékéről indulva mennyi frekvenciablokkra tartanak igényt.

A Magyar Telekom Nyrt. a 900 MHz-es sávban 16 MHz-et, az 1800 MHz-es sávban 40 MHz-et nyert el. A Yettel Magyarország Zrt. a 900 MHz-es sávban 26 MHz-et szerzett, az 1800 MHz-es sávban pedig 40 MHz-re licitált sikkerrel. A One Magyarország Zrt. a 900 MHz-es sávban 18 MHz-re, az 1800 MHz-es sávban pedig 40 MHz-re tett szert.

A jogosultságok tizenöt évig, 2037. április 9-ig érvényesek, azt követően, hogy az előző jogosultságok 2022 áprilisában lejártak.

2026. évre a 900 MHz sávdíj és az 1800 MHz sávdíj tervezett bevétele egyaránt 4 680,0 millió Ft. A 2020. évi pályázatok határozatai szerint, az új blokkok után havonta fizetnek a szolgáltatók.

2022. évi pályázat frekvenciadíja (32 GHz sávdíj)

Tervjavaslat: 66,8 millió Ft

A 32 GHz-es sáv értékesítése és a pályáztatás 2023 májusában lezárult. A pályázat nyertesei 4 évig 50,0%-os díjkedvezményre jogosultak. A nyertesek 2023. második félévétől használhatják a sávokat. Ezzel egyidejűleg megkezdődhetett a sáv számlázása is. A 2026. évre tervezett bevétel 66,8 millió Ft.

2.3. Azonosítók díja

Tervjavaslat: 2 610,0 millió Ft

Ez a bevételi jogcím az azonosítók használati díjából áll. A hírközlő hálózatok működéséhez és működtetéséhez, illetőleg a szolgáltatások nyújtásához szükséges számok, címek és ezek tartományai – összefoglaló néven az azonosítók – korlátozott erőforrások. A rendelkezésre álló azonosítókat az Azonosítók Nemzeti Felosztási Terve tartalmazza, amely az azonosítók összességének az egyes tevékenységek és szolgáltatások közötti felosztását, az azonosítók típusát, felosztását és terjedelmét határozza meg.

Az azonosítók díja beszedése az elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz szükséges azonosítók lekötésének és használatának díjáról szóló 5/2012. (I. 24.) NMHH rendelet alapján történik. A Hatóság 2026. évre vonatkozóan 2 610,0 millió Ft azonosítogazdálkodási díjbevételt prognosztizált. Hosszabb időtávlatban az azonosítóhasználati díjbevétel változással járó nagyobb cégmozgások előre nem láthatóak. A kijelölhető azonosítók nagy száma miatt, előzetes lekötések nem indokoltak, ezért lekötési díjbevétel tervezése nem szükséges. A számhordozási díjak éves átlagban kiegyenlítődnek, mivel az egyik szolgáltatótól „elhordozott” számok díjai néhány nap differenciával megjelennek a fogadó szolgáltatónál, így egyenlegében nulla összeggel kalkulált a Hatóság.

2.4. Felügyeleti díj

Tervjavaslat: 4 949,5 millió Ft

A felügyeleti díj mértékét, a felügyeleti díjjal kapcsolatos adatszolgáltatást a felügyeleti díjról szóló 7/2016. (X. 14.) NMHH rendelet, valamint az online platform szolgáltatást nyújtó szolgáltatók által fizetendő felügyeleti díjról szóló 6/2024. (VII. 7.) NMHH rendelet (a továbbiakban: 6/2024. NMHH rendelet) szabályozza.

A postai és a hírközlési szolgáltatók felügyeleti díjából származó bevételi tervszám meghatározásakor a Hatóság a szolgáltatók számának csökkenésével számolt, a piacra jellemző konszolidáció és a kisebb szereplők kilépése okán. Ennek ellenére a korábbinál magasabb díjbevétel került tervezésre a 2025. évi várható teljesítésekre való tekintettel, valamint a szolgáltatók éves árbevételeinek emelkedése miatt.

A postai szolgáltatók esetében – az idei évet alapul véve – 570,0 millió Ft bevétel várható, míg az elektronikus hírközlési szolgáltatók esetében 3 630,0 millió Ft felügyeleti díj bevétellel tervez a Hatóság 2026-ra.

Az internetes közvetítő szolgáltatások egyes szabályairól szóló 2023. évi CIV. tv., valamint az (EU) 2022/2065. rendelet (a továbbiakban: DSA) szerinti hatósági tevékenységgel összefüggésben felmerült kölcségek fedezése érdekében új felügyeleti díj került meghatározásra. A Magyarországon letelepedett, mikro- és kisvállalkozásnak nem minősülő, online platformot üzemeltető szolgáltató felügyeleti díjat köteles fizetni, amennyiben a DSA hatálya alá tartozó szolgáltatásaiból származó éves nettó árbevétele eléri a 100,0 millió Ft-ot. A díj mértéke a 6/2024. NMHH rendelet 3. §-a szerint az éves nettó árbevétel 0,3%-a, amelyet félévente – az adott félév végéig – kell megfizetni. A Hatóság a 2026. évre vonatkozó online platform szolgáltatók felügyeleti díjára 89,5 millió Ft-ot prognosztizál.

A 2024. január 1. napjától hatályba lépett rendelkezések alapján, a Hatóság vezeti az országos reklámkatasztert. Az országos reklámkataszter vezetéséről szóló 2/2024. (I. 23.) NMHH rendelet alapján a nyilvántartásban szereplő reklámeszközök tulajdonosának éves díjat kell fizetni, melynek mértéke 15 000 Ft reklámfelületenként. Ezen a jogcímén 2026. évre 660,0 millió Ft-ot tervez a Hatóság.

2.5. Üzemeltetési díjak

Tervjavaslat: 8,3 millió Ft

Az üzemeltetési díj a műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény 43/N. § (6) bekezdésére tekintettel, a helyi és körzeti vételkörzetű földfelszíni műsorterjesztési szolgáltatások nyújtását lehetővé tevő digitális televízió-műsorszóró adó üzemeltetési jogosultságának gyakorlására feljogosító hatósági szerződésben a felek által meghatározott üzemeltetési jogosultságért fizetendő díj mértéke alapján tervezett bevétel.

2.6. Egyéb bírság bevételei

Tervjavaslat: 200,0 millió Ft

A bírság nagyságrendje nehezen becsülhető, mivel a kirótt bírságok nagymértékben függenek a szolgáltatók jogkövető magatartásától. A terv bázis alapon készült.

2.7. Késedelmi pótlék

Tervjavaslat: 6,0 millió Ft

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) értelmében az adók, díjak módjára behajtható bevételekhez kapcsolódó késedelmi pótléket a közhatalmi bevételek között kell kimutatni, így ezen a jogcímén 6,0 millió Ft bevételt prognosztizál a Hatóság.

3. MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

Tervjavaslat: 8 852,0 millió Ft

Tulajdonosi bevételek

Tervjavaslat: 2,8 millió Ft

A jogcím az egyéb központi osztalékbevételekből származó összeget tartalmazza. A tervsor az Interszputnyik Nemzetközi Ürtávközlési Szervezet befizetéséhez kapcsolódik. E szervezetnek Magyarország az egyik alapító tagja. A nemzetközi szerződés alapján, a Hatóság képviseli hazánkat, így a szervezet a Hatóság részére utalja át a 2026. évben Magyarországot illető osztaléket.

Kiszámlázott általános forgalmi adó

Tervjavaslat: 8 775,2 millió Ft

Az általános forgalmi adó bevételek az adóköteles bevételek után befolyt áfa összegét tartalmazzák, a 2026. évre érvényes 27,0%-os kulccsal. A tervezés szempontjából releváns főbb adóköteles bevételek a frekvenciadíjak, valamint az azonosítók díja jogcímeken befolyó bevételek.

Biztosító által fizetett kártérítés

Tervjavaslat: 50,0 millió Ft

Az Áhsz. értelmében, ezt a jogcímet külön soron kell nyilvántartani. 50,0 millió Ft bevétel szerepel a javaslatban.

Egyéb működési bevételek

Tervjavaslat: 24,0 millió Ft

Ezen a soron az egyéb költség-visszatérítésekkel, utólagos egyéb törítések bevételeiből, kötbérból, kártérítésből, késedelmi kamatból, jogtanácsosi díjakból, perköltségekből és az alkalmazottak törítéséből származó bevételek szerepelnek. A jellegéből adódóan ez a bevételtípus is főként bázis alapon tervezhető.

4. FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK

Tervjavaslat: 40,0 millió Ft

A jogcímen a felesleges és az elhasználódott eszközök, az immateriális javak és az ingatlanok értékesítéséből származó bevételek jelennek meg. 2026. évben a csereérett intézményi gépjárművek értékesítéséből származó bevétellel tervez a Hatóság.

5. FELHALMOZÁSI CÉLÚ ÁTVETT PÉNZESZKÖZÖK

Tervjavaslat: 2,9 millió Ft

A tervsoron a munkavállalók részére nyújtott kölcsönök visszatérüléséből számított összeg szerepel.

2–3. §**A Médiatanács költségvetése****A MÉDIATANÁCS MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉSE****KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK****1. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK**

Tervjavaslat: 222,1 millió Ft

A Médiatanács létszáma 5 fő, mely a Médiatanács elnökéből és annak tagjaiból áll. Az Mttv. 2019. augusztus 1-i módosítása érintette a Médiatanács elnökének és tagjainak illetményére vonatkozó szabályozást is.

Az Mttv. 130. § (1) bekezdése szerint: „A Médiatanács elnöke az Elnök havi illetménye 10%-ának megfelelő mértékű tiszteletdíjban részesül, illetve költségtérítésre jogosult.” A tagok tiszteletdíjának összegéről az Mttv. 130. § (2) bekezdése rendelkezik: „A Médiatanács tagja az Elnök havi illetménye 40%-ának megfelelő mértékű tiszteletdíjban részesül, illetve költségtérítésre jogosult.”

Az Mttv. 112. § (3) bekezdése szerint „Az Elnök havi illetménye a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mnbtv.) 149. § (1) bekezdése szerinti havi bér 80%-a.”

Az Mnbtv. a fenti bekezdés tekintetében 2022. december 22-i hatállyal megváltozott, így a jegybank elnökének illetménye a korábbi fix alapbér helyett az Állami Számvevőszék elnökének keresetéhez lett igazítva, amely a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset tizenkétszerese. E változás miatt, mind a Médiatanács elnökének, mind a tagoknak a tiszteletdíja dinamikus, évről-évre változó mértékű.

A fentiekre tekintettel, a Médiatanács elnökének és tagjainak tiszteletdíjaként összesen 201,1 millió Ft került a tervbe.

A Médiatanács munkájának szakértői támogatására a személyi juttatások között 21,0 millió Ft megbízási díj van előirányozva.

A személyi juttatási előirányzat terve 222,1 millió Ft.

2. MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ

Tervjavaslat: 27,0 millió Ft

A munkaadókat terhelő járulékok a 2026. évre várható járulékkulcsokkal kerültek megtervezésre. A terv a tiszteletdíjak és a megbízási díjak után számított szociális hozzájárulási adó mértékére 13,0%-ot tartalmaz.

3. DOLOGI KIADÁSOK

Tervjavaslat: 393,1 millió Ft

A dologi kiadások előirányzata között került tervezésre a szakmai anyagok készletbeszerzése 3,9 millió Ft értékben, a szolgáltatási kiadások jogcím 61,5 millió Ft összegben, amely tartalmazza a Médiatanács munkájának támogatására a külső szakmai szolgáltatások fedezetét 36,0 millió Ft összegben. Az előirányzat tartalmazza továbbá a dologi kiadásokra számított működési célú előzetesen felszámított áfa 17,7 millió Ft-os összegét, valamint a médiapiaci bevételek – Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé továbbutalandó – áfa részét (310,0 millió Ft), melyek együttes összege 393,1 millió Ft.

4. EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK

Tervjavaslat: 47,4 millió Ft

A társzabályozó szervezetek működésének finanszírozására 47,4 millió Ft támogatás került a tervbe.

5. BERUHÁZÁSOK

Tervjavaslat: 0,4 millió Ft

A beruházások előirányzata 0,4 millió Ft összeggel került a tervbe, amely a Médiatanács tagok munkájának műszaki, tárgyi feltételeit hivatott biztosítani.

KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

1. MŰKÖDÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLRŐL

Tervjavaslat: 380,0 millió Ft

A Médiatanács működését biztosító támogatás az Mtv. 135. § (2) bekezdése alapján 2026-ban 380,0 millió Ft összegben került tervezésre.

2. MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

Tervjavaslat: 310,0 millió Ft

A működési bevételek előirányzata teljes összegében a Médiatanács kezelésében lévő bevételi előirányzatok áfa köteles bevételeinek áfa vonzatát tartalmazza.

A MÉDIATANÁCS KEZELÉSÉBEN LÉVŐ ELŐIRÁNYZATOK KÖLTSÉGVETÉSE

KIADÁSOK

A kiadási előirányzatok a bevételi előirányzatokkal egyezően kerültek a tervbe.

BEVÉTELEK

A Médiatanács kezelésében lévő előirányzataként kerültek tervezésre a Hivatal által kiszámlázandó, de vélegesen az Alapot illető médiaszolgáltatási-, frekvenciapályázati díjak, valamint a kötbér, a bírság és az óvadék összege.

A médiaszolgáltatási díjak tervezésénél figyelembevételre került, hogy a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény médiaszolgáltatási díjfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályainak a veszélyhelyzet során történő eltérő alkalmazásáról szóló 544/2022. (XII. 22.) Korm. rendelet 2025. június 19-i módosítása szerint, a médiaszolgáltatók díjfizetés alól mentessége 2025. december 31-ig tart.

Mindezekre tekintettel, a költségvetés azzal a feltételezéssel készült, hogy a 2025. I. negyedévében befizetett médiaszolgáltatási díjak 2026. I. negyedévében beszámításra kerülnek.

A kialakult tervszámban figyelembevételre kerültek a legnézettebb országos kereskedelmi televíziók bevételei (RTL Klub Zrt. – 84,3 millió Ft, TV2 Zrt. – 87,5 millió Ft), az országos rádiós kereskedelmi jogosultság hasznosításából származó bevétel (Hold Rádiós és Televíziós Reklám Kft. – 502,5 millió Ft), valamint minden más kereskedelmi rádiós és audiovizuális médiaszolgáltatás várható bevétele (472,7 millió Ft). A fentiek eredményeként, összesen mintegy 1 147,0 millió Ft-os médiaszolgáltatási bevétel szerepel a tervben.

A frekvencia pályázati díj előirányzata 1,0 millió Ft összeggel szerepel a tervben, mivel számottevő frekvenciapályázatás nem szerepel a 2026. évi tervezet között, így ezzel kapcsolatban felmerülő nagyobb összegű pályázati díj bevétel sem prognosztizálható.

A kötbér és bírság együttes tervezett összege 50,0 millió Ft.

Az óvadék előirányzaton 2,0 millió Ft pénzforgalmi teljesítés várható 2026-ban.

4. §

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap költségvetése

KIADÁSOK

Az Alap tevékenységét az Mtv. 136. § (1) bekezdése határozza meg. Feladatai, kiadásai is ennek megfelelően oszlanak meg.

Az Alap egyrészt műsorokat gyárt és vásárol, gázdálkodik a rábízott közszolgálati ingatlan- és médiavagyonnal, másrészt finanszírozó a közszolgálati médiaszolgáltató, a Médiatanács, annak hivatala, a Közszolgálati Közalapítvány, továbbá a közszolgálati feladatokat ellátó leányvállalatai tekintetében, valamint a Médiatanács által kiírt pályázatok útján támogatásokat nyújt.

A költségvetés összeállítása során is e funkcióknak megfelelően kerültek meghatározásra az egyes kiadási sorok.

A központi költségvetésből kapott közszolgálati hozzájárulás egy részét az Alap pénzalapi funkciójának megfelelően továbbutalja a Médiatanács, a Médiatanács hivatali szerve, a Közszolgálati Közalapítvány részére, valamint felhasználja az alábbi jogcímeknek megfelelően.

Az Alap pályázatok útján a Médiatanács döntése alapján támogatásokat folyósít a közösségi médiaszolgáltatások támogatására, amely célra 1 226,1 millió Ft került tervezésre.

Az Alap feladata a közszolgálati médiaszolgáltató működésének finanszírozása. A Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. működésére 2 438,1 millió Ft-ot tartalmaz a tervezet.

Az Alap médiaszolgáltatás-támogatási és vagyonkezelési tevékenységének kiadásai tartalmazzák az Alap működésének, a műsorgyártásnak és a vagyongazdálkodásnak valamennyi személyi, járulék, dologi és felhalmozási kiadását.

A Magyar Rádió Művészeti Együttesei Nonprofit Kft. az Alap tulajdonosi joggyakorlásában lévő, a Magyar Állam tulajdonában álló gazdasági társaság, melynek közhasznú működésének feltételeit az Alap biztosítja.

Az Alap – a Nemzeti Audiovizuális Archívumról szóló 2004. évi CXXXVII. törvény szerinti feladatok ellátására – a rádiós és televíziós műsorszámok gyűjtésének, nyilvántartásának, megőrzésének és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételenek elvégzésére létrehozta az MTVA Digitalizációs Műhely Kft.-t, amely működésének finanszírozását az Alap biztosítja.

A Közszolgálati Médiaakadémia Alapítványt az Alap azzal a céllal hozta létre, hogy biztosítsa a mindenkor közmédia számára a belső és külső képzéseket, ösztöndíj és gyakornoki programok útján segítse a közszolgálati újságíróképzést és egyéb szakmai programokat. Az Alapítvány működéséhez az Alap támogatást nyújt.

Az N.S. Média és Vagyonkezelő Kft. az Alap tulajdonosi joggyakorlásában lévő, a Magyar Állam tulajdonában álló gazdasági társaság, finanszírozását az Alap biztosítja.

Az Mtv. 136. § (3) bekezdése alapján a médiászolgáltatási díj az Alap bevétele, melyet a Hatóság szed be és utalja át az Alap részére. A médiászolgáltatási díj általános forgalmi adó köteles bevétel. A kiszámlázott, azonban pénzügyileg nem rendezett díjak után az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség a Hatóságot terheli, azt az Alap finanszírozza meg a Hatóság részére. Az Alap által a Hatóság részére finanszírozásként átutalt összeg, valamint a térülésként visszaült összegek egyenlege az előző évek tény adatai és a tervezett médiászolgáltatási díj alapján. A Médiatanácsot terhelő, a médiászolgáltatók által be nem fizetett általános forgalmi adó soron került megtervezésre.

A szerzői jogi törvény alapján az Alapnak ún. „must carry” jogdíjat kell fizetnie a jogkezelőnek.

A kiadások között az átlátható elszámolás miatt külön soron kerül bemutatásra az Mtv. 134. § (5) szerinti befizetések felhasználása. A Hatóság által biztosított forrás a műsorterjesztési költségek egy részét hivatott finanszírozni. A műsorterjesztési költségek forrásátcsoportosítással finanszírozott része e miatt ezen a soron szerepel, míg a fennmaradó rész az Alap dologi költségei között. A műsorterjesztési költségek 2022 óta jelentős mértékben emelkedtek az ipari termelői árindex miatt, míg a közszolgálati hozzájárulás a fogyasztói árindexnek megfelelően változott. A műsorterjesztési költség 2025. május 8-tól tartalmazza a műholdas műsorterjesztés vonatkozásában a tartalék műholdas feladást, amely a meglévő feladáshoz használt műsorjelek (mind az európai, mind a tengerentúli lefedettség) vonatkozásában biztosítja a georedundáns feladást, a költségek további emelkedését okozva.

Az Alap kamatfizetési kötelezettsége, egyéb pénzügyi ráfordítások soron elsősorban bankköltségek, pénzintézeti jutalékok, a nemzetközi szerződésekhez kapcsolódó bankgaranciák éves és kibocsátási díja került tervezésre.

Az átadott pénzeszközök, támogatások soron a szakszervezetek támogatása, valamint a különböző zenei díjakkal kapcsolatos támogatások kerültek tervezésre.

BEVÉTELEK

Az Alap bevételeit az Mtv. 136. § (3) bekezdése határozza meg. Ennek megfelelően a bevételek tervezése a következő tényezők figyelembevételével történt.

A közszolgálati hozzájárulás a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény szerint került meghatározásra.

A médiászolgáltatási díj a kereskedelmi médiászolgáltatók által befizetett médiászolgáltatási díjat, a pályázati díjak a frekvencia pályázati díjak és a támogatási pályázati díjak Alapot illető bevételi hányadát tartalmazzák.

A médiászolgáltatási szerződésszegégi kötbér, bírság, óvadék tartalmazza a médiászolgáltatók által befizetett összegeket, amelyeket az Mtv., illetve a médiászolgáltatási szerződés megsértése miatt szab ki a Médiatanács.

A médiászolgáltatással kapcsolatos bevételi tételek a Hatóság tervezői alapján kerültek meghatározásra.

Az Mtv.-nek a Hatóság és a Médiatanács gazdálkodására vonatkozó szabályai, különösen az Mtv. 134. § (5) bekezdése megfelelő alkalmazásával, a közzeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében a Hatóság Elnöke dönthet arról, hogy forrást biztosít az Alap részére. Az Alap gazdálkodásához az utóbbi években a Hatóság csoportosított át forrást az Mtv. 134. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján. A 2026-os év során is szükséges a forrásátcsoportosítás, ami az Alap műsorterjesztési költségeinek egy részét hivatott finanszírozni. Az Alap Médiatanács által elfogadott középtávú tervében a forrásátcsoportosítás 6 000,0 millió Ft összegben szerepel, az előirányzat is ezt az összeget tartalmazza.

Az Mtv. alapján a kereskedelmi és vagyonmagdálkodási bevételek az Alapot illetik. Ezen a jogcímén a reklámbevételek és az egyéb kereskedelmi, hasznosítási bevételek szerepelnek bruttó módon. A tervezés során a reklámpiac helyzete és a 2026. évre vonatkozó bevételi várakozások kerültek figyelembevételre.

5. §

A § a maradványok felhasználásáról szóló szabályozást tartalmazza.

6. §

A § a törvény hatályba léptetéséhez szükséges rendelkezést tartalmazza.

**Végső előterjesztői indokolás
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2024. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló
2025. évi CXVI. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) elnöke a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 134. § (3) bekezdésében foglalt határidőig benyújtotta a 2024. évi – a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának (a továbbiakban: Médiatanács) költségvetését is magába foglaló – egységes költségvetéséről szóló törvényjavaslat-tervezetét az Országgyűlés költségvetési ügyekben illetékes bizottságához.

A Költségvetési Bizottság döntött a Hatóság 2024. évi egységes költségvetéséről szóló törvényjavaslat benyújtásáról, majd azt az Országgyűlés elé terjesztette. Az Országgyűlés a megtárgyalást követően a 2023. évi LXXV. törvénnyel fogadta el a költségvetést.

A Hatóság kiadási és bevételi főösszege 57 750,0 millió Ft-ban került jóváhagyásra, a Médiatanács működési költségvetését pedig 554,0 millió Ft összeggel hagyta jóvá az Országgyűlés.

A Médiatanács kezelésében lévő kiadások és bevételek 2024. évi főösszege 820,0 millió Ft, a jóváhagyott előirányzatok szerint.

Az Mttv. 136. § (15) bekezdése alapján, a Hatóság egységes költségvetésének mellékleteként a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagonkezelő Alap (a továbbiakban: Alap) 2024. évi költségvetését 142 058,5 millió Ft összeggel hagyta jóvá a törvényhozó testület.

Az Mttv. 134. § (3) bekezdésében és a (10) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Hatóság elnöke elkészítette az egységes költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási törvényjavaslatot, melyet a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően határidőben benyújtott az Országgyűléshez, annak Költségvetési Bizottságán keresztül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Hatóság 2024. évi költségvetési főösszegeinek teljesülése.

2. §

A HATÓSÁG 2024. ÉVI KIADÁSAINAK TELJESÜLÉSE

A Hatóságnak a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2024. évi egységes költségvetéséről szóló 2023. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: 2023. évi LXXV. törvény) szerinti költségvetési kiadási előirányzata 2024-ben 57 750,0 millió Ft volt, amely 123,1%-kal, 71 118,6 millió Ft-tal teljesült. A kiadási előirányzatok alakulása az alábbi táblázatban látható. A kiadási előirányzatok teljesítésének indokolása a következő táblázat elemzése során kerül bemutatásra.

Sorszám	Kiadások	Eredeti előirányzat	Teljesítés	adatok millió Ft-ban	
				(= 4-3)	(= 4/3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Személyi juttatások	14 420,0	14 375,8	-44,2	99,7%
1.1.	Foglalkoztatottak személyi juttatásai	14 052,0	13 812,6	-239,4	98,3%
1.2.	Külső személyi juttatások	368,0	563,2	195,2	153,0%

2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	2 120,0	2 100,5	-19,5	99,1%
3.	Dologi kiadások	29 130,0	35 677,8	6 547,8	122,5%
3.1.	Készletbeszerzés	355,0	515,4	160,4	145,2%
3.2.	Kommunikációs szolgáltatások	3 475,0	3 612,5	137,5	104,0%
3.3.	Szolgáltatási kiadások	13 885,0	18 883,4	4 998,4	136,0%
3.4.	Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások	420,0	313,9	-106,1	74,7%
3.5.	Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások	10 995,0	12 352,6	1 357,6	112,3%
4.	Egyéb működési célú kiadások	9 000,0	10 883,8	1 883,8	120,9%
5.	Beruházások	3 060,0	7 825,5	4 765,5	255,7%
5.1.	Immateriális javak beszerzése, létesítése	430,0	1 771,4	1 341,4	412,0%
5.2.	Ingatlanok beszerzése, létesítése	0,0	9,8	9,8	-
5.3.	Informatikai eszközök beszerzése, létesítése	850,0	1 355,9	505,9	159,5%
5.4.	Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése	1 236,4	3 194,6	1 958,2	258,4%
5.5.	Beruházási célú előzetesen felszámított áfa	543,6	1 493,8	950,2	274,8%
6.	Felújítások	20,0	0,9	-19,1	4,5%
6.1.	Ingatlanok felújítása	15,7	0,7	-15,0	4,5%
6.2.	Felújítási célú előzetesen felszámított áfa	4,3	0,2	-4,1	4,7%
7.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	0,0	254,3	254,3	-
Költségvetési kiadások összesen		57 750,0	71 118,6	13 368,6	123,1%

1. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK

A személyi juttatások teljesítése 2024. évben 14 375,8 millió Ft volt, ami 0,3%-kal alacsonyabb a tervezettnél (14 420,0 millió Ft).

1.1. Foglalkoztatottak személyi juttatásai

A foglalkoztatottak személyi juttatásai előirányzatának teljesítése 13 812,6 millió Ft volt. Az eredeti előirányzathoz képest kialakult 239,4 millió Ft-os megtakarítás fő oka a tervezettnél alacsonyabb létszám volt. Míg az eredeti előirányzat tervezése 775 fővel történt, addig a teljes évet figyelembe véve, átlagosan 758 fővel működött a Hatóság.

1.2. Külső személyi juttatások

A külső személyi juttatások soron 195,2 millió Ft túlteljesítés keletkezett az előirányzott 368,0 millió Ft-hoz képest, összesen 563,2 millió Ft kifizetés valósult meg (153,0%). A túlteljesítés fő magyarázata a Hatóság stratégiájának megvalósításával összefüggő tudományos, kutatási megbízások bővülése.

2. MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó teljesítése az eredeti előirányzathoz viszonyítva 19,5 millió Ft összegű, 0,9%-os megtakarítást mutat. Az előirányzat tartalmazza a szociális hozzájárulási adót, a rehabilitációs- és a táppénz hozzájárulást, valamint a munkáltatót terhelő személyi jövedelemadót is. Az előirányzaton belül a legjelentősebb téTEL a szociális hozzájárulási adó 1 844,6 millió Ft-os teljesítéssel. A megtakarítás magyarázata a foglalkoztatottak személyi juttatásai előirányzatának tervezettnél alacsonyabb összeggel megvalósuló teljesülése.

3. DOLOGI KIADÁSOK

A dologi kiadások teljesítése 2024. évben 35 677,8 millió Ft volt, ami 122,5%-kal meghaladja a tervezetet (29 130,0 millió Ft).

A 6 547,8 millió Ft összegű többlet legfőbb magyarázata, hogy míg az eredeti előírányzat az „Adattörlő alkalmazás” kiadásaira bruttó 10 000,0 millió Ft-ot tartalmazott (7 874,0 millió Ft üzemetlété és 2 126,0 millió Ft általános forgalmi adó megbontásban), a teljesítés ennél jóval magasabb összeget (bruttó 16 655,8 millió Ft-ot) ért el a 2024-es évben. A tervet jelentősen meghaladó teljesítés fő oka, hogy az adatok végeles hozzáérhetetlenné tételeit lehetővé tevő alkalmazás biztosításával kapcsolatos eljárási szabályok meghatározásáról szóló 726/2020. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R1) 2024. április 24-én hatállyá lépett 14. § (4) bekezdése értelmében átadásra került 2 482 904 db címke, melyek elszámolt összege bruttó 6 275,0 millió Ft volt.

A növekedés irányába hatott továbbá, hogy a Hatóságnál számos, nagy költségvetésű projekt zajlik, amelyek finanszírozása a tárgyévi költségvetési bevételek helyett, a korábbi évek tartalékaiból történik (korábbi évek tárgyévi maradványaiból képzett és felhasználásokkal csökkentett forrás). Így ezen kiadások teljesítései „többletkiadásként” jelennek meg az eredeti előírányzathoz képest, mivel a hatályos költségvetési számvitel előírások szerint, a tárgyévi költségvetés elfogadott előírányzatai sem bevételi, sem pedig kiadási oldalon nem tartalmazhatták a tartalékokból finanszírozott tételeket. 2024. évben a korábbi évek tartalékaiból finanszírozott dologi kiadási tételek összesen 973,1 millió Ft-ot tettek ki.

A jelentős többletteljesítés mellett, több jogcímen keletkezett megtakarítás, amelyek közül kiemelkedik a villamosenergia szolgáltatás díja.

3.1. Készletbeszerzés

A készletbeszerzés kiadásai (szakmai anyagok-, üzemetlétéi anyagok-, valamint árubeszerzés) a tervet 45,2%-kal lepték túl az év végére. A 160,4 millió Ft-os többletkiadásból 108,9 millió Ft az EMC épület géptermeiben kivitelezett racksori kábelezés kapcsán merült fel, mely a korábbi évek tartalékaiból finanszírozott kiadási téTEL.

3.2. Kommunikációs szolgáltatások

A kommunikációs szolgáltatások kiadása tartalmazza az informatikai szolgáltatások (számítógépes rendszerek, szoftverek tervezése, üzemetlétése, informatikai eszközök bérlese) igénybevételét, valamint az adatátviteli célú távközlési díjak, szolgáltatások költségeit. Az informatikai szolgáltatások igénybevétele soron 3 573,7 millió Ft kiadás merült fel. Az egyéb kommunikációs szolgáltatások (távközlési díjak) soron 38,8 millió Ft volt a teljesítés.

Az előírányzaton az eredeti előírányzathoz képest 137,5 millió Ft összegű többletkiadás jelentkezett 2024-ben. A legnagyobb kiadási tételek a storage beszerzéshez, bővítéshez kapcsolódó gyártói támogatás (271,7 millió Ft), az MSEA (Microsoft Enterprise Agreement) licencek 2024. évi megújítása 188,4 millió Ft összeggel, a Nemzeti Távközlési Gerinchálózat (NTG) felhasználói szerződésének havidíjai, összesen 183,0 millió Ft, az FMS (Frequency Management System) szoftver karbantartása (178,7 millió Ft), a Cisco eszközök supportja (148,5 millió Ft), valamint a Splunk licencek megújítása és supportja 102,7 millió Ft értékben.

3.3. Szolgáltatási kiadások

A szolgáltatási kiadások soron a tervezett 13 885,0 millió Ft-ot tárgyév végére 4 998,4 millió Ft-tal meghaladó teljesítés történt.

Az eredeti előírányzat azzal számolt, hogy az „Adattörlő alkalmazás” kiadásai 7,9 milliárd Ft összeggel teljesülnek, a tényleges kiadás viszont a tervezett összeget jelentősen meghaladva, 13,1 milliárd Ft-on realizálódott. Az „Adattörlő alkalmazással” kapcsolatban 2024-ben 6 590 341 db elszámolással érintett címke, adattörlő kód után 13 114,8 millió Ft rendszerüzemeltetési díj került kifizetésre. A kifizetésekben 11 417,9 millió Ft az „Adattörlő alkalmazás” előző évi maradványából került finanszírozásra, a további 1 696,9 millió Ft pénzügyi teljesítése az „Adattörlő alkalmazás” tárgyévi bevétele terhére történt. A kiadási tételek a szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások jogcímén jelentek meg.

Emellett alulteljesülés is jelentkezett az előírányzaton, a villamosenergia szolgáltatás a tervezettnek lényegesen kedvezőbb feltételekkel került beszerzésre, 696,6 millió Ft-os megtakarítást eredményezve.

A korábbi évek tartalékaiból finanszírozott kiadási tételek összesen 333,9 millió Ft-ot tesznek ki, melyek közül a legnagyobb a bírság tartalékból finanszírozott kiadások csoportja, 191,3 millió Ft-tal járult hozzá a kiadások eredeti előírányzathoz mért növekedéséhez.

A Hatóság ezen a jogcímén 825,8 millió Ft-ot költött ingatlanüzemeltetési és őrzési szolgáltatásokra, 474,4 millió Ft-ot takarításra, 467,4 millió Ft-ot villamosenergia beszerzésre, a reklámkataszter vezetésének kiadásaira 364,9 millió Ft-ot és további 325,0 millió Ft-ot rádiós közönségmérésre.

3.4. Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások

A kiküldetések, reklám- és propagandakiadások előirányzat teljesítése 106,1 millió Ft-tal maradt el az eredeti előirányzattól.

A reklám- és propagandakiadások jogcímen 80,3 millió Ft megtakarítás keletkezett, a kiküldetések kiadásai jogcímen további 25,8 millió Ft megtakarítás jelentkezett.

3.5. Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások

A különféle befizetések és egyéb dologi kiadások előirányzat teljesítése 12,3%-kal haladja meg az eredeti előirányzatot. A jogcím teljesítésének 98,1%-át az általános forgalmi adóval kapcsolatos tételek teszik ki.

A működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó 6 030,6 millió Ft összegben teljesült, amely az eredeti előirányzat 139,1%-a és a dologi kiadások után felszámított, hatályos áfakulcs szerint került kiszámításra. A többlet az „Adattörlő alkalmazás” magasabb kiadásainak következménye.

A fizetendő általános forgalmi adó 6 087,4 millió Ft összeget tett ki (92,8%-os teljesítés).

4. EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK

A jogcímén a 10 883,8 millió Ft-os pénzügyi teljesítésből a legjelentősebb téTEL az Alap részére Elnöki Rendelkezés alapján átadott összesen 10 000,0 millió Ft támogatás volt. Az Mttv. 134. § (5) és (5a) bekezdése szerint, a Hatóság a saját bevételek azon részét, amelyet a működésre nem használ fel, illetve amelyekből nem képez működési tartaléket, valamint a Hatóság saját bevételéből képzett működési tartalékból felszabadított forrást – az elnök rendelkezése szerint – átadhatja az Alap részére. Ennek alapján 2024 februárban és júliusban 4 000,0 illetve 6 000,0 millió Ft került átutalásra az Alap részére, az összeget a műsorszórási költségeinek finanszírozása közérdekű célról használhatta fel.

5. BERUHÁZÁSOK

A beruházások előirányzaton 7 825,5 millió Ft összegű teljesítés történt, amely 4 765,5 millió Ft-tal haladta meg a tervértéket (255,7%-os teljesítés).

A beruházásoknál is hangsúlyosan jelennek meg a projektekre kapcsolódó, korábbi évek tartalékaiból finanszírozott kiadások. 2024. évben a korábbi évek tartalékaiból finanszírozott kiadási tételek összesen 2 178,5 millió Ft (áfahatás további 383,1 millió Ft) többletet generáltak. Mindemellett a tárgyévi forrásból finanszírozott kiadásoknál is 2 203,9 millió Ft összegű többlet keletkezett.

5.1. Immateriális javak beszerzése, létesítése

Az immateriális javak beszerzése, létesítése jogcím a tárgyév során 1 771,4 millió Ft-os teljesítéssel, 1 341,4 millió Ft többletet mutat. Jelentős többletet okozott, hogy a VMWare licencek a tervezett 1 év helyett, 3 év időtartamra (413,0 millió Ft) kerültek megvásárlásra. A korábbi évek tartalékaiból finanszírozott kiadások közül kiemelőd az „Elektronikus Ügyintézés” projekt informatikai rendszerének megvalósításához kapcsolódó beszerzés (248,8 millió Ft), valamint a „Hír-Közmű” rendszer továbbfejlesztése kapcsán ezen jogcímén megjelenő téTEL (181,8 millió Ft).

5.2. Ingatlanok beszerzése, létesítése

A jogcímén 9,8 millió Ft volt a teljesítés.

5.3. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése

Az informatikai eszközök beszerzése, létesítése jogcím 1 355,9 millió Ft-os összeggel, az eredeti előirányzathoz képest 159,5%-on teljesült.

2024. évben sor került a bővülő igényeknek megfelelően storage beszerzésekre, központi és felhasználói eszközök beszerzésére. A Hatóság ezen a jogcímén storage beszerzésre és bővítésre 566,1 millió Ft-ot, notebookok és monitorok beszerzésére 194,9 millió Ft-ot és központi VMWare cluster cseréjére további 71,9 millió Ft-ot költött.

5.4. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése

A beruházási kiadások legnagyobb összegét az egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése adja, mely 258,4%-os teljesülést mutat. A legjelentősebb téTEL az EMC épület mérőkamráinak kialakításához köthető (759,7 millió Ft).

A Hatóság 1 053,9 millió Ft értékben vásárolt mérőműszereket, mérési eszközöket, továbbá rádiómonitoring- és iránymérő eszközök beszerzésére 939,5 millió Ft összegben költött.

5.5. Beruházási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó

A beruházási célú előzetesen felszámított áfa összege a hatályos előírásoknak megfelelő áfakulccsal számolva teljesült, ami 950,2 millió Ft többletet eredményezett az eredeti előirányzathoz képest. A többlet a beruházásokon jelentkező felütteljesüléssel magyarázható.

6. FELÚJÍTÁSOK

A felújítások jogcímen 0,9 millió Ft kiadás teljesült.

6.1. Ingatlanok felújítása

Az ingatlanok felújítása jogcímen 0,7 millió Ft kiadás teljesült.

6.2. Felújítási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó

A felújítási célú előzetesen felszámított áfa összege a hatályos előírásoknak megfelelő áfakulccsal számolva 0,2 millió Ft-tal teljesült.

7. EGYÉB FELHALMOZÁSI CÉLÚ KIADÁSOK

A jogcímen egyházi jogi személynek, egyéb nonprofit szervezetnek, központi költségvetési szervnek, civil szervezetnek egyéb felhalmozási célú támogatás és dolgozóknak nyújtott lakáscélú visszatérítendő munkáltatói támogatás került elszámolásra, együttesen 254,3 millió Ft értékben.

KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN

A Hatóság 2024. évi költségvetési kiadások teljesítése összességében 71 118,6 millió Ft volt, amely a tervezett összeghez (57 750,0 millió Ft) viszonyítva 123,1%-os teljesítést mutat.

3. §

A HATÓSÁG 2024. ÉVI BEVÉTELEINEK TELJESÜLÉSE

A Hatóság teljes, törvény szerinti költségvetési bevételi előirányzata 57 750,0 millió Ft volt, amely 2024-ben 102,7%-kal, 59 316,5 millió Ft-tal teljesült. A bevételi előirányzatok, valamint azok 2024. évi teljesítéseinek bemutatása a következő táblázatban kerültek összefoglalásra. Az előirányzatok részletes magyarázatai a szöveges indokolásban találhatók.

Sorszám	Bevételek	Eredeti előirányzat	Teljesítés	adatok millió Ft-ban	
				(= 4-3)	(= 4/3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	13 910,0	13 952,0	42,0	100,3%
2.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0,0	1,4	1,4	-
3.	Közhatalmi bevételek	35 100,0	36 322,1	1 222,1	103,5%
3.1.	Igazgatási szolgáltatási díjak	180,0	848,7	668,7	471,5%
3.2.	Frekvenciadíjak	29 260,0	29 517,7	257,7	100,9%
3.3.	Azonosítók díja	2 600,0	2 628,1	28,1	101,1%
3.4.	Felügyeleti díj	2 770,0	3 051,5	281,5	110,2%
3.5.	Üzemeltetési díjak	8,0	8,0	0,0	100,0%
3.6.	Egyéb bírság bevételei	280,0	262,5	-17,5	93,8%
3.7.	Késedelmi pótlék	2,0	5,6	3,6	280,0%

4.	Működési bevételek	8 734,0	8 895,4	161,4	101,8%
5.	Felhalmozási bevételek	0,0	126,5	126,5	-
6.	Működési célú átvett pénzeszközök	0,0	17,2	17,2	-
7.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	6,0	1,9	-4,1	31,7%
Költségvetési bevételek összesen		57 750,0	59 316,5	1 566,5	102,7%
8.	Finanszírozási bevételek	0,0	50 964,6	50 964,6	-
Bevételek összesen		57 750,0	110 281,1	52 531,1	191,0%

1. MŰKÖDÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLRŐL

Az Mttv. 184. § (2) bekezdés d) pontja, valamint az R1 alapján a Hatóság 2021-ben egy új, nem hatósági hatásörében végzendő közfeladatot készített elő és kezde meg annak ellátását az „Adattörlő alkalmazás” fogyasztók részére történő tértímentes szolgáltatásának nyújtásával. Az „Adattörlő alkalmazás” a tartós adathordozó eszközök széles körénél teszi ingyenesen lehetővé az eszközön tárolt adatok biztonságos és visszavonhatatlan törlését.

A feladatellátás az Mttv. 134. § (18) bekezdésében, valamint az R1 – 2024. december 31. napjáig hatályos – 16. §-ában kapott felhatalmazás alapján közszolgáltatási szerződéses jogviszony keretében valósult meg, a forrás (10 000,0 millió Ft) átadását a fogyasztóvédelemről felelős miniszter útján az Igazságügyi Minisztérium, majd a Nemzetgazdasági Minisztérium biztosította a 2024. év folyamán.

Az előirányzaton szerepel még a Médiatanács hivatali szervének működését biztosító forrás 3 908,5 millió Ft összegben. Az Alaptól származó támogatás fedeli a teljes Médiaigazgatási terület, valamint a Médiatanács Titkárság Főosztály kiadásait, amely magában foglalja a Médiaudományi Intézet kiadásait is.

2. FELHALMOZÁSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLRŐL

Az előirányzaton 1,4 millió Ft volt a teljesítés.

3. KÖZHATALMI BEVÉTELEK

A közhatalmi bevételek előirányzata a 35 100,0 millió Ft eredeti előirányzathoz képest, 1 222,1 millió Ft-tal magasabb összeggel, 36 322,1 millió Ft-ban realizálódott, mely 103,5%-os teljesülést jelent.

3.1. Igazgatási szolgáltatási díjak

Az igazgatási szolgáltatási díjak a teljes bevételi struktúrában kisebb nagyságrendet képviselnek. Az eredetileg tervezett 180,0 millió Ft-tal szemben 848,7 millió Ft összeg teljesült 2024-ben, ami 471,5%-os bevétel felülteljesülést jelent.

A jelentősen magasabb teljesítést a 2024-ben megjelent új bevételi jogcím – reklámkataszter díjbevétele – eredményezi. A reklámkataszter vezetésével kapcsolatos feladat 2024. január 1-től új tevékenységekkel került a Hatóság hatásköri feladatai közé (Mttv. 109. § (9) bekezdés), amely jelentős összeggel – 647,9 millió Ft-tal – járult hozzá a Hatóság igazgatási szolgáltatás díj bevételeihez.

3.2. Frekvenciadíjak

A 2024. évi bevételek legnagyobb részét a széles vagy szélesebb sávú ($\text{sávszélesség} > 25 \text{ kHz}$) rendszerek után fizetendő díjak határozták meg. Ide tartoznak az országos lefedettséget elérő mobiltelefon rendszerek, és az e hálózathoz kapcsolódó mikrohullámú kiszolgáló összeköttetések. A legnagyobb díjfizetők (Magyar Telekom Nyrt., Yettel Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Zrt., DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.) ugyancsak ebbe a csoportba tartoznak.

A bevételek nagyságrendjét és pénzforgalmi ütemezését meghatározzák a korábban aláírt hatósági szerződések, amelyek a számlázások és fizetések rendjét is rögzítik. A frekvenciadíjak összességében az eredeti előirányzathoz (29 260,0 millió Ft) képest 100,9%-ban, azaz 29 517,7 millió Ft összegben teljesültek.

A következő táblázat részletesen bemutatja a frekvenciadíjak jogcímének 2024. évi eredeti előirányzatát és azok teljesülését.

	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Teljesítés	Eltérés
1.	UMTS sávdíj	2 025,0	2 025,0	0,0
2.	Műsorszóró frekvenciadíj	682,2	681,7	-0,5
3.	URH frekvenciadíj	541,2	643,7	102,5
4.	Mikrohullámú frekvenciadíj	2 395,4	2 507,8	112,4
5.	Egyéb frekvenciák használati díja	46,0	49,4	3,4
6.	2012. évi pályázat frekvenciadíja	191,5	182,3	-9,2
7.	2014. évi pályázat frekvenciadíjai	8 841,1	8 863,2	22,1
7.1	450 MHz sávdíj	88,6	110,7	22,1
7.2	800 MHz sávdíj	5 400,0	5 400,0	0,0
7.3	900 MHz sávdíj	450,0	450,0	0,0
7.4	1800 MHz sávdíj	675,0	675,0	0,0
7.5	2600 MHz sávdíj	2 227,5	2 227,5	0,0
8.	2016. évi pályázat frekvenciadíja (3400–3800 MHz sávdíj)	540,0	567,0	27,0
9.	2019. évi pályázat frekvenciadíjai	4 570,8	4 570,8	0,0
9.1	700 MHz sávdíj	1 950,0	1 950,0	0,0
9.2	2100 MHz sávdíj	1 170,0	1 170,0	0,0
9.3	3600 MHz sávdíj	1 450,8	1 450,8	0,0
10.	2020. évi pályázat frekvenciadíjai	9 360,0	9 360,0	0,0
10.1	900 MHz sávdíj	4 680,0	4 680,0	0,0
10.2	1800 MHz sávdíj	4 680,0	4 680,0	0,0
11.	2022. évi pályázat frekvenciadíja	66,8	66,8	0,0
Frekvenciadíjak bevételei összesen		29 260,0	29 517,7	257,7

Az eredeti előirányzatokhoz képest jelentősebb eltérések az alábbi jogcímeken jelentkeztek:

Az URH frekvenciadíj előirányzaton 102,5 millió Ft többletteljesítés történt, amelyből 101,5 millió Ft-ot a 450 MHz LTE sávdíj többlete magyaráz. A HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt. 2024. május 1-től átvette a sáv használatát (a terv készítésekor nem volt ismert a szándék). A keretengedély szerint a havi sávdíj 12,7 millió Ft, ezzel az éves teljesítés 101,5 millió Ft-tal emelkedett.

A mikrohullámú frekvenciasávok legnagyobb felhasználói a mobilszolgáltatók és a nagy sebességű adathálózatok. 2024. évben folytatódott a bekötő jellegű PP hálózatok dinamikus fejlesztése a szolgáltatók részéről a 26 GHz-es sávokon kívül. Ennek következtében, a soron magasabb bevétel realizálódott, mint ahogy azt a tervezés feltételezte. A pénzforgalmi teljesítés a tervezett 2 395,4 millió Ft helyett 112,4 millió Ft-tal magasabb összeggel, 2 507,8 millió Ft-tal valósult meg.

A 2014. évi pályázat 450 MHz-es sávját 2014. évben az MVM Net Zrt. (későbbi megvásárlása után: AH NET Zrt.) nyerte meg. A cég alapvetően a kormányzat részére kívánt távközlési szolgáltatást nyújtani a hálózat kiépítése után, melynek ütemezését és főbb jellemzőit a hatósági szerződés rögzíti. A többlet teljesítés oka, hogy az MVM Net Zrt. 2023. 12. 28-án esedékes számláját 2024. 01. 04-én fizette meg (22,1 millió Ft). Az MVM Net Zrt. a sávot 2024. április végéig használta, és ekkor járt le a 2014. évi pályázatban meghirdetett sávhasználati időtartam.

A Hatóság a 2016. évi pályázat 3400-3800 MHz frekvenciasáv értékesítése során 80 MHz frekvenciamennyiséget értékesített sikeresen. Frekvenciahasználati jogosultságot nyert 2034. június 15-ig a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft. és a Vodafone Magyarország Zrt. A többlet teljesítés oka, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. 2025. 01. 02-án esedékes számláját (27,0 millió Ft) 2024. 12. 31-én fizette ki.

3.3. Azonosítók díja

Az azonosítók díja esetében az eredeti előirányzat 2 600,0 millió Ft, míg a teljesülés 2 628,1 millió Ft volt. Az előirányzat 101,1%-ban teljesült.

A tárgyévben nem voltak olyan jogszabályi változások és azonosítóhasználati díjtétel változások, amelyek az elektronikus hírközlési szolgáltatók azonosítogazdálkodását befolyásoló, ügyszámot generáló tényezők lehettek volna. Az év folyamán számottevő azonosítóhasználati díjbevételek változást eredményező cégváltozás nem történt.

3.4. Felügyeleti díj

A felügyeleti díj vonatkozásában a 2024. évi eredeti előirányzatot (2 770,0 millió Ft) és a teljesítést (3 051,5 millió Ft) összevetve, a tervezetnél 281,5 millió Ft-tal több díjbevétel realizálódott, a teljesítés az előirányzathoz viszonyítva 110,2%-os.

Az eredeti előirányzat tervezésekor figyelembevételre került a felügyeleti díjról szóló 7/2016. (X. 14.) NMHH rendelet, 2023. szeptember 17-től hatályos módosítása, amely alapján a felügyeleti díj számításának szorzószámai növekedtek (elektronikus hírközlés 0,212-ról 0,25-re, míg a postai 0,113-ról, 0,133-ra emelkedett, valamint megszűntek a díjkedvezmények). Ugyanakkor a tervezés óta eltelt időszakban jelentősen nőttek a számlázás alapját képező – partnereknél megjelenő – árbevétel összegek, amely a teljesítés növekedésének lényegi magyarázatát adja.

3.5. Üzemeltetési díjak

Az üzemeltetési díjak előirányzat teljesítése 8,0 millió Ft volt 2024-ben.

3.6. Egyéb bírság bevételei

Ezen a jogcímén a 280,0 millió Ft eredeti előirányzattal szemben 262,5 millió Ft bevételt realizált a Hatóság. Éves szinten összesítve a legtöbb bírságot (133,2 millió Ft) a Vodafone Magyarország Zrt. teljesítette. A 2024. évben kiszabott legnagyobb bírság 100,0 millió Ft volt, mely a Vodafone Magyarország Zrt.-vel szemben került kiszabásra. Az eljárás egyes lakossági kedvezmények megszüntetéséhez és az ÁSZF jogoszerűségéhez kapcsolódott.

3.7. Késedelmi pótlék

Ezen a jogcímén a 2,0 millió Ft tervvel szemben 5,6 millió Ft volt a teljesítés.

4. MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

A működési bevételek 98,6%-át a kiszámlázott általános forgalmi adó bevételek (8 771,1 millió Ft) jelentik, amelyek az adóköteles bevételek után befolyt áfa összegét tartalmazzák, a 2024. évre érvényes 27,0%-os kulccsal. Adóköteles bevételek a frekvenciadíjak, az azonosítók díja, az üzemeltetési díj, a felhalmozási bevételek és a működési bevételek meghatározott áfaköteles része (pl. pályázati dokumentáció díja, pályázati részvételi díj).

5. FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK

Ezen a jogcímén jelenik meg az ingatlanok értékesítéséből, a felesleges és az elhasználódott eszközök selejtezését követő értékesítésből, továbbá a lecserélt gépjárművek eladásából származó bevétel. Az eredeti előirányzathoz viszonyítva, a teljesítés 126,5 millió Ft volt. A jelentős növekmény oka, hogy a 2023. évre tervezett csereérett hatósági gépjárművek értékesítése végül 2024-ben valósult meg.

6. MŰKÖDÉSI CÉLÚ ÁTVETT PÉNZESZKÖZÖK

Az előirányzaton 17,2 millió Ft volt a teljesítés.

7. FELHALMOZÁSI CÉLÚ ÁTVETT PÉNZESZKÖZÖK

A dolgozóknak nyújtott lakáskölcsön visszatérülése a 6,0 millió Ft előirányzattal szemben 1,9 millió Ft összegben realizálódott.

KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A Hatóság 2024. évi költségvetési bevétele összességében 59 316,5 millió Ft volt, amely az eredeti előirányzat összegéhez (57 750,0 millió Ft) viszonyítva 102,7%-os teljesítést mutat. A keletkezett többlet 1 566,5 millió Ft.

8. FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK

A Hatóság a széleskörű feladatainak maradéktalan végrehajtása érdekében, a tárgyévi költségvetésben keletkező megtakarításairól tartalékokat képez, melyek felhasználását az év végén kiadott Elnöki Rendelkezésben szabályozza, majd a zárszámadási törvény elfogadásával az Országgyűlés hagyja jóvá.

A hatályos számviteli rend szerint, a pénzügyi beszámolóban az előző években képzett maradványokat bevételként kell szerepeltetni. Így az előző évek Elnöki Rendelkezései, valamint a jóváhagyott zárszámadási törvényekből a fel nem használt tartalékok összegét az előirányzatok között finanszírozási bevételként kell figyelembe venni.

Fentieknek megfelelően, a bevételek között összességeben 50 964,6 millió Ft-tal szerepel – pénzforgalom nélkül – az előző évi tartalékok állománya, a finanszírozási bevételek előirányzaton.

BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A Hatóság bevételei, amely a költségvetési és finanszírozási bevételek összege, minden összesen 110 281,1 millió Ft összegben teljesültek 2024-ben.

BEVÉTELÖBBLET

Összességében a Hatóság 2024. évi költségvetési bevétele 59 316,5 millió Ft volt, amely az eredeti előirányzat összegéhez (57 750,0 millió Ft) viszonyítva 102,7%-os többletet mutat.

A bevétel többlet összegéből (1 566,5 millió Ft) az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) szerint 1 608,2 millió Ft többletbevételként keletkezett.

(adatok millió Ft-ban)				
Sorszám	Előirányzat neve	Többletbevétel	Bevételmaradás	Összesen
1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	42,0	0,0	42,0
2.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	1,4	0,0	1,4
3.	Közhatalmi bevételek	1 222,1	0,0	1 222,1
4.	Működési bevételek	199,0	-37,6	161,4
5.	Felhalmozási bevételek	126,5	0,0	126,5
6.	Működési célú átvett pénzeszközök	17,2	0,0	17,2
7.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0,0	-4,1	-4,1
Összesen		1 608,2	-41,7	1 566,5

Az Ávr. 35. § (1) bekezdése szerint a közhatalmi bevételek, működési bevételek és felhalmozási bevételek előirányzatain keletkezett többletbevétel az irányító szerv hatáskörében végrehajtott előirányzat-módosítást követően használható fel.

A Hatóság a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (3) bekezdés a) pontja alapján, valamint az Mtv. 109. § (1) bekezdésben meghatározottak szerint önálló szabályozó szerv, amely kizárolag a törvénynek van alárendelve. A Hatóság elnöke az államháztartásról szóló 2011. évi CXXV. törvény 9/A. § (1) bekezdése alapján gyakorolja az irányító szerv feladatkörének gyakorlásához szükséges hatásköröket.

4. §

A HATÓSÁG TÁRGYÉVI MARADVÁNYA ÉS TARTALÉKA

1. TÁRGYÉVI MARADVÁNY

A maradványfelhasználással korrigált bevételi és kiadási teljesítés 9 083,6 millió Ft tárgyévi pénzmaradványt mutat, melynek felhasználására vonatkozóan az alábbiakban összefoglalt javaslat került előterjesztésre, a 2024. évi

működési tartalékról, valamint a 2024. évi maradvány terhére szóló kötelezettségvállalásról és az MTVA részére történő befizetésről szóló 3/2024. számú Elnöki Rendelkezéssel egyezően.

A Hatóság a 2024. évi 262,5 millió Ft összegű bírságból származó bevétele az Mttv. vonatkozó előírásai alapján a médiatudatosság fejlesztésére fordítható.

A 2024. évben a Hatóság 976,2 millió Ft összegű működési tartalékot képzett. A megképzett tartalék a következő években a Hatóság működésének, feladatai ellátásának fedezetére és az Alap részére történő befizetésre használhatja fel, más célra nem elvonható.

Az „Adattöröl alkalmazás” 2024. évi 10 000,0 millió Ft összegű forrásából 7 844,9 millió Ft maradványként átvitelre kerül a 2025-ös évre. A tárgyidőszakban 16 655,8 millió Ft kiadás merült fel, melyből 14 500,7 millió Ft a 2023. évi maradvány, további 2 155,1 millió Ft a tárgyévi forrás terhére lett elszámolva. A szolgáltatás indulása óta 7 844,9 millió Ft göngyöltített maradvány keletkezett. A göngyöltített maradvány a 2026. évi teljesítések fedezetét fogja biztosítani, mivel az utolsó évben – terv szerint – már nem fog finanszírozási forrás érkezni a Hatósághoz.

A Hatóság tartalékainak alakulását a következő táblázat mutatja be.

		adatok millió Ft-ban	
		Megnevezés	Összeg
1.	Előző évek tartalékainak nyitó értéke	50 964,6	
2.	Előző évek tartalékainak évközi változása (felhasználása/ átcsoportosítása)	-20 885,7	
Felhasználások			
	E-közelmű felhasználás („Hír-Közelmű” projekt)	-757,3	
	Bírságból médiatudatosság fejlesztésére felhasználás	-610,2	
	EMC mérőlabor forrás felhasználás	-1 696,3	
	Digitális földfelszíni technológia váltás kiadásai	-213,4	
	„Elektronikus Ügyintézés”	-482,6	
	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány felhasználása	-71,4	
	Működési tartalék felhasználása MTVA pénzeszközátadásra	-2 000,0	
	Működési tartalék felhasználása felügyeleti díj visszatérítésre	-460,2	
	Működési tartalék felhasználása projektekre (Elektronikus ügyintézés 2.0, Hatósági Digitális Összehasonlító Eszköz, Bűvösvölgy fejlesztése)	-93,6	
	„Adattöröl alkalmazás”	-14 500,7	
Átcsoportosítások			
	Bírság pénzforrás túllépés miatti átcsoportosítás	+429,1	
	Működési tartalékból pénzforrás átcsoportosítás	-429,1	
3.	Előző évek fel nem használt maradványai (1.+2.)	30 078,9	
4.	Tárgyévi működési pénzmaradvány	9 083,6	
	Adatok végleges hozzáférhetetlenné tételehez kapcsolódó feladatok maradványa („Adattöröl alkalmazás”)	7 844,9	
	2024. évi befolyt bírság felhasználása a médiatudatosság fejlesztés forrásra	262,5	
	Maradványképzés működési tartaléakra	976,2	
Pénzmaradvány záró értéke összesen (3.+4.)		39 162,5	

A 2024. évben keletkezett pénzmaradvány teljes összege kötelezettségvállalással lekötött maradványnak minősül, így a Hatóságnak az Országgyűlés döntési hatáskörébe tartozó szabad maradványa nincs.

2. A HATÓSÁG TARTALÉKAINAK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

2.1. Következő évek működési tartaléka

(27 844,1 millió Ft)

A következő évek működési tartaléka az Mttv. 134. § (1) bekezdésében adott felhatalmazás alapján jött létre Elnöki Rendelkezések alapján a korábbi években. A Hatóság ugyanezen § (4) bekezdése szerinti saját bevételéből – a bírság kivételével – évente legfeljebb a tényleges adott évi bevétele huszonöt százalékának megfelelő mértékig tartaléket képezhet. Az így képzett tartalék a következő években a Hatóság működésének, feladatai ellátásának fedezetére használható fel.

2.2. Forrás 12 tartalék („Hír-Közmű”)

(2 750,6 millió Ft)

A Hatóság a „Hír-Közmű” rendszer létrehozásával a teljes magyarországi hírközlési rendszer átláthatósága szempontjából kiemelkedő – a földhivatali nyilvántartási kataszterhez hasonló – jelentőségű rendszert hoz létre, mely hosszabb távon képes lesz kiszolgálni a hatósági, közigazgatás és a hírközlési piaci szereplők (szolgáltatók, üzemeltetők, tervezők) felhasználási és információs igényein túl az állami szervek, a lakosság és az EU részéről felmerülő, egyre növekvő adatszolgáltatási igényeket.

2.3. EMC mérőkamra és szerverközpont tartalék

(185,7 millió Ft)

A Hatóság a több éves előkészítő munkálatokat követően, a 2020-as évben megkezdte az uniós közbeszerzési értékhatarát meghaladó nyílt közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott kivitelezővel az új, modern, többfunkciós műszaki épület létrehozásának fizikai megvalósítását a Visegrádi utcai telephelyén. A forrás ennek megvalósítása során használható fel. Az épület két legjelentősebb eleme egy új EMC mérőkamra több kisebb méretű mérőlaboratóriummal, valamint egy biztonságos adat- és szerverközpont.

2.4. „Adattörlő alkalmazás” tartalék

(7 844,9 millió Ft)

A Hatóság az adattörlő alkalmazás biztosításával kapcsolatos közzeladatot 2021. december 1-jétől látja el, mely közzeladat ellátását a 2024. évben is zökkenőmentesen biztosította, azaz téritésmentes szolgáltatást nyújtott a fogyasztók részére a hivatalos honlapjáról elérhető adattörlő portálon keresztül. Az adattörlő alkalmazás használatához szükséges adattörlő kódot tartalmazó címkét, illetve az elektronikus adattörlő kódot a fogyasztók a tartós adathordozók vagy az azokat tartalmazó eszközök vásárlásakor kapják meg a kereskedőktől, melynek átvételével a fogyasztók jogosultságot szereznek az adattörlő alkalmazás aktiválására és egyetlen meghatározott tartós adathordozó eszköz adatainak egyszeri, végleges, visszavonhatatlan és biztonságos törlésére az állam által garantált módon.

A 2024. év végén rendelkezésre álló forrás értéke 7 844,9 millió Ft, amely összeg maradványként átvitelre kerül a következő évre és várhatóan a 2026. évi teljesítések fedezetét fogja biztosítani, mivel az utolsó évben – terv szerint – már nem fog finanszírozási forrás érkezni a Hatósághoz.

2.5. „Elektronikus Ügyintézés” tartalék

(274,7 millió Ft)

A Hatóság 2018. január 1-től köteles biztosítani az elektronikus ügyintézés lehetőségét a feladatkörébe tartozó szolgáltatások és közigazgatási hatósági ügyek esetében. A Hatóság eljárásainak egy részében ma is lehetőség van az ügyfél által választható elektronikus ügyintézési módra, azonban az elektronikus közigazgatás kialakításához kapcsolódó jogszabályi elvárások, az ennek hatására folyamatosan fejlesztett központi kormányzati szolgáltatások, valamint a Hatóság saját céljai is szükségessé teszik az e-ügyintézés átfogó megvalósítását.

2.6. Bírság tartalék

(262,5 millió Ft)

Az Mttv. 134. § (9) bekezdése szerinti forrás: a Hatóság a hírközlés és a média területén a tudatos fogyasztói döntéshozatal kultúrájának fejlesztésére jogosult felhasználni az előző évben a hírközlési és médiapiac szereplőitől befolyt bírságok teljes összegét. Így különösen:

- a hírközlési és médiajog, a verseny- és fogyasztóvédelmi politika körébe tartozó tudományos-oktatási programok támogatására;

- hírközlési és a médiajoggal, a mozgóképszakma tudományával, médiatudománnal, a hírközléssel kapcsolatos tudományokkal, illetve a fogyasztóvédelmi politikával foglalkozó tudományos és oktatási programok támogatására, szakemberek képzésére;
- a hírközlési és médiapolitikával, valamint a fogyasztói döntéshozzatallal kapcsolatos tájékozottság növelése érdekében végzett tájékoztatásra.

Legjelentősebb felhasználási célja a Bűvösvölgy médiaértés-oktató központok üzemeltetési kiadásainak biztosítása. A tárgyévben e célból rendelkezésre álló, de fel nem használt összeg a következő évre átvihető.

5. §

A MÉDIATANÁCS 2024. ÉVI MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSA

Az Országgyűlés a Hatóság egységes költségvetésének részeként hagyta jóvá a Médiatanács működési költségvetésének kiadási és bevételi főösszegeit. A bevételi előirányzat fedezetét az Országgyűlés az Mtv. 135. § (2) bekezdésében meghatározott, Alap által kezelt pénzügyi források terhére biztosította.

A működési költségvetésben a hatályos államháztartási számviteli szabályozásnak megfelelően, megjelenik a Médiatanács kezelésében lévő előirányzatok részeként tervezett, az Alap részére továbbutalandó bevételekhez és kiadásokhoz kapcsolódó általános forgalmi adó fizetési kötelezettség.

Az előirásoknak megfelelően, a költségvetési maradvány kimutatás nemcsak a tárgyévben képződött maradványt, hanem az előző évek maradványát is tartalmazza. A beszámoló alapján, a teljeskörűséget biztosítva, külön előirányzatként szerepel a finanszírozási bevételek előirányzata. A tárgyévi maradvány felhasználási céljáról külön rendelkezési javaslatot tartalmaz az előterjesztés.

A működési költségvetés végrehajtásának elemzése az eredeti előirányzatok és azok év végi teljesülése alapján történt.

A MÉDIATANÁCS 2024. ÉVI KIADÁSAINAK TELJESÜLÉSE

1. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK

A Médiatanács létszáma 5 fő, mely a Médiatanács elnökéből és annak tagjaiból áll. A személyi juttatások előirányzata tartalmazza a Médiatanács elnökének és tagjainak a tiszteletdíját, valamint a Médiatanács munkájának szakértői támogatására biztosított megbízási díj forrását is.

A személyi juttatások előirányzat teljesítése 165,8 millió Ft volt, ami az eredeti előirányzat 92,1%-a.

2. MUNKAADÓKAT TERHELŐ JÁRULÉKOK ÉS SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ

A tiszteletdíjak és a megbízási díjak után számított szociális hozzájárulási adó mértéke 2024. évben 13,0% volt. A személyi juttatásokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó előirányzat 21,0 millió Ft összegben, 91,3%-on teljesült.

3. DOLOGI KIADÁSOK

A dologi kiadások teljesítése 115,1 millió Ft volt, ami az eredeti előirányzathoz viszonyítva 38,6%-os teljesítést jelent. Az előirányzat tartalmazza a kommunikációs szolgáltatásokat (0,1 millió Ft), a szolgáltatási kiadásokat (33,8 millió Ft), valamint a különféle befizetések és egyéb dologi kiadások teljesítését is (81,2 millió Ft).

Ez utóbbi rovat része a működési célú előzetesen felszámított áfa (6,5 millió Ft), a médiapiaci bevételek után fizetendő áfa (74,3 millió Ft), valamint az egyéb dologi kiadások teljesítése (0,4 millió Ft).

A tényleges, a Médiatanács működéséhez kapcsolódó dologi kiadások összege 40,8 millió Ft volt.

A dologi kiadások előirányzat jelentős alulteljesítésének magyarázata a médiaszolgáltatási díjak bevételi elmaradása, amely a fizetendő áfa soron okozott jelentős elmaradást.

4. EGYÉB MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK

Az egyéb működési célú kiadások 42,3 millió Ft-os teljesítésébe a Médiatanács társszabályozói szervezetekkel megkötött együttműködési megállapodásainak teljesítése tartozik. A négy társszabályozó szervezet, valamint a részükre juttatott támogatás összege a következő: Magyar Elektronikus Műsorszolgáltatók Egyesülete (13,2 millió Ft), Önszabályozó Reklám Testület (19,4 millió Ft), Magyar Lapkiadók Egyesülete (6,7 millió Ft), Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesülete (3,0 millió Ft).

Az egyéb működési célú kiadások módosított előirányzatában jelenik meg – a vonatkozó számviteli szabályoknak megfelelően – a korábbi évek működési tartaléka 163,9 millió Ft összegben.

5. BERUHÁZÁSOK

Az előirányzat teljesítése tartalmaz 15,0 millió Ft értékben immateriális javak beszerzését, 0,5 millió Ft összegben egyéb tárgyi eszközök beszerzését, valamint az előbbi tételekhez kapcsolódóan 4,2 millió Ft beruházási áfát.

KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK ÖSSZESEN

A költségvetési kiadások 363,9 millió Ft-os összege az eredeti előirányzat 65,7%-os teljesítését mutatja.

A MÉDIATANÁCS 2024. ÉVI BEVÉTELINEK TELJESÜLÉSE

1. MŰKÖDÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOK ÁLLAMHÁZTARTÁSON BELÜLŘŐL

A Médiatanács működését biztosító támogatás [Mtv. 135. § (2) bekezdés] az Alaptól 338,5 millió Ft-ban teljesült, ami az eredeti előirányzat 100,0%-a.

2. MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

A működési bevételek meghatározó tétele (184,6 millió Ft) a Médiatanács kezelésében lévő bevételi előirányzatok kiszámlázott általános forgalmi adó része, amely a hatályos számviteli rendnek megfelelően, ezen az előirányzaton belül jelenik meg.

A működési bevételek teljesítésének az eredeti előirányzathoz viszonyított elmaradása (86,8%) a médiaszolgáltatási díjak bevételi előirányzatán mutatkozó jelentős alulteljesítéssel magyarázható.

KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A költségvetési bevételek 525,6 millió Ft összegben teljesültek, ami 94,9%-os teljesítést jelent az eredeti előirányzat összegéhez képest.

3. FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK

A finanszírozási bevételek előirányzat a Hatóság 2023. évi egységes költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényben jóváhagyott maradványt tartalmazza, 163,9 millió Ft összegben.

BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A bevételek mindösszesen 689,5 millió Ft értékben teljesültek 2024-ben.

MARADVÁNY

Az éves költségvetési beszámoló „Maradványkimutatás” ūrlapja szerint, az alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt pénzmaradványának összege 325,6 millió Ft, amelyből az előző években keletkezett maradvány 163,9 millió Ft és a tárgy évben keletkezett maradvány összege 161,7 millió Ft.

Az előterjesztés azt a javaslatot teszi, hogy a korábbi évek maradványa továbbra is maradjon a Médiatanács tartalékkal között nyilvántartva, míg a 2024-ben keletkezett maradvány összege kerüljön átutalásra a Hatóság részére, további tartalékképzés céljából.

A MÉDIATANÁCS KEZELÉSÉBEN LÉVŐ 2024. ÉVI ELŐIRÁNYZATOK VÉGREHAJTÁSA

A Médiatanács kezelésében lévő előirányzatok költségvetése magában foglalja a Médiatanács nevében kiszámlázott médiászolgáltatási díjak, pályázati díjak, bírságok, kötbérek, valamint az óvadékok teljesítéseit.

A bevételi előirányzatok a médiapiaci szereplőkkel történő elszámolásokat, azaz döntően a médiászolgáltatók által befizetett különböző díjakat és befizetések, valamint a partnerek részére történő visszafizetések teljesítéseit tartalmazza. Ezzel szemben a kiadási előirányzatok az Alappal történő elszámolásokat, így a beérkezett díjak Alapot illető továbbutalásait tartalmazzák.

Az előirányzatok elemzése az eredeti előirányzatok és azok év végi teljesülése alapján történt.

A KIADÁSOK ALAKULÁSA

1. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI DÍJ

A médiászolgáltatási díjak kiadási előirányzatának teljesítése 2024-ben 275,5 millió Ft volt.

2. FREKVENCIA PÁLYÁZATI DÍJ

A frekvenciapályázati díj kiadási előirányzata 2,0 millió Ft összegben teljesült.

3. KÖTBÉR ÉS BÍRSÁG

A kötbér és bírság kiadási előirányzat 45,7 millió Ft-tal teljesült.

4. ÓVADÉK

Az óvadék kiadási előirányzatának teljesítése –173,3 millió Ft volt 2024-ben.

KIADÁSOK ÖSSZESEN

A Médiatanács kezelésében lévő kiadási előirányzatok teljesítése 2024-ben összességében 149,9 millió Ft volt. A fenti előirányzatok alul-, vagy túlteljesítésének magyarázata a bevételi előirányzatok elemzéseinél kerülnek bemutatásra.

A BEVÉTELEK ALAKULÁSA

1. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI DÍJ

A Médiatanács által kiszámlázott, véglegesen az Alapot illető médiászolgáltatási díjbevétel 2024-ben 276,0 millió Ft összegben teljesült.

A jelentős elmaradás magyarázata, hogy a Kormány a médiászolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény médiászolgáltatási díjfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályainak a veszélyhelyzet során történő eltérő alkalmazásáról szóló 544/2022. (XII. 22.) Korm. rendelet 2023. december 12-i módosítása 2024. június 30-ig mentesítette a médiászolgáltatókat a médiászolgáltatási díjak befizetései alól, és a 2021. év első negyedévre már megfizetett médiászolgáltatási díjak a mentesítési időszak leteltét követő negyedévre esedékes médiászolgáltatási díjakban kerültek beszámításra.

2. FREKVENCIA PÁLYÁZATI DÍJ

A frekvenciapályázati díj előirányzat teljesítése 1,4 millió Ft volt, amely két részből tevődik össze. Egyrészt az év folyamán benyújtott rádiós médiászolgáltatási jogosultságok használatára vonatkozó pályázatokra befizetett kisebb összegű pályázati díjakból, másrészt, a szolgáltatók részére visszautalt pályázati díjakból áll az összeg.

3. KÖTBÉR ÉS BÍRSÁG

A kötbér és bírság jogcímén mutatkozó túlteljesítés (290,6%) magyarázata, hogy ezen jogcím, természeteből fakadóan, nehezen tervezhető. A médiászolgáltatókat számos esetben bírságolták meg 2024-ben,

a jogkövetkezményeket tartalmazó határozatok rendelkező részeiben a Médiatanács a legnagyobb számban a hatósági szerződésben vállalt műsorstruktúrának megfelelő műsor sugárzására vonatkozó kötelezettség, a burkolt kereskedelmi közleményre és a kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezések megsértését, valamint a hatósági határozatban vállalt kötelezettségek megszegését állapította meg.

2024-ben összesen 55 médiaszolgáltató fizetett bírságot 86 esettel összefüggésben, a többség 100 ezer Ft alatt. A legtöbb bírságot, 28,9 millió Ft-ot a Radio Plus Kft. volt köteles befizetni az év során.

4. ÓVADÉK

Az óvadék előirányzat teljesítése -173,2 millió Ft volt, amely új hatósági szerződések kisebb összegű óvadék befizetései, valamint szerződésmódosítások miatti óvadékcsökkentések, visszaútalások egyenlege.

A Médiatanács a 2023-as év decemberében felülvizsgálta a földfelszíni rádiós – kereskedelmi jellegű – médiaszolgáltatások médiaszolgáltatási díjait, 2024. január 1-től kezdődően. A médiaszolgáltatási díjfelülvizsgálat alkalmával a Médiatanács általános jelleggel és azonos arányban csökkentette a médiaszolgáltatási díjak egyik alkotóelemenek, a médiaszolgáltatási alapdíjnak a mértékét.

A hatósági szerződések biztosítékoként a médiaszolgáltatók szerződéses biztosítékot kötelesek nyújtani, jelen esetben óvadékot, amelynek összege a mindenkorai médiaszolgáltatási díj hatósági szerződésben meghatározott százalékában kerül megállapításra. Tekintettel a médiaszolgáltatási díjak csökkenésére az óvadéki összegek is csökkentek, így azokat vissza kellett utalni a médiaszolgáltatóknak.

A közösségi jellegű rádiós médiaszolgáltatások médiaszolgáltatási díjat ugyan nem fizetnek, azonban szerződéses biztosítékot ők is kötelesek nyújtani, szintén óvadékot. Esetükben az óvadék mértéke a pályázati felhívásban meghatározott médiaszolgáltatási alapdíj százalékában kerül megállapításra. Figyelemmel arra, hogy a kereskedelmi rádiós médiaszolgáltatások médiaszolgáltatási díjának felülvizsgálata magával hozta a kereskedelmi rádiók óvadékának csökkenését, ezért az egyenlő elbánás elvére tekintettel a Médiatanács 2024. január 1-től kezdődően a közösségi rádiók óvadékának mérsékléséről is döntött, azonos elvi alapon és módon.

A Médiatanács döntései 72 db kereskedelmi rádiót és 61 db közösségi rádiót érintettek.

BEVÉTELEK ÖSSZESEN

A 2024. évi költségvetési bevételi teljesítés 153,6 millió Ft volt, ami az eredeti előirányzat 18,7%-a.

6. §

A MÉDIASZOLGÁLTATÁS-TÁMOGATÓ ÉS VAGYONKEZELŐ ALAP 2024. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSA

Az Alap 2024. évi költségvetését a Hatóság költségvetésének részeként az Országgyűlés a 2023. évi LXXV. törvénnyel fogadta el.

A jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XV. törvény (a továbbiakban: 2024. évi XV. törvény) által módosított Mtv. 215/D §-a alapján az N.S. Média és Vagyonkezelő Kft. (a továbbiakban: Kft.) 2024. május 10-től az Alap tulajdonosi joggyakorlásába került. A Kft. korábbi tulajdonosi joggyakorlása a Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zrt. volt, a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény a Kft. részére történő forrásjuttatásra 1 338,3 millió Ft-ot irányzott elő, mely fedezetet nyújtott volna a Kft. üzemi veszteségére, a működési feltételeinek fejlesztésére szolgáló beruházások megvalósítására és a Sporträdiót üzemeltető, magántulajdonban levő Online Sportmédia Kft.-ben történő tulajdonszerzésre és a rádió működtetésére.

A címrendi módosításról, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Rezsivédelmi Alapból történő, fejezetek közötti előirányzat-átcsoporthozásról és kormányhatározat módosításáról szóló 1219/2024. (VII. 31.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 3. melléklete szerint, a közszolgálati hozzájárulás 2024. évi előirányzata 1 338,3 millió Ft-tal megemelésre került. A növekmény fedezetet teremtett az Alap üzleti tervében nem szereplő új közszolgálati feladatak ellátására. A Sporträdió 2024. június 14-vel visszaadta az általa használt frekvenciát, melyen a Médiatanács döntésének megfelelően 2024. június 15-től a Nemzeti Sporträdió hallható. A Kft. részére,

feladatainak ellátására 640,0 millió Ft forrás került biztosításra, és a Sportrádió működtetésének költségei fedezetére az Alap médiaszolgáltatás-támogatási és vagyonkezelési tevékenységének kiadási sora is emelésre került.

Az Mtv. 134. § (5) bekezdése alapján, a közfeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében, az Alap vezérigazgatójának kérésére, a Hatóság Elnöke arról döntött, hogy az eredeti előirányzaton felül további 2 000,0 millió Ft forrást biztosít az Alap részére a műsorterjesztési költségeinek finanszírozásához. Az előirányzatok módosítása mind a kiadási, mind a bevételi oldalon azonos összeggel került átvezetésre.

A Médiatanács a 669/2024. (IX. 3.) számú döntésével felhatalmazta a Hatóság Elnökét, hogy az Alap költségvetésében az átcsoportosításokat elvégezze.

Az Alap a könyveit a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságáról szóló 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendeletnek megfelelően vezeti. A számviteli szabályokból és a főkönyvet alátámasztó analitikus nyilvántartásokból jelen beszámoló adatai leképezhetők. A zárszámadás adatainak megbízhatóságát az Alap könyvvizsgálója által elvégzett ellenőrzés is alátámasztotta.

A költségvetés az év közben ismertté vált adatak és tények, az előre nem kalkulálható, bekövetkezett események miatt módosult. A költségvetés teljesülését nagymértékben befolyásolta a háborús helyzet, a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzettel összefüggésben meghozott központi intézkedések hatása, valamint a világpiacon kialakult bizonytalan gazdasági helyzet.

KIADÁSOK

1. TOVÁBBUTALANDÓ KÖZSZOLGÁLATI HOZZÁJÁRULÁS

1.1 Médiatanács

A Hatóság költségvetésével együtt fogadta el az Országgyűlés a Médiatanács költségvetését a 2023. évi LXXV. törvénnyel. A kiadás az előirányzatnak megfelelően teljesült.

1.2 Médiatanács hivatali szervezete

A kiadás az előirányzatnak megfelelően teljesült.

1.3 Közszolgálati Közalapítvány

A kiadás az előirányzatnak megfelelően teljesült.

2. MÉDIATANÁCS TÁMOGATÁSI PROGRAM

Az Mtv. az Alap feladataként határozza meg a közszolgálati célú műsorszámok támogatását. Az Mtv. 137. § (1) alapján e támogatásokat nyilvános pályázat útján kell biztosítani. Az Alapon belül a Támogatási Iroda látja el ezt a feladatot.

A 2024-es évben 1 440,0 millió Ft összegben kerültek pályázati felhívások elfogadásra. Ez az összeg tovább bővült a keretemelésekkel 59,9 millió Ft értéken.

Az előirányzatból 1 451,8 millió Ft teljesült. A 2024-ben kiutalt támogatások összege 1 417,2 millió Ft, ebből a 2024-ben megkötött szerződések alapján folyósított összeg 734,3 millió Ft, a korábbi években kötött szerződések alapján utalt összeg 682,9 millió Ft. A kiadási sor tartalmazza a bírálati költségeket is, ezek 34,6 millió Ft-ot tesznek ki.

3. DUNA MÉDIASZOLGÁLTATÓ NONPROFIT ZRT.

A teljesülés az előirányzatnál 51,4 millió Ft-tal alacsonyabb lett. Az eltérés a csoportos áfa elszámolás miatti kompenzárással magyarázható.

4. AZ ALAP MÉDIASZOLGÁLTATÁS-TÁMOGATÁSI ÉS VAGYONKEZELÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK KIADÁSAI

Ez a kiadási sor tartalmazza a műsorgyártási, sugárzási költségeket, a dolgozók bérét, járulékeit és a fenntartáshoz szükséges egyéb kiadásokat is.

A Korm. határozat 3. melléklete szerint, a közszolgálati hozzájárulás 2024. évi előirányzata 1 338,3 millió Ft-tal megemelésre került. A növekmény fedezetet teremtett az Alap üzleti tervében nem szereplő új közszolgálati feladatok ellátására. A Médianács 669/2024. (IX. 3.) számú döntése értelmében a Hatóság Elnöke az Mtv. 134. § (2) bekezdése alapján az Alap költségvetésben átcsoportosítást rendelt el, az Alap médiaszolgáltatás-támogatási és vagyonkezelési tevékenységének kiadási sora 698,3 millió Ft-tal megemelésre került az alábbiak szerint: a személyi juttatások és járulékok előirányzat 61,8 millió Ft-tal, a dologi kiadások előirányzat 560,6 millió Ft-tal, a beruházások, felújítások előirányzat 75,9 millió Ft-tal lett növelve. Az előirányzat teljesülése 587,8 millió Ft-tal alacsonyabb lett.

A tervezetthez képest a 2023. évi infláció magasabb lett, melyet a szállítók áraikban érvényesítettek is, emiatt a dologi kiadások emelkedtek, és már az üzleti tervben átcsoportosítást kellett végrehozni a dologi kiadások és a személyi kiadások között.

A személyi juttatások és járulékok teljesülése összességében 3 654,1 millió Ft-tal elmaradt az előirányzattól. Az előirányzattól való elmaradást (megtakarítást) egyszerű indokolja, hogy a szakszervezeti egyeztetések követően a 2024-es bértervezésnél júliusra tervezett általános béremelés csak októberben valósult meg, az emelkedés a kiadások között csak novembertől jelentkezett. Az eltérést fentiekben túl a tervezett és be nem töltött státuszoknak köszönhető bérköltség megtakarítás is okozta: a belépők száma elmaradt a tervezettől, emellett a tervezettel több kilépő is volt, és nem minden üres, illetve új pozíció került betöltésre a megadott hónapban. Ez a járulék oldalon is megtakarítást eredményezett.

A dologi kiadások között a műsorterjesztési kiadások jelentősen emelkedtek a 2024. évben. A költségnövekedés fő oka, hogy az Antenna Hungária Zrt. a műsorterjesztési díjakban 2023. és 2024. években is élt a szerződéseiben foglalt díjemelési lehetőséggel. A 2022. évi fogyasztói árindex 14,5%-os volt, amely az országos földfelszíni rádiós műsorterjesztést érintette 2023. év januárjától, az éves ipari árindex pedig 33,7% volt, amely a vonatkozó szerződés alapján szeptember hónaptól lépett hatályba a digitális földfelszíni műsorterjesztést illetően, így ennek jelentős mértékű áthúzódó hatása volt 2024. évre. 2024. évben a 2023. évi árindexekkel (fogyasztói árindex: 17,6%; ipari árindex: 7,8%) további díjemelés történt. Az Mtv. 134. § (5) bekezdése alapján, a közzeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében, az Alap vezérigazgatójának kérésére, a Hatóság Elnöke arról döntött, hogy az eredeti (8 000,0 millió Ft) előirányzaton felül további 2 000,0 millió Ft forrást biztosít az Alap részére műsorterjesztési költségeinek finanszírozásához és pénzügyi stabilitásának fenntartásához.

A műsorgyártási költségek esetében a sport jogdíjakkal kapcsolatos kifizetések meghaladták a tervezett értéket, míg a gyártási költségeknél megtakarítás realizálódott. A gyártáshoz kapcsolódó kifizetések összességében alacsonyabbak voltak, mint a terv, ami ellentétes hatású folyamatok eredményeként alakult ki. A műsorok készítése során megtakarítás történt, mely legnagyobb mértékben a nagyobb sportműsorok közvetítéséből (olimpia, labdarúgó-Eb, úszó-Vb), a Petőfi Tv csatorna műsorának módosításából és a Duna Televízió csatornára tervezett nagy költségvetésű vetélkedő műsor elmaradásából adódott. A költségeket növelte több olyan koprodukciós film költsége, melyek a terv szerint 2025. évben kerülnek adásba. A 2024. évben új közszolgálati rádiócsatornák indultak (Szakcsi Rádió, Nemzeti Sporträdió, Csukás Meserádió), melyek szintén a kiadások emelkedését okozták.

Az Alap 2024. évben megvalósult beruházásaira jelentős hatást gyakoroltak a már 2023. évben elindított beruházások: részben az orosz-ukrán háborús helyzet következtében kialakult bizonytalan gazdasági környezet miatt, részben a még mindig tapasztalható chip- és alkatrészhiány miatti szállítási határidők növekedése következtében több, 2023. év végéig befejezni tervezett beruházás már csak a 2024. évben tudott teljesülni. Ezzel együtt a tervezett beruházások a terv szerinti ütemben valósultak meg, a 13. pontban bemutatott céltámogatás felhasználással együtt a beruházások összességében kismértékben a tervezett összeg felett alakultak.

5. MAGYAR RÁDIÓ MŰVÉSZETI EGYÜTTESEI NONPROFIT KFT. TÁMOGATÁSA

A teljesülés az előirányzatnál alacsonyabb lett 105,9 millió Ft-tal. Az eltérést a csoportos áfa elszámolás (103,7 millió Ft) és a céltámogatással kapcsolatos elszámolás (2,2 millió Ft) okozta.

6. MTVA DIGITALIZÁCIÓS MÚHELY KFT.

Az MTVA Digitalizációs Műhely Kft. támogatása az előirányzatnak megfelelően teljesült.

7. KÖZSZOLGÁLATI MÉDIAAKADÉMIA ALAPÍTVÁNY

A Közszolgálati Médiaakadémia Alapítvány támogatása az előirányzatnak megfelelően teljesült.

8. A MÉDIATANÁCSOT TERHELŐ, A MÉDIASZOLGÁLTATÓK ÁLTAL BE NEM FIZETETT ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

A tárgyévben az Alap 0,9 millió Ft-ot utalt a médiaszolgáltatók által be nem fizetett általános forgalmi adó fedezetére a Médiatanacs részére. A térülésként visszautalt összegek a bevételek között kerülnek bemutatásra.

9. SZERZŐI JOGDÍJAK (MUST CARRY)

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 28. § (6) bekezdése alapján fizetendő ún. „must carry” díjakat az Alap köteles megfizetni.

A teljesítés az előirányzatnak megfelelően valósult meg.

Az Alap ezen kívül, a bemutatott műsorok tekintetében számla alapján fizet jogkezelők részére szerzői jogdíjat, ezek a jogdíjak az Alap kiadásai között a 4.2. előirányzat számon szerepelnek.

10. AZ MTTV. 134. § (5) BEKEZDÉSE SZERINTI BEFIZETÉSEK FELHASZNÁLÁSA

Az Mttv. 134. § (5) bekezdése alapján, a közzeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében, az Alap vezérigazgatójának kérésére, a Hatóság Elnöke arról döntött, hogy az eredeti előirányzaton felül további 2 000,0 millió Ft forrást biztosít az Alap részére a műsorterjesztési költségeinek finanszírozásához. A kapott forrás teljes egészében felhasználásra került 2024-ben.

11. AZ ALAP KAMATFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGE, EGYÉB PÉNZÜGYI RÁFORDÍTÁSOK

A kamatfizetési kötelezettség és egyéb pénzügyi ráfordítások előirányzaton szerepel a bankköltség, a számlavezetési díj, a tranzakciós díjak, a hitel- és bankgaranciakeret rendelkezési tartási díja, folyószámlahitel kamata, a bankgaranciák kibocsátási díja, valamint a bankkártyák éves díjai. A teljesülés az előirányzatnál magasabb lett 184,8 millió Ft-tal, míg a határidős ügyletekben összességében 32,3 millió Ft nyereség realizálódott. A felhasznált folyószámlahitel kamata 2,5 millió Ft volt.

12. N.S. Média és Vagyonkezelő Kft.

A 2024. évi XV. törvény által módosított Mttv. 215/D §-a alapján a Kft. 2024. május 10-től az Alap tulajdonosi joggyakorlásába került. A Médiatanacs 669/2024. (IX. 3.) számú döntése értelmében, a Hatóság Elnöke az Mttv. 134. § (2) bekezdése alapján az Alap költségvetésében az N.S. Média és Vagyonkezelő Kft. kiadási előirányzatot létrehozta, a Kft. feladatainak ellátására 640,0 millió Ft forrás került biztosításra. A teljesítés az előirányzatnak megfelelően valósult meg.

13. EGYÉB CÉLTÁMOGATÁSOK FELHASZNÁLÁSA

Az egyes vagyongazdálkodási kérdésekről, illetve egyes törvényeknek a jogrendszer koherenciájának erősítése érdekében történő módosításáról szóló 2021. évi Cl. törvény (a továbbiakban: 2021. évi Cl. törvény) 4. § (1) és (3) bekezdései értelmében a törvény 2. mellékletében szereplő, állami tulajdonban álló Budapest VI. kerület, belterület, 29038/3/A/5 és 29038/2/A/4 helyrajzi számú ingatlanok a Magyar Rádió Művészeti Együttesei Nonprofit Kft. elhelyezése érdekében ingyenesen az Alap tulajdonába kerültek. A kultúrstratégiai, valamint egyes kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosításáról, továbbá az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1501/2021. (VII. 26.) Korm. határozat 3. pontja alapján, a Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek az ingatlanban történő elhelyezésével kapcsolatos költségek fedezésére az Alap 1 500,0 millió Ft támogatásban részesült. Mivel a 2021. évi Cl. törvény 2. mellékletében szereplő ingatlanokon csak 2022. július 14-én került bejegyzésre az Alap tulajdonjoga, ezután kerülhetett sor a beruházáshoz

szükséges engedélyek beszerzésére, melyek 2023. januárban váltak jogerőssé. A kivitelezésre kiírt közbeszerzés eredményeképp a Jókai utcai ingatlan bontási, épületgépészeti, épületvillamossági, valamint a próbatermek rekonstrukciós munkái vonatkozásában 2023 szeptemberében kezdődtek meg a kivitelezési munkák, melyek 2024. augusztus 13-án sikeresen befejeződtek. A próbaüzemet és a költözést követően szeptember 30-án megtörtént a Dohnányi Ernő Zenei Központ átadása a Magyar Rádió Művészeti Együttesei részére. 2024-ben a beruházás kapcsán 780,4 millió Ft került felhasználásra a biztosított forrásból. A biztosított 1 500,0 millió Ft támogatási összeg a támogatási döntés és a forrás tényleges felhasználásának megkezdése között eltelt idő miatt nem nyújtott fedezetet a teljes kiadásra.

14. ÁTADOTT PÉNZESZKÖZÖK, TÁMOGATÁSOK

Az Alap a következő szervezeteknek nyújtott támogatást: szakszervezetek támogatása 17,0 millió Ft, A Dal 2024 nyeremény 6,9 millió Ft, Petőfi Zenei Díj 2024 5,0 millió Ft, Bartók Rádió Zenei Díj 2024 3,0 millió Ft, Dankó Rádió Népzenei Díj 2024 1,0 millió Ft, Semmelweis Egyetem Alapítvány támogatása 15,5 millió Ft.

BEVÉTELEK

1. KÖZSZOLGÁLATI HOZZÁJÁRULÁS

A jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XV. törvény által módosított Mttv. 215/D §-a alapján a Kft. 2024. május 10-től az Alap tulajdonosi joggyakorlásába került. A Kft. korábbi tulajdonosi joggyakorlója a Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zrt. volt, a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény a Kft. részére történő forrásjuttatásra 1 338,3 millió Ft-ot irányzott elő, mely fedezetet nyújtott volna a Kft. üzemi veszteségére, a működési feltételeinek fejlesztésére szolgáló beruházások megvalósítására és a Sporträdiót üzemeltető, magántulajdonban levő Online Sportmédia Kft.-ben történő tulajdonszerzésre és a rádió működtetésére.

A Korm. határozat 3. melléklete szerint a közszolgálati hozzájárulás 2024. évi előirányzata 1 338,3 millió Ft-tal megemelésre került. A növekmény fedezetet teremtett az Alap üzleti tervében nem szereplő új közszolgálati feladatok ellátására.

A bevétel a módosított előirányzatnak megfelelően teljesült.

2. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI DÍJ

Az Mttv. 136. § (3) bekezdése értelmében az Alap bevétele a médiászolgáltatási díj. A médiászolgáltatási díjat a Médianács szedi be és utalja tovább az Alap részére. A médiászolgáltatási díj bevétel tartalmazza az országos, körzeti, helyi médiászolgáltatók médiászolgáltatási díját.

A veszélyhelyzeti rendeletek módosításáról, illetve hatályon kívül helyezéséről szóló 543/2023. (XII. 12.) Korm. rendelet módosította a médiászolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény médiászolgáltatási díjfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályainak a veszélyhelyzet során történő eltérő alkalmazásáról szóló 544/2022. (XII. 22.) Korm. rendeletet, a módosítás alapján a médiászolgáltatók 2024. június 30-ig mentesültek a negyedéves médiászolgáltatási díjfizetési kötelezettség alól. 2024-ben ez 516,2 millió Ft bevételkiesést jelentett.

3. PÁLYÁZATI DÍJAK (TÁMOGATÁSI, FREKVENCIA)

Az Alap pályázati díj bevétele két téTELből tevődik össze, a támogatási pályázati díjból és a frekvencia pályázati díjból.

A pályázati díj bevételek esetében a bevételként elszámolt összeg nem a pénzforgalmi teljesülés, hanem az adott évben lezárult pályázati eljárások, fordulók pályázati díjbevétele. Év végén az Alapnál maradó támogatási és frekvencia pályázati díjak függő tételek, amik a költségvetésen kívüli tételek között kerülnek kimutatásra. A támogatási pályázati díjak adminisztrációját és számlázását az Alap végzi, a frekvencia pályázati díjakat a Médianács utalja tovább az Alap részére.

4. MÉDIASZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉSSZEGÉSI KÖTBÉR, BÍRSÁG, ÓVADÉK

Ezen a jogcímen az Mtv. megsértése, valamint a médiaszolgáltatási szerződés megszegése miatt a Médiatanács által királt bírságokat, kötbéreket tartja nyilván az Alap. Emellett az Alap bevételét képezik a médiaszolgáltatási díjak késedelmes megfizetéséből eredő késedelmi kamatok is.

5. AZ MTTV. 134. § (5) BEKEZDÉSE SZERINTI BEFIZETÉSEK

Az Mttv.-nek a Hatóság és a Médiatanács gazdálkodására vonatkozó szabályai, különösen az Mttv. 134. § (5) bekezdése megfelelő alkalmazásával, a közzeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében a Hatóság Elnöke úgy határozott, hogy 8 000,0 millió Ft összeget átad az Alap részére, melyet az Alap a műsortszórási költségeinek finanszírozása közérdekű célra használt fel.

Az Mttv. 134. § (5) bekezdése alapján, a közzeladat ellátásának folyamatos magas szintű biztosítása érdekében, az Alap vezérigazgatójának kérésére, a Hatóság Elnöke arról döntött, hogy az eredeti (8 000,0 millió Ft) előirányzaton felül további 2 000,0 millió Ft forrást biztosít az Alap részére a műsorterjesztési költségeinek finanszírozásához.

A teljesülés a módosított előirányzatnak megfelelően alakult.

6. FINANSZÍROZOTT ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ VISSZATÉRÍTÉSE

Az Mttv. 136. § (3) bekezdése alapján a médiaszolgáltatási díj az Alap bevétele, azt a Médiatanács szedi be és utalja át az Alap részére. A médiaszolgáltatási díj áfa köteles bevétel. A kiszámlázott, azonban pénzügyileg nem rendezett díjak után az áfa fizetési kötelezettség a Médiatanácsot terheli. Mivel az általa beszedett díj az Alap bevétele, így a meg nem fizetett díjak után keletkező áfa összegét az Alap finanszírozza meg a Médiatanács részére. A tárgyévben, valamint az előző években finanszírozott áfa összegéből a Médiatanács 0,8 millió Ft-ot térített meg.

7. VISSZAKÖVETELT TÁMOGATÁSOK

Az önkéntesen visszafizetett és a visszakövetelt céltámogatásokból 1,4 millió Ft bevétel folyt be.

8. KERESKEDELMI, VAGYONGAZDÁLKODÁSI ÉS EGYÉB BEVÉTELEK

Az Alap az Mttv. keretein belül kereskedelmi tevékenységet (pl. hirdetési felületek értékesítése, tartalomértékesítés) végez, és bevétele származik a kezelésében lévő ingatlanvagyon hasznosításából és egyéb tevékenységekből is (pl. kamatbevétel, kártérítések). Ezekben a jogcímeken 7 051,1 millió Ft bruttó bevételt realizált az Alap. A reklám- és szponzorbevételekben az állami hirdetések visszaesését meghaladta a kereskedelmi hirdetési bevételek többlete. A tartalomértékesítési bevételek is magasabbak lettek a tervezetnél, míg az ingatlanhasznosítási bevételek és a pénzügyi bevételek elmaradtak a tervértéktől.

9. KÖLTSÉGVETÉSEN KÍVÜLI TÉTELEK (HITELFELVÉTEL)

Az Alap és az OTP Bank Nyrt., MKB Bank Nyrt. és KDB Bank Európa Zrt. bankok által alkotott konzorcium között 2017. október 31-én létrejött, majd 2020. szeptember 24-én módosított hitel- és garancia keretszerződés („Klub-hitszerződés”) 26,0 millió EUR rulírozó bankgaranciakeretet, 12,0 millió EUR rulírozó hitelkeretet, 4,0 milliárd Ft folyószámla-hitelt, valamint ún. ancillary típusú, treasury keretet tartalmaz.

A rulírozó bankgarancia keret terhére, a 2021. november 25-én kibocsátott 15,0 millió EUR garancián felül, 2024 januárjában nemzetközi sportjog szerződéshez 1,92 millió EUR összegben került garancia kibocsátásra. Így 2024. december 31-én összesen 9,08 millió EUR szabad keret állt rendelkezésre.

2024. május végén 1 134,9 millió Ft folyószámlahitel igénybevételére volt szükség, mert a 2024. június 3-án lejáró, 1 500,0 millió Ft összegű lekötött betét kamata annak idő előtti feltörése esetén elveszett volna.

A 2024. év során a rulírozó hitelkeret igénybevételére nem volt szükség.

10. ELŐZŐ ÉVI KÖZSZOLGÁLATI TARTALÉK FELHASZNÁLÁSA

A 2023. évben fel nem használt források összege 967,6 millió Ft volt, mely összeg kötelezettségvállalással terhelt, így az Mttv. 136. § (3a) bekezdése alapján, az Alapnak a központi költségvetésbe befizetési kötelezettsége nem keletkezett. A Médiatanács a 2023. évben fel nem használt források összegére közszolgálati tartalékot képzett.

A 2024. évben a rendelkezésre álló közszolgálati tartalékból a Magyar Rádió Művészeti Együttesei Nonprofit Kft. elhelyezése érdekében 967,6 millió Ft került felhasználásra

KÖZSZOLGÁLATI TARTALÉK KÉPZÉSE

Az Mttv. 136. § (3b) bekezdése szerint a Médiatanács az Alap vezérigazgatójának a zárszámadási törvényjavaslat benyújtásáig előterjesztett indokolt kérelmére a közszolgálati kötelezettségek jövőbeni teljesítése, a hatékony gazdálkodás elősegítése érdekében, az Alap számára a tárgyévre vonatkozóan nyújtott források fel nem használt részéből közszolgálati tartalékot képezhet. A közszolgálati tartalék kizárolag a közszolgálati feladatellátás költségeinek fedezésére használható fel.

A Médiatanács a 2024. évben fel nem használt források összegére közszolgálati tartalékot képzett.

A 2024. évben fel nem használt források összege 246,3 millió Ft, mely 2024-ben teljesített, pénzügyileg nem rendezett beruházások fedezetére használható fel.

A ZÁRÓ PÉNZÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSÁNAK BEMUTATÁSA

adatok millió Ft-ban			
Záró pénzállomány 2024.12.31.	Összeg	Kötelezettségvállalással terhelt	Kötelezettségvállalással nem terhelt
Alap pénzforgalmi számlák*	442,9	442,9	0,0
Egyéb tételek	408,1	408,1	0,0
Költségvetésen kívüli tételek	34,8	34,8	0,0
Támogatási alszámla	517,1	1 318,3	-801,2
Céltámogatások	2 674,9	838,8	1 836,1
Költségvetésen kívüli tételek	479,5	479,5	0,0
Visszafizetett támogatások	1,4	0,0	1,4
Alszámla hiánya	-2 638,7	0,0	-2 638,7
Összesen	960,0	1 761,2	-801,2

* Az Alap működési számlái.

A KÖLTSÉGVETÉSEN KÍVÜLI TÉTELEK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

adatok millió Ft-ban				
	Nyitó 2024.01.01.	Növekedés	Csökkenés	Záró 2024.12.31.
HITELEK	0,0	1 134,9	1 134,9	0,0
Rulírozó hitel	0,0	0,0	0,0	0,0
Folyószámlahitel	0,0	1 134,9	1 134,9	0,0
Összhatás	0,0	1 134,9	1 134,9	0,0

AZ ÓVADÉKOK, FÜGGŐ BEVÉTELEK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

	Nyitó 2024.01.01.	Növekedés	Csökkenés	Záró 2024.12.31.	adatok millió Ft-ban
Támogatási alszámla	652,1	31,3	203,9	479,5	
Nem országos műsorszolgáltatók óvadéka	644,2	6,6	179,8	471,0	
Függő pályázati díj	7,9	24,7	24,1	8,5	
További tételek	71,1	121,5	157,8	34,8	
Egyéb óvadék	71,1	121,5	157,8	34,8	
Összhatás	723,2	152,8	361,7	514,3	

7. §

Hatályba léptető rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás

a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi CXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2014. március 15-ei hatálybalépése óta több, mint tíz év eltelt. A jogalkotó a törvény a hatálybalépése óta figyelemmel kíséri a Ptk. hatályosulását, valamint gyűjti az új törvénnyel kapcsolatban felmerült jogalkalmazási tapasztalatokat. A tárgybeli, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) próbál választ adni azoknak a gyakorlatban felmerült jogértelmezési kérdésekre, amelyek csak jogalkotással orvosolhatók.

A Javaslat a Ptk. Könyveinek sorrendjében tartalmazza az indokolt anyagi jogi módosításokat. A módosítások olyan, a jogalkalmazói gyakorlatban felmerült problémákra adott válaszok, amelyek a polgári bíráskodás tapasztalatait elemző – a jogászi hivatásrendek képviselőiből álló – munkacsoport eredményeire támaszkodnak.

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) letétkezelési szabályainak módosítása a rendszer megbízhatóságának további erősítését szolgálja garanciális követelmények kiépítése útján. A módosítás az Alkotmánybíróság 17/2024. (VII. 23.) AB határozata alapján fennálló jogalkotási kötelezettség teljesítésének következő lépése. Az Alkotmánybíróság az ügyvédi letétek kifizetésének garantálása körében jogszabályalkotás elmulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapított meg és felhívta a jogalkotót, hogy azt szüntesse meg a szükséges törvényi garanciák megteremtése útján. Az Alkotmánybíróság határozatában foglaltak alapján indokolttá vált az ügyvédi letét törvényi fogalmának pontosítása, figyelemmel arra, hogy az ott lefektetett elvárások csak az ügyvédi letétnek minősülő ügyletek esetében érvényesülnek. A letétkezelés biztonságának és az ügyfél bizalom erősítésének érdekében a költségletétek kivételével az új szabályozás megszünteti a jelenlegi gyűjtőszámlás letétkezelési gyakorlatot és teljesítési vagy őrzési letét esetében letétenkénti elkülönített számla vagy alszámla nyitását teszi kötelezővé. A módosítás átláthatóbbá és az ügyfél által is könnyebben ellenőrizhetővé teszi a letétkezelést, aki saját költségére a letétjéhez kapcsolódó elkülönített számla vagy alszámla egyenlegéről a számlavezetőtől is igényelhet közvetlen tájékoztatást. Elismerve a jelenlegi gyakorlatban erre mutatkozó igény fennállását a törvény fenntartja annak lehetőségét, hogy az ügyvéd a letéti szerződés alapján a letétbe vett összeget a letétkezelés céljára szolgáló betéti számláján kezelje, és azt lekösse. Ezzel összefüggésben a szabályozás kötelezővé teszi az ügyfél tájékoztatását a betéti számlán való kezelés banki kockázatairól és az Országos Betébtbiztosítási Alap által biztosított kártalanítási fedezetről. A módosítás a fentiekben

túl a letét céljával nem ellentétes hasznosításnak minősíti az állampapír vásárlását abban az esetben, ha a letéti szerződés így rendelkezik, ez a letéti szerződés teljesítését sem veszélyezteti és a jogosult is kifejezetten hozzájárul. Az állampapír vásárláshoz a letevő írásban járul hozzá az állampapír azonosításához szükséges adatok ismeretében.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Ptk. 3:167. §-ának módosításához kapcsolódóan rendelkezni kellett arról, hogy a végrehajtó elektronikus értesítése alapján a cégbíróság hivatalból vezeti át a céggelyezéken az árverés időpontjával – eredeti szerzéssel – bekövetkezett tagváltozást.

2. §

Az átmeneti rendelkezés, arról rendelkezik, hogy az üzletrész árverésére vonatkozó új szabályokat a hatálybalépésük napján és azt követően befejezett üzletrész árverésekre kell alkalmazni.

3. §

A módosítást a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.). 2 számú melléklet II. pont 1. alpont a) pont ab) alpontjának a Ctv. 50/A. §-ával való összhangjának megteremtése indokolja.

4. §

A Javaslat a kiskorúakra vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan egyértelművé teszi, hogy a cselekvőképességében vagyoni ügyeit érintően korlátozott és a cselekvőképtelen nagykorú személy nevében a gondnok még a gyámhatóság jóváhagyásával sem lehet érvényesen olyan jognyilatkozatot, amellyel ajándékoz, idegen kötelezettségről megfelelő ellenérték nélkül felelősséget vállal, vagy amellyel jogokról ellenérték nélkül lemond.

5. §

A Ptk. 3:62. § (2) bekezdése alapján legalább hároméves megszakítás nélküli tényleges vállalatcsoportként való működés esetén a bíróság a jogilag érdekelt kérelmére az uralkodó tag és az ellenőrzött tag viszonyában az uralkodó tag és az ellenőrzött tag ügyvezetése közötti viszonyra vonatkozó rendelkezéseket uralmi szerződés és vállalatcsoportként való nyilvántartásba vétel hiányában is alkalmazhatja. A Javaslat pontosítja a faktikus konszern alkalmazásának kereteit azzal, hogy a konszernfelelősségi szabállyal összecsengő módon meghatározza a jogilag érdekeltek körét. A bíróság a tényleges vállalatcsoport rendelkezéseit azon jogilag érdekelt kérelmére alkalmazhatja, akivel szemben az uralkodó tag e törvényben meghatározottak szerint helytállni tartozik.

6. §

Az eltiltás részletes szabályait a Ctv. 9/B. §–9/D. § tartalmazza. A Ctv. 9/C. § (4) bekezdése értelmében az eltiltás hatálya alá került személy nem szerezhet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni céggel tagjává, továbbá nem lehet céggel vezető tisztségviselője, cégevezetője, felügyelőbizottsági tagja.

A 9/D. § (2) bekezdése szerint az eltiltás kezdetének napján már fennálló tagsági befolyás mértéke vagyoni szolgáltatás ellenében történő átruházással, ajándékozással nem növelhető – kivéve, ha az így létrejövő befolyás nem éri el a többségi befolyás mértékét –, tilalom alá eső befolyás pedig újonnan nem szerezhető. Ezzel szemben a Ptk. 3:90. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy nyilvánosan működő részvénnytársaság kivételével nem lehet gazdasági társaság tagja, aki eltiltás hatálya alatt áll.

A két jogszabály rendelkezései ellentétesek egymással, a Ctv. szabályozása – korlátokkal ugyan – de még tagi részesedés szerzését is megengedi az eltiltott személy számára, a Ptk. ezzel szemben kizárálag az nyrt. részvényesi tagságát teszi lehetővé. A „nem lehet gazdasági társaság tagja” szöveg pedig azt jelenti, hogy az nyrt.-n kívüli minden más gazdasági társasági forma esetében az eltiltott tagnak elidegenítési kötelezettsége van, tagi részesedését nem tarthatja meg. Ez a két szabályozás, túl azon, hogy egymással szöges ellentében áll, alkotmányossági kérdéseket is felvet. A bírói gyakorlat ezt a dilemmát mindeddig a lex specialis derogat legi generali elve alkalmazásával oldotta fel, arra hivatkozással, hogy a Ptk. általános előírásaihoz képest a Ctv. jelenti a speciális normákat. A Javaslat ezt a visszás helyzetet kívánja megoldani úgy, hogy a Ptk. 3:90. § (3) bekezdésének eredeti szövegét olyan rendelkezésre cseréli fel, amely összhangban van a Ctv.-vel, nem generál az eltiltott tag számára elidegenítési kötelezettséget, csupán szerzési korlátozással sújtja.

7. §

A Ptk. 2022. január 1-jén hatályba lépett 99/A. §-a a pótbefizetés kft.-re irányadó szabályait a gazdasági társaságok közös szabályai közé emelte, azokat (az nyrt. kivételével) valamennyi gazdasági társaság általános jogintézményévé tette. Ugyanakkor a kft. jogutód nélküli megszűnésevel kapcsolatos előírások között a Ptk. 3:207. § (1) bekezdésében megmaradt az a szabály, amely szerint a társaság jogutód nélküli megszűnése esetére a hitelezők kielégítése után először az esetleges pótbefizetések visszatérítéséről kell rendelkezni, és csak ezt követően kerülhet sor a maradvány-vagyont közötti felosztására.

Ezen szabálynak azonban nem csak a kft.-nél, hanem a többi, pótbefizetéssel érintett gazdasági társaságnál is érvényesülnie kell, ezért a Javaslat azt a Ptk.-nak a kft.-re vonatkozó speciális szabályából, a 3:207. § (1) bekezdéséből „előre hozza” a gazdasági társaságok közös szabályba, és a Ptk. 3:99/A. § (5a) bekezdésébe illeszti. Itt nyer a jövőben – általános szabályként – megfogalmazást az az eddigi kft. – előírás is, amely szerint a hitelezők kielégítése és a pótbefizetések visszatérítése után fennmaradt maradvány-vagyont a tagi részesedések arányában kell felosztani a tagok között. Ez a modell-szabály minden pótbefizetés alkalmazására jogosult társaságra érvényes, ezért ugyancsak a gazdasági társaságok közös szabályai közé kerül. Megjegyzendő, hogy ez a norma diszpozitív jellegű, melytől a társaságok igény szerint eltérhetnek.

Újdonsága a tervezett szabályozásnak, hogy a zrt.-k esetében a Javaslat figyelemmel van arra a körülményre, hogy a pótbefizetés előírása, feltételeinek meghatározása a társaság részvényeseinek helyzetét nehezíti, részvényesi kötelezettségeiket a korábbinál terhesebbé teszi, adott esetben akár a részvényes tagsági viszonyának megszűnéssére is vezethet. Erre tekintettel – összhangban a Ptk. 3:102. § (3) bekezdésében és a Ptk. 3:277. §-ában foglaltakkal, de a részvényesek védelmében és a visszaélészszerű joggyakorlást megakadályozva – a Javaslat valamennyi részvényes egyhangú szavazatával meghozott határozathoz köti a pótbefizetés előírását és a feltételeit tartalmazó határozat meghozatalát. A részvénytársaságok pótbefizetési szabályozásának következetesen alkalmazott specialitása megerősíti, hangsúlyozza a részvénytársasági forma vagyonegyesítő jellegét is.

8. §

Átalakulás kapcsán – ha a jogelőd közkereseti vagy betéti társaság – gyakran fordul elő, hogy a jogelőd korlátlanul felelős tagja a jogutód szervezeti jogalanyban korlátozott felelősséggű taggal válik. A Ptk. 3:135. § (2) bekezdése ilyen esetre mondja ki, hogy az eredetileg korlátlan felelősséggű tag a jogelőd tartozásaiért tagsági jogviszonya minőségének megváltozásától (vagyis az átalakulás bejegyzésétől) számítva még öt évig korábbi helytállási kötelezettségének megfelelően felel. Helytállási kötelezettsége korlátlan, teljes magánvagyonára kiterjed, a többi korlátlanul felelős taggal egyetemleges. A Javaslat ebben érdemi változtatást nem tartalmaz, csupán pontosítja a Ptk. ezen szabályának szövegét, egyértelműen meghatározva, hogy az átalakulás előtti jogelődi tartozásokért korlátlanul felelős tag helytállási kötelezettsége az átalakulást követő öt évben is ugyanilyen természetű marad, függetlenül attól, hogy a jogutódban már korlátozott felelősséggű taggal vált.

9. §, 19. §

Az üzletrész kívülálló személyre történő átruházásának szabályai között rendelkezik a Ptk. az üzletrész végrehajtási árverés keretében történő értékesítéséről. A 3:167. § (8) bekezdése utal arra, hogy az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog [3:167. § (2)-(5) bekezdés] gyakorlására jogszabály által meghatározott módon kerülhet sor. Ez a jogszabály a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban Vht.), melynek 132. §

(2) bekezdése értelmében az „elővásárlásra” jogosultakat a végrehajtási árverésen előárverezési jog (Vht. 123/A. §) illeti meg.

A jogalkalmazók körében hosszabb ideje vitás volt, hogy a végrehajtási árverésen történő üzletrész-szerzés eredeti, vagy származékos szerzsének minősül-e, különbözik-e más üzletrész átruházásuktól. Amennyiben úgy tekintjük, hogy az ilyen szerzsé nem különbözik lényegi jellemzőit tekintve más üzletrész-átruházásuktól, akkor vonatkoznak rá a Ptk. 3:168. § (2) bekezdésének szabályai. Ekkor ugyanis az árverési vevő taggá válásához megkövetelhető, hogy szerzsé a társaság ügyvezetőjének jelentse be, és a megszabott alakiságok szerint nyilatkozzon arra nézve, hogy a társasági szerződést megismerte és magára nézve azt kötelezőnek elfogadta. A tagváltozás pedig egy ilyen értelmezés mellett a Ptk. 3:169. § (2) bekezdése szerint csak ettől a bejelentéstől kezdve hatályosul a társaság vonatkozásában. A jogalkalmazók más része az árverési szerzést eredeti szerzsének minősíti, és álláspontjuk szerint az árverési vevő taggá válásához nincs szükség a fenti nyilatkozattételre.

E kérdésben ellentétes bírósági döntések is születtek, ezért a jogalkalmazás egységesítése és a jogbiztonság érdekében a Javaslat a kérdés egységes rendezését új paragrafus beiktatásával oldja meg. A Ptk. 3:167/A. § [Az üzletrész végrehajtása] szakaszcím alatt világosan megfogalmazza, hogy az üzletrész végrehajtási árverés keretében történő megszerzése esetén az árverési vevő ezzel az aktussal a társaság tagjává válik, tehát eredeti szerzésmódnak minősíti az árverési vételt. Az árverési vevőnek ezért a taggá váláshoz nem kell külön nyilatkoznia. A végrehajtó a Vht. 132. § (3) bekezdése szerint az árverésről a társaságot és a nyilvántartó bíróságot is értesíti. Jogalkotás technikai okokból a Javaslat ebbe a paragrafusba helyezi át a 3:167. § (8) bekezdésében rögzített szabályt, melynek normatartalma nem változik, ugyanakkor a Javaslat így egy önálló szakaszcím alá rendezi az üzletrész végrehajtásának speciális részletszabályait.

A jelen módosításhoz kapcsolódóan a Ctv. módosítás elrendeli, hogy a nyilvántartó bíróság a végrehajtó által megküldött árverési jegyzőkönyv alapján hivatalból jegyezze be az árverés időpontjával az árveréssel kapcsolatos tagváltozást, a társaság ügyvezetője pedig ugyancsak köteles felvenni az árverési vevőt, mint tagot a tagjegyzékbe külön kérés nélkül, ugyancsak az árverési jegyzőkönyvre figyelemmel.

Figyelemmel arra, hogy a Ptk. 3:99/A. § (5a) bekezdése tartalmazza a Ptk. 3:207. § (1) bekezdésében foglalt szabályt, ennek folytán szükségessé vált annak hatályon kívül helyezése.

10. §

Végrehajtás elrendelésére nemcsak végrehajtható határozat alapján van lehetőség, vannak ugyanis olyan végrehajtható okiratok, amelyek nem minősülnek végrehajtható határozatnak, de a vonatkozó törvényi rendelkezések szerint végrehajtás, végrehajtás útján történő igényérényesítés alapjául szolgálhatnak. Ilyenek – egyebek között – a közjegyző által készített közokiratok is, amelyeket a közjegyző jogszabályban meghatározott tartalmi és egyéb feltételek esetén végrehajtási záradékkal láthat el. A Javaslat ezt a szövegezési hiányosságot küszöböli ki, egyértelművé téve, hogy az ilyen módon indult végrehajtási eljárások esetén is alkalmazhatók a követelés elvülésének megszakítását eredményező és végrehajtás esetén ennek körét meghatározó szabályok.

11. §

A 10/2024. számú jogegységi határozatában a Kúria kimondta, hogy az engedményezés eredményeként nem szállnak át az engedményesre a rá átruházott követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeinek bíróság általi alkalmazására irányuló jognyilatkozatok megtételéhez fűződő jogok, mivel ezek nem a követeléshez, hanem magához az alapul szolgáló szerződéshez kapcsolódnak. Ez a jogi álláspont és a belőle következő jogalkalmazói gyakorlat különösen akkor okoz gondot, amikor az engedményes számára a rá átszállott követelés érvényesítése más módon már nem lenne lehetséges és ezzel a kötelezettséget mentesülhetne a kötelezettségének teljesítése és a nem teljesítés egyéb jogkövetkezményei alól. A Javaslat ezért ezt a jogi helyzetet úgy kívánja feloldani, hogy az engedményes számára törvényes alapot teremt arra, hogy ha az engedményezett követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelen, úgy ő maga is érvényesíthesse azokat a jogokat, amelyeket az engedményezett követelés tekintetében és annak erejéig az engedményezés hiányában az érvénytelenség jogkövetkezményeként az engedményező érvényesíthetne a kötelezettsel szemben.

12. §

A Javaslat szakít azzal a koncepcióval, amely szerint a jogok főszabályként átruházás tárgyai lehetnek és ez alól kivételt csak azok a jogok képeznek, amelyek forgalomképességét a jogszabály kizárja, vagy a jog forgalomképtelensége annak természetéből egyértelműen következik. Ezt a tételesen kimondott szabályt a Javaslat a visszájára fordítja, és alapvetően abból indul ki, hogy a jogok a követelések től eltérően általában nem, csak akkor ruházzhatók át, ha ennek lehetőségét a jogszabály megteremti, forgalomképességüket tehát kimondja, vagy ha erre nem is kerül sor, de az adott jog természetéhez az átruházzhatóság, a forgalomképesség is hozzátarozik, vagyis ha a jog olyan természetű, amely az annak alapításában, kikötésében vagy engedésében részes felek szerződésétől (annak fennállásától vagy megszünésétől) függetlenül vagy e szerződéstől elválasztva is gyakorolható.

13. §

A jogalkalmazás során kérdésként merült fel, hogy mi a jogkövetkezménye annak, ha az örököls valamely jogszabály rendelkezése szerint örökséget (az örökség részét képező valamely vagyontárgyat) nem szerezheti meg. Az öröklési képességet ugyanis, miként a jogképességet is, el kell határolni a szerzőképességtől. Öröklés jogcímén sem szerezheti meg a vagyontárgyat az, aki, noha öröklési képességgel általában rendelkezik, de az adott vagyontárgy tekintetében nem szerzőképes. Az öröklési jognak az ilyen esetekre nézve is szabályozást kell tartalmaznia, ami nem lehet más, mint az, hogy a jogalkotó a jogszabálynak az örökség megszerzését kizáró rendelkezését is kieséssel okként kezelje. A Javaslat ennek megfelelően az öröklésből való kiesési okok körében sorolja fel azt az esetet is, amikor a jogszabály rendelkezése zárja ki az örökség megszerzését, ezáltal ilyen esetben is alkalmazhatók lesznek például a növedékre és a helyettes öröklésre vonatkozó szabályok.

14. §

A Javaslat kifejezett felmentést ad a közjegyzőnél letétbe helyezett több lapból álló végrendeletek tekintetében a tanúk alkalmazásának kötelezettsége alól, mivel a közjegyző eljárása a végrendelet személyes letétbe helyezésekor pótolja a tanúk szerepét.

15. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy nemcsak az öröklési szerződés módosítására és megszüntetésére alkalmazhatók a tartási és életjáradéki szerződésre irányadó speciális szabályok, hanem az öröklési szerződés megszünésére is. Ebben a körben is indokolt ugyanis alkalmazni a tartási és az életjáradéki szerződés normáit, vagyis a Ptk. 6:493. §-ában foglalt rendelkezéseket. Az öröklési szerződés a szerződő tartásra (életjáradéka, gondozásra) jogosult örökhagyó halálával a tartási szerződéshez hasonlóan megszűnik [6:493. § (1) bekezdés], azzal azonban, hogy egyúttal a másik szerződő fél javára megnyílik az örökség. Az öröklési szerződés körében is irányadó az a rendelkezés, amely szerint több jogosult javára szóló szerződés esetén az egyik jogosult halála után – ha a körülmenyekből más nem következik – a túlélő jogosult változatlanul követelheti az oszthatatlan szolgáltatásokat, ideértve a megszokott életvitel folytatásához szükséges szolgáltatásokat, és arányosan tarthat igényt az osztható szolgáltatásokra [6:493. § (2) bekezdés]. Végül az öröklési szerződésre is alkalmazandó az a szabály, hogy a kötelezettség a szerződés nem szűnik meg, ha az addig nyújtott tartás az ellenszolgáltatást nem fedezi, és ebben az esetben a kötelezettség – az örökhagyó tartozásaiért való felelősség szabályai szerint – a jogutódra száll át [6:493. § (3) bekezdés]. Ugyanakkor az örökhagyó utáni öröklésből kiesett szerződéses örököls jogutódaira száll át az öröklési szerződés szerinti öröklési váromány is, vagyis az örökhagyóval kötött öröklési szerződésben a szerződéses örököls helyébe örökösként az ő örökösei lépnek, amiként ezt a bírósági joggyakorlat is magáévá tette.

16. §

A Javaslat egyértelművé kívánja tenni, hogy ági öröklésre csak akkor kerül sor, ha a törvényes örököök között az örökhagyónak leszármazója nincs. Ha az örökhagyó leszármazója akár csak részben törvényes örököls, nincs ági öröklés. Ugyanez a helyzet akkor, ha a leszármazók mellett a túlélő házastárs is törvényes örököls [Ptk. 7:58. § (1) bekezdés b) pont].

Az ági vagyoni jelleg és az ági öröklés alapja az, hogy a vagyontárgy az örökhagyóra meghatározott személyekről ingyenesen hárul. Örökölni azonban visszterhesen is lehet. Az öröklési szerződéssel örökölt vagyon ugyanakkor nem minősül ági vagyonnak és nem is eshet ági öröklés alá, mert a szerzése visszterhes, éppúgy, mintha a vagyontárgyat

tartási szerződéssel vagy életjáradéki szerződéssel ruházták volna át, és az ekként már nem is lehetne öröklés tárgya. A Javaslat ezért pontosabbá teszi a normaszöveget azáltal, hogy ági öröklésnek csak azokban az esetekben van helye, illetve az örökléssel szerzett vagyontárgyak közül csak azok tekinthetők ági vagyoni jellegűnek, amelyeknek megszerzése öröklés útján ingyenesen történt.

17. §

A módosítás kiterjeszti a vagyontárgy fogalmát a jogi személyben fennálló vagyoni részesedésre is.

18. §

A módosítások az adott rendelkezések érdemét nem érintő helytelen vagy értelemezavaró megfogalmazás vagy szóhasználat kijavítását célozzák.

20. §

Az átmeneti rendelkezés egyértelművé teszi, hogy e törvény hatálybalépése napján, vagy azt megelőzően közjegyzői letétbe helyezett végrendeletek esetén is alkalmazni kell a módosított rendelkezést, figyelemmel arra, hogy az új szabályozás a végrendelkező számára kedvezőbb.

21. §

Az ügyvédi tevékenység során egyre gyakoribb, hogy az ügyvéd kizárolag elektronikus úton készít el okiratokat, ugyanakkor az ügyfélnek szüksége lehet annak papíralapú okirati formába átalakított másolatára is. A módosítás az elektronikus okirati formába való átalakítás mintájára ügyvédi tevékenységnek minősíti az azzal összefüggésben az ügyvéd által szerkesztett elektronikus okirat és mellékletei papíralapú okirati formába való átalakítását.

22. §

Az oktatói tevékenységet az Üttv. 24. § alapján folytathatja az ügyvédi tevékenysége mellett az ügyvéd, de attól szigorúan elválasztva. Ez a szérválasztási kötelezettség az ügyvédi irodai tagként működő ügyvédnek nem okoz jelenleg problémát; ezzel szemben az egyéni ügyvéd lehetőségei e tekintetben korlátozottak, mivel az egyéni ügyvéd azonos adószám alatt lehetne csak ügyvéd és egyéni vállalkozóként oktató. A módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy az ügyvédek oktatói tevékenységüket az ügyvédi működésük keretein belül is végezhessék, különösen adózási szempontból ne legyen szükséges elválasztani a két tevékenység típusát. Az ügyvédi tevékenység keretében kiegészítő jelleggel az ügyvéd kizárolag jogi oktatási tevékenységet folytathat, minden más oktatói tevékenység a továbbiakban is kizárolag az Üttv. 24. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mint nem összeférhetetlen tevékenység az ügyvédi tevékenységtől elkülönítve végezhető.

Az ügyvédi tevékenység keretében kiegészítő jelleggel végezhető tevékenységek listája a fentiekben túl kiegészül az ügyvédi tevékenység vagy az ügyvédi tevékenység gyakorlása keretében kiegészítő jelleggel folytatható tevékenység végzését támogató jogi informatikai rendszerek fejlesztésére, az ilyen rendszerek értékesítésére vagy szolgáltatásként történő nyújtásra irányuló tevékenységgel. A módosítás célja, hogy megteremtsen a jogi informatikai fejlesztés, a digitális ügyvédi szolgáltatások és a szakmai innováció jogi kereteit az ügyvédi tevékenységet végzők számára, akik egyre nagyobb számban vesznek részt ilyen tevékenységekben. Ez közvetlenül hozzájárulhat ahhoz, hogy hosszútávon a jogi technológia használat legfőbb célja a jogászi szakértelem kibontakozásának elősegítése legyen, azaz hogy a jogi munkában használt bármely technológiai megoldás azt segítse elő, hogy az ügyvédi tevékenységet végzők az elmélyült szakmai gondolkodásra, a komplex problémák alaposabb megértésére, a döntéshozásra és ügyekben a legjobb megoldás keresésére koncentrálhassanak. A jogi informatika jövőbeli művelésében ezért az ügyvédi tevékenységet végzők szerepvállalása kiemelten fontos, mivel ez által a jogi technológia használat legfőbb nyertesei az ügyfelek és a jogi eljárások érintettjei lehetnek.

23. §

A módosítás az ügyvédek által ellátható, nem összeférhetetlen tevékenységek listáját bővíti a kiberbiztonsági szakjogász végzettséggel végezhető elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy feladatainak

ellátásával. E feladat illeszkedik az ügyvédek által ellátható tevékenységek körébe, mivel a szolgáltatás piacán az ügyvédek szakértelme jól hasznosítható.

24. §

Az Üttv. 2. § (1) bekezdés f) pontjának módosításával új ügyvédi tevékenység jön létre, ami az ügyvédi tevékenység keretében létrejött elektronikus okiratok papíralapú okirati formába való átalakítását teszi lehetővé. Indokolt az ügyvédi szabályozásban az átalakítás részletszabályainak a meghatározása, amely kiterjed arra, hogy az ügyvéd csak az általa készített, a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló törvény szerinti elektronikus magánokiratot alakíthat papíralapú okirati formába és csak oldalhú formában. A módosítás ezen felül meghatározza az átalakításhoz szükséges záradékolás követelményeit. Az ügyvéd ellenőrzi az elektronikus okiraton található aláírások érvényességét, és ezzel kapcsolatos megállapításait a záradékban rögzíti. A záradékolt papíralapú formába átalakított okirat esetében az ügyvéd tanúsítja, hogy az az átalakítás időpontjában az elektronikus okiratnak mindenben megfelelt. Az ügyvéd által ellenjegyzett elektronikus okirat szabályszerűen papíralapú formába való átalakítása esetén a papíralapú okirat is ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratnak minősül. A módosítás ezen felül rendelkezik az átalakításban való közreműködőkről, valamint az átalakításhoz kapcsolódó kötelező megőrzési időkről az okirat formájához igazodóan.

25. §

A hatályos Üttv. az ügyvédi letétnek három típusát különbözteti meg a teljesítési letétet, a költségletét és az őrzési letétet. A módosítás pontosítja az ügyvédi letét törvényi fogalmát. Egyrészt szükségessé válik bevezetni a költségletét fogalmát a törvényi szabályozásba, figyelemmel arra, hogy a gyűjtőletétként való kezelés lehetősége csak a költségletétek esetében marad fenn. Az őrzési letét fogalmának pontosítása megköveteli, hogy a megbízással összefüggésben az ügyvéd által letébe vett összeg egyedileg azonosítható ügylethez kapcsolódjon. Ez alapján a letét elfogadásakor már valamilyen módon egyedileg azonosíthatónak kell lennie annak az ügyletnak, amellyel kapcsolatban az ügyvéd az őrzési letét kezelését elvállalhatja. A szabályozás nem szünteti meg a teljesítési és az őrzési letét közötti különbösséget, az őrzési letét esetében a teljesítés pontos, jogügylet szerinti meghatározása nem indokolt, mivel az már teljesítési letétet jelentene, azonban az ügyvédi letétbe vétel a megbízással összefüggésben is csak egyedileg azonosítható jövőbeli ügylet céljára történhet.

Az Üttv. 47. § (1) bekezdése határozza meg az ügyvédi letét fogalmát. A módosítás egyrészt a tárgyletétek kezelésével egészíti ki a rendelkezést, mivel a gyakorlatban gyakran előfordul, hogy a megbízáshoz kapcsolódóan a felek különböző tárgyak például az ügylet tárgyat képező ingatlanhoz tartozó kulcsok megőrzésre is megbízzák az ügyvédet. A módosítás ezen felül egyértelművé teszi, hogy az Üttv. 28. § (3) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján az ügyfél javára teljesített pénzt az ügyvéd a letétkezelésre vonatkozó szabályok szerint őrizheti és kezelheti. Ezzel összefüggésben a törvény arról is rendelkezik, hogy a harmadik személytől átvett összeg kezeléséhez külön letéti szerződést nem kell kötni.

A letéti szabályozás kiegészül a letéti szerződés hatályosulásának feltételét meghatározó új rendelkezéssel. A megkötött letéti szerződés hatálya akkor áll be, amikor az Üttv. 51. § (1) bekezdése alapján a letéti nyilvántartásba való bejelentési kötelezettséggel érintett ügylet esetében a megkötött letéti szerződés adatait az ügyvéd a kamarai letéti nyilvántartásba felvitte és az erről szóló, a letét azonosító számlát és a nyilvántartásba bejelentett elkülönített számla vagy alszámla számát tartalmazó elektronikus kamarai visszaigazolást az ügyfél megkapta.

26. §

Az ügyvédi letétkezelés jellegéhez igazodóan az Üttv. 48. §-a szigorú tilalmakat állít fel a letét céljától eltérő hasznosításra. A pénz és értékpapír letétek kezelését főszabály szerint olyan banki szolgáltatások igénybevétele útján kell biztosítani, amely lehetővé teszi, hogy a letét összeg – mivel az nem a letéteményes ügyvéd, hanem a letevő ügyfél tulajdonában áll – a banki oldalon is mérlegen kívüli idegen tételeként szerepeljen. A letétkezelésnek ez a módja ugyanakkor kizárálag banki költséggel jár, a letett összeg után hozam sem realizálható.

A módosítás a letett összeg hasznosításával kapcsolatban egyrészt kifejezetten rendelkezik arról, hogy a letéti szerződés ilyen tartalmú rendelkezése és az ügyfél, valamint a jogosult hozzájárulása alapján az ügyvéd a letett összegből állampapírt vásárolhat, és azt veheti letétbe, ha ez a letéti szerződés teljesítését egyébként nem veszélyezteti. A pénzletétnek a letéti szerződéssel összhangban álló állampapírban való kezelése nem minősül

a letét céljától eltérő hasznosításnak. A letéttel kapcsolatos hozam ez esetben az Ütv. 50. § (2) bekezdése alapján – eltérő megállapodás hiányában – a letevőt illeti meg. Az állampapírban kezelés garantálja a névérték visszafizetését, vagyis a letét tőkeösszegét az állampapír vásárlása és visszaváltása nem érinti, ugyanakkor a letét céljával összhangban a letett összeg terhére a tranzakcióval kapcsolatos költség például visszaváltási díj nem számolható el, annak fedezetét külön szükséges biztosítani. Az állampapír vásárlást megelőzően a letevő írásbeli hozzájárulása szükséges, amely tartalmazza az állampapír azonosításához szükséges adatokat.

A hatályos szabályozás a letét hasznosításával kapcsolatban nem tiltja, hogy az ügyvéd a letett pénzt lekösse. Ezzel összefüggésben a gyakorlatban pénzletétek kezelése banki oldalról nem minden esetben letétkezelés céljára szolgáló, mérlegen kívüli kezelést biztosító banki termék igénybevételével, vagyis speciális letéti számlán történik, hanem az ügyvéd által a letétkezelés céljára a banknál vezetett betéti számlán. A betéti számlán való kezelésre piaci igény mutatkozik, mivel az egyrészt csökkenti az ügyleti költséget, másrészt a letett összeg lekötése esetén hozam is elérhető. A banki mérlegen kívül tartott letétkezelés kizárolag banki költséggel jár, az ügyfél oldalán hozam nem realizálható. A banki mérlegen kívül kezelt letét esetén az összeg minden további nélkül a jogosultnak kiadásra kerül, a betétszámlán kezelt összeg esetében azonban ez nem garantált. A szabályozás erre reagálva garanciális okból kiegészül a betéti számlán való kezelés feltételeivel. Mivel a betéti számlán kezelt pénzügyi eszközökkel bank nem mérlegen kívül kezeli, az ügyfeleket indokolt kifejezetten írásban tájékoztatni a betétben való kezelés kockázatairól, továbbá betéti számlán kezelt ügyvédi letét esetében az Országos Betétbiztosítási Alap által nyújtott biztosítás feltételeiről és a kártalanítás összeghatáráról. A tájékoztatás és az ügyfél, valamint a jogosult kifejezett hozzájáruló nyilatkozata a letéti szerződés kötelező tartalmi eleme. Az ügyfél, valamint a jogosult így a betéti számlán való kezelés kockázatainak ismeretében hozhat döntést a számára elfogadható letéti számlavezetési konstrukcióról. A letett összeg betéti számlán való elhelyezésével kapcsolatos hozam – eltérő megállapodás hiányában – ez esetben is az ügyfelet illeti az Ütv. 50. § (2) bekezdése alapján.

27. §

A letéti számlák kezelésnek biztonságát erősíti az elkülönített számlákon vagy alszámlákon való kezelés kötelezővé tétele. A hatályos szabályok szerint a letétenként vagy letevőnként önálló alszámlán való kezelést az ügyfél saját költségére kérhette, ennek hiányában a letét gyűjtőszámlán is kezelhető. A módosítás alapján a letétet – a költségletétek kivételével – letétenként elkülönített számlán vagy alszámlán kell kezelni, a gyűjtőszámlás kezelés csak a költségletétek esetén tartható fenn. A költségletétek kezelésére erre a cédra vezetett, önálló letéti számla vagy alszámla is szolgálhat, amelyet ilyen típusú számlaként kell a kamara felé a letéti nyilvántartásba bejelenteni. A letétenkénti elkülönített számlás vagy alszámlás kezelés növeli a letétkezelés megbízhatóságát és átláthatóságát és lehetővé teszi azt is, hogy a letevő közvetlenül tájékozódjon a letéjéhez kapcsolódó elkülönített számla vagy alszámla egyenlegéről a számlavezetőtől.

28. §

A nyomai úton előállított értékpapír kezelésével összefüggésben az Ütv. 49. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az széfszolgáltatás igénybevételével is őrizhető. A módosítás e rendelkezést azzal egészíti ki, hogy az Ütv. 48. § (3) bekezdése alapján vásárolt, nyomai úton előállított állampapír kezelésének követelményeit kamarai szabályzat állapítja meg.

29. §

A letétenkénti kötelező elkülönített számlán vagy alszámlán való kezeléssel összefüggésben a módosítás a költségletét esetét kivéve kötelezővé teszi a letéti nyilvántartásban a letéthez kapcsolódó elkülönített számla vagy alszámla számlaszámának rögzítését.

30. §

A módosítás az ügyvédi letétként való kezelés bankszámlán való kezelésének feltételévé teszi, hogy letét-bejelentés megtörténtét a területi kamara a letéthez rendelt egyedi azonosító szám és az elkülönített letéti számla vagy alszámla számának a megküldésével együtt elektronikusan visszaigazolja és a visszaigazolást az ügyvéd a letevővel közölje.

31. §

Az Üttv. 2. § (1) bekezdés f) pontja szerinti új ügyvédi tevékenységgel összefüggésben az Üttv. belső koherenciájának fenntartása érdekében szükséges az ügyvédasszisztens közreműködési lehetőségéről is rendelkezni az elektronikus okirat papíralapú okirati formába való átalakítása során.

32. §

A módosítás a kamarai választások szabályainak egyértelműsítését és egyes rendelkezések szükséges kiegészítését végzi el, az elmúlt választások gyakorlati tapasztalataira figyelemmel. A módosítás célja, hogy egyértelművé tegye, hogy a területi kamarai tisztségviselőket és – az egyszerre a területi kamara és a Magyar Ügyvédi Kamara tisztségviselőjének is minősülő – küldötteket a területi kamara tagjai közvetlenül választják, továbbá annak a rögzítése, hogy a választási szerveket (a választási, a szavazatszámláló és a jelölbizottságot) nem a közgyűlés, hanem az elnökség választja.

A területi kamarai és az országos kamarai általános választások nem egyidejűleg zajlanak. Ennek nyilvánvaló indoka, hogy a területi választások eredménye az országos választás lebonyolításának előfeltétele. A módosítás erre tekintettel szabályozza a két választás egymáshoz való viszonyát.

Pontosításra kerülnek ezen felül a választott tisztségviselők összeférhetetlenségére vonatkozó szabályok, abban a tekintetben, hogy a küldötti tisztség más tisztséggel nem összeférhetetlen. A módosítás ezen felül biztosítja a területi kamarák számára is a választott tisztségek alapszabályi szintű statuálásának a szabadságát.

33. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a területi kamarai tisztségviselők megbízatása a területi általános választások napján, míg a Magyar Ügyvédi Kamara tisztségviselőinek megbízatása az országos általános választások napján szűnik meg. Mivel a területi kamarákban nem azonos időpontokban van választás, így indokolt, hogy a küldöttek megbízatása viszont csak az alakuló küldöttgyűléssel szűnjön meg.

34. §

A módosítás célja, hogy – a jelenleg széttartó kamarai gyakorlat megszüntetése érdekében – egyértelművé tegye, hogy a területi küldöttek mindegyikét a területi kamarák közgyűlése választja meg.

35. §

Technikai módosítás, amely azért szükséges, mert a kamarai választásokról és a delegálásról az Üttv. részben eltérően rendelkezik. A választási szerveket az elnökség választja, a kamarai jogtanácsos és alkalmazott ügyvéd tagokat a tagozatuk delegálja.

36. §

Az Üttv. 159. §ának módosítása kétirányú. Mivel jelenleg is több titkára van, és a jövőben is szükségszerűen több titkára lesz a Magyar Ügyvédi Kamarának, ezt a tényleges helyzetet a módosítás csak leköveti. A 159. § (2) bekezdésének pontosítása ezen felül arra irányul, hogy a hatályosnál pontosabban határozza meg azt az időpontot, amikor az elnökségen delegálható kamarai jogtanácsosok és alkalmazott ügyvédek számát meghatározó taglétszámot alapul kell venni, amely az országos általános szavazás évének első napja.

A módosítás kiegészíti a Magyar Ügyvédi Kamara elnökségének kamarai jogtanácsos tagjaira vonatkozó rendelkezéseket. A kamarai jogtanácsosok országos tagozatának elnöke saját jogán a Magyar Ügyvédi Kamara elnökségének tagja és a Magyar Ügyvédi Kamara egyik elnökhelyettese is. Ezen felül a jogtanácsosi képviselet a legfeljebb három delegált kamarai jogtanács tag látja el az elnökségen, akik közé az ezer főnél nagyobb taglétszámu területi kamara kamarai jogtanácsos elnökhelyettesét delegálni kell.

37. §

Az Üttv. 153. § új (1a) bekezdésére tekintettel az országos elnökség feladatai között szükséges megjeleníteni a választási szervek megválasztását.

38. §

Technikai módosítás, amely azért szükséges, mert a kamarai választásokról és a delegálásról az Üttv. részben eltérően rendelkezik. A választási szerveket az elnökség választja, a kamarai jogtanácsos és alkalmazott ügyvéd tagokat a tagozatuk delegálja.

39. §

Az Üttv. 153. § új (1) bekezdésének módosítására tekintettel a területi elnökség feladatai között szükséges megjeleníteni a választási szervek megválasztását.

40. §

Az átmeneti rendelkezés arról rendelkezik, hogy a letétkezelésre vonatkozó új szabályokat felmenő rendszerben a hatálybalépésük napján és azt követően megkötött vagy módosított letéti szerződésekre kell alkalmazni.

41. §

Szövegcserés módosítások.

Az Üttv. 51. § (2) bekezdés g) pontjának módosítása az ügyfél javára átvett összeg letétként való kezelése esetében rendezi a letéti nyilvántartásban rögzítendő adatokat.

Az Üttv. 149. § (1) bekezdés g) pontja szerinti törlési ok esetében a módosítás rendezi, hogy a kamarai tagság az adószám hiányában is és nem csak az adószám végleges törlése esetében szüntethető meg.

42. §

Hatályba léptető rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
a büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi CXVIII. törvényhez****ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS**

A javaslat elsődleges célja, hogy egyes uniós jogi aktusoknak és nemzetközi egyezményeknek való megfelelést szolgálja, illetve alkalmazását segítse elő. A javaslat emellett a joggyakorlatból érkezett visszajelzések alapján módosít egyes büntető eljárásjogi, illetve végrehajtási jogi rendelkezéseket. Mindezekre tekintettel a javaslat az alábbi jogszabályok módosítását tartalmazza:

1. a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.),
2. a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nbjt.),
3. a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jszb.),
4. a bűnuldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény (a továbbiakban: 2002. évi LIV. törvény),
5. a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.),
6. büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Bktv.),
7. az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Ávt.),
8. a Nemzeti Adó- és Vármshivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAVtv.),
9. a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.),

10. az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnfügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: EUtv.),
11. a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény,
12. a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.),
13. a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.),
14. az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.).

Az emberkereskedelemről szóló irányelv miatt szükséges módosítások

Az emberkereskedelem elleni hatályos büntetőjogi szabályok nagyrészt megfelelnek az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1712 európai parlamenti és tanácsi irányelvben (a továbbiakban: 2024/1712 irányelv) foglaltaknak. Az irányelv újítása, hogy a kiszákmányolás fogalmát kiterjeszti a béranyasághoz, a kényszerházassághoz, illetve a jogellenes örökbefogadáshoz kapcsolódó kiszákmányolásra is. A javaslat az irányelvnek való megfelelés érdekében pontosítja a Btk. 192. §-a szerinti emberkereskedelem és kényszmunka tényállását.

A vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló irányelv miatt szükséges módosítások

A vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló 2024. április 24-i (EU) 2024/1260 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2024/1260 irányelv) 33. cikke kötelezővé teszi a tagállamok számára, hogy az irányelv előírásait átültessék jogrendszerükbe. A magyar szabályozásban ennek legjelentősebb következménye a vagyonkezelés intézményes kereteinek megteremtése, amely a lefoglalt és zár alá vett vagyon aktív, értékmegőrző kezelését biztosítja a kényszerintézkedés elrendelésétől egészen az elkobzás végrehajtásáig.

Az új szabályozás átfogóbb módosítást tartalmaz, amelyek összességében azt szolgálják, hogy a kényszerintézkedés alá vont vagyon kezelése átlátható, egységes és értékmegőrző módon valósuljon meg: a bűnjelkezelő szervek intézményesítésével, a célrendszer és a jogalapok dinamikus nyilvántartásával, a tárgyak körének világos meghatározásával, a végrehajtási és értékesítési szabályok korszerűsítésével, a pénzösszegek állami kezelésének és kamatoztatásának biztosításával, valamint egy központi nyilvántartás létrehozásával. Az új szabályozás egyszerre erősíti a jogbiztonságot, a vagyon értékének megőrzését és a büntetőeljárás hatékonyságát, miközben megfelel az uniós irányelv aktív vagyonkezelési elvárasainak.

A büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról szóló irányelv miatt szükséges módosítások

A magyar jogi szabályozás teljes mértékben megfelel a 2016/800 irányelvben foglaltaknak, a javaslat szerinti módosítások technikai jellegűek, csupán egyes törvények jogharmonizációs záradékát egészíti az irányelvre történő hivatkozással.

Az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról szóló irányelv miatt szükséges módosítások

Az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1226 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2024/1226 irányelv) átültetéséhez szükséges módosításokat az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény maradéktalanul elvégezte, a javaslat csupán kisebb, koherenciát biztosító módosítást tartalmaz a Jszbt.-ben és a Btk.-ban.

A büntetőeljárás során az elektronikus bizonyítékokkal kapcsolatban, valamint a büntetőeljárást követően a szabadságvesztés-büntetések végrehajtása céljából kibocsátott, közlésre kötelező európai határozatokról és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló rendelet miatt szükséges módosítások

A büntetőeljárás során az elektronikus bizonyítékokkal kapcsolatban, valamint a büntetőeljárást követően a szabadságvesztés-büntetések végrehajtása céljából kibocsátott, közlésre kötelező európai határozatokról és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló (EU) 2023/1543 rendelet (a továbbiakban: 2023/1543 rendelet)

alapján a hatóságok közvetlenül fordulhatnak megkereséssel a szolgáltatóhoz. A rendelet 1. cikk (1) bekezdése megállapítja azokat a szabályokat, amelyek alapján egy tagállami hatóság a büntetőeljárásban közlésre kötelező európai határozat vagy megörzésre kötelező európai határozatot bocsáthat ki, és ezáltal arra kötelezhet egy, az Unióban szolgáltatásokat kínáló és egy másik tagállamban letelepedett vagy – ha nem letelepedett – ott jogi képviselő által képviselt szolgáltatót, hogy az adatok helyétől függetlenül közöljön vagy őrizzen meg elektronikus bizonyítékokat. A rendeletben meghatározott esetekben a határozatot kibocsátó hatóságnak értesítenie kell a másik tagállam végrehajtó hatóságát a határozat kibocsátásáról.

A 2023/1543 rendelet 2. cikk (1)-(2) bekezdése szerint a rendelet az Unióban szolgáltatást kínáló szolgáltatókra alkalmazandó. Közlésre kötelező európai határozat és megörzésre kötelező európai határozat kizárolag büntetőeljárás keretében és céljából bocsátható ki, valamint büntetőeljárást követően legalább négy hónapig terjedő szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából, amelyet nem a terhelt távollétében hozott határozattal szabtak ki, olyan esetekben, amikor az elítélt megszökött az igazságszolgáltatás elől.

Fentiekre tekintettel szükséges megalkotni a rendelet alkalmazását elősegítő végrehajtási szabályokat, amely miatt az EUtv. egy új, VI/A. Fejezettel történő kiegészítése indokolt.

Az Európa Tanács Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezményéhez kapcsolódó második kiegészítő jegyzőkönyv miatt szükséges módosítások

A kiegészítő jegyzőkönyv célja az elektronikus bizonyítékokhoz való hozzáférés megkönnyítése a nemzetközi együttműködésben, valamint a szolgáltatókat érintő ütköző kötelezettségek csökkentése egy átfogó nemzetközi jogi keret megteremtésével. A jegyzőkönyv szabályozza többek között a domain név regisztrációs adatokra és előfizetői adatokra vonatkozó kérelmeket, a forgalmi és tárolt adatok gyorsított közlését, a vészhelyzeti együttműködést, valamint a közös nyomozati formákat, így a videokonferenciákat és közös nyomozócsoporthat. Ennek alkalmazása érdekében szükséges válik az Nbjt. módosítása.

A Bktv. módosítása

A Bktv. módosításának célja hangsúlyt adni a közvetítő azon szakmai kompetenciájának, hogy az adott esethez leginkább igazodó helyreállító technikát, módszert megválassza, és ehhez kapcsolódóan az egyes technikák sajátosságai alapján szükséges rögzíteni azt is, hogy a közvetítő határozza meg a megbeszélésen a felek és a közvetítői eljárás egyéb résztvevőinek a felszólalási rendjét.

A Bv. tv. módosítása

A Bv. tv. módosítását elsősorban a joggyakorlatból érkezett visszajelzések alapozták meg. Egyrészt a közérdeku munka végrehajtása körében, mivel gyakran előfordul, hogy a külföldre települt elítélt büntetését az adott tagállam nem tudja megfeleltetni és az elítéltnek haza kellene költöznie a végrehajtás érdekében. Az egzisztencia feladása helyett a módosítás lehetőséget teremtene a közérdeku munka pénzbüntetéssel történő megváltására.

Jelzés érkezett arról is, hogy feltételes szabadságra bocsátás elbírálásakor előfordul, hogy a büntetés-végrehajtási bírák kevésbé veszik figyelembe az elítéltnek a nemrégiiben bevezetett kategória-rendszerben megalósított teljesítményét, és továbbra is inkább a jutalmazás és fenyítés arányát veszik alapul. A reintegrációs célokat számszerűsítve kifejező kategória-előmeneteli rendszer értelemszerűen magában foglalja az elítélt magatartását, mert fenyítés esetén nem szerez, hanem levonak tőle kreditpontot, de képet ad az elítélt reintegrációs tevékenységen való aktivitásáról és együttműködési készségéről is. Ebből következően a bv. intézetben tanúsított magatartás megítélése szempontjából indokolt kiemelt súlytal figyelembe venni a kategória-rendszerben elért előmenetelt az elbírálás során.

Eltérő joggyakorlat alakult ki annak megítélésében, hogy a közérdeku munka elévülhet-e abban az esetben, ha a megelőző ilyen büntetés végrehajtása okán ezzel a büntetéssel összefüggésben nem történt intézkedés. A módosítás egyértelműen rögzíti, hogy erre tekintettel nem következhet be az elévülés, mivel egy végrehajtási sorrendet tart be a pártfogó felügyelői szolgálat. Ez a szabály minden büntetés esetén érvényesül, amikor a végrehajtás nem folyhat párhuzamosan.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele

során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §, 10–12. §, 19–20. §

Az (EU) 2024/1260 irányelv hazai jogrendszerbe való átültetése megköveteli, hogy a vagyonvisszaszerzési érdekek előzetes, az igazságügyi jogsegély csatornák működését megelőző biztosítása érdekében a bűnűgyi információcsere során is lehetőség legyen az érintett vagyontárgy vagy elektronikus adat ideiglenes elvételére. Ezt a jogalapot teremti meg a jogszabály-módosítás, amely új rendelkezést jelenít meg az Rtv.-ben, a NAVtv.-ben és a 2002. évi LIV. törvényben.

3–4. §

Az Európa Tanács Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezményéhez kapcsolódó második kiegészítő jegyzőkönyv célja az elektronikus bizonyítekhoz való hozzáférés megkönnyítése a nemzetközi együttműködésben, valamint a szolgáltatókat érintő ütköző kötelezettségek csökkentése egy átfogó nemzetközi jogi keret megteremtésével. A jegyzőkönyv szabályozza többek között a domain név regisztrációs adatokra és előfizetői adatokra vonatkozó kérelmeket, a forgalmi és tárolt adatok gyorsított közlését, a vészhelyzeti együttműködést, valamint a közös nyomozati formákat, így a videokonferenciákat és közös nyomozócsoporthatásokat. Ennek alkalmazása érdekében szükségessé vált az Nbjt. módosítása.

5. §

A javaslat szerinti Be.-módosításhoz kapcsolódó, koherenciát biztosító módosítás. A Be. vagyoni kényszerintézkedésekkel kapcsolatos szabályozásának a módosítása okán a zár alá vétele elrendelésére – a vagyonelkobzás biztosítása céljából – összeghatártól függetlenül jogosult az ügyészség és a nyomozó hatóság is. Erre tekintettel megszűnik a Be.-ben az az eset, amikor a bíróság helyett ideiglenesen más szerv által kellene elrendelni ezt a kényszerintézkedést. Polgári jogi igény biztosítása érdekében, noha megmarad a bírósági hatáskör, azt még ideiglenesen sem pótolhatná a nyomozó hatóság vagy az ügyészség döntése. Erre tekintettel a Be.-ben nem szerepel olyan – a korábbi 327. § (5) bekezdésének megfelelő – rendelkezés, amire a Jszbt. 11. § (5) bekezdésében hivatkozni lehetne. Mindezek következtében tartalmi szempontból szükséges megteremteni a bírósági hatáskörbe tartozó zár alá vétele – ideiglenesen – más szerv általi elrendelésének a lehetőségét.

6–7. §

Jszbt. jogharmonizációs záradék.

8. §

a) pont: A 2026. januártól hatályos Jszbt. szerint az eljárás alá vont jogi személlyel szemben az intézkedés alkalmazásának célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy a jogi személy érintettségével újabb, a 2. §-ban meghatározott bűncselekményt kövessenek el. A határozott névelő teret engedhet egy olyan jogértelmezésnek, miszerint az intézkedés alkalmazásának célja, kizárolag az, hogy az adott jogi személy vonatkozásában ne történjen újabb bűncselekmény (speciális prevenció). Szükséges egyértelművé tenni, hogy az intézkedésnek generálprevenciós célja is van.

b) pont: A 2024/1226 irányelv 7. cikk (2) bekezdése alapján az irányelv 3. cikk (1) bekezdésében szabályozott büntetendő magatartások többsége esetében a bírságmértéket minimálisan a teljes globális árbevételel 5%-ában kell maximálni. Az uniós normának való megfelelés érdekében ezt a mértéket kell alkalmazni a Btk. 327–327/B. § által büntetni rendelt, három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett alapeseti cselekmények esetében is [Btk. 327. § (1)–(4) bekezdés, 327/A. § (1) bekezdés, 327/B. § (1) bekezdés].

c) pont: Belső koherenciát biztosító módosítás.

d) pont: A vádemelés után a bíróság válik az ügy urává, a szükségességi-arányossági szempontú értékelést is indokolt, hogy a bíróság végezze el.

9. §

Belső koherenciát biztosító módosítás.

13. §

Jogharmonizációs záradék.

14–16. §, 62. §

A közvetítői eljárás jogintézménye napjainkra jelentős fejlődésen ment át, és olyan helyreállító technikák alakultak ki, amelyek az adott helyzetre vonatkoztatva a felek körülmenyeihez és a cselekmény jellegéhez jobban igazodnak. Az adott módszer – így pl. mediáció, kör vagy konferencia módszer – megválasztása a közvetítő szakmai kompetenciájába tartozik. A módosítás ennek hangsúlyosabbá tétele érdekében a rendeleti szintű szabályt törvényi szintre emeli. Ehhez kapcsolódóan az egyes technikák sajátosságai alapján szükséges rögzíteni azt is, hogy a közvetítő határozza meg a közvetítői megbeszélés kereteit, ekként a felek és a közvetítői eljárás egyéb résztvevőinek a felszólalási rendjét. A közvetítői megbeszélés fő célja ugyanis az, hogy a megbeszélésen a sérült és a terhelt személyesen fejezhesse ki megéléseit és szükségleteit, és együttesen jussanak a konfliktus feloldását szolgáló megállapodásra, ehhez igazodnak az eljárás keretei.

A Bktv. 7. § (2) bekezdése értelmében a sérült és a terhelt Be. 59. § (1) bekezdés a), c), e)–h) és m) pontjában meghatározott segítője, valamint a védő a közvetítői eljárásban részt vehet. A segítők, illetve a védő a közvetítői megbeszélésen tanácsadó és támogató szerepet töltenek be. A hatályos rendelkezések a sérült meghatalmazott képviselője és a védő tekintetében a sérült, illetve a terhelt jogainak gyakorlására utal, de nem fejti ki pontosan, hogy milyen jogosítványok illetik meg az adott képviselőt. A sérült helyett eljáró törvényes képviselő, illetve meghatalmazott képviselő – pl. jogi személy vagy kiskorú sérült esetén – a sérült jogait gyakorolja. E körön kívül a sérült meghatalmazott képviselője és a védő egyszerű ellátja a sérült, illetve a terhelt képviseltét, tehát pl. ügyiratot vagy igazolási kérelmet nyújthat be a nevében, továbbá saját jogon megilleti a jelenlét, az ügyirat-megismerés és felvilágosítás-kérési jog, valamint a közvetítői megbeszélésen a közvetítő által meghatározott rendben felszólalhat.

17–18. §

A 2024. március 1-jén hatálybalépett, a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvény megtérítménye a büntetőeljárások során elköbzzött gépjárművek rendvédelmi célú hasznosításának a törvényi alapjait. Ennek eredményeképpen az Ávt. 1. § (6) bekezdésében foglalt előírás lehetőséget teremt arra, hogy az elköbzzött és (a pénzösszegben kifejezett vagyonetkobzást leszámítva) a vagyonetkobzás alá eső gépjárművek tekintetében a tulajdonosi jogok és kötelezettségek összessége a rendvédelmi feladatot ellátó szervekre száljon át, amelyek e gépjárműveket a saját feladataik ellátására használhatják.

A rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szervek tulajdonosi joggyakorlóként történő kijelölése ugyanakkor az elköbzzött gépjárművek tekintetében jelentős adminisztrációs többletteherrel jár mind a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv, mind pedig a fejezetet irányító szerv számára. Ugyanis az elköbzzött gépjárművet elkülönített könyvvézetés keretében, amennyiben a tevékenységet tartósan, legalább egy éven túl szolgálja, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) 11. § (3) bekezdés b) pontjának megfelelően a tárgyi eszközök között szükséges kimutatni. A tulajdonosi joggyakorló szervezet az Áhsz. 33. § (3) bekezdése értelmében az éves költségvetési beszámolót köteles készíteni és feltölteni a Magyar Államkincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltató rendszerbe, amelynek jóváhagyása a fejezetet irányító szerv feladata.

Ennek kiküszöbölése érdekében a javaslat a hatályos szabályozás olyan irányú módosítását végzi el, amelynek eredményeképpen az elköbzzött, vagyonetkobzás alá eső gépjárművek használatba vétele érdekében a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv a továbbiakban ne tulajdonosi joggyakorlóként, hanem vagyonkezelőként kerüljön kijelölésre.

21. §

A Btk. 242. § (1) bekezdés c) pontja alapján a 338/97/EK rendelet szerinti vadon élő állat- vagy növényfajok akár egyetlen egyedére történő elkövetés is megvalósítja a természetkárosítást. Ez a gyakorlatban több esetben is indokolatlanul széles körű szabályozásnak bizonyult, pl. bűncselekményt valósított meg, aki egy nyaralás során a tengerparton talált és hazahozott egy elpusztult apró koralldarabot. Erre tekintettel a javaslat kimondja, hogy nem büntethető, aki a természetkárosítást elhanyagolható mennyiségű egyedre követi el, ha külön jogszabály meghatározza a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó élő szervezet egyedének elhanyagolható mennyiségét. A háttérjogsabály a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelmét szabályozó nemzetközi és európai közösségi jogi aktusok végrehajtásának egyes szabályairól szóló 292/2008. (XII. 10.) Korm. rendelet.

22. §

A Btk. 250. § (5) bekezdése szerinti veszélyes radioaktív anyag fogalmát meghatározó értelmező rendelkezés nincs összhangban az Atv. 2. § 3. pontjában szereplő meghatározásával. minden, az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet (a továbbiakban: Svr.) alapján meghatározott mentességi szint feletti radioaktív anyag veszélyes az emberi életre és egészségre, valamint az élő és élettelen környezetre. A jogszabályok ezért kötik a radioaktív anyagok alkalmazását hatósági engedélyhez, valamint ezért állnak sugárvédelmi hatósági felügyelet alatt, és ezért kell biztosítani a megfelelő őrzésüket is. Egy radioaktív anyag veszélyességének megállapítása a büntetőeljárásban minden a szakértő szakvéleményében foglaltak alapján történik, ezért a büntetőeljárások kimenetele nagymértékben függ a kirendelt szakértő „veszélyérzetétől”. Erre tekintettel szükséges a Btk. és az Atv. értelmező rendelkezése közötti összhang olyan megteremtése, amellyel a szakértői értékelés mozgásterét szűkítő, de az eljárás szempontjából egyértelmű szabályozás valósul meg.

A nukleáris anyagnak a tényállásban való kiemelésének indokát az adja, hogy a nukleáris anyag az Atv. 2. § 4. pontjában szereplő értelmező rendelkezés alapján az a radioaktív anyag, amely önenntartó nukleáris láncreakcióra képes vagy képessé tehető, különösen az urán, a tórium, a plutónium és bármilyen anyag, amely az előbbiekből közül egyet vagy többet gazdaságosan kinyerhető koncentrációban tartalmaz, a bányászat és az ércfeldolgozás körébe tartozó ércek és érchulladékok kivételével. A nukleáris anyag fogalmából adódik, hogy ez kettős felhasználású anyagnak minősül, amely békés és nem békés célokra egyaránt felhasználható. A nukleáris anyag kiemelt jelentőségét az a tény is alátámasztja, hogy szerepel a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról (átdolgozás) szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/821 európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő listán is. Emellett az 1987. évi 8. törvényejű rendelettel kihirdetett, a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló nemzetközi egyezmény 7. cikkében szereplő rendelkezés alapján a nukleáris anyagok jogtalan birtoklása átvétele, használata, továbbítása, átalakítása, a tőle való megszabadulás vagy az ilyen anyagok szétszórása – ha a cselekmény halált, súlyos testi sérülést vagy jelentős anyagi kárt okoz, vagy ezek okozására alkalmas – szándékos elkövetése minden szerződő állam – köztük Magyarország – saját belső jogrendszerében büntetendő.

Szükséges a Btk. 250. §-ában szereplő bűncselekményhez kapcsolódóan egy büntethetőséget megszüntető okot meghatározni arra az esetre, amikor a nukleáris vagy radioaktív anyag birtokosának a radioaktív anyag tárolására jogosító hatályos engedélyek bármelyikének [azaz az Svr. szerinti sugárvédelmi és az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet szerinti fizikai védelmi engedély] időbeli hatálya az alatt az időtartam alatt jár le, amíg az újabb engedély kiadása iránti közigazgatási hatósági eljárás az atomenergia-felügyeleti szerv (az Országos Atomenergia Hivatal) előtt folyamatban van. Ebben az esetben az adott nukleáris vagy radioaktív anyagot birtokló engedélyes az engedély(ek) időbeli hatályának lejárta előtt benyújtotta az engedély(ek) időbeli hatályának meghosszabbítására vagy új engedély kiadására irányuló kérelmét az atomenergia-felügyeleti szervhez, azonban a korábbi engedély időbeli hatályának meghosszabbításáig, vagy az új engedély megszerzéséig ezen anyagok engedély nélküli tárolását valósítja meg. A gyakorlati tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a nukleáris vagy radioaktív anyagot birtokló engedélyesek az atomenergia-felügyeleti szerv által korábban engedélyezett tárolási helyen tárolják a nukleáris vagy radioaktív anyago(ka)t, és így az új engedély kiadásáig, vagy a korábbi engedély

időbeli hatályának meghosszabbításáig eltelő azon időtartam, amíg a nukleáris vagy radioaktív anyagot birtokló engedélyes nem rendelkezik hatályos engedéllyel, nem jelent a nukleáris biztonság, a nukleáris védeeltség és a sugárvédelem szempontjából olyan többletkockázatot, és a társadalomra is olyan csekély mértékben veszélyes, hogy nem indokolja az ilyen jellegű magatartás kriminalizálását. E csekély biztonsági jelentőségű mulasztás szankcionálására elegendő önmagában az Atv. 15. § (1) bekezdése alapján az atomenergia-felügyeleti szerv által lefolytatott érvényesítési eljárás – lényegét tekintve egy olyan hivatalból indított közigazgatási eljárás, amely a jogszabályok és határozati előírások megsértésének kivizsgálására irányul és általában az ügyfelet kötelező, illetve szankcionáló döntéssel zárul – befejezéseként a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben meghatározott közigazgatási szankció kiszabása és az Atv.-ben meghatározott érvényesítési intézkedés (például a korábban engedélyezett tevékenység végzésétől történő tevékenységtől eltiltás) alkalmazása.

23. §

Nem csak az atomenergia alkalmazásához szükséges engedély megszerzése érdekében kifejtett megtévesztő magatartást, hanem a meglévő, hatályos engedélyt érintő, az Atv. 14. § (3) és (3a) bekezdése alapján közigazgatási szankcionálás céljából alkalmazott érvényesítési intézkedések alkalmazásának elkerülése érdekében kifejtett megtévesztő magatartást is indokolt a büntetőjog eszközeivel szankcionálni. Az Atv. 14. § (3) és a (3a) bekezdésben meghatározott érvényesítési intézkedéseket az Országos Atomenergia Hivatal az Atv. 15. § (1) bekezdése alapján indított érvényesítési eljárásban alkalmazza a közigazgatási szankciók mellett.

A rendkívüli esemény az Atv. 2. § 20. pontja értelmében az atomenergia alkalmazását szolgáló létesítményben, berendezésben, vagy radioaktív (nukleáris) anyaggal végzett tevékenység során – bármilyen okból – bekövetkező olyan esemény, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolhatja, és az emberek nem tervezett sugárterhelését, valamint a környezetbe radioaktív anyagok nem tervezett kibocsátását eredményezi vagy eredményezheti. A rendkívüli esemény előbbi törvényi fogalmát tovább konkretizálja az Svr. 36. § (1) bekezdésében szereplő példálózó felsorolás is. A hivatkozott rendelkezésekben megállapítható, hogy a rendkívüli események hatóság által történő kivizsgálásának akadályozására irányuló cselekményeket indokolt – a közigazgatási szankciórendszer eszközein túl – büntetőjogi szankcióval is sújtani.

Az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos bejelentési és jelentéstételi kötelezettség elmulasztása elkövetési magatartásként rendkívül széleskörű, heterogén bejelentési és jelentéstételi kötelezettségeket ölel fel, amelyek elmulasztásának büntetőjogi szankcionálása – a csekély társadalomra veszélyességekre tekintettel – nem minden esetben indokolt. Példaként említhető egy röntgenberendezés – mint ionizáló sugárzást létrehozó berendezés – tulajdonjogának átruházására vonatkozó, az Svr. alapján fennálló bejelentési kötelezettség, vagy a röntgenberendezés tulajdonosának nevében bekövetkező változás bejelentésére vonatkozó kötelezettség. A javaslat ezért az elkövetési magatartást kizárolag a rendkívüli esemény bekövetkezéséhez vezető jelentéstételi és bejelentési kötelezettség elmulasztására korlátozza.

24. §

A Btk. hatályos szövege a zárolás, míg a 2024/1226 irányelv a befagyasztás fogalmát használja. A két kifejezés egymásnak megfeleltethető, azonban ez nem jelenik meg a Btk. hatályos szövegében. Az Btk. új 327/D. § d) pontja egyértelművé teszi az összefüggést az irányelv 2. cikk 5–6. pontja szerinti befagyasztás és a Btk. zárolás-fogalma között.

25. §

A Btk. jogharmonizációs záradéka a folyamatos uniós jogalkotásra tekintettel áttekinthetetlené vált, ezért a javaslat újraszabályozza azt.

26. §

a) Btk. 74/A. § (3) bekezdés: koherenciát biztosító módosítás.

b) A Btk. 192. § (2) bekezdés: az emberkereskedelem súlyos, gyakran a szervezett bűnözés keretei között elkövetett bűncselekmény, amely folyamatosan kihívások elé állítja az államokat. E kihívásokra is figyelemmel született meg a 2024/1712 irányelv, amely módosította az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott

küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelvet. A módosítás a kizsákmányolás fogalmának kiegészítésével ráírányította a figyelmet a béranyasághoz, a kényszerházassághoz, illetve a jogellenes örökbefogadáshoz kapcsolódó kizsákmányolásra is, ugyanakkor a szabályozási technikát nem változtatta meg, azaz a releváns nemzetközi dokumentumokhoz hasonlóan a kizsákmányolási formákat felsoroló új rendelkezés [2. cikk (3) bekezdés] továbbra sem tartalmazza a kizsákmányolás pontos meghatározását, csupán annak tipikus eseteit, jellemző előfordulási módozatait sorolja fel nem taxatív módon.

Az emberkereskedelem és kényszermunka elleni magyar büntetőjogi fellépést a Btk. 192. §-a teremti meg, amelynek átfogó módosítására legutóbb 2020. július 1-jével került sor. E rendelkezés (2) bekezdése meghatározza magát a kizsákmányolási tevékenységet, egyértelművé teszi, hogy a kiszolgáltatottságnak milyen ismérvei szükségesek a bűncselekmény megállapításához. A kizsákmányolás minden valamilyen sertetti tevékenységet céloz személyes vagy vagyoni előny érdekében. A Btk. 192. § (2) bekezdése – hasonlóan a nemzetközi dokumentumok és az irányelv szabályozásához – a leggyakrabban előforduló kizsákmányolási formákat és módszereket tartalmazza, azonban ezen túl bármely további, a gyakorlatban kizsákmányolásnak minősülő bűnözői magatartás büntethetőségére is lehetőség van. Tekintettel ugyanakkor az újabb kizsákmányolási formák megjelenésére, és arra, hogy Magyarország továbbra is elkötelezett az emberkereskedelem és kényszermunka elleni fellépés hatékonyságának növelésére, a kizsákmányolási formák között indokolt külön is megjeleníteni a kényszerházasságot, a béranyaságot és a jogellenes örökbefogadást.

Míg a házasságkötés és az örökbefogadás ágazati jogi keretei egyértelműek, a béranyasággal kapcsolatban ez nem mondható el. Noha a béranyaság köznapi értelemben az emberi reprodukciós eljárások egyikének tekinthető, azonban a magyar jogrendszerben ez az eljárás nincs megjelenítve és definiálva. Erre figyelemmel a javaslat az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 166. § (5) bekezdésére tekintettel – amely alapján reprodukciós eljárásként kizárolag az Eütv. 166. § (1) bekezdésében meghatározott módszereket lehet alkalmazni – az Eütv. szerinti eljárásra utal vissza.

c) Btk. 250. § (1) bekezdés: a Btk. 250. §-ához kapcsolódó módosítás, indokát ld. ott.

d) Btk. 251. § (1) bekezdés: az Atv. 2. § 35. pontjában meghatározott szabotázs elkövetéséhez kapcsolódó magatartások kriminalizálása indokolt nem csak a nukleáris létesítmények, hanem a radioaktív hulladék-tárolók vonatkozásában is, összhangban a 2008. évi LXII. törvénnyel kihirdetett, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében 1979-ben elfogadott, és az 1987. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló Egyezménynek a NAÜ által szervezett diplomáciai konferencia keretében, 2005. július 8-án aláírt módosításáról szóló egyezmény 2A. cikkével.

27–28. §

A menekültkénti elismeréssel szerzett védelem megerősítése és az egységes jogértelmezés biztosítása érdekében szükségessé vált az EUtv. módosítása annak érdekében, hogy ne kerülhessen sor az európai nyomozási határozat végrehajtására olyan személlyel szemben, aki menekült jogállást élvez; olyan tagállam által kibocsátott határozat esetében, amely tagállam a menekültkénti elismerésre alapot szolgáltatott.

29. §

Az EUtv. új 103/A. §-a rögzíti, hogy az új VI/A. Fejezet rendelkezéseit az Európai Unió azon tagállamaival folytatott eljárási jogsegélyre kell alkalmazni, amelyek tekintetében a 2023/1543 rendelet alkalmazandó.

A 2023/1543 rendelet 8. cikke előírja, hogy meghatározott esetekben a másik tagállam végrehajtó hatóságát értesíteni kell a közlésre kötelező európai határozat kibocsátásáról. Az EUtv. új 103/B. §-a rögzíti, hogy Magyarországon az értesítések fogadására az ügyészség jogosult.

A 2023/1543 rendelet 12. cikke lehetőséget biztosít arra, hogy a végrehajtó hatóság megtagadja a közlésre kötelező európai határozat végrehajtását. Az EUtv. új 103/C. §-a meghatározza a közlésre kötelező európai határozat megtagadására vonatkozó eljárási szabályokat.

A 2023/1543 rendelet 16. cikke alapján a kibocsátó hatóság felkérheti a végrehajtó hatóságot a közlésre kötelező európai határozat vagy a megőrzésre kötelező európai határozat végrehajtására, amennyiben a címzett nem tesz eleget a közlésre kötelező európai határozatnak határidőn belül vagy nem tesz eleget a megőrzésre

kötelező európai határozatnak, anélkül, hogy a kibocsátó hatóság által elfogadott indokolást szolgáltatna. Továbbá a 2023/1543 rendelet 15. cikke lehetővé teszi, hogy a végrehajtó hatóság pénzbeli szankciót szabjon ki a kötelezettséget nem teljesítő szolgáltatóval szemben. Az EUtv. új 103/D. §-a rögzíti, hogy a végrehajtási eljárás során az ügyészség a 2023/1543 rendelet 16. cikke alapján jár el, továbbá meghatározza a kötelezettséget nem teljesítő szolgáltatóval szemben kiszabható rendbírságra vonatkozó szabályokat.

A 2023/1543 rendelet 10. cikk (6) bekezdése értelmében, ha a címzett nem tud eleget tenni a kért adatok közlésére vonatkozó kötelezettségének, mivel a közlésre kötelező európai határozat hiányos, nyilvánvaló hibákat tartalmaz vagy nem tartalmaz elegendő információt annak teljesítéséhez, a címzett indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a kibocsátó hatóságot és – amennyiben értesítésre került – a végrehajtó hatóság, és felvilágosítást kér. A közlésre kötelező európai határozat nem teljesíthető, amíg a kibocsátó hatóság vagy a végrehajtó hatóság nem ad felvilágosítást vagy helyesbítést. Az EUtv. új 103/E. §-a rögzíti, hogy amennyiben a szolgáltató a közlésre kötelező európai határozat végrehajtásával kapcsolatban az ügyészséghoz – mint végrehajtó hatósághoz – fordul, az ügyészség a szükséges felvilágosítást, segítséget haladéktalanul megadja.

A 2023/1543 rendelet 16. cikk (4)–(5) bekezdései lehetőséget biztosítanak arra, hogy az értesített végrehajtó hatóság megtagadja a közlésre kötelező európai határozat teljesítését. Az EUtv. új 103/F. §-a nemzetközi jogon alapuló mentességgel, valamint vallomástétel tilalmával és a tanúvallomás megtagadásával kapcsolatban rögzíti a megtagadási kötelezettséget.

A 2023/1543 rendelet 4. cikke rögzíti, hogy mely hatóságok bocsáthatnak ki közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokat. A 2023/1543 rendelet 10. cikk (6) bekezdése és a 11. cikk (5) bekezdése alapján, amennyiben a címzett nem tud eleget tenni a kért adatok közlésére vagy megőrzésére vonatkozó kötelezettségének, mivel a közlésre vagy megőrzésre kötelező európai határozat hiányos, nyilvánvaló hibákat tartalmaz, vagy nem tartalmaz elegendő információt annak teljesítéséhez, a címzett indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a kibocsátó hatóságot és felvilágosítást kér. Az EUtv. új 103/G. §-a rögzíti, hogy kibocsátó hatóság Magyarországon a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság lehet.

A 2023/1543 európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy „a kibocsátó állam által meghatározott és az érintett ügyben a büntetőeljárás során nyomozó hatóságként eljáró illetékes hatóság” is kibocsáthasson közlésre kötelező európai határozatot forgalmi adatok, valamint tartalmi adatok beszerzése céljából. Ebben az esetben azonban a közlésre kötelező európai határozatot – miután megvizsgálta, hogy megfelel-e a közlésre kötelező európai határozat kibocsátására vonatkozóan e rendeletben meghatározott feltételeknek – egy kibocsátó állambeli bírónak, bíróságnak vagy nyomozási bírónak kell hitelesítenie. A rendelet értelmében tehát nem kizárt, hogy a nyomozó hatóság is kibocsáthasson közlésre kötelező európai határozatot a tartalmi és forgalmi adatok megszerzése érdekében. Ennek megfelelően az EUtv. 103/G. § (2) bekezdésének szabályozása a bíróság és az ügyészség mellett a nyomozó hatóságot is kibocsátó hatóságként tünteti fel.

A magyar büntetőeljárási szabályozás értelmében a nyomozási bíró döntési hatáskörébe tartozó kérdésekben az ügyészség tehet indítványt, a nyomozó hatóság pedig erre irányuló előterjesztést. Ebben a szabályozási struktúrában nincs szükség arra vonatkozó szabályozásra – mint ahogy a Be. Tizenkettedik Része sem tartalmaz ilyen irányú rendelkezést, – hogy a nyomozó hatóság miként tesz előterjesztést az ügyészségen az indítványtételre. Ez a szabályozási megközelítés ugyanakkor nem zárja ki azt sem, hogy az ügyészség a nyomozó hatóság előterjesztését továbbítva tegyen indítványt a bíróságon, ez utóbbi megoldás értelemszerűen a nyomozó hatóságtól származó (és az ügyészség egyetértését is bíró) kezdeményezés esetén adminisztrációs szempontból kisebb terhet jelent, ami már önmagában indokolhat ilyen tartalmú szabályozást. A nyomozó hatóság kezdeményezése esetén az ügyészségnak mindenkorral előterjesztéssel történő egyetértését kellene indítvány formájában kifejeznie, anélkül, hogy saját nevében teljes körű indítványt fogalmazna meg.

Ennek megfelelően a módosuló szabályozás alapján határozatot a bíróságon kívül nem csak az ügyészség, hanem a nyomozó hatóság is kibocsáthat, amelyhez a rendelet alapján szükséges bírósági jóváhagyást az ügyészség útján tett indítvány révén kezdeményezheti.

Külön szabályozás kialakítására volt szükség arra az esetre, ha a közlésre kötelező európai határozat vagy a megőrzésre kötelező európai határozat kibocsátására szabadságvesztés büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából az ismeretlen helyen tartózkodó elítélt felkutatása érdekében van szükség. Ilyen esetben a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló

2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 19. §-ának és a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény 26. § (3) bekezdésének együttes értelmezése után egyértelműen rögzíteni kellett, hogy – mivel a Bv. tv. szabályozása értelmében az ismeretlen helyen tartózkodó elítélt felkutatása érdekében körözés elrendelésére és elfogatóparancs kibocsátására kizárolag a bíróság jogosult – ugyanez a bíróság, vagyis a büntetés-végrehajtási bíró legyen jogosult a közlésre kötelező európai határozat, illetve a megőrzésre kötelező európai határozat kibocsátására.

Az EUtv. új 103/E. §-a rögzíti, hogy amennyiben a szolgáltató a közlésre vagy megőrzésre kötelező tagállami határozat teljesítésével kapcsolatban az ügyészsgéhez fordul, az ügyész a szükséges felvilágosítást, segítséget haladéktalanul megadja.

A 2023/1543 rendelet 17. cikke lehetőséget biztosít az adatok közlésére vagy megőrzésére kötelezettszolgáltató számára, hogy amennyiben úgy ítéli meg, hogy egy közlésre kötelező európai határozatnak való megfelelés ütközne egy harmadik ország alkalmazandó joga szerinti kötelezettséggel, akkor tájékoztassa a kibocsátó hatóságot és a végrehajtó hatóságot azokról az indokokról, amelyek miatt nem teljesíti a közlésre kötelező európai határozatot. Amennyiben a kibocsátó hatóság fenn kívánja tartani a közlésre kötelező európai határozatot, az illetékes magyar bírósága általi felülvizsgálatot kell kérelmeznie. Az EU tv. új 103/H. §-a meghatározza a felülvizsgálatra vonatkozó eljárással kapcsolatos szabályokat. Ezek alapján a rendeletben szereplő felülvizsgálati eljárás hazai megfelelője során a kibocsátó hatóság székhelye szerint illetékes nyomozási bíró jár el, és a kifogást a felülbírálati indítványra vonatkozó szabályok szerint kell elbírálni.

A 2023/1543 rendelet 18. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy a nemzeti joggal összhangban rendelkezésre álló további jogorvoslati lehetőségek sérelme nélkül, bármely személy, akinek adatait közlésre kötelező európai határozat révén kérték, hatékony jogorvoslatra jogosult az adott határozattal szemben. Az EUtv. új 103/I. §-a rögzíti, hogy amennyiben a kibocsátó hatóság tájékoztatta a közlésre kötelező európai határozat alapján adatkéréssel érintett személyt az adatközlésről, a tájékoztatás kézbesítését követő nyolc napon belül a 2023/1543 rendelet 18. cikke alapján felülbírálati indítványt terjeszthet elő a határozattal szemben.

A 2023/1543 rendelet 19. cikk (1) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok és a kijelölt telephelyek vagy jogi képviselők közötti írásbeli kommunikációt a rendelet alapján létrehozandó biztonságos és megbízható decentralizált informatikai rendszeren (a továbbiakban: decentralizált informatikai rendszer) keresztül kell végrehajtani. Továbbá a 2023/1543 rendelet 19. cikk (5) bekezdése szerint, amennyiben a decentralizált informatikai rendszeren keresztül folytatott kommunikáció nem lehetséges, a továbbítást a legmegfelelőbb alternatív eszközzel kell végrehajtani, figyelembe véve az olyan információcsere biztosításának szükségességét, amely gyors, biztonságos és megbízható, és lehetővé teszi a címzett számára a hitelesség megállapítását. Az EUtv. új 103/J. §-a rögzíti, hogy amennyiben a 2023/1543 rendelet 19. cikke szerinti, a decentralizált informatikai rendszeren keresztül folytatott kommunikáció nem lehetséges, a közlésre vagy megőrzésre kötelező európai határozatra vonatkozó tanúsítvány bármely olyan módon előterjeszthető, amely lehetővé teszi a tanúsítvány hitelességének megállapítását.

A 2023/1543 rendelet 28. cikk (2) bekezdése értelmében a tagállamok 2026. augusztus 18-tól minden esetben átfogó statisztikákat gyűjtenek a releváns hatóságoktól és nyilvántartják azokat. Az előző naptári évre vonatkozóan gyűjtött adatokat minden év március 31-ig meg kell küldeni a Bizottságnak. Az EUtv. új 103/K. §-a meghatározza a hatóságok statisztika gyűjtésére vonatkozó szabályokat.

30–32. §

Jogharmozikációs záradék.

33. §

A jogalkalmazói gyakorlatban eltérő álláspont alakult ki a tekintetben, hogy a közérdekű munka végrehajtása esetén a végrehajtásban soron következő büntetés elévülhet-e annak folytán, hogy a végrehajtás érdekében intézkedés nem történt, viszont intézkedés azért nem történik, mert az előző ügy vagy ügyek végrehajtása még nem fejeződött be. Az egységes jogalkalmazás és jogértelmezés érdekében indokolt annak rögzítése, hogy ha több azonos nemű büntetés vár végrehajtásra, az adott büntetést megelőzően fogantatba vett büntetés végrehajtásának ideje alatt nyugszik az elévülés. A hatályos rendelkezések értelmében [Bv. tv. 29. § (5) bekezdés a) pont]

a végrehajtási sorrend érvényesítése érdekében történő megszakítás időtartama sem számít bele az elévülésbe. Indokolt tehát az állami büntető igény érvényesítése érdekében ezt egyértelművé tenni arra az esetre is, amikor a végrehajtások egymást követően történnek. Ez minden büntetési nemek esetében így van, ahol a végrehajtás nem folyhat párhuzamosan, mert az előírt jelenlétéhez kötött.

34. §, 37. §

A közérdekű munka végrehajtása során az előírt lakóhely, illetve tartózkodás hely szabad megváltoztatásához való joga nincs korlátozva. Az előírt, ha a tényleges tartózkodási helye külföldön van, az EUtv. IX/B. Fejezete alapján kérheti a büntetése végrehajtásának átadását. A gyakorlatban előfordul, hogy az adott tagállam nem veszi át a büntetés végrehajtását, mert jogrendszerükben nincs a közérdekű munka büntetésnek megfeleltethető büntetési nem. Ezekben az esetekben az állami büntetőigény érvényesítése azt követeli meg, hogy az előírt szakítsa meg külföldi, akár már huzamosabb ideje fennálló életközösséget, gazdasági kapcsolatait, és kölözön vissza Magyarországra a büntetés letöltése érdekében, amely megoldás az előírt reintegrációja ellen hat. Ennek feloldására termeti meg a javaslat méltányolható okból a közérdekű munka pénzbüntetéssel történő megváltásának a lehetőségét.

A jövőben a végrehajtásban egyébként együttműködő, igazoltan külföldre költözött és ott gazdasági kapcsolatot is létesített előírt esetében a végrehajtás átvételének – a nem megfeleltethető okra hivatkozással történő – megtagadása esetén, ha az előírt annak megfizetését vállalja, pénzbüntetés megfizetésével a közérdekű munka büntetés megváltható lesz. Az átváltoztatásról – a pártfogó felügyelő jelentése alapján – az ügyészeg indítványára a büntetés-végrehajtási bíró iratok alapján dönt. Az előírt együttműködő magatartásának a vizsgálata körében kellő körültekintéssel kell eljárni, mert előfordulhat, hogy az előírt pártfogó felügyelői meghallgatásra történő idézése ugyan szabályszerű, de arról az előírt nem szerzett tudomást, mert annak megállapítása vélelemre alapozva történt vagy a postai küldemény átvételére jogosult arról nem, vagy nem időben tájékoztatta, tehát önmagában az elfogató parancs kiadása sem zárja ki automatikusan a jogintézmény alkalmazását, ha az előírttel történő sikeres kapcsolatfelvétel eredményeként egyértelműen megállapítható, hogy a végrehajtásban kész együttműködni, csupán annak átadását kezdeményezi.

A közérdekű munka és a pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatása vonatkozó szabályok alapulvételével a módosítás szerint négy óra közérdekű munkának egy napi térel pénzbüntetés felel meg, amelynek helyébe, ha azt mégsem fizetik meg, egy napi szabadságvesztés lép, miként az a közérdekű munka végrehajtásának az előírt felerőható okból történő meghiúsulása esetén is bekövetkezne. Tekintettel arra, hogy nem új büntetés kiszabásáról van szó, a pénzbüntetés egynapi térelének összegét a törvény határozza meg nyolcezer forintban. Az így átváltoztatott pénzbüntetés legkisebb mértéke 96 000 Ft, legmagasabb mértéke 624 000 Ft lesz.

35. §

Az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz, mint megelőző jogorvoslat a korábbi jogi szabályozásban önálló rendelkezésként került feltüntetésre. A hatályos szabályozás értelmében továbbra is lehet kérelemmel, illetve panasszal élni a zsúfolt elhelyezés megszüntetése, illetve ellensúlyozása iránt, de ezek számszerűsítése jelenleg nem megoldható. A javaslat újból önállóan nevesíti a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiányából eredő alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panaszt. A preventív jogorvoslati eszközökkel funkcionáló speciális panaszról történő adatszolgáltatás érdekében a módosítás előírja, hogy a panaszt és elbírálásának eredményét a jogszabályhely megjelölésével kell a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni. Ennek révén e speciális panasz nyomon követhetősége és számszerűsítése megvalósul.

Tekintettel arra, hogy az egyes bv. intézetek adottságai és lehetőségei eltérőek, ebből következően a módosítás nem határozza meg konkrétan, hogy a zsúfolt elhelyezésből eredő sérelem ellensúlyozása miként történjen, de a lehetőségekre ad egy példálózó jellegű felsorolást. E speciális panasz független az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási eljárástól, a panasz benyújtása nem tekinthető kártalanítási kérelemnek. Ha a panasz tartalmából ez egyértelműen nem állapítható meg, az előírt nyilatkoztatni kell és szükség szerint tájékoztatni kell a kártalanítási kérelem benyújtásának feltételeiről.

36. §

A kategória- és kreditrendszer lényegi eleme, hogy számszerűsíthető (kreditált) módon, objektív tényezők (az elítéltnek a reintegrációs tevékenységbe, úgymint munkavégzés, tanulmányok, reintegrációs programok terén mutatott aktivitása, az elítélt magaviselete és együttműködési készsége) mentén értelmezi a büntetési célok elérését, az elítéltnek a visszaesési kockázatok csökkentésében és a jogkövető magatartás tanúsítására való készség kifejlesztésében tett erőfeszítését. A gyakorlat visszajelzése alapján a feltételes szabadságról való döntés során a bírói értékelésben a kategória-rendszerben való előmenetel a reintegrációs tevékenységben való részvétel nem kap súlyának megfelelő figyelmet, továbbra is inkább a jutalmazásokat és fenyítésekkel veszik alapul. A módosítás a kategória-rendszernek az értékelési szempontrendszerben való hangsúlyosabbá tételelét célozza.

38. §

A veszélyhelyzet ideje alatt egyes büntetés-vérehajtást érintő rendelkezések eltérő alkalmazásáról szóló 3/2023. (I. 12.) Korm. rendelet alapján félbeszakított néhány vérehajtási ügyben a büntetés vérehajtásának átadása iránti eljárás még folyamatban maradt. Ha külföldi állam a büntetés átvételét megtagadja vagy értesítése alapján a vérehajtás meghiúsult, mert a külföldi elítélt nem lehet fel és az elítélt személyek átszállításáról szóló 1983. március 23-án kelt egyezmény alapján a vérehajtás visszaszáll a magyar államra, a szabadságvesztés vérehajtásának félbeszakítását meg kell szüntetni és intézkedni kell a vérehajtás érdekében. Az országos parancsnok a félbeszakítás megszüntetéséről az igazságügyért felelős miniszter tájékoztatása alapján határozattal dönt. A módosítás a határozattal szemben garanciális szempontból – felmerülhet az elővülés vizsgálatának szükségessége – biztosítja a felülvizsgálati kérelem benyújtásának lehetőségét. A kérelem elbírálására speciális illetékekkel megállapításra, indokolt ugyanis, hogy az a bíróság járjon el, amely az átadási eljárásban intézkedett.

39. §

Szövegcserés módosítás. Az a) pont szerinti módosítás a jogalkalmazói gyakorlat jelzéséből ered, és megfelelő koherenciát teremt a Bv. tv. és a fegyelmi felelősségre vonatkozó miniszteri rendelet között. A b)-d) pontok szerinti terminológiai átvezetések azzal a módosítással összefüggésben szükségesek, hogy az elköbzzött, vagyonelköbözés alá eső gépjárművek használatba vétele során a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv a jövőben vagyonkezelőként kerül kijelölésre.

40. §, 42–48. §, 50. §

A módosuló szabályozás célja, hogy biztosítsa a vagyonkezelés átlátható, intézményes kereteit, valamint megfeleljen a vagyonvisszaszerzésről és -elköbözésről szóló 2024. április 24-i (EU) 2024/1260 európai parlamenti és tanácsi irányelv által előírt aktív és értékmegőrző vagyonkezelési elvárasoknak.

Szervezeti változások. A módosítás alapvető újítása a bűnjelkezelő szerv eljárásjogi jogalapjának megteremtése. Ez a szerv decentralizált formában, többnyire a külön jogszabályban rögzített belső szervezeti struktúrában látja el a vagyonkezelési feladatokat. A Be. módosítása nem jelenti új hivatal létrehozásának kötelezettségét, hanem a meglévő szervek – a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság – állományából kijelölt egységek is biztosíthatják a funkció ellátását, a rendeleti szabályozás függvényében. A bűnjelkezelő szerv számos döntést saját hatáskörben meghozhat, ugyanakkor ezek felett az eljárást lefolytató szerv előzetes tiltási és utólagos visszavonási joggal bír. A szerv határozathozatali jogkörrel nem rendelkezik, ugyanakkor döntései a vagyoni érdekeltek által vitathatók, amelynek következményeként az eljáró szerv köteles a tárgykörben érdemi határozatot hozni. Ez a konstrukció egyszerre biztosítja a bűnjelkezelő szakmai önállóságát és az eljárása törvényességének garanciális felügyeletét.

A kényszerintézkedések célrendszerének és jogalapjainak dinamikus kezelése. A javaslat kiemelt célja, hogy a kényszerintézkedések cél-eszköz rendszere átláthatóbb, következetesebb és dinamikusabb legyen. Ennek megfelelően a kényszerintézkedés fennállása alatt rögzíteni kell az aktuális célokat és jogalapokat, és azok változását dokumentálni kell. Ez lehetőséget teremt arra, hogy a vagyonkezelést akadályozó célok (különösképpen a bizonyítási cél) lehetőség szerint felszámolhatók legyenek, és ez ne akadályozza vagy korlátozza, hogy az adott tárgy vagyoni értékként legyen kezelhető.

A vagyonkezelésbe tartozó tárgyak meghatározása és differenciálása. A szabályozás világosan meghatározza, hogy a kényszerintézkedés alá tartozó tárgyak közül mely esetekben merülhet fel vagyonkezelési feladat. A módosítás elvi alapja, hogy valamennyi tárgy esetében fennállhat a vagyonkezelés szükségessége, de még a bizonyítási eszközök és az elköbázás érdekében biztosított tárgyak esetén ez csak kivételesen indokolt, addig a vagyonelköbázási célból biztosított tárgyaknál ez lehet főszabály. Az eljáró szervnek ugyanakkor minden esetben beavatkozási lehetősége van, amely eltérő irányú a különféle jogalapon fennálló kényszerintézkedések esetén: vagyonelköbázási cél esetén a vagyonkezelés a döntés hiányában is automatikusan érvényesül (opt-out logika), míg más célok esetén külön döntés szükséges hozzá (opt-in logika).

A vérehajtási szabályok korszerűsítése. Az új szabályozás egységes keretbe rendezi a lefoglalás és a zár alá vétel közös vérehajtási szabályait, de egyúttal nem vonja teljesen közös rezsim alá. Az általános vérehajtási szabályok közé bekerül a fokozatosság elve, amely szerint mindenleges a legkevésbé korlátozó intézkedést kell alkalmazni. Új elem a vagyoni biztosíték intézménye; az érintett birtokában maradó tárgyak esetén az óvadékhöz hasonló biztosíték előírása teszi lehetővé, hogy a kényszerintézkedés céljai akkor is garantáltak legyenek, ha a tárgy nem kerül hatósági őrizetbe. A kötelezettségek megszegése a vagyoni biztosíték elvesztésével jár, ami jelentős preventív hatást biztosít a kényszerintézkedés célját sértő magatartással szemben.

Pénzösszegek kezelése. Az irányelvi szabályozásból a vagyonként kezelhető pénzösszegek tekintetében kamatfizetési kötelezettség fakad, amely elsősorban akkor bír jelentőséggel, ha az összeget a vagyoni érdekeltek részére kell kiszolgáltatni. A kamatfizetés alapja gazdasági szempontból az lehet, ha lehetővé válik a pénz használata, amely megfelel az uniós vagyonkezelési elvárásoknak is. A pénzzel való gazdálkodást illetően a legkisebb kockázatot az állami gazdálkodás jelenti, amit az új eljárási szabályozás azzal támogat, hogy előírja valamennyi lefoglalt vagy zár alá vett összeg birtokba vételét, amelyek elhelyezése a közös állami számlán történhet meg. Az állami számlán levő összegekkel való gazdálkodási szabályok nem képezik a büntetőeljárás tárgyát, e kérdésekben külön jogszabály rendelkezései irányadók. Az új rendszer lényeges következménye ugyanakkor, hogy a kamatfizetési feladat így áttelepíthető lesz a büntetőeljárást lefolytató szervekről a központi költségvetésre.

Központi nyilvántartás. A tervezet megjeleníti a kényszerintézkedés alá tartozó vagyon országos nyilvántartásának törvényi alapjait, a nyilvántartás részletes szabályait rendeleti szintű jogszabályok tartalmazzák. A központi nyilvántartás célja, hogy átlátható, egységes és naprakész információt nyújtson a kényszerintézkedés alá tartozó tárgyakról, támogatva ezzel a hatékony vagyonkezelést.

Az értékesítés szabályainak átalakítása. Az új szabályozás érdemi változást hoz az értékesítés területén. Megjelenik a konszenzualis alapú, ún. vagyonkezelési célú értékesítés, amely lehetővé teszi, hogy a vagyoni érdekeltek és az eljáró szerv közös megegyezéssel értékesítsen egy tárgyat, akkor is, ha erre külső körülmények miatt nem áll fenn kényszerítő körülmény. Szintén újdonság, hogy a vagyoni érdekeltek megjelölhet egy meghatározott összeget is, amely fölött hozzájárulna az értékesítéshez. A kényszerértékesítés címén tövábbra is értékesíthetők gyors értékvesztésnek kitett vagy jelentős tárolási költséget generáló tárgyak, ugyanakkor ehelyüt objektív arányossági kritériumok kerülnek meghatározásra, és a vagyoni érdekeltek jogai is szélesednek. A törvényi szinten is megjelenő árverési értékesítés részletes szabályait rendeleti jogszabály tartalmazza, de az árverés igénybevétele nem válik kötelezővé.

Az eljáró és a bűnjelkezelő szervek kapcsolata. A javaslat lefekteti a bűnjelkezelő és az eljárást lefolytató szervek közötti feladatmegosztás alapjait, elhatárolja a döntési kompetenciákat. Ennek megfelelően a bűnjelkezelő szerv az eljárást lefolytató szervek felügyelete mellett, és elsősorban önállóan jár el. Egyedi értékeléseket önállóan végez, és bizonyos döntéseket – vérehajtási mód megválasztása, vagyoni biztosíték alkalmazása, értékesítés, megváltás – is önállóan meghozhat. Az eljáró szervek előzetesen meghatározhatják, mely esetekben zárják ki a bűnjelkezelő önálló döntését, míg az utólagos felülvizsgálat lehetősége biztosítja a döntések korrigálhatóságát.

Költség-haszon szempontok megjelenése. A szabályozás lehetőséget ad arra, hogy az aktív vagyongazdálkodás hozama terhére a vagyonkezelés költségei elszámolhatók legyenek. Ez biztosítja, hogy a bűnjelkezelő szervek meghatározott mértékű ellentételezéshez jussanak az esetekben, amikor költségeik bűnfüggő költségként nem számolhatók el.

41. §

A bizonyítékok, illetve bizonyítási eszközök felderítése, felkutatása, megszerzése, összegyűjtése vagy rögzítése során a különleges szakismeret bevonásának kereteit indokolt kiterjeszteni. Ez az elvi lehetőség az Europol mellett olyan külföldi bűnuldözési feladatot ellátó szervekre is kiterjedhet, amelyek szaktanácsadóként való bevonását a büntetőeljárásban az ügyészség, a nyomozó hatóságok, valamint az előkészítő eljárás lefolytatására jogosult szervek egyedi döntés alapján szükségesnek tartják.

49. §

A Be. hatályos 351. § (7) bekezdésében szereplő korlátozás a határidő meghosszabbításának feltételeként írja elő, hogy több bűncselekmény vagy több gyanúsított esetén nincs helye az elkülönítésnek. E rendelkezésből az következik, hogy amennyiben a határidő az ilyen ügyekben lejárna, az eljárásokat elsődlegesen el kell különíteni. A szabályozás azonban a gyakorlat visszajelzései alapján túlzottan merevnek bizonyult. Egyrészt a nyomozási gyakorlatban a határidőt eleve gyanúsítottanként kell számítani, így nem szükséges a több gyanúsított esetén az elkülönítés előírása. A több bűncselekményre vonatkozó jelenlegi szabályozástól való eltérés pedig azért is indokolt, mert a 2025. szeptember 1-jétől hatályos 351. § alapján már a nyomozás alap határideje a büntetési téTEL függvénye, amely a bűncselekmények szerinti elkülönítéssel változhat, így adott esetben felmerülhet annak a veszélye is, hogy a kisebb büntetési téTEL ügyekben a határidő lerövidül, és a már igénybe vett határidővel együtt le is jár.

Ezért indokolt a (7) bekezdés jelenlegi szabályozását a gyakorlat által már kimunkált, és az egységes jogalkalmazást segítő határidő-számítási szabályokkal felváltani, amelyek egyaránt biztosítják a hatékony nyomozást és az eljárási határidők ésszerű alkalmazását. Ezért a módosított (7) bekezdés rögzíti, hogy a nyomozási határidő számítását több gyanúsított esetén minden gyanúsított tekintetében önállóan kell elvégezni, és a nyomozás határidejét a gyanúsítással közölt legsúlyosabb bűncselekmény büntetési téTELÉNÉK figyelembevételével kell megállapítani.

51. §

Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény egy új felülvizsgálati okot fogalmazott meg a Be. 649. §-a (1) bekezdésének c) pontjában, a b) pont korábbi szövegének érintetlenül hagyása mellett. Ugyanakkor a 662. § (2) bekezdésében szövegcserés megoldást követően a korábbi b) pont helyére került ezen új felülvizsgálati ok korrekciójának lehetősége.

Ennek eredményeként a Be. 2025. szeptember 1. napjától hatályos szövegéből hiányzik a 649. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti felülvizsgálati ok – a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más (kötelező) szabályának megsértésével kiszabott törvénysértő büntetés vagy intézkedés – miatt lefolytatott rendkívüli jogorvoslati eljárás során hozható határozatra vonatkozó szabályok.

52. §

Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény módosításai tették lehetővé, hogy azokban az eljárásokban, ahol a fiatalkorú mellett felnőtt terhelettel szemben is folyik az eljárás, a nyomozás határidejét az ügyész, valamint a felettes ügyész is hat-hat hónappal meghosszabbíthatja. A hosszabbítás feltételeinek pontosítása tette indokolttá a jelen módosítást. A módosítás alapján a külön eljárásban az első határidő-hosszabbításra is csak a Be. 351. § (6) bekezdés a)-f) pontjában felsorolt valamely feltétel fennállása esetén kerülhet sor (megjegyzendő, hogy a külön eljárással szemben ezek a feltételek az általános eljárásban csak a második, a felettes ügyész hatáskörébe tartozó határidő hosszabbítás esetén alapozzák meg a határidő meghosszabbítását). Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az eljárási szabályok módosulásának hatálya kiterjed a hatályba lépés idején folyamatban levő ügyekre is, e körben egyértelmű állásfoglalást adott az Alkotmánybíróság több határozatában. Vagyis a több terheltes, a fiatalkorú mellett felnőtt elkövetőkkel szemben is folyamatban lévő nyomozásban a fiatalkorúakra vonatkozó nyomozási határidő a nyomozást felügyelő ügyész által hat hónappal, majd ezen hat hónap lejártát követően a felettes ügyész által további hat hónappal meghosszabbítható, függetlenül attól, ha az ügy a módosítás hatályba lépését megelőzően indult. A javaslat ezzel együtt nem érinti a már folyamatban levő határidők lejártát, ennek megfelelően a nyomozási határidő meghosszabbítása a hatályba lépést követően is csak akkor szükséges, amikor a nyomozási határidő lejárna (akár hosszabbítás nélkül, akár hosszabbítást követően).

53. §

A Be. 848. § (2) bekezdése szerint a kártalanítási igényt az állammal szemben kell érvényesíteni. Az államot az igazságügyért felelős miniszter képviseli. A Be. tehát speciális rendelkezést tartalmaz az állam képviseletére a Ptk. szabályozásához képest.

A kártalanítás a Be.-ben szabályozott ún. a büntetőeljáráshoz kapcsolódó egyéb eljárás. Az alaptalanul kifizetett kártalanítás visszakövetelése viszont már nem tekinthető ebbe a körbe tartozónak, hiszen az ily módon kifizetett kártalanítással vagy annak egy részével a kártalanítást igénylő jogalap nélkül gazdagodik. Bár a helyes értelmezés eddig is az volt, hogy az alaptalanul kifizetett kártalanítás visszakövetelése során az államot szintén az igazságügyért felelős miniszter képviseli, és a javaslat valójában csak ezt egyértelműsíti, a gyakorlatban felmerült, hogy a visszakövetelés iránti eljárás polgári jogi jogalapjára tekintettel az állam képviseletére a Ptk. szabályozását, tehát a 3:405. § (2) bekezdését kell alkalmazni, miszerint az államot a polgári jogi jogviszonyokban az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter képviseli.

Tekintettel arra, hogy a kártalanítás kifizetése egy kifejezetten és kizárolag erre a célra fenntartott előirányzat terhére történik a költségvetésben az Igazságügyi Minisztérium fejezetén belül, a visszakövetelt összeg is ezt az előirányzatot kell, hogy megillesse. Kétséget kizárol módon kell tehát garantálni azt, hogy az alaptalanul kifizetett kártalanítás a visszakövetelés révén ne kerüljön más minisztérium rendelkezésébe.

54. §

A módosítással lehetővé válik, hogy a kártalanítás során eljáró igazságügyért felelős miniszter a fogvatartottak nyilvántartásának adatbázisából is kérhessen adatokat, s ezzel olyan információk rögzítésére váljék lehetősége, amelyek mind az egyszerűsített kártalanítási eljárásban, mind a kártalanítási perben relevanciával bírnak. Ez a változtatás lényegében a jogalkalmazói gyakorlatban már kialakított kapcsolatot rögzíti azzal, hogy annak szabályozott csatornáját vezeti be a törvénybe.

55. §

A 874. § (2a), (2b) és (2c) bekezdésének módosításai a 2025. évi XLIX. törvénnyel bevezetett nyomozási határidő meghosszabbítás lehetőségének a szabályozás hatályosulása kérdésében felmerülő gyakorlati problémáira kívánnak egyértelmű és részletes szabályozást adni.

Az átmeneti rendelkezések terén kialakított rendezőelv – a módosítással együtt – több, egymásra épülő szabályból áll össze.

Az első rendelkezés a 874. § (2a) bekezdése, amely az új határidő szabályozás terén rögzíti a főszabályt, miszerint a módosítás 2025. szeptember 1-jei hatályba lépésekor folyamatban levő ügyekben a korábbi szabályok szerint indokolt a határidőt számítani. Ebből következően a nyomozás két éves alap határideje a büntetési tételelől függetlenül irányadó. A módosítás ezt csak annyiban pontosítja, hogy a folyamatban levő ügyek csoportjába egyértelműen és a korábbi módosítás idején is fennálló jogalkotói szándéknak megfelelően beleéerti azokat az ügyeket is, amelyek 2025. szeptember 1-jét megelőzően indultak, és 2025. szeptember 1-jét megelőzően, vagy a 2025. szeptember 1. napja és 2026. január 2. napja közötti időben felfüggesszétre vagy megszüntetésre kerültek. A nyomozási határidő kérdése ezekben az ügyekben értelemszerűen csak a folytatással merülhet fel, de ebben az esetben is indokolt, hogy az ügy indulásakor irányadó két éves nyomozási határidő legyen irányadó a nyomozás alap határidejének számításakor. Ellenkező esetben felmerülhetne olyan – nem kívánt – helyzet, hogy az új szabályok alapján egy éves alap-határidőbe tartozó ügyben lejárttá válik a határidő [351. § (3) bekezdés a) pontja].

Az előzőekre épülő átmeneti szabály a Be. 874. § (2b) bekezdésében köti össze a nyomozás (korábbi szabályok szerinti) alap határidejét az új szabályok szerinti két szakaszos hosszabbítás lehetőségével. E rendelkezésben a merev hivatkozások módosítása jogtechnikai szempontból szükséges annak érdekében, hogy a rendelkezés kifejezze a helyes jogalkotói szándékot, miszerint, ha a 2025. szeptember 1-jét megelőzően indult ügyben korábban nem volt hosszabbítás, akkor a 351. § új szabályai alapján az ügyészsg, ha pedig már volt hosszabbítás, akkor a felettes ügyészsg hosszabbíthatja meg a nyomozás határidejét. Értelemszerűen azokban az esetekben, ha a határidő meghosszabbítására a 351. §-ban foglalt rendelkezések is lehetőséget adnak.

A nyomozási határidő meghosszabbítására vonatkozó átmeneti szabályozás 874. § (2c) bekezdésében szereplő harmadik eleme arra az ügycsoportra vonatkozik, amikor a fiatalkorú elleni büntetőeljárásnak a felnőtt terhelt ügyétől való elkülönítése kizárt, ugyanis ebben az esetben van lehetőség a nyomozási határidő meghosszabbítására. Ilyen esetekben a 2025. szeptember 1. napját megelőzően indult büntetőeljárásban a 687. § (3) bekezdése – pontosított hivatkozásainak – alkalmazásával van lehetőség a határidő hosszabbítására. Ennek következtében, ha a hosszabbításra korábban nem került sor, akkor az ügyészség hat hónappal, ha a hosszabbításra már sor került, akkor a felettes ügyészség további hat hónappal hosszabbíthat. Mindkét határidő hosszabbítás feltétele, hogy a 351. § (6) bekezdésében meghatározott valamely feltétel fennálljon.

Az előzőek alapján

- azokban az ügyekben, amelyek 2025. szeptember 1-jét megelőzően indultak, a kétéves alap nyomozási határidő irányadó, függetlenül attól, hogy 2025. szeptember 1. napját megelőzően vagy a 2025. szeptember 1. napja és 2026. január 2. napja közötti időben az ügyben felfüggesztő vagy megszüntető határozatot hoztak-e vagy a határidő folyamatosan telik;
- azokban az ügyekben, amelyek 2025. szeptember 1-jét követően indultak, az új szabályok szerinti differenciált alap határidő számítás szerint állapítható meg a nyomozás alap határideje;
- a határidő hosszabbításra 2025. szeptember 1-jét követően valamennyi ügyben már az új szabályok alapján kerülhet sor.

A nyomozási határidő meghosszabbításának kérdésében rögzíteni szükséges, hogy csak a már vizsgálati szakban lévő nyomozások határidejének van relevanciája. Vagyis mind a „2025. szeptember 1-jei hatályba lépésekkel folyamatban levő”, mind a „2025. szeptember 1-jét megelőzően indult” meghatározások arra utalnak, hogy a gyanúsításra ezen büntetőeljárásokban 2025. szeptember 1. napját megelőzően sor került, s a hosszabbítás szükségességének felmerülésekor a nyomozás vizsgálati szakban van. Ehhez képest, ha a nyomozás 2025. szeptember 1. napját megelőzően felderítési szakban volt, akkor az alap nyomozási határidő számítása és meghosszabbítása tekintetében is az új szabályok az irányadók.

56. §

1. A módosításból következően a végfelhasználóknak internethozzáférést nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltatók (internetszolgáltatók) kötelesek aktív közreműködéssel fellépni az online térben elkövetett csalások megelőzéséért. Az internetszolgáltatók tevékenysége kulcsszerepet játszik abban, hogy a felhasználók eljussanak online tartalmakhoz, ezért indokolt bevonni őket a csalások elleni védekezésbe.

A rendelkezés felhatalmazza az igazságügyi minisztert, hogy az ehhez szükséges technikai eszközök körét, illetve a szükséges védelmi intézkedéseket meghatározza.

A „részletes szabályok” kifejezés felhatalmazza a minisztert például arra, hogy előírja: milyen típusú támadások esetén, milyen eljárásrend szerint kell a szolgáltatónak beavatkozna (pl. bizonyos küszöbértékek vagy listák alapján történő szűrés, értesítési kötelezettség valamely hatóság felé, incidensjelentés, stb.). Ugyanígy a „műszaki követelmények és paraméterek” körében lehet majd szabályozni, hogy az alkalmazott védelmi eszközöknek milyen teljesítményi, biztonsági vagy interoperabilitási feltételeknek kell megfelelniük. (Például: milyen gyorsan kell tudni blokkolni egy újonnan azonosított adathalász weboldalt; mekkora adatforgalmat kell tudni valós időben monitorozni; az alkalmazott szűrőmegoldás nem gátolhatja az internet-szolgáltatás általános minőségét, stb.)

A felhatalmazás kellően tág, hogy minden szükséges műszaki részlet szabályozható legyen. Ugyanakkor kellően konkrét is, hiszen egyértelmű, hogy csak az online csalások megelőzésével összefüggő védelmi intézkedések és technikai követelmények tartoznak ide – ez a törvényi keret megszabja a rendeleti szabályozás határait. A miniszter rendelet nem léphet túl ezen: például nem írhat elő olyan kötelezettséget, ami nem a csalások megelőzését szolgálja, vagy nem az internetszolgáltatókra vonatkozik.

2. Jogharmozikációs záradék.

57. §

Be. jogharmonizációs záradék.

58. §

1–15., 17–19., 23–24. pontok: belső koherenciát biztosító módosítás.

16. pont: A feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező és felülvizsgálati eljárásban is érvényesíthető úgynevezett abszolút eljárási szabálysértések körében a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint hatályon kívül helyezésre kerül sor, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte kötelező. A Kúria számos határozatában mutatott rá arra, hogy ez az eljárási szabálysértés nemcsak tárgyalás, hanem nyilvános ülés, illetve a fellebbviteli bíróság által megtartott tanácsülés esetén is megállapítható. A következetes bírói gyakorlat ennek megfelelően állapítja meg az utóbbi esetekben is az eljárási szabálysértést és helyezi hatályon kívül a megtámadott határozatokat. Ennek megfelelően indokolt a fenti törvényhely módosítása.

20–21. pontok: A javaslat nem változtat a kérelem elbírálásának öt hónapos objektív határidején, vagyis a kérelem beérkezése elindítja az igazságügyért felelős miniszter számára rendelkezésre álló vizsgálati határidőt. Azonban annak hangsúlyozásával, hogy a tényleges vizsgálat csak az ügy iratainak megismérhetősége után válik lehetővé, a jogalkotó az ügyiratok megküldésének fontosságára kívánja felhívni a büntetőügyben eljárt bíróságok figyelmét.

22. pont: Id. az 55. §-hoz fűzött indokolást.

59. §

1. A Be. 234. § (2) bekezdése értelmében a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, szándékasan elkövetett bűncselekmények esetén is alkalmazhatók. E körbe jelenleg bele tartozik többek között a Btk. 178. § (6) bekezdése szerinti kábítószer birtoklása, amennyiben a Btk. 180. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott feltétel nem teljesül. A Btk. 178. § (6) bekezdésében meghatározott bűncselekmény azonban vétség, amelynek büntetési tétele két évig terjedő szabadságvesztés. Ennek következtében ez a bűncselekmény nem felel meg a Be. 234. § (2) bekezdésében meghatározott feltételnek. Ennek megfelelően a kábítószer-fogyasztásra és a tudatmódosító anyaggal visszaélésre vonatkozó rendelkezések átkerülnek a Be. 234. § (3) bekezdésébe.

2. A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat műveleti szolgáltatásainak biztosításai során megkezdte a Mesterséges Intelligencia széles körben történő alkalmazását, amelynek következményeként a megrendelő szervek a korábbinál lényegesen gyorsabban és nagy mennyiségen jutnak hozzá az eszközalkalmazás eredménytermékeihez. Ez a változás lényegesen megnehezíti az adatok büntetőeljárásból történő felhasználásához fűződő határidők tartását, valamint az automatizált döntéshozatal elkerülése ellen hat. A bizonyítékként történő értékelés körében a kiszolgáláshoz kapcsolódó határidő-számítás szempontjából szükséges figyelembe venni a gépi adatfeldolgozás útján előállt, ám további humán feldolgozást, értékelést igénylő eredménytermékeket is.

60. §

1–11. pont: Belső koherenciát biztosító hatályon kívül helyező rendelkezések. A javaslat szerinti módosításokkal az elektronikus adat a lefoglalás tárgyként kerül szabályozásra, erre tekintettel indokolt a Be. 317. §-ának hatályon kívül helyezése. A hatályon kívül helyező rendelkezés tartalmi változást nem eredményez.

12. pont: A közbeszéd minőségének romlása azt eredményezi, hogy az állampolgárok egyre növekvő számban kezdeményeznek eljárást, illetve tesznek feljelentést rágalmazás, illetve becsületsértés bűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt. A fenti bűncselekmények kapcsán magánvádas eljárásra kerül sor. A Be. 335. § (2) bekezdésében foglaltak szerint az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételeit akkor lehet elrendelni, ha az eljárást olyan közvádra üldözéndő bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételeinek van helye, és az a bűncselekmény megszakítása érdekében szükséges. Ennek okán magánvádas eljárásban nincs lehetőség arra, hogy a nyilvánosan, elsősorban az online térben közzétett, adott esetben súlyosan becsületsértő tartalmak eltávolítására a hatóság intézkedni tudjon. A jogszabály mielőbbi megszakítása és a bűncselekménnyel okozott sérelem minimalizálása érdekében indokolt az elektronikus adat ideiglenes és végleges hozzáférhetetlenné tételeinek alkalmazhatóságát a magánvádas bűncselekmények miatt folytatott eljárásokra is kiterjeszteni.

13. pont: A módosítás célja a szöveg egyértelműsítése és a jogalkalmazás megkönnyítése. A „szükség esetén” kitétel eltávolításával egyértelművé válik, hogy a bűnűgyi felügyelet és az előzetes kényszergyógykezelés idejét minden

esetben átszámítva kell figyelembe venni a kártalanítás jogalapjának és mértékének megállapításánál. A változtatás kizárja a téves jogértelmezés lehetőségét.

61. §

A Be. 234. § (2) bekezdése értelmében a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, szándékosan elkövetett bűncselekmények esetén is alkalmazhatók. E körbe jelenleg bele tartozik többek között a Btk. 178. § (6) bekezdése szerinti kábítószer birtoklása, amennyiben a Btk. 180. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott feltétel nem teljesül. A Btk. 178. § (6) bekezdésében meghatározott bűncselekmény azonban vétség, amelynek büntetési tétele két évig terjedő szabadságvesztés. Ennek következtében ez a bűncselekmény nem felel meg a Be. 234. § (2) bekezdésében meghatározott feltételnek. Ennek megfelelően a kábítószer-fogyasztásra és a tudatmódosító anyaggal visszaélésre vonatkozó rendelkezések átkerülnek a Be. 234. § (3) bekezdésébe.

63. §

Hatályba léptető rendelkezés.

64. §

Sarkalatossági záradék.

65. §

Jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás a belügyi humán ágazatokat érintő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közigyi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvény megteremti a kormányzati személyügyi döntéstámogató rendszer összekapcsolásának kereteit a személyiadat és lakcímyilvántartással, valamint bővíti a rendszer adatait, módosítja a CT-MRI ellátást nyújtó szolgáltatók körét, indokolt esetben megteremti a genetikai tanácsadás mellőzésének lehetőségét.

A törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításával a digitális bizonyítványkiadásra történő áttéréssel összefüggésben rendezi a digitális bizonyítványok kiadásával kapcsolatos egyes eljárási szabályokat, a tankönyv kiadásának és terjesztésének kérdését, valamint az állami felsőoktatási intézmények által fenntartott köznevelési intézményekkel kapcsolatos miniszteri jogkörökét.

A törvény továbbá a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményeknek való megfelelés általános szabályairól szóló 2022. évi XVII. törvényt (a továbbiakban: Aktv.) technikailag módosítja a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) két rendelkezésének (közbeszerzési eljárásokban való alkalmazhatóság; együttműködési kötelezettség) még egyértelműbb áltültetése érdekében.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §, 1–5. melléklet

A módosítás tartalmazza a Kormányzati Személyügyi Döntéstámagató Rendszerbe (a továbbiakban: KSZDR) érkező pontatlan személyi adatok pontosítása érdekében a KSZDR és a Személyiadat és Lakcímnyilvántartás (a továbbiakban: SZL) összekapcsolását.

Előfordul, hogy a KSZDR hatálya alá tartozó munkáltatók a személyi adatokat nem pontosan rögzítették vagy azok hiányosak. Az SZL adatkapcsolat kialakításával a KSZDR-be érkező természetes személyazonosító adatok [családi és utónév, születési hely, születési idő, anyja neve (anyja születési családi és utóneve)] és a lakcímadatok ellenőrizhetők, az arcképmások elérhetők lesznek. Az adatok ellenőrzését követően visszajelzés történik, ha a rögzített személyi adatok eltérnek az SZL-ben tárolt adatuktól. Az eredeti rögzített vagy interfészen keresztül érkezett adatok nem módosulnak, csak összekötésre kerülnek az SZL-ból érkezett adatokkal. A személyügyi rendszerek felhasználói lehetőséget kapnak arra, hogy az SZL-ból érkezett, pontos adatok és hiteles arcképmás alapján a saját személyügyi nyilvántartásukban a személyes adatokat pontosíthassák. Mivel később a pontosított adatok kerülnek feladásra a KÖSZI felé, hosszútávon javul a KÖSZI adatminősége is.

Az SZL-ból igényelhető természetes személyazonosító adatok a foglalkoztatott arcképmásával is kiegészülnek, azon esetekben, amikor az érintett ágazati törvény a foglalkoztatott felhatalmazza arra, hogy a személyügyi alapnyilvántartásban az arcképadatot is kezelje.

Fentiekhez kapcsolódóan a módosítás biztosítja, hogy az érintett adatok a KSZDR adatgyűjtő moduljába is bekerüljenek.

2. §

A módosítás célja a megvalósításhoz feltétlenül szükséges mértékben, célhoz kötötten bővíteni a jelenleg is fennálló adatkezelési felhatalmazást az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz keretében meghirdetni tervezett EFOP Plusz-5.1.1-25 kódszámú, „Élelmiszer és alapvető anyagi támogatás biztosítása rendkívül alacsony jövedelmű személyek és gyermeket nevelő családok számára” című projekt megvalósításának nyomon követése, a támogatás jogosrúségének megállapítása, valamint az Európai Unióval történő elszámolás érdekében. Kiemelt szempont a csomagok célcsoportjához történő eljuttatásának figyelemmel kísérése, illetve az, hogy a célcsoport kiválasztására a megadott kritériumok szerint kerüljön sor. A módosítás biztosítja, hogy az adatkezelő a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges adatok körét a jogszabályi felhatalmazás alapján kezelhesse.

3. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a gyerekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) adatkezelésre feljogosított szervek és személyek a gyermek nevelését, gondozását, törvényes képviseletét ellátó személyvel szemben folyamatban lévő szabálysértési és büntetőeljárásra vonatkozó adat kezelésére jogosultak.

A módosítás megteremti annak a lehetőségét is, hogy a család- és gyermekjóléti központ (ők tesznek javaslatot a gyámhatóság felé hatósági intézkedés megtételére), valamint a gyámhatóság adatigényéssel fordulhasson a bűnyugi nyilvántartó szervhez annak megismerése érdekében, hogy a Gyvt.-ben taxatíve meghatározott, a gyermek veszélyeztetettségére kihatással lévő, releváns bűncselekmények előkötésének gyanúja miatt folyik-e az érintettel szemben büntetőeljárás. A szűkebben meghatározott bűncselekményi körök már alapot adhatnak a gyámhatóság számára arra, hogy szükséges-e intézkednie, kell-e a szülőt nyilatkoztatni, esetleg a rendőrséget is megkeresni. A büntetőeljárásra vonatkozó adatnak, körülmenynek a gyermekvédelmi szakemberek által történő megismerése, értékelése és kezelése a gyermek veszélyeztetettsége mértékének megállapítása, valamint a megfelelő intézkedések gyors és hatékony megtétele érdekében szükséges.

4–6. §

Indokolt, hogy az egységes egészségügyi állami irányítás részét képező, a közzeladatot ellátó közérdekkü vagyonkezelő alapítványokról szóló törvény szerinti klinikai központhoz hasonlóan azok a szolgáltatók is nyújthatanak közzöfinanszírozottan CT-MRI ellátást, amelyeket egészségügyi felsőoktatási intézmény tart fenn.

A fenti szabályra is tekintettel, a törvény lehetőséget biztosít arra, hogy 2026. március 31-ig az a szolgáltató, amely 2025. november 1-jétől a hatállyos szabályok alapján már nem lenne jogosult az egészségbiztosítás keretében CT-MRI vizsgálatok végzésére, teljesíthesse az új törvényi feltételeket, vagyis olyan működési formát alakítson ki, amely a törvényben előírtaknak megfelel. Szükséges ezzel összefüggésben kimondani, hogy amennyiben mégsem teljesíti a megjelölt határidőben a feltételeket, részére nem jár a törvény szerinti kártalanítás, és a finanszírozás keretében kapott összeget – akár „saját jogon”, akár a törvényi feltételeknek meg nem felelő közreműködő igénybevételével nyújtja az ellátást – az egészségbiztosító részére meg kell térítenie.

7. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a kezelőorvos által adott szakvéleménnyel kapcsolatos igény közigazgatási perben érvényesíthető. A módosítás így a polgári perben eljáró bíróságok számára is egyértelművé teszi, hogy a kezelőorvos szakvéleményének pótlására irányuló kereseti kérelemre nincs hatásköre, így az ezirányú kereseti kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 176. § (1) bekezdés b) pontja alapján vissza kell utasítania.

Az orvos a közigazgatási perben közreműködőként kerül kijelölésre, amely világosan kijelöli a szerepét, amely szerint az orvos szakmai támogató szerepet tölt be, nem hatósági jogkört gyakorol, nem folytat eljárást, és nem hoz közhatalmi aktust. Az orvos közreműködői szerepe annyit jelent, hogy kizárolag szakismeretet ad (szakvéleményt ad ki vagy tagad meg), ami önmagában nem joghatályos aktus, és csak a hatóság döntésében válik relevánssá. A bírósági kontroll így a hatósági döntésre koncentrál.

A perre a Fővárosi Törvényszék kap kizárolagos illetékességet.

8. §

A módosítás megteremti annak a lehetőségét, hogy a betegek tájékoztatása során mesterséges intelligenciára épülő platform is használható legyen.

9. §

A rendkívüli halálesetek kivizsgálása a rendőrkapitányságok hatáskörébe tartozik, ezért ezekben az eljárásokban – az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény értelmében – van helye fellebbezésnek. Egyes esetekben azonban nem a rendőrség helyi, hanem területi szerve jár el első fokon, ezért szükséges biztosítani ezen esetekben is a fellebbezés lehetőségét.

10–11. §

Technikai módosítás, uniós aktusok számának és címének átvezetése miatt szükséges változások átvezetése.

12–13. §

A 2008. évi XXI. törvény 6. § (2) bekezdése értelmében a humágenetikai vizsgálat céljából történő mintavétel előtt az érintettet genetikai tanácsadás keretében tájékoztatni kell (preteszt genetikai tanácsadás), valamint a 6. § (4) bekezdése alapján az érintett jogosult arra, hogy a klinikai vizsgálat eredményéről genetikai tanácsadás keretében kapjon tájékoztatást (posztteszt genetikai tanácsadás). Vannak olyan genetikai vizsgálatok, amikor a genetikai tanácsadás nem indokolt, ezért az új szabályozás szerint a genetikai vizsgálatokat két csoportra bomlanak: genetikai tanácsadáshoz nem kötött és genetikai tanácsadáshoz kötött vizsgálatokra. Végrehajtási rendeletben kerülnek meghatározásra azoknak a genetikai vizsgálatoknak a körei, amelyek mentesülnek a genetikai tanácsadás alól. A preteszt tanácsadás kizárolag a végrehajtási rendeletben meghatározott speciális esetekben mellőzhető. Ennek indoka, hogy egyfelől nagyszámú vizsgálatot képviselnek, valamint természetükön fakadónak ezek esetében a genetikai tanácsadás „életszerűtlen” (pl. fokozott trombózis rizikó, vagy gyógyszerhatás/mellékhatás egyéni előrejelzése, személyre szabott gyógyszerelés vizsgálata miatt komplex genetikai tanácsadást tartani). Ezeket egyéb laboratóriumi vizsgálatként javasolt kezelní: azaz ezeket a vizsgálatokat szakorvos is kérheti, a szakorvos direkt megkaphatja az eredményt és ennek fényében kezeli a beteget.

Az érintett megfelelő tájékoztatását ugyanakkor a genetikai tanácsadás mellőzése esetén is biztosítani kell.

14. §

A módosítás célja, hogy a szolgálati járandóságban részesülő önkéntes tartalékos állomány katona oktató tagjának szolgálati jogviszonyából eredő összes jövedelme kivonásra kerüljön a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 11. § (1) bekezdésben meghatározott éves keretösszeg alól, annak érdekében, hogy a szolgálati járandóságban részesülő önkéntes tartalékos állományú katona – többek között a honvédelem tantárgyat is – oktató személyek azonos szabályozás alá kerüljenek a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatalos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény hatálya alá tartozó szerződéses határvadász, illetve iskolaőri állománnyal, valamint ezen vonatkozásban az öregségi nyugdíjban részesülő pedagógusokkal.

15. §

A módosítás biztosítja, hogy a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 11. §-a szerinti éves keretösszegbe a foglalkoztatási jogviszony típusára tekintettel fennálló szüneteltetés alóli mentesítéssel érintett jogviszonyból származó jövedelem se számítson bele.

16. §

A jogutód nélkül megszűnő köznevelési intézmények esetében a bizonyítványt a tanulmányi rendszerből lehet elérni.

A rendelkezés továbbá adatkezelési szabályt rögzít, amely biztosítja, hogy a tanulmányi rendszer üzemeltetője a jogutód nélkül megszűnő köznevelési intézmény esetén a digitális bizonyítványt a volt tanuló részére ki tudja állítani.

17. §

A rendelkezés adatkezelési szempontból biztosítja, hogy a tanuló belépései adatai és digitális bizonyítványa a tanulmányi rendszerben 80 évig elérhető legyen.

18. §

A módosítással a digitális bizonyítvány tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (4) bekezdésében foglaltaktól való eltérés megfogalmazására kerül sor. A módosítással teremthető meg, hogy azon iskolák által kiállított digitális bizonyítványok is megfeleljenek az elektronikus közokirat feltételeinek, amelyekben az intézmények igazgatói fokozott biztonságú elektronikus aláírással rendelkeznek. A módosítás további indoka, hogy a digitális bizonyítványt a tanulmányi rendszerben vélegesen tárolni kell és ez a módosítás biztosítaná, hogy az elveszett bizonyítványokat a tanulók vagy a volt tanulók a tanulmányi rendszeren keresztül életük folyamán mindenkor elérhetik. Ez a megoldás biztosítja azt is, hogy az időbélyegző a bizonyítványon folyamatosan felülhitelesítésre kerülhessen.

19. §

A rendelkezés hatásköri pontossítást fogalmaz meg a felsőoktatásért felelős miniszternek és a köznevelésért felelős miniszternek az állami fenntartású felsőoktatási intézmények által fenntartott köznevelési intézményekkel kapcsolatos jogköreit illetően.

20. §

A módosításra az iskolai tankönyvellátás hatékonyúságának növelése érdekében kerül sor. Ezen túlmenően, a díszpeldányok egységesítése érdekében előírásra kerül, hogy a díszpeldányokat és a tárolásukra szolgáló tartótokokat a könyvtárellátó állítja elő és terjeszti.

21. §

Szövegcserés módosítások az iskolában kiadott tankönyvek terjesztése érdekében. A módosítás továbbá – hasonlóan a munkaviszonyhoz – kiterjeszti a fenntartó mögöttes kezesi felelősséget a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyra és köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő követelésekre is, megteremtve a nemzeti köznevelésről szóló törvény és a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény közötti összhangot.

22. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések, melyek elsődlegesen szövegpontosítást, a köznevelésben már nem releváns jogintézményekre utaló kifejezések (pl. közalkalmazotti szabályzat) törlését célozzák. Ezen túlmenően az állami fenntartású felsőoktatási intézmények által fenntartott köznevelési intézményekkel kapcsolatos miniszteri jogkörok pontosításához kapcsolódnak.

23–25. §, 7. melléklet

A módosítás arra irányul, hogy a KSZDR-be a törvény alapján feltöltendő állami, önkormányzati és KEKVA fenntartású intézmények dolgozóinak az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ehi. tv.) alapján vezetett informatikai rendszerben található, magánfenntartású intézményeknél lévő jogviszony adatai is bekerüljenek az adatgyűjtő modulba.

A módosítás szerint kizárolag azon adatai kerülnek át a KSZDR-be, amelyeket a munkáltató az Ehi. tv. 2026. 01. 01-jén hatályba lépő 13/D. §-a alapján is megismerhet.

26. §, 6. melléklet, 8. melléklet

Az egészségügyi szolgáltatók az Ehi. tv. 6/B. § (1) bekezdés szerinti adatakat az egészségügyi államigazgatási szerv felé kötelesek bejelenteni.

Figyelemmel arra, hogy a KSZDR az állami és önkormányzati fenntartású intézmények esetében naprakész, a törvénymódosítás alapján pedig SZL-validált adatakat tartalmaz, a szolgáltatók terheinek megkönnyítése érdekében előírásra kerül, hogy az adatszolgáltatásukat nem szükséges az egészségügyi államigazgatási szerv felé megenni, hanem az adatai közvetlenül a KSZDR-ból kerülnek átadásra.

27. §

Felhatalmazó rendelkezést tartalmaz.

28. §

A mellékletek módosítására vonatkozó hivatkozásokat tartalmazza.

29. §

Jogtechnikai módosítás.

30. §

Az Irányelv 29. cikk (3) bekezdése és 30. cikk (5) bekezdése rögzíti, hogy az Irányelv végrehajtásával és az abban szereplő szankciókkal kapcsolatos rendelkezések nem alkalmazandóak a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárásokra. E rendelkezések egyértelmű átültetése érdekében a törvény akként módosítja az Aktv.-t, hogy abban rögzítésre kerül, hogy az Aktv.-nek az ellenőrzésre és a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit a közbeszerzési eljárások és a koncessziós beszerzési eljárások esetén nem kell alkalmazni.

31. §

Az Irányelv 13. cikk (5) bekezdésében rögzített együttműködési kötelezettség egyértelmű megjelenítése érdekében a törvény az Aktv.-be is beépíti a hatálya alá tartozó szolgáltatók együttműködési kötelezettségét az eljáró

hatóságokkal az általuk nyújtott szolgáltatás akadálymentességi követelményeknek való maradéktalan megfelelése érdekében.

32. §

Hatálybaléptető rendelkezéseket tartalmaz.

33. §

Sarkalatossági záradékot tartalmaz.

34. §

Jogharmonizációs záradékot tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás a közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi CXX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) módosítása

A tervezet a jogalkalmazói tapasztalatok alapján pontosítja a közút területén veszteglő járművek elszállítására vonatkozó rendelkezéseket, emellett pedig adatkezelési rendelkezéseket pontosít, továbbá a közúti ellenőrzéssel összefüggésben lehetővé teszi, hogy a közúti ellenőrök testkamerával kép- és hangfelvételt készíthessenek. Emellett a módosítás jogharmonizációs kötelezettséget teljesít.

Az illetékekéről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosítása

A javaslat visszterhes vagyonátruházási illetékmentességet vezet be a kulturális örökség egyes elemeinek fenntartható fejlesztéséről szóló 2024. évi XXXII. törvény 5. §-a szerinti miniszteri döntés alapján történő ingatlan és ingó tulajdonjogának, valamint vagyoni értékű jogának megszerzésével összefüggésben.

Az illetékrendelkezés rögzíti, hogy a 2024. évi XXXII. törvény 5. §-a szerinti miniszteri döntés alapján történő vagyonszerzéshez kapcsolódó visszterhes vagyonátruházási illetékmentesség a vonatkozó európai uniós szabályozással összhangban kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási támogatásként nyújtható.

A légitársaságokról szóló 1995. évi XCVII. törvény módosítása

A tervezet pontosítja a repülésbiztonsági szervezetekre, valamint a pilóta nélküli állami légi járművel összefüggő rendelkezéseket azok egyértelmű alkalmazása érdekében. Emellett módosítja a nemzetközi kereskedelmi repülőterekre, a kereskedelmi repülőterekre vonatkozó felügyeleti díj jogalapját és annak összegét, valamint uniós jogharmonizációs kötelezettséget teljesít.

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény módosítása:

A tervezet pontosítja a vasúti közlekedési hatóság által kiadható műszaki engedélyek körét, valamint egyértelművé teszi, hogy a korlátozott szintű forgalom szintén a vasúti közlekedési hatóság engedélye mellett valósítható meg.

A légi-, a vasúti és a vízközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény módosítása

A tervezet felhatalmazó rendelkezést határoz meg annak érdekében, hogy a végrehajtási és eljárásjogi rendelkezések kormányrendeleti szinten kerülhessenek megállapításra.

Az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény módosítása

A tervezet célja, hogy a jogszabályi környezet korszerűsítésével elősegítse a meghatározott járműkategóriák Magyarországról kilépő irányban történő előre tervezhető, várakozás nélküli határátlépését.

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosítása

A MÁV Zrt. 2025. január 1. napján bekövetkezett szétválásának eredményeként a rendezéssel érintett ingatlanok a MÁV Pályaműködtetési Zrt. vagyonába kerültek. Annak egyértelműsítése érdekében, hogy az MNV Zrt. vagyonrendezési szerződést a MÁV Pályaműködtetési Zrt.-vel (mint a MÁV Zrt. 100%-os tulajdonában lévő gazdasági társasággal is) meg tudja kötni, szükséges törvényt oly módon pontosítani, hogy az állam Ptk. 8:2. § szerinti többségi befolyása alatt álló gazdasági társaság is lehessen szerződéskötő fél.

Az állami vagyont érintően keletkező általános forgalmi adó teljesítésével összefüggésben – az államháztartás stabilitása és költségvetési egyensúly fenntartása érdekében – felhatalmazó rendelkezés megállapítása indokolt.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosítása

A szabályozás célja az önkormányzati vagyonra vonatkozó határozott idejű használati szerződések időtartamának kiterjesztése, az önkormányzat mozgásterének növelése érdekében. Az önkormányzati vagyon esetében a hasznosításra irányuló szerződés 25 éves határozott időre köthető, amennyiben a hasznosításra jogosult vállalja az érintett önkormányzati vagyon gyarapítását szolgáló beruházás megvalósítását, és az önkormányzati vagyont érintő beruházás megtérülési ideje ezt kifejezetten indokolja.

A tervezet a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról, az (EU) 2021/1153 és a 913/2010/EU rendelet módosításáról, valamint az 1315/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1679 bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény módosítása

A tervezet pontosítja az önkormányzati adatszolgáltatás adattartalmát, a vasúti igazgatási szerv közigazgatási bírág során figyelembe veendő szempontjait is.

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény módosítása

A tervezet uniós jogharmonizációs kötelezettséget valósít meg az Unión belüli elektronikus útdíjszedési rendszerek átjárhatóságáról és az útdíjfizetés elmulasztásával kapcsolatos információk határonkon átnyúló cseréjének elősegítéséről szóló 2019. március 19-i (EU) 2019/520 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk 8. pontjának, 3. cikk (1) bekezdésének, 5. cikk (9) bekezdésének, valamint 6. cikk (1) bekezdésének való megfelelés érdekében.

A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény és az Ukraina területén fennálló fegyveres konfliktusra tekintettel kihirdetett veszélyhelyzeti rendeletek törvényi szintre emeléséről szóló 2025. évi L. törvény módosítása

A módosítás a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény és az Ukraina területén fennálló fegyveres konfliktusra tekintettel kihirdetett veszélyhelyzeti rendeletek törvényi szintre emeléséről szóló 2025. évi L. törvény technikai jellegű módosítására irányul.

Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény, valamint a Budapest Diákváros megvalósításáról szóló 2021. évi LXXX. törvény módosítása

Az ÉMI Nonprofit Kft. jogállásával összefüggő jogtechnikai módosítás.

Az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi LXXXI. törvény módosítása

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény behajtási engedélyekkel összefüggő egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezési időpontját módosító rendelkezés.

A belügyi feladatellátás hatékonyságát támogató és a kapcsolati erőszak elleni küzdelmet erősítő törvények módosításáról szóló 2025. évi XXXV. törvény módosítása

Az államhatárról szóló törvény módosításával összefüggésben vált szükségessé a módosítás.

A használatidíj-rendszerben és az útdíjrendszerben ellátott közfeladatok biztosításáról és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi LVI. törvény módosítása

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény módosításával összefüggésben a használatidíj-rendszerben és az útdíjrendszerben ellátott közfeladatok biztosításáról és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi LVI. törvény egyes rendelkezéseinek hatályba nem lépéséről kell rendelkezni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A közúti közlekedésről szóló törvény kiegészítése a Magyarországra belépő, 20 tonna megengedett össztömeget meghaladó nehéz tehergépkocsikkal Magyarországon történő közlekedési szabályainak meghatározása érdekében, amelynek célja, hogy ezen járművek főszabály szerint az autópályát, a gyorsforgalmi utat és a tranzitúthálózatot vegyék igénybe.

2. §

A tervezet kimondja, hogy az útfejlesztés során figyelemmel kell lenni az közúti infrastruktúrát pótló vízi átkelést szolgáló kompokra is.

3. §

A közúton veszteglő járművek esetén lehetővé válik, hogy a rendőrség alkalmazza a végrehajtásról szóló törvényben foglalt kényszerítő intézkedéseket.

4. §

A közlekedési hatósági eljárásokhoz kapcsolódóan a közúti ellenőrzés hatékonyságának fokozása és a közúti ellenőrök védelme érdekében lehetővé válik, hogy a közlekedési hatóság a közúti ellenőrökön elhelyezett testkamerákkal kép-, és hangfelvételt készítsen.

5. §

A concessziós szerződés alapján működtetett országos közutakat érintő állami beruházások lefolytatásának elősegítése érdekében a tervezet meghatározza, hogy ki gyakorolja a közútkezelői feladatkörököt.

6. §

A módosítás uniós jogharmonizáció megvalósítását segít elő elektromobilitási témaiban, összefüggésben az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről, valamint a 2014/94/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2023. szeptember 13-i (EU) 2023/1804 európai parlamenti és tanácsi rendeletben (AFIR) [a továbbiakban: (EU) 2023/1804 európai parlamenti és tanácsi rendelet] foglaltakkal.

7. §

A módosítás uniós jogharmonizáció megvalósítását segíti elő elektromobilitási témaiban, összefüggésben az (EU) 2023/1804 európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltakkal.

8. §

Adatkezelési rendelkezések a közúti közlekedési vizsgaközpont tevékenységével összefüggésben.

9. §

A módosítás uniós jogharmonizáció megvalósítását segíti elő elektromobilitási témaiban, összefüggésben az (EU) 2023/1804 európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltakkal.

10. §

Felhatalmazó rendelkezés meghatározása a közlekedésért felelős miniszter részére a tranzitúthálózattal összefüggő új szabályozáshoz kapcsolódóan.

11. §

Jogalkalmazói pontosítások, amelynek keretében egyrészt a rendőrség és a közterület-felügyelet mellett a közlekedési hatóság is jogosult lesz ellenőrizni, valamint jogkövetkezményeket alkalmazni. A módosítás tartalmazza a korlátozott behajtással összefüggő rendelkezéseket, továbbá a módosítás következtében a digitális tachográf kártya tekintetében a személyi- és lakcímyilvántartásból átvehető adatokért a közlekedési hatóságot nem terhelí díjfizetési kötelezettség. Emellett pontosításra kerülnek a közlekedési hatóság által felvett ellenőrzési jegyzőkönyvre vonatkozó szabályok.

12. §

A javaslat visszterhes vagyonátruházási illetékmentességet vezet be a kulturális örökség egyes elemeinek fenntartható fejlesztéséről szóló 2024. évi XXXII. törvény 5. §-a szerinti miniszteri döntés alapján történő ingatlan és ingó tulajdonjogának, valamint vagyoni értékű jogának megszerzésével összefüggésben.

Az illetékrendelkezés rögzíti, hogy a 2024. évi XXXII. törvény 5. §-a szerinti miniszteri döntés alapján történő vagyonoszerzséshoz kapcsolódó visszterhes vagyonátruházási illetékmentesség a vonatkozó európai uniós szabályozással összhangban kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási támogatásként nyújtható.

13. §

Átmeneti rendelkezés, amely biztosítja, hogy a 2024. évi XXXII. törvény 5. §-a szerinti miniszteri döntés alapján történő vagyonoszerzással összefüggő illetékmentességi rendelkezés az ún. folyamatban levő illetékügyekben is alkalmazható.

14. §

A javaslat értelmében a 2024. évi XXXII. törvény 5. §-a szerinti miniszteri döntés alapján történő vagyonoszerzés kapcsán érvényesítendő visszterhes vagyonátruházási illetékmentesség a bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal való összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

15. §

A légitársasági hatóság által a műveleti engedélyre, a könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány, légi jármű-modellező klubok vagy egyesületek keretében végrehajtott UAS műveletekre vonatkozó ügyintézési határidő 90 napban történő megállapítása.

16. §

A légitársasági hatóság feladatkörét érintő események tekintetében bejelentési kötelezettség előírása.

17. §

A tervezet lehetővé teszi, hogy a légitársaság hatóság által a pilóta nélküli légiárművekről, üzembentartókról vezetett adatszolgáltatás informatikai platformon keresztül történjen.

18. §

A légitársaság biztonságának növelése érdekében veszélyes árut vagy fegyvert szállító utasokra, poggyászra, áru- és rakománytartalomra vonatkozó bejelentési kötelezettség előírásra.

19. §

A tervezet a légiforgalmi szolgáltató tekintetében tesz pontosításokat.

20. §

A tervezet az uniós szabályokkal összhangban pontosítja az önkéntes bejelentési rendszerre vonatkozó rendelkezéseket.

21. §

Új fejezetcím.

22. §

A repülésbiztonsági szervezetekkel összefüggő rendelkezések pontosítása, a repülésbiztonsági szolgálatot érintően. A tervezet által meghatározott felhatalmazó rendelkezés szerint a repülésbiztonsági szervezetek működését a Kormány rendeletben határozná meg, erre figyelemmel kerül sor az azzal összefüggő hivatkozás módosítására.

23. §

Az állami légiárművekkel kapcsolatos repülésbiztonsági szabályok pontosítása.

24. §

A módosítás alapján a légitársaság felügyeleti jogkört is gyakorolna a repülésbiztonsági szervezetek felett, valamint jogosulttá válna jogosítás esetén az engedélyezett tevékenységek korlátozására.

25. §

Felhatalmazó rendelkezés pontosítása az önkéntes bejelentési rendszerrel összhangban, valamint felhatalmazó rendelkezés meghatározása a repülésbiztonsági szervezetek működéséről szóló szabályok kormányrendeleti szinten történő meghatározásához.

26. §

Jogharmonizációs záradék.

27. §

Jogalkalmazói pontosítások, amelyek egyrészt érintik az adatkezelési rendelkezéseket, másrészt pedig módosítják a nemzetközi kereskedelmi, valamint a kereskedelmi repülőterek által megfizetendő felügyeleti díjak jogalapját, annak összegét.

28. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések a légiforgalmi szolgáltató vonatkozásában, valamint adatátvételt érintően.

29. §

A vasúti közlekedési hatóság által kiadható műszaki engedélyek pontosítása, annak kimondása, hogy a korlátozott szintű forgalom szintén engedélykötéles tevékenység.

30. §

A vasúti pályahálózat működtetéséhez kapcsolódó módosítás, amely rögzíti, hogy a vasúti pályahálózat vagyonkezelésére, vagyonműködtetésére, valamint koncesszió útján átengedett működtetésére irányuló tevékenység közfeladatnak minősül.

31. §

Jogalkalmazói pontosítások a fogalmak tekintetében az egyértelmű jogalkalmazás érdekében.

32. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

33. §

Felhatalmazó rendelkezés meghatározása a törvény végrehajtásával összefüggő és eljárásjogi szabályok megalkotására.

34–35. §

Az előzetes időpontfoglaló rendszerrel összefüggő szabályok törvényi kereteinek meghatározása, a felhatalmazó rendelkezések megállapításával egyidejűleg.

36. §

A rendelkezés szerint, ha a vagyonkezelői jogviszony megszűnésekor a vagyonkezelőnél az általa vagyonkezelte vagyon tulajdonosi joggyakorló részére történő ingyenes átadásakor az állami vagyon érintően általános forgalmi adó fizetési kötelezettség keletkezik, arról a Kormány rendelkezhet úgy, hogy annak összegét a tulajdonosi joggyakorló Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénnytársaság térítse meg a vagyonkezelő részére.

37. §

A MÁV Zrt. 2025. január 1. napján bekövetkezett szétválásának eredményeként a rendezéssel érintett ingatlanok a MÁV Pályaműködtetési Zrt. vagyonába kerültek. Annak egyértelműsítése érdekében, hogy az MNV Zrt. vagyonrendezési szerződést a MÁV Pályaműködtetési Zrt.-vel (mint a MÁV Zrt. 100%-os tulajdonában lévő gazdasági társasággal is) meg tudja kötni, szükséges a törvényt oly módon pontosítani, hogy az állam Ptk. 8:2. § szerinti többségi befolyása alatt álló gazdasági társaság is lehessen szerződéskötő fél.

38. §

Átmeneti rendelkezés.

39. §

A szabályozás célja az önkormányzati vagyonra vonatkozó határozott idejű használati szerződések időtartamának kiterjesztése, az önkormányzat mozgásterének növelése érdekében. Az önkormányzati vagyon esetében a hasznosításra irányuló szerződés 25 éves határozott időre köthető, amennyiben a hasznosításra jogosult vállalja az érintett önkormányzati vagyon gyarapítását szolgáló beruházás megvalósítását, és az önkormányzati vagyon érintő beruházás megtérülési ideje ezt kifejezetten indokolja.

40. §

A vasúti pályahálózat működtetéséhez kapcsolódó módosítás.

41–42. §, 1. melléklet, 2. melléklet

Uniós jogharmonizációs kötelezettség teljesítése az (EU) 2024/1679 bizottsági végrehajtási rendelet végrehajtásával összefüggésben, valamint az állami vagyon körének pontosítása.

43. §

A Ráckevei Vízisporttelepnek az Újpesti Torna Egylet részére történő tulajdonba adása az ingatlan sportcélú hasznosítása és fejlesztése szempontjából javasolt.

A Ráckevei Vízisporttelep a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. melléklet IV. pontjában foglalt táblázatban szerepel, és azon elidegenítési tilalom a törvény erejénél fogva fennáll.

Fentiekre figyelemmel a törvényjavaslat tartalmazza a Ráckevei Vízisporttelep átadása érdekében szükséges módosításokat.

44. §

Az önkormányzat által a közlekedésért felelős miniszter felé teljesítendő adatszolgáltatás tartalmának kiegészítése a tiszta közúti járművek beszerzésének az alacsony kibocsátású mobilitás támogatás érdekében történő előmozdításáról szóló kormányrendeletben foglaltakkal összhangban.

45. §

Jogalkalmazói pontosítások, amelynek keretében egyrészt sor került az ÉMI Nonprofit Kft. jogállásával összefüggő technikai módosításra, továbbá pontosításra kerül, hogy a vasúti igazgatási szerv a bírság kiszabása során minden szempontot vehet figyelembe.

46–52. §

Uniós jogharmonizációs rendelkezések az Unión belüli elektronikus útdíjszedési rendszerek átvállalásáról és az útdíjfizetés elmulasztásával kapcsolatos információk határokon átnyúló cseréjének elősegítéséről szóló 2019. március 19-i (EU) 2019/520 európai parlamenti és tanácsi irányelv áltütetésével összhangban. A módosítás révén pontosításra kerül az útdíjköteles gépjármű fogalma.

53. §

Az ÉMI Nonprofit Kft. jogállásával összefüggő változások átvezetése.

54. §

Az ÉMI Nonprofit Kft. jogállásával összefüggő változások átvezetése.

55. §

A módosítás a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény rendelkezéseitől való eltérő alkalmazhatóságot biztosító 21. alcímében foglalt, illetve a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végszámolásról szóló 2006. évi V. törvény rendelkezéseitől való eltérő alkalmazhatóságot biztosító 22. alcímében foglalt szabályok alkalmazhatóságának 2026. december 31-ig történő meghosszabbítására irányul.

56. §, 59. §, 3. melléklet

A Ráckevei Vízisporttelepnek az Újpesti Torna Egylet részére történő tulajdonba adása az ingatlan sportcélú hasznosítása és fejlesztése szempontjából javasolt.

A Ráckevei Vízisporttelep a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. melléklet IV. pontjában foglalt táblázatban szerepel, és azon elidegenítési tilalom a törvény erejénél fogva fennáll.

Fentiekre figyelemmel a törvényjavaslat tartalmazza a Ráckevei Vízisporttelep átadása érdekében szükséges módosításokat.

57. §

A módosítás alapján a közúti közlekedésről szóló törvény 33/F. §-a 2026. december 31. napján veszti hatállyát.

58. §

A módosítás az államhatárról szóló törvény módosításával összefüggésben tartalmaz rendelkezést.

60. §

A törvény – átmeneti rendelkezést megállapítva – lehetővé teszi a felszámolást megelőző reorganizációs célú eljárásról, valamint a csőd- és felszámolási eljárás egyes veszélyhelyzeti szabályairól szóló 252/2025. (VIII. 7.) Korm. rendelet, valamint az egyes felszámolási tárgyú törvények veszélyhelyzet ideje alatt való eltérő alkalmazásáról szóló 304/2025. (X. 6.) Korm. rendelet szabályainak alkalmazását a veszélyhelyzet megszűnését követően is, az eljárások jogerős befejezéséig. A módosítás annak érdekében szükséges, hogy a szabályozási átmenet egyértelműen és kiszámíthatóan történjen meg az olyan eljárások vonatkozásában, amelyekben a felszámolást megelőző reorganizációs célú eljárásról, valamint a csőd- és felszámolási eljárás egyes veszélyhelyzeti szabályairól szóló 252/2025. (VIII. 7.) Korm. rendelet alapján reorganizációt, illetve az egyes felszámolási tárgyú törvények veszélyhelyzet ideje alatt való eltérő alkalmazásáról szóló 304/2025. (X. 6.) Korm. rendelet alapján felszámolást rendeltek el.

Emellett a törvény alkalmazni rendeli a Kormány által az ISD DUNAFERR Dunai Vasmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság „felszámolás alatt”, a Duna Furnace Dunai Vasmű Korlátolt Felelősséggű Társaság „felszámolás alatt”, valamint a Dunarolling Dunai Vasmű Korlátolt Felelősséggű Társaság „felszámolás alatt” felszámolási eljárásának stratégiaileg kiemelt jelentőségű felszámolási eljárássá minősítéséről szóló 326/2025. (X. 20.) Korm. rendelettel stratégiaileg kiemelt jelentőségű eljárássá minősített felszámolási eljárásokra – a veszélyhelyzet megszűnése előtti napon hatályos – veszélyhelyzetben alkalmazandó kormányrendeletek rendelkezéseit, az eljárások jogerős befejezéséig.

61. §

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény módosításával összefüggésben a használatidíj-rendszerben és az útdíjrendszerben ellátott közfeladatok biztosításáról és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi LVI. törvény egyes rendelkezéseinak hatályba nem lépéséről kell rendelkezni.

62–64. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

65. §

Hatályba léptető rendelkezések.

66. §

Sarkalatossági záradék.

67. §

Jogharmonizációs záradék.

68. §

Jogharmonizációs rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás a közszolgálati tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvény célja, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) hatékonyabban lássa el a kormányzati képzési és oktatási feladatokhoz kapcsolódó közbeszerzési tevékenységét.

Ezzel összefüggésben módosul a rendvédelmi hivatásos állományra vonatkozó törvény is, kiegészítve az Egyetemen munkakört, vezetői beosztást betöltők körét.

A helyi önkormányzatokra és közszolgálati tisztselőkre vonatkozó jogszabályok egyszerűsítik a tiszteletdíj megállapítását. Bővül a Közszolgálati Döntőbizottság hatásköre is, annak érdekében, hogy a kormányzati igazgatási szerveknél dolgozó munkavállalói jogviták rendezése gyorsabb és költségmentes legyen.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az Alaptörvény 14. cikke a köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának alapvető szabályait állapítja meg. Ezekhez az alapelvi szintű rendelkezésekhez kapcsolódóan ugyanakkor ezidáig nem születtek meg azok a törvényi szintű részletszabályok, amelyek – figyelembe véve a köztársasági elnök közjogi jogállását és a hatalommegosztás rendszerében betöltött önálló, más hatalmi ágaktól elkülönülő alkotmányos szerepét is – egyértelmű jogalkalmazási kereteket biztosítanak egy esetleges akadályoztatás felmerülése esetére.

A rendelkezés – az Alaptörvény 14. cikkében foglaltakkal összhangban, a köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának gyakorlati szempontjait alapul véve – egyértelműen teszi, hogy az átmeneti akadályoztatás tényének az Országgyűlés általi megállapítását követően értelemszerűen kizárolag maga a köztársasági elnök az, aki az átmeneti akadályoztatásának megszünéséről hitelesen nyilatkozni tud, amely nyilatkozattétel egyúttal megkérdőjelezhetetlen tanúbizonysága is annak, hogy az akadályoztatás megszűnt. Ha a köztársasági elnök – például egy egészségügyi kezelés esetén – előre látja akadályoztatása teljes egészében történő megszünésének időpontját, akkor a nyilatkozatában ezt a jövőbeli időpontot előzetesen is meghatározhatja. A nyilatkozat érvényességehez annak elfogadására nincs szükség.

2. §

A köztársasági elnök az Alaptörvény értelmében Magyarország államfője, első számú közjogi méltósága, aki kifejezi a nemzet egységét, és őrködik az államszervezet demokratikus működése felett.

A köztársasági elnöknek a közjogi jogállása, a hatalommegosztás rendszerében betöltött önálló, más hatalmi ágaktól elkülönülő alkotmányos szerepe indokoltá teszi a köztársasági elnöki működés önállósága szervezeti és pénzügyi garanciáinak a megerősítését, illetve annak egyértelművé tételeit, hogy az e garanciákat biztosító szabályok a köztársasági elnök jogállásának immanens részét képezik.

A rendelkezés a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CX. törvényen belül a köztársasági elnök jogállásáról szóló alcímben helyezi el a köztársasági elnöknek a saját hivatali szervezete szabad kialakítására vonatkozó – az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés m) pontja által kifejezetten biztosított – hatáskörét érintő rendelkezéseket, valamint a Köztársasági Elnökség fejezetet érintő költségvetési garanciákat.

Az államfői alapfeladatok zavartalan és biztonságos ellátásához elengedhetetlen a köztársasági elnök védelmére vonatkozó részletes szabályok törvényi szinten történő meghatározása. A törvény kifejezésre juttatja, hogy

a védelem nem egyfajta juttatásként értelmezendő, hanem a köztársasági elnök jogállásához tartozó, az állam biztonságos működéséhez szükséges elem.

A rendelkezés a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CX. törvényen belül a köztársasági elnök jogállásáról szóló alcímben helyezi el a köztársasági elnök, valamint meghatározott családtagjai személyvédelmére vonatkozó rendelkezéseket. Az új rendelkezések érdemben nem térnek el az alacsonyabb jogszabályi szinten meghatározott hatállyós rendelkezésektől.

3. §

A törvény a volt köztársasági elnök személyvédelményre vonatkozó rendelkezéseket állapítja meg.

4. §

Szövegpontosító rendelkezések.

5. §

Deregulációs rendelkezések.

6. §

A Nemzeti Köszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: NKE törvény) 1/C. §-ának kiegészítése hozzájárul, hogy az Egyetem alaptevékenységeként megjelenő, a kormányzati képzési, oktatási feladatak ellátásához kapcsolódó központosított közbeszérzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezeti feladatait minél nagyobb hatásokkal végezhesse, amely a speciális képzett kör okán kiemelt közérdeknek tekinthető. A kiegészítés szükségességét alátámasztja a képzés és a képzettek speciális jellege, valamint a képzés eredményének az állampolgárok széles körére gyakorolt pozitív hatása is. A kiegészítés révén az állami foglalkoztatottak szakmai kompetenciájának növelését célzó képzések az ország egész területén azonos magas színvonalon állnának rendelkezésre minden érintett szervezet számára. Kiemelendő továbbá, hogy az érintett szervezetek széles spektrumán, és az általuk ellátott sokszínű közeladaton keresztül az állampolgárok kiterjedt körére gyakorol hatást az, hogy az állami szféra humán erőforrásának fejlesztése a lehető leghatékonyabb módon valósul meg. Ennek megfelelően a módosítási javaslat nyomán az érintett szervezeteknél dolgozók képzései valósulhatnának meg hatékonyabban és eredményesebben, amely hozzájárulna ahhoz, hogy e szervezetek munkatársai még magasabb szakmai szinten lássák el feladataikat, ezáltal még nívósabb szolgáltatást nyújtsanak a lakosság részére. A módosítás nyomán egyszerre érvényesülhet az a szándék, hogy a kormányzati képzések, oktatások szervezésére professzionálisan, egységes irányelvek alapján és magas színvonalon kerüljön sor, ugyanakkor az egész országot lefedő tevékenység ellátásába minél több kis- és középvállalkozás is be tudjon csatlakozni. A javaslat biztosítja a felnőttképzésre vonatkozó adatvédelmi, minőségi és tartalmi követelmények érvényesülését és a képzésben részt vevők jogainak védelmét a képzésbe bevont szervezetekre vonatkozó garanciális szabályok meghatározása révén.

7. §

Az NKE törvény 13. § (1) bekezdése – technikai pontosításként – kiegészítésre kerül a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló személyekkel.

8. §

Átmeneti rendelkezés az NKE törvény módosításához.

9. §

A polgármesteri tisztség keletkezésekor és a 64. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a képviselő-testület határozatban állapítja meg a polgármester illetményét, tiszteletdíját.

10. §

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 225/L. §-a rendelkezik arról, hogy a törvény 131. § (1) bekezdését a polgármesteri illetmény megállapítása esetén is alkalmazni kell. Ezért rendelkezni kell arról, hogy a polgármester illetményének összegét a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (1)-(4b) bekezdésének megfelelően kell megállapítani.

11. §

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 225/J. § (1) bekezdésében meghatározott, a képviselő-testületnek a polgármesteri illetmény megállapításával kapcsolatos hatáskörét módosítja.

12. §

Jogtechnikai pontosítás.

13. §

Az NKE törvény 13. § (1) bekezdése tartalmazza azon jogviszonyok felsorolását, amelyek keretében az Egyetemen munkakör, illetve vezető beosztás töltethető be. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek tagjai tekintetében az Egyetem működésének megkezdése óta fennáll e lehetőség [NKE törvény 13. § (1) bekezdés b) pontja].

Időközben felmerült az igény arra, hogy az elkülönített és célzott forrással rendelkező, kutatási, fejlesztési, innovációs tevékenységhez kötődő feladatra is lehetővé váljon a vezénylés. E cél megvalósításának adekvált formája a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 68. §-ának módosítása, amelyben rögzítésre kerül, hogy a vezénylésre a vezénylő rendvédelmi szerv és az Egyetem megállapodása alapján kerülhet sor.

14. §

Egy magánvád vagy pótmagánvád miatt folyamatban lévő büntető eljárás, amely a tapasztalatok alapján alacsony váderedményességű, akár évekig elhúzódhat. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény módosításának célja, hogy abban az esetben, ha a büntető eljárás magánvádra indult, vagy azt olyan pótmagánvád alapozza meg, amelyet munkáltatói intézkedéssel összefüggésben indítottak meg, a büntetőeljárás ténye ne legyen kizáró ok a fizetési fokozatban való előre sorolás, illetve rendfokozatban való előléptetés során.

15. §

A módosítás az uniós értékhatárt el nem érő egyes beszerzések esetén kiegészül a növény-egészségügyi veszélyhelyzet megelőzése vagy elhárítása, valamint növény-egészségügyi közérdekké védekezés érdekében történő beszerzésre vonatkozó kivétellel, amely az ilyen helyzetekben való gyors és hatékony fellépés lehetőségét hivatott biztosítani.

16. §

Szövegpontosító módosítás.

17. §

A módosítás alapján a bíróságok a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott munkavállalók munkaviszonyával kapcsolatos jogvitákat közigazgatási perben bírálják el. Jelenleg ugyanis a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény fogalommeghatározása szerint a munkaviszonyból származó jogviták nem minősülnek közzszolgálati jogvitáinak, és emiatt a közigazgatási bíróságok hatásköre nem terjed ki rá. Tekintettel azonban arra, hogy jelen törvényjavaslat alapján a Közszolgálati Döntőbizottság hatásköre ki fog terjedni a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott munkavállalók munkaviszonyával kapcsolatos jogvitáira is, a kormányzati szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos panaszok alapján hozott döntőbizottsági döntéssel szembeni jogorvoslattal azonos

módon szükséges biztosítani a munkaviszonynal kapcsolatos panaszok alapján meghozott határozatokkal szembeni jogorvoslati lehetőséget is.

18. §

A törvényjavaslat biztosítja a – Nemzeti Fejlesztési Központban működő – Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság számára a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 58. §-ban meghatározott egyéb érdekelti jogállásból eredő jogok gyakorlását.

19. §

A törvényjavaslat alapján a Nemzeti Fejlesztési Központ önállóan gondoskodhat a támogatásból megvalósuló fejlesztések központi monitoringjáról és nyilvántartásáról szóló kormányrendelet szerinti informatikai rendszerek tekintetében a Magyarország kiberbiztonságáról szóló törvényből fakadó feladatai ellátásáról.

20. §

A javaslat célja a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 168. §-át érintő módosításokkal való összhang megheremtése. E tervezett módosítás kiterjesztené a Közszolgálati Döntőbizottság hatáskörét a kormányzati igazgatási szerveknél foglalkoztatott munkavállaló munkaviszonyából származó igényére.

21. §

A miniszter, a miniszterelnök politikai igazgatója, a miniszterelnök nemzetbiztonsági főtanácsadója és az államtitkár halála esetén a törvény erejénél fogva visszavontnak kell tekinteni a kinevezést.

22. §

Jelenleg nem rendelkezik a törvény arról, hogy a kormánybiztos, a miniszterelnöki biztos és a miniszteri biztos halála esetén megszűnik az érintett személy biztos jogviszonya. Egyrészt ez a hiányt pótolja a módosítás, másrészt rendelkezik arról, hogy a biztos halála esetén a törvény erejénél fogva hatályát veszti a biztos kinevező normatív határozat, illetve utasítás.

23. §

A módosítás a közigazgatási államtitkár és a helyettes államtitkár vonatkozásában rendelkezik arról, hogy az érintett halála esetén a törvény erejénél fogva visszavontnak kell tekinteni a kinevezést.

24. §

A Közszolgálati Döntőbizottság hatáskörét érintő módosításhoz szükséges átmeneti rendelkezés megállapítása.

25. §

A módosítás kiegészíti a Kit. Közszolgálati Döntőbizottság eljárására vonatkozó rendelkezéseit a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott munkavállalóval, és egyéb szövegpontosító technikai javításokat tartalmaz.

26. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

27. §

A módosítás folytán egyértelműen kerül szabályozásra az, hogy aki rendelkezik a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 341/D. §-a szerint kiadott szolgálati idő igazolással, akkor függetlenül attól, hogy azt társszervnél vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál került kiadásra, vagy attól, hogy a hivatásos, vagy pénzügyőri szolgálati viszonya valamikor megszakadt, a szolgálati időket a szerint kell megállapítani, ha az kedvezőbb, mint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény szerint megállapított szolgálati idő. A módosítás eredményeként – ha a foglalkoztatott

számára az kedvezőbb, mint a Nemzeti Adó- és Vármegyei személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény által megállapított szolgálati idő – akkor a szolgálati időigazolásban jogoszerző időszakoknak minősülő időket a 2012. január 1-jei időszak tekintetében el kell ismerni.

28. §

Hatályba léptető rendelkezések.

29. §

Sarkalatossági záradék.

Végző előterjesztői indokolás

a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezete alanyi körének kiterjesztésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvény célja a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezete (a továbbiakban: szövetkezet) működésének és tagsági feltételeinek korszerűsítése, a szövetkezeti forma rugalmassabbá tétele és a családpolitikai célkitűzésekkel való szorosabb összhang megteremtése.

A módosítás bővíti a szövetkezet alanyi körét, hogy a gyermekgondozási ellátások különböző formáiban – csecsemőgondozási díj, gyermekek otthongondozási díja, gyermeknevelési támogatás, örökbefogadói díj – részesülők is tagként bekapcsolódhassanak a szövetkezet tevékenységébe.

A törvény módosítja a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvényt, valamint a kapcsolódó adó, foglalkoztatási és társadalombiztosítási jogszabályokat, biztosítva ezzel, hogy a szövetkezeti tevékenység az ellátások folyósítása mellett is jogoszerűen folytatható legyen.

A törvény hozzájárul a családbarát foglalkoztatási rendszer erősítéséhez, a nők munkaerőpiaci helyzetének javításához, és a munka–magánélet egyensúlyát támogató foglalkoztatási formák szélesebb körű elterjedéséhez.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosítása kiterjeszti a munkaviszony fogalmát a szövetkezet alanyi körének bővítéséhez igazodva.

2. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása a keresőtevékenység fogalma módosításával egyértelművé teszi, hogy a szövetkezeti tevékenység ellenértékeként szerzett, adómentes bevétel nem minősül jövedelemnek a szociális ellátásokra való jogosultság megállapítása során.

3. §

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény módosítása kiterjeszti az adómentességet a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezetének újonnan bevont tagi körére is.

4. §

A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosítása a szövetkezeti forma célját és tagi összetételét az új alanyi körhöz igazítja.

5. §

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény módosítása az adóhatósági adatgyűjtéshez szükséges adminisztratív pontosításokat tartalmazza a szövetkezeti tagokra vonatkozóan.

6. §

A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény módosítása rögzíti, hogy a szövetkezeti tagi tevékenység után nem keletkezik szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség.

7. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról szóló 2019. évi CXXII. törvény rögzíti, hogy a szövetkezeti tevékenység nem keletkeztet biztosítotti jogviszonnyt, ugyanakkor biztosítottnak minősül az a tag, aki nem rendelkezik munkaviszonnyal vagy más, biztosítással járó jogviszonnyal. A módosítás e törvényen is átvezeti a szövetkezeti tagi kör bővülését.

8. §

Hatályba lépésről szóló rendelkezés.

1. melléklet

Az 1. melléklet pontosítja a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerinti adómentes juttatások körét.

2. melléklet

A 2. melléklet az adóhatósági adatszolgáltatás részletszabályait igazítja az új szövetkezeti formához.

**Végső előterjesztői indokolás
a nyilvántartásokkal és digitalizációval összefüggő törvények módosításáról szóló
2025. évi CXXIII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közigyi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvény célja, hogy az egyes nyilvántartásokhoz kapcsolódó, a digitalizációt elősegítő jogszabályokat pontosítsa és ezzel a jogalkalmazást segítse.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló törvényben meghatározott elektronikus azonosítási szolgáltatásokra és a videoteknológiás kapcsolattal történő ügyintézésre tekintettel szükségessé vált a jogszabály pontosítása.

2. §

A katonai légi hatóság kijelöléséről szóló 392/2016. (XII. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 392/2016. (XII. 5.) Korm. rendelet] 3. § h) pontja a katonai légi hatóság hatáskörébe utalja az állami repülések céljára szolgáló repülőterek, valamint a közös felhasználású repülőterek közvetlen környezetében történő zajgátló védőövezetek kijelölését. A zajgátló védőövezet kijelölése akár jelentős számú ingatlant is érinthet, az eljárás során a katonai légi hatóság köteles az érintett ingatlanok tulajdonosait értesíteni arról, hogy az adott ingatlan milyen zajgátló védőövezetbe tartozik.

A törvény módosítása jogszabályi lehetőséget teremt a katonai légi hatóság számára, hogy a személyiadat- és lakcímyilvántartásból igényelje a közigazgatási hatósági eljárása lefolytatása érdekében az érintett személy természetes személyazonosító és lakcím adatait.

Az érintett ingatlan tulajdonosának természetes személyazonosító adatai és lakcime igénylésére vonatkozó jogszabályi lehetőség megteremtése az állami repülések céljára szolgáló repülőterek, valamint a közös felhasználású repülőterek közvetlen környezetében történő zajgátló védőövezetek kijelölésére irányuló eljárás lefolytatását az eljáró szerv adminisztrációs terheinek csökkentése révén egyszerűbbé teszi.

A Digitális Magyarország Ügynökség Zrt. Digitális Szolgáltatások Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) az általa biztosított digitális szolgáltatások ügyintézésére közzétett elektronikus űrlapjait ki kívánja egészíteni a lakcím adatokkal, tekintettel arra, hogy a természetes személy felhasználók egy része kizárta az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét a rendelkezési nyilvántartásban és amiatt postai kézbesítéssel szükséges a dokumentumokat kézbesíteni.

A lakcím adatokat a Felügyelet nem a felhasználóktól kívánja bekérni, hanem az úrlap előtöltése érdekében azokat hivatalból szerezné be, figyelemmel a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 36. § (1) bekezdésére és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 32. § (2) bekezdésére, a vonatkozó módosítás ennek lehetőségét teremti meg.

3. §

A polgár személyazonosító igazolvánnya 2026. augusztus 3. napján a jogszabály erejénél fogva válik érvénytelenné, ennél fogva az új személyazonosító igazolvány kiállításakor, amennyiben a polgár nem rendelkezik útlevéllel vagy kártyaformátumú vezetői engedélyvel, ideiglenes személyazonosító igazolvány kiállítása válik szükségessé, amely díjköteles lenne. A polgárok terheinek csökkentése érdekében ilyen esetben az ideiglenes személyazonosító igazolvány kiállítása díjmentes lesz.

4. §

Az Európai Bíróság döntése nyomán hatályát vesztett, az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és a szabad mozgás jogával élő uniós polgárok és azok családtagjai részére kiállított tartózkodási okmányok biztonságának megerősítéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1157 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a jelenleg hatályos az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és a szabad mozgás jogával élő uniós polgárok és azok családtagjai részére kiállított tartózkodási okmányok biztonságának megerősítéséről szóló 2025. június 12-i (EU) 2025/1208 tanácsi rendelet nyomán 2026. augusztus 3. napján érvényüket vesztik a 2000. január 1. napja előtt kiállított személyazonosító igazolványok. A megfelelő adattartalmú, új személyazonosító igazolványok kiállítása érdekében szükséges, hogy a polgárok papír alapú anyakönyvben szereplő anyakönyvi eseménye adatai bejegyzésre kerüljenek az elektronikus anyakönyvbe, valamint annak nyomán a személyiadat- és lakcímyilvántartásba is. A polgárok papír alapú anyakönyvben szereplő anyakönyvi eseménye adatai elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzésének kezdeményezése céljából a polgárok természetes személyazonosító adatai

átadásra kerülnek a közigazgatási és területfejlesztési miniszternek, a Kormány anyakönyvi ügyekért felelős tagjának.

5. §

A digitális állampolgárság szolgáltató szolgáltatásainak nyújtása céljából a feladatellátással érintett polgárok nyilvántartott adatainak változása mellett az adatváltozás tényének megismerésére is jogosulttá válik.

6. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

7. §

A természetes személy adataiban bekövetkezett változások nyilvántartó szerveknek történő átadására ma már más lehetőségek is adottak például a Digitális Állampolgárság Programban, ezért a személyiadat- és lakcímnyilvántartásból történő, külön fenntartott adatátadás nem szükséges.

8. §, 11. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény, valamint a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) módosításának célja a nyilvántartásokból történő rendszeres adatszolgáltatások jogszabályi alapjának megteremtése a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény szerinti szolgáltatásokkal összefüggésben.

9. §

Szükséges a jogszabály szövegének a pontosítása a Kknyt. fogalom-meghatározásának figyelembevételével, tekintettel arra, hogy az e pontban nevesített adatszolgáltatás nem csoportos adatszolgáltatás.

10. §

A kialakult joggyakorlat miatt indokolt szövegpontosító módosítás.

12. §

A módosítás indoka a statisztikai célú adatkérés lehetőségének bővítése.

13. §

A módosításra javasolt szakasz azt szabályozza, hogy a járműnyilvántartásból az adatageyezőség ellenőrzésére vonatkozó adatszolgáltatás milyen adatokra nem terjedhet ki. A szabályozás pontosítása szükséges, tekintettel arra, hogy a motorkódon kívül a motorszámra sem terjedhet ki az adatszolgáltatás.

A jogszabály-módosítás indoka, hogy a vizsgaközpont részéről a hatályos szövegen megjelölt lakcím, fénykép és aláírás adatok elektronikus megküldése a Nyilvántartó részére nem szükséges.

14. §

A módosítás indoka, hogy a Kknyt. 19. § (2) bekezdés i), és j) pontjában meghatározott adatszolgáltatások már szerepelnek a Kknyt. 19. § (1) bekezdés u), és z) pontjaiban.

15. §

A természetes személy adataiban bekövetkezett változások nyilvántartó szerveknek történő átadására ma már más lehetőségek is adottak például a Digitális Állampolgárság Programban, ezért a személyiadat- és lakcímnyilvántartásból történő, külön fenntartott adatátadás nem szükséges.

16. §

A jogszabály-módosítás nyomán lehetővé válik, hogy az önkormányzati adóhatóság az elektronikus azonosítási szolgáltatás igénybevétele érdekében regisztráló vagy regisztrációjukat megszüntető személyekkel kapcsolatos adatigényét a rendelkezésre bocsátott egyedi informatikai alkalmazás útján, meghatározott adattartalommal és formai követelmények szerint elektronikus úton nyújtsa be, a jövőben akár több alkalommal. A módosítás nyomán nem szükséges hivatalos levél formájában megkeresni a digitális állampolgárság nyilvántartás vezetéséért felelős szervet, hanem a természetes személyazonosító adatokat tartalmazó állományt az egyedi informatikai alkalmazásba kell közvetlenül feltölteni, ezzel is hozzájárulva a bürokrácia csökkentéséhez. Az adatszolgáltatás eredményét is az egyedi informatikai alkalmazásban lehet majd letölteni.

17–19. §

A módosítás megteremti egy új díjmodell kialakítására a lehetőséget az egységes elektronikus értékesítési rendszer keretében nyújtott közszolgáltatásokkal kapcsolatban.

20. §

A módosítás a támogató szolgáltatás nyújtója esetében is lehetővé teszi az általa nyújtott szolgáltatások tekintetében a keretszolgáltatások, és támogató szolgáltatások díjmentes igénybevételét.

21–23. §

A módosítás megteremti a lehetőséget annak, hogy a piaci szervezetek által igényelt szakértői támogatás – díj ellenében – nyújtható legyen. A szakértői támogatás igénybevétele nem feltétele a szolgáltatáshoz való csatlakozásnak, erre minden esetben csak az igénybe vevő piaci szervezet igényének megfelelő módon és mértékben kerül sor.

24. §, 26. §

A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény jelenleg csak a digitális szolgáltatások, a digitális állampolgárság szolgáltatások és támogató szolgáltatások részletes műszaki követelményeiről szóló 322/2024. (XI. 6.) Korm. rendeletben szereplő szervek számára teszi lehetővé a központi címregiszterben szereplő címadatak megismerését. A fel nem sorolt szervek a személyiadat- és lakcímyilvántartásból és az ingatlan-nyilvántartásból ismerhetik meg a címadatakat. A jövőben közvetlenül a központi címregiszterből is megismerhetővé válnak a címadatak igazgatási szolgáltatási díj megfizetése mellett a kivételektől eltekintve. Az ügyfelek tekintetében változás nem történik, rájuk nem terjed ki a díjfizetés.

Ehhez szükséges az igazgatási szolgáltatási díj fizetés és a mentesség törvényben való kimondása, valamint a díjfizetés módjának és díjának meghatározásához miniszteri rendeletben való szabályozás lehetővé tétele.

25. §

A módosítás lehetővé teszi az e-közigazgatásért felelős miniszter számára, hogy a digitális szolgáltatás biztosítására nem kötelezettségi piaci szervezetek által fizetendő díjakat is megállapítsa.

27–29. §

A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény módosításának célja a biztonságos kézbesítési szolgáltatás nyújtása határidejének módosítása, illetve technikai pontossítások.

30. §

A szabályozás hatálya lépése 2026. január 1-je helyett 2027. január 1-jére módosul.

31. §

Hatályba léptető rendelkezések.

Végző előterjesztői indokolás**a környezetvédelemmel, a hulladékgyűjtési és a víziközmű-szolgáltatással összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXIV. törvényhez****ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS**

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) módosításának célja, hogy biztosítsa az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. április 16-i 2014/52/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést.

A jogszabály célja a hulladékgyűjtési szakterületet érintő európai uniós jogalkotáshoz kapcsolódó egyes törvényi szintű jogharmonizációs feladatak megvalósítása. A csomagolásról és a csomagolási hulladékkról, az (EU) 2019/1020 rendelet és az (EU) 2019/904 irányelv módosításáról, valamint a 94/62/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. december 19-i (EU) 2025/40 európai parlamenti és tanácsi rendelet a korábbi irányelvi szabályozás helyébe lép, és teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az új európai uniós rendeletben foglalt rendelkezésekkel való összhang biztosítása érdekében a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel összefüggő egyes törvények [a Kvt., a hulladékkról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) és a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény] módosítása indokolt.

Ezen kívül a törvénymódosítás célja, hogy a Ht. rendelkezései összhangba kerüljenek a hulladékszállításról, az 1257/2013/EU és az (EU) 2020/1056 rendelet módosításáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1157 európai parlamenti és tanácsi rendelettel, amely 2026. május 21-től hatályon kívül helyezi a hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK rendeletet. A módosítás elsősorban jogtechnikai jellegű, a hatályos rendelkezések hivatkozásainak frissítését, valamint az eljáró hatóság megnevezésének pontosítását tartalmazza.

A Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alap a víziközmű-fejlesztések és a víziközmű-szolgáltatók működésének megfelelő finanszírozását szolgálja. A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) jelenleg kizára annak lehetőségét, hogy a víziközmű-szolgáltatók a minden nap üzemeltetési feladatak ellátáshoz szükséges működtető eszközök (pl. céljárművek, irányítástechnológia) beszerzését, fejlesztését finanszírozhassa.

A jelenlegi szabályozási környezetben az ellátásért felelősök és a víziközmű-szolgáltatók a határozatlan vagy határozott időre kötött üzemeltetési szerződést az év végére szólóan, de legalább 4 hónapos felbontási határidővel közös megegyezéssel is megszüntethetik. A víziközmű-rendszerek gazdaságos működését szem előtt tartva, a víziközmű-szolgáltatók közötti hatékony és gyors átadást lehetővé téve, indokolt a szerződés rövidebb, 30 napos felbontási határidővel történő megszüntetésének lehetőségét rögzíteni a jogszabályban. A módosítás hozzájárul

a víziközmű-szolgáltatás rendszerének hatékonyabb és rugalmasabb működéséhez, miközben garantálja az ellátás folytonosságát és a szolgáltatás minőségének megőrzését.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §, 4–5. §

Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. április 16-i 2014/52/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosította az irányelvben foglalt környezeti hatások vizsgálatára vonatkozó kötelezettség alkalmazása alól mentesítés szabályait. Ennek alapján a Kvt. módosításával a hazai jogrendszerben meg kell teremteni az irányelv új 1. cikk (3) bekezdésében foglalt, kizárolag védelmi helyzetben, továbbá az irányelv új 2. cikk (4) bekezdésében foglalt, általanosságban alkalmazható mentesítésre vonatkozó szabályokat.

A mentesítés megadására vonatkozó javaslatot a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter olyan tartalommal terjeszti a Kormány elé, amelyben bemutatja a mentesítést megalapozó indokokat, valamint az irányelv 2. cikk (4) bekezdése szerinti mentesítések esetében azokat a körülményeket, amelyek alátámasztják, hogy az irányelv alapvető célkitűzései a mentesítés következtében nem sérülnek.

A mentesítésre vonatkozó szabályokat a hatályos Kvt. 66. § (1a) bekezdése és 67. § (4) bekezdése keretjelleggel akként tartalmazza, hogy konkrét esetek meghatározása nélkül pusztán a mentesítésre alapot adó esetek törvényi szinten való megállapításáról rendelkezett, ám ahhoz az eseteket részletesen tartalmazó törvényi rendelkezések nem kerültek elfogadásra.

Jelen törvénytervezet – igazodva a Kvt. hivatkozott rendelkezései által megteremtett védelmi szinthez – szabályozási tartalommal tölti fel az eddigi kereteket azáltal, hogy törvényi szinten rögzíti a mentesítésre okot adó lehetséges körülményeket, továbbá megállapítja az annak során vizsgálandó szempontokat, a javaslattevő személyek körét, valamint a mentesítést megadó személyét.

Ebből fakadóan az előzetes vizsgálati, valamint környezeti hatásvizsgálati eljárások lefolytatására irányuló általános kötelezettség alól mentesítés eseteit továbbra is a Kvt. állapítja meg. Erre tekintettel a Kvt. 66/B. §-sal történő kiegészítése és a Kvt. 66. § (1a) bekezdésének, valamint 67. § (4) bekezdésének egyidejű hatályon kívül helyezése nem eredményez visszalépést az elért védelmi szint tekintetében.

A jogharmonizációs záradék módosítása az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges, amely hatályon kívül helyezte a korábbi irányelvi szabályozást.

3. §

A jogharmonizációs záradék módosítása az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges, amely hatályon kívül helyezte a korábbi irányelvi szabályozást.

6. §

A csomagolás, a könnyű műanyag hordtasak, a műanyag, a műanyag hordtasak és a nagyon könnyű műanyag hordtasak fogalmak módosítása az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozás és a hazai szabályozás összhangjának megteremtése érdekében szükséges.

7. §

A jogharmonizációs záradék módosítása az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges, amely hatályon kívül helyezte a korábbi irányelvi szabályozást.

8. §

A vámtarifaszám fogalmának módosítására a vámtarifa 2024. január 1. napján hatályos állapotának rögzítése érdekében kerül sor, tekintettel arra, hogy a változó időállapotú szabályozás szerinti azonosító számok alkalmazása kapcsán a gyakorlatban jogalkalmazási nehézségek merültek fel. A hatályos szabályozás alá már csak kevés termékáram tartozik, a jogbiztonságot erősíti, ha ezek esetén nem kell a jogalkalmazás során a változó időállapotot követni.

9. §

A 2025. január 1. napjától hatályos szabályozás alapján a csomagolószer már nem tartozik a termékdíjköteles termékek körébe, erre tekintettel az újból felhasználásra előkészítés fogalmának hatályon kívül helyezése szükséges, mivel a fogalom a hatályos szabályozás alapján termékdíjköteles termékek kapcsán nem releváns. Ennek megfelelően szükségessé vált a fogalomra hivatkozó rendelkezések módosítása is.

10. §

A módosítás gyorsabb, rugalmasabb és hatékonyabb szerződéskezelést tesz lehetővé, miközben garantálja a szolgáltatás folytonosságát, és a víziközmű-szolgáltatás rendszerének működését.

11. §

A hatályos szabályozás – a végrehajtási rendeleteket is ide értve – kizára annak lehetőségét, hogy a víziközmű-szolgáltatók az üzemeltetett víziközmű infrastruktúrához közvetlenül kapcsolódó működtető eszközök beszerzését, fejlesztését a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapból finanszírozzák. Az érintett normaszöveg és a felhatalmazó rendelkezés módosítása lehetőséget biztosít a miniszter számára, hogy ezt a korlátot szabályozott keretek között feloldja.

12. §

Technikai jellegű, normavilágosságot szolgáló szövegpontosítás.

13. §

Az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra, valamint az elemekre és akkumulátorokra vonatkozóan elfogadott rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges a jogszabályokra hivatkozás pontosítása.

14. §

A Kormány deregulációs intézkedéscsomagjának végrehajtása érdekében folyamatban van a hazai veszélyes hulladékokról szóló szabályozás felülvizsgálata, amellyel összefüggésben szükséges a hatályos törvényi rendelkezések kiegészítése. Gyakorlati szempontból szükséges hangsúlyozni, hogy a nem üzletszerűen, alkalmilag végzett szállítás során a termelő – jellemzően egyéni vállalkozó, vagy kis és középvállalkozás – saját hulladékát szállíthatja. A szállítható mennyiség a termelő tevékenységtől, a tevékenység során képződő hulladék típusától, jellemzőitől függ. A hulladék egyaránt lehet veszélyes és nem veszélyes, azonban a szállítás során a Ht. 14. § (2) és (3) bekezdéseit be kell tartani. A szabályozás célja, hogy akkor tegye lehetővé a saját hulladék szállítását, ha a környezetvédelmi előírások betartása mellett előnyösebb, gyorsabb és hatékonyabb intézkedést tesz lehetővé hulladékgazdálkodási szempontból a saját szállítás az elszállításhoz képest.

15. §

A 14. §-hoz fűzött indokolás szerinti felülvizsgálat során érkezett javaslat. A rendelkezés rögzíti, hogy a mielőbbi semlegesítés lehetséges, ha azt a környezetbiztonság szükségessé teszi. A semlegesítést a hulladéktermelő vagy az általa megbízott hulladékgazdálkodási engedélyes egyaránt elvégezheti.

16. §

A módosítás az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozás végrehajtásának biztosítása érdekében szükséges kiegészítő rendelkezést tartalmaz, és egyértelműen elkülöníti a termékre és a csomagolásra vonatkozó szabályozást.

17. §

A módosítás biztosítja a lehetőséget a hulladéküzemeltetési költségvetési díj és a hulladéküzemeltetési intézményi részaránya ellátásával összefüggő díjak év közben történő módosítására.

18. §

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) vagyonkataszter működtetéséhez kapcsolódó feladatával összefüggésben, több esetben szükség van az ingatlan-nyilvántartás adataihoz való hozzáférésre, a hulladéküzemeltetési vagyonelemek tulajdonosainak hitelt érdemlő azonosítása érdekében.

19. §

Árszabályozási szempontból kiemelten fontos a számviteli szétválasztási kötelezettség megfelelő teljesítése, ezért indokolt az ennek ellenőrzésére irányuló hatáskör törvényi szintű megállapítása.

Jelenleg rendkívül magas azon számviteli szétválasztásra kötelezettek aránya, akik egyáltalán nem, vagy nem megfelelően tesznek eleget a Ht. 50. §-a szerint előírt számviteli szétválasztási kötelezettségeknek.

A javaslat elfogadása esetén szükséges a Ht. 51. § (3) bekezdésének kiegészítése is, miszerint ezen eljárás tekintetében is az ott meghatározott bírságok irányadók.

20. §

A Ht. tartalmazta, hogy az éves beszámolót a Hivatal részére meg kell küldeni. A módosítás kiegészíti a Ht.-t a Hivatal feladatával, a megküldés céljával.

21. §

A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerben, és ennek keretében a kötelező visszaváltási díjas rendszerben is a gyártóknak kell fedezni a termékekből képződő hulladékokkal kapcsolatban felmerülő indokolt költségeket. A tételes eszköz- és költségfelülvizsgálat is ezzel összhangban értelmezhető, amelynek során a tényadatokat, köztük a kihirdetésre került díjakat is figyelembe kell venni. Megfelelő korrekció csak akkor végezhető el, ha a felmerült indokolt költség mértéke a miniszteri díjrendelet alapján megállapítható díjakból származó bevétellel kerül összevetésre.

22. §

A módosítás az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozás végrehajtásának biztosítása érdekében a rendelet szövegével összhangban pontosítja a hazai szabályozást.

23–24. §

Az egységes jogalkalmazás és jogértelmezés elősegítése céljából a kiemelt hulladékjogi szabályszegést elkövetők nyilvántartásával kapcsolatos további rendelkezések megalkotása szükséges a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásban (KSZNY) rögzítendő adatok köre és a Ht. 86. § (9) bekezdésében rögzített 2 éves eltállási idő kezdő időpontja vonatkozásában.

25. §

A jogharmonizációs záradék módosítása az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges, amely hatályon kívül helyezte a korábbi irányelvi szabályozást.

26. §

Az 1. ponthoz: A 24. §-sal összefüggő módosítás.

A 2–4., 6–9., 21., 23., 28., 30., 33. ponthoz: Jogtechnikai pontosítás, a 1013/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezésére tekintettel az (EU) 2024/1157/EU rendeletre való hivatkozás beillesztésével, továbbá az eljáró hatóság megnevezése a jogalkalmazás egyértelműsége érdekében minden érintett bekezdésben egységesen „országos hulladékgazdálkodási hatóság”-ra módosul.

Az 5. ponthoz: A módosítás a hatályon kívül helyezett 1013/2006/EK rendelet 11. és 12. cikkeinek megfelelő szabályait az új (EU) 2024/1157/EU rendelet megfelelő rendelkezéseihez igazítja, továbbá pontosítja, hogy az eljáró hatóság az országos hulladékgazdálkodási hatóság.

A 10–20. és a 31. ponthoz: A módosítás az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozás és a hazai szabályozás összhangjának megtérítménye érdekében szükséges. Mivel az uniós szabályozás kizárálag a csomagolás fogalmat nevesíti, szükséges a csomagolás kifejezés helyett egységesen a csomagolás kifejezés használata a hazai szabályozásban is. Az uniós jogi aktusra hivatkozás módosítása az (EU) 2025/40 európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására és a 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezésére tekintettel szükséges.

A 22. ponthoz: A hulladékgazdálkodás rendszerét érintő legjelentősebb átalakítások (a koncessziós rendszer, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer és a kötelező visszaváltási díjas rendszer bevezetése) megtörténtek, ezért nem feltétlenül szükséges az országos hulladékanalízis évenkénti elkészítése. A módosítás azonban nem zárja ki – amennyiben a hulladékgazdálkodási folyamatok szükségessé teszik – az analízis évenkénti elvégzését.

A 24. ponthoz: Az elmúlt évek tapasztalatai alapján, a bürokráciacsökkentés és az adminisztratív terhek racionálizálása érdekében a hulladékgazdálkodási vagyonkataszter tartalmi szűkítése javasolt. A rendelkezéssel a hulladékgazdálkodási tevékenységet nyilvántartásba vétel alapján végző közvetítők, kereskedők tevékenységéhez használt hulladékgazdálkodási eszközök és létesítmények nyilvántartása elhagyhatóvá válna, tekintettel arra, hogy az esetükben felmerülő hulladékgazdálkodási eszközök (pl. laptop, személygépjármű) és létesítmények (pl. iroda) adatai a Hivatal hulladékgazdálkodási feladatellátása szempontjából nem relevánsak, ugyanakkor a vagyonkataszterben történő nyilvántartásuk a Hivatal számára jelentős mértékű feladatot, a nyilvántartottak részére pedig indokolatlan adminisztratív terhet generált. Ugyancsak a fenti szempontokra tekintettel a munkahelyi vagy üzemi gyűjtőhelyek vagyonkataszterben való szerepeltekése sem indokolt.

A 25. ponthoz: A Hivatal feladatellátásához szükséges a határidő módosítás.

A 26. ponthoz: A 19. §-sal összefüggő módosítás.

A 27. ponthoz: A kormányjelentés elkészítésének időpontját a teljesítésigazolás kiadásának szabályaival összhangba kell hozni.

A 29. ponthoz: A közzszolgáltatást végző gazdálkodó szervezet esetében is felmerülhet olyan eset, hogy a hatósági kötelezettség teljesítése az alaptevékenységének ellátását veszélyeztetheti, amely így kockázatot jelenthet az érintett felhasználóknak nyújtott közzszolgáltatás tekintetében.

A 31. ponthoz: Pontosító jellegű rendelkezés.

27. §

Az a) és b) ponthoz: Az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra, valamint az elemekre és akkumulátorokra vonatkozóan elfogadott rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges a jogszabályokra hivatkozás pontosítása.

A c) ponthoz: Tekintettel arra, hogy az eszközhasználati és igénybevételi díj megállapítása iránti hatósági eljárás keretében a díjmegállapításhoz adatok bekérése szükséges – többek között – a hulladékgyűjtési eszköz üzemeltetőjétől és tulajdonosa(i)tól, így a tényállás teljes körű tisztázása a Ht. szerinti ügyintézési határidőben nem feltétlenül valósítható meg az ügyintézési határidő túllépése nélkül, amely a Hivatal részéről az igazgatási szolgáltatási díj visszafizetését vonná maga után, ezért a Hivatal javaslatára a 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: MEKH tv.) 5/D. § (4) bekezdésben meghatározott ügyintézési határidő figyelembevételével folytatható le az eljárás.

A d-g) és j) ponthoz: A módosítás az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozás és a hazai szabályozás összhangjának megteremtése érdekében szükséges. Mivel az uniós szabályozás kizárola a csomagolás fogalmat nevesít, szükséges a csomagolászer kifejezés helyett egységesen a csomagolás kifejezés használata a hazai szabályozásban is. A módosítás emellett egyértelműen elkülöníti a termékre és a csomagolásra vonatkozó szabályozást.

A h) ponthoz: A kompenzáció mértékének megállapítása érdekében a Ht. 31. §-a szerinti kompenzáció meghatározásának szabályairól és megfizetésének módjáról szóló 11/2023. (VI. 30.) MEKH rendeleteben foglaltak alapján a kérelemmel érintett hulladékáram csoport szerinti hulladékhasznosítók és előkezelők megkeresése szükséges az adatok szolgáltatása iránt, amely jelentős számú megkeresést jelenthet a hatósági eljárás keretein belül. A tényállás teljes körű tisztázásához szükséges adatbekérés rendkívül nagy kockázatot jelent az eljárás ügyintézési határidőben történő befejezése tekintetében, amennyiben a megkeresettek a Hivatal által meghatározott határidőn belül nem szolgáltatnak adatot, vagy amennyiben az alapján újabb megkeresés válik szükségessé az ellentmondások tisztázása érdekében. A Hivatal javaslatára a MEKH tv. 5/D. § (4) bekezdésében meghatározott ügyintézési határidő figyelembevételével folytatható le az eljárás.

Az i) ponthoz: A Hivatal a Ht. 31. § (13) bekezdése szerinti eljárásában a koncesszori alvállalkozó közvetlen érintettségének megállapítása nem indokolt, tekintettel arra, hogy a Hivatal a koncessziós társaság (mint kompenzáció fizetésére jogosult és kötelezettségi) és az eredeti hulladéktermelő gazdálkodó szervezet vonatkozásában tud érdemi döntést hozni a Ht. 31. § (13) és (15) bekezdésében foglaltakról, figyelemmel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 7. § (2) bekezdésére, valamint a 10. § (1) és (2) bekezdésére.

A k) ponthoz: A jogharmonizációs záradék módosítása az Európai Parlament és a Tanács által a csomagolásokra vonatkozóan elfogadott új rendeleti szabályozásra tekintettel szükséges, amely hatályon kívül helyezte a korábbi irányelvi szabályozást.

28. §

Hatályba léptető rendelkezés.

29. §

Jogharmonizációs klauzula.

Végső előterjesztői indokolás

**az egyes törvényeknek a közrend védelmét és a közbiztonság megerősítését, valamint a terrorizmus elleni fellépést szolgáló, továbbá a jogrendszer egységét fenntartani hivatott módosításáról szóló
2025. évi CXXV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján az Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Napjaink nemzetközi biztonságpolitikai fejleményei indokolttá teszik a terrorizmust elhárító szerv külföldre irányuló tevékenységét övező törvényi szabályozás felülvizsgálatát és pontosítását. Ugyanezen megfontolások indokolják a terrorizmus elleni küzdelem terén rendelkezésre álló jogi eszközök kiszélesítését egyes olyan jogintézmények törvénybeiktatása által, amelyeket mindezidáig a Kormány veszélyhelyzeti rendeletei rögzítettek.

A jogalkalmazói tapasztalatok tükrében szükségessé vált a lőfegyvertartást kizáró törvényi rendelkezések pontosítása is a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.), a szabálysértésekkel, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.), valamint a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) irányadó előírásaival fennálló maradéktalan logikai összhang meghatározott megteremtése érdekében.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az üzlet ideiglenes bezárásának különleges rendjét előzőleg a kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének, népszerűsítésének tilalmával összefüggő veszélyhelyzeti szabályokról szóló 360/2025. (XI. 18.) Korm. rendelet állapította meg.

A szóban forgó norma jogi alapot teremtett arra, hogy a jegyzői hatáskör mellett – szűkebb körben, meghatározott büntetőjogi tényállások megvalósulása esetén – a rendőrség is elrendelhesse az üzlet ideiglenes bezárását.

A veszélyhelyzet idején hatályban volt szabályozást a veszélyhelyzet elmúltával is indokolt változatlanul fenntartani az e körben kormányzati célkitűzésként meghatározott, a kábítószer elleni hatékony és azonnali fellépés érdekében.

E célkitűzés megvalósítása érdekében a jelen módosítás megfelelően kiegészíti a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt.

2. § 3. § a) és c) pont, 15. §

A terrorizmust elhárító szerv külföldre irányuló tevékenysége háborús veszélyhelyzet idején történő ellátásának a különleges rendjét előzőleg a terrorizmus megelőzés és elhárítás veszélyhelyzeti szabályairól szóló 290/2025. (IX. 11.) Korm. rendelet állapította meg.

A szóban forgó norma – adott esetben az érintett miniszterek döntése alapján – kiszélesítette a Terrorelhárítási Központ (TEK) külföldre irányuló műveleti és hírszerzési tevékenységét, e körben a titkos információgyűjtés lehetőségét is biztosítva a terrorizmust elhárító szerv számára.

Az aktuális nemzetközi biztonságpolitikai fejlemények tükrében a háborús veszélyhelyzet idején hatályban volt szabályozást a veszélyhelyzet elmúltával is indokolt változatlanul fenntartani az e körben felmerült jogalkalmazói igényeknek, valamint a rendelkezésre álló gyakorlat tapasztalatoknak megfelelő, zökkenőmentes feladatellátás érdekében.

E célkitűzés megvalósítása érdekében a jelen módosítás megfelelően pontosítja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény érintett rendelkezéseinek a szövegét, valamint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont alapján hatályon kívül helyezi a vonatkozó veszélyhelyzeti kormányrendeletet.

3. § b) pont

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 46. § (2) bekezdésének módosításához:

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 46. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében a védett személyeket a Kormány rendeletben jelöli ki. Egyes esetekben – mint például a köztársasági elnök és családtagjai esetében – ugyanakkor a személyvédelemre való jogosultság a Kormány rendeleti úton végrehajtott kijelölése helyett közvetlenül az érintett személy jogállását meghatározni hivatott magasabb jogforrási szintű norma ez irányú rendelkezésén alapul. A törvény ennek megfelelően pontosítja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvénynek a védett személyek kijelölésére vonatkozó előírását.

4-7. §

Az üzlet ideiglenes bezárásának különleges rendjét előzőleg a kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének, népszerűsítésének tilalmával összefüggő veszélyhelyzeti szabályokról szóló 360/2025. (XI. 18.) Korm. rendelet állapította meg.

A szóban forgó norma jogi alapot teremtett arra, hogy a jegyzői hatáskör mellett – szűkebb körben, meghatározott büntetőjogi tényállások megvalósulása esetén – a rendőrség is elrendelhesse az üzlet ideiglenes bezárását.

A veszélyhelyzet idején hatályban volt szabályozást a veszélyhelyzet elmúltával is indokolt változatlanul fenntartani az e körben kormányzati célkitűzésként meghatározott, a kábítószer elleni hatékony és azonnali fellépés érdekében.

A módosítás rögzíti, hogy amennyiben a rendőrség részéről döntés születik az üzlet bezárásának elrendeléséről, akkor a jegyző nem dönthet e tárgykörben. Ebből az is következik, hogy ha a rendőrség részéről nem születik döntés az üzletbezárásról, az nem befolyásolja a jegyző e tárgykört érintő jogosultságait.

E célkitűzés megvalósítása érdekében a jelen módosítás megfelelően kiegészíti a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvényt, egyidejűleg a rendőrség által elrendelhető ideiglenes üzletbezárásról szóló hatósági döntéshozatal körében végzendő mérlegelés szempontjait is meghatározza.

8. §, 9. § b) és c) pont

A lőfegyverekről és lőszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvény 3/A. § (2) bekezdés e) és f) pontjához, a 3/A. § (4) bekezdés b) pontjához, valamint a 4/J. § (3) bekezdés c) pontjához:

A lőfegyverekről és lőszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvényben (a továbbiakban: Ftv.), valamint az ennek végrehajtására szolgáló kormányrendeletben lefektetett fegyverjogi szabályozás értelmében a lőfegyvertartást engedélyező hatóság köteles mérlegelés nélkül visszavonni az általa előzőleg kiadott lőfegyvertartási engedélyt abban az esetben, ha az engedély kiadásának a feltételei a továbbiakban nem állnak fenn.

A lőfegyvertartás engedélyezésének az egyik jogszabályi feltétele a kérelmező személy előéleti alkalmassága, ezért az előzőleg kiadott lőfegyvertartási engedélyt haladéktalanul vissza kell vonni, ha az engedély előéleti alkalmassága időközben megszűnik.

Így kell eljárnai olyankor is, amikor a lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy szabálysértési felelősséget a lőfegyvertartást kizárá – az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott – szabálysértés elkövetése miatt megállapították.

A szabálysértési jogi szabályozás ugyanakkor nem ismeri a lőfegyvertartási engedély szabálysértési eljárás keretében megvalósuló „felfüggesztésének” vagy visszavonásának a jogintézményét. Ebből következően tehát a lőfegyvertartási engedély visszavonásáról a szabálysértési eljárástól elkülönült közigazgatási hatósági eljárás keretében kell dönten, aminek a megindítására azonban a szabálysértési eljárás folyamatban léte nem, csupán ennek a szabálysértési felelősséget jogerősen megállapító lezárása adhat okot.

Az érvényes hatósági engedéllyel tartott lőfegyverek szabálysértési eljárás keretében megvalósuló elvételének az egyetlen lehetséges módozataként így kizárolag a szabálysértési eljárásban elrendelt elkobzás, illetve lefoglalás jogintézménye jöhét szóba.

A tárgykör tekintetében irányadó fegyverjogi szabályozás értelmében egyidejűleg több különböző lőfegyver tartása is engedélyezhető.

A szabálysértési eljárásban elkobzni – valamint ennek érdekében lefoglalni – ugyanakkor kizárolag azt a dolgot lehet, amelyet a szabálysértés elkövetéséhez eszközök használtak, illetve amelyre a szabálysértést ténylegesen elkövették. Azon további eszközök esetében ezzel szemben, amelyek nem szolgáltak a szabálysértés elkövetésének a tényleges tárgyául, az elkobzás és a lefoglalás nem alkalmazható.

Mindebből az következik, hogy a szabálysértés elkövetésével nem érintett további lőfegyvereit az engedélyes a ténylegesen érintett fegyver(ek) lefoglalását követően is jogosról módon tarthatja meg.

Mi több: mivel a szabálysértési eljárás folyamatban létének az előzőleg kiadott lőfegyvertartási engedély meglétére és érvényességére nincs közvetlen kihatása, az ez idáig hatállyan volt szabályozás alapján annak sem volt jogi akadálya, hogy a szabálysértési eljárás alá vont személy a meglévő lőfegyvertartási engedélye birtokában újabb lőfegyvereket szerezzen be a szabálysértési eljárásban lefoglalt eszközök helyett (a fegyverjogsabályokban előírt mennyiségi korlátok között.)

Ugyanez a lőfegyvertartást kizáró – az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés b) pont ba)-bd) alpunktjában meghatározott – bűncselekmények kapcsán azért nem merülhetett fel hasonlóképpen, mert az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés értelmében a büntetőeljárás megindulása már önmagában (a büntetőjogi felelősséget megállapító bírósági döntést megelőzően, illetve annak hiányában is) okot ad a lőfegyvertartási engedély hatóság általi kötelező visszavonására. A lőfegyvertartási engedély visszavonásával ezért a hatóságnak nem szükséges beválnia a büntetőjogi felelősséget megállapító döntés jogerőre emelkedését.

A lőfegyvertartást kizáró bűncselekményekre és az ezek miatt indult büntetőeljárásokra nézve irányadó ilyetén szabályozásnak az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott szabálysértésekre történő kiterjesztése a szabálysértési eljárás alá vont személyek lőfegyvereinek az elvételére is megfelelő megoldást kínál, összhangban a Szabs. tv. 154. §-ának azon rendelkezéseivel, amelyek szerint a szabálysértési nyilvántartási rendszernek a szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartása is a részét képezi: e résznyilvántartás adattartalmához a rendőrség a fegyverhatósági feladatai ellátása érdekében közvetlenül hozzáférhet.

9. § a) és d) pont

Az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés b) pontjához és 18/D. § (2) bekezdés b) pontjához:

A Btk. 217/B. §-ába ütköző, az egyesülési és a gyülekezési szabadság megsértése vétségét az követi el, aki a gyűlés gyülekezési jogról szóló törvény szerinti békés jellegét biztosító korlátozásait megséríti, úgyszintén továbbá az is, aki a gyűlés vezetőjeként az általa alkalmazott rendezőnek a gyűlés békés jellegét biztosító korlátozásokat megsértő magatartásáról való tudomásszerzését követően nem intézkedik haladéktalanul a rendező leváltásáról.

E bűncselekmény ugyanakkor mindezzel ágának ellenére nem szerepelt a lőfegyvertartást kizáró – a hatályos Btk.-ra nézve az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés b) pont bc) alpunktjában meghatározott – bűncselekmények körében, hogy a Gytv. 9. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt előírás a gyűlés békés jellegét biztosító korlátozásokat a lőfegyverrel történő megjelenés tilalmát is önállóan nevesíti.

A Gytv.-ben rögzített ilyen normatív tartalmú szabályozásnak megfelelően az Ftv. 3/A. § (2) bekezdés b) pont bc) alpunktját érintő módosítás a lőfegyvertartást kizáró bűncselekmények körébe immár a Btk. 217/B. § (1), illetve (2) bekezdésébe ütköző, az egyesülési és a gyülekezési szabadság megsértése vétségét is bevonja.

A szóban forgó bűncselekményt ezzel egyidejűleg a polgári célú pirotechnikai tevékenységet, illetve az ennek irányítását kizáró bűncselekmények körében is hasonlóképpen rögzíteni kell, figyelemmel arra, hogy a Gytv. 9. § (1) bekezdés a) pontjában írtak szerint a robbanóanyag, a robbantószer, illetve az ezek felhasználására szolgáló készülék birtoklására vonatkozó tilalom úgyszintén a gyűlés békés jellegét biztosítani hivatott korlátozásnak minősül.

Az Ftv. 18/D. § (2) bekezdés b) pont bc) alpunktját érintő módosítás ez utóbbi törvényalkotói cél megvalósítására irányul.

10–14. §, 16. §

A terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szembeni fellépés veszélyhelyzeti szabályairól szóló 297/2025. (IX. 26.) Korm. rendelet újonnan vezette be Magyarország terrorizmus elleni nemzeti listájának a jogintézményét, valamint a természetes személyek terrorista személyé nyilvánításának a lehetőségét.

E jogintézmények keretei között lehetőség nyílt a terrorista tevékenységet folytató csoportok, csoportosulások és egyéb szervezetek, valamint az ezek jogellenes tevékenységével összefüggésbe hozható természetes személyek büntetőjogi eszközökön kívüli szankcionálására, illetve a büntetőjog és a szabálysértési jog körébe nem tartozó speciális – kimondottan a pénzügyi és a gazdasági jellegű tevékenységet érintő, valamint a nem magyar illetőségű személyek magyarországi tartózkodására irányuló – korlátozó intézkedések velük szemben megvalósuló alkalmazására.

A jelen módosítás lényegében változatlan normatív tartalom mellett emeli törvényi erőre a Kormány veszélyhelyzeti rendeletében lefektetett szabályozást annak érdekében, hogy a szóban forgó jogintézmények a háborús veszélyhelyzet elmúltával is tovább erősítsék a közrend és a közbiztonság védelmét, valamint a terrorizmus elleni fellépés eredményes voltát és hatékonysságát.

A terrorizmussal összefüggő személyekkel és szervezetekkel szembeni fellépés különleges rendszabályai az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény szövegébe épülnek be akként, hogy a szóban forgó norma új 7/A-7/C. alcímei a Magyarország terrorizmus elleni nemzeti listájának, valamint a természetes személyek terrorista személyé nyilvánításának az eltérő szabályait állapítja meg: ezeken felül a meglévő törvényi előírásokat ilyen esetben is megfelelően alkalmazni kell.

Ezzel egyidejűleg a törvény a terrorista szervezetté vagy személyé nyilvánítás, valamint az ezzel összefüggő szankcióalkalmazás anyagi jogi és eljárási garanciáit is megállapítja annak érdekében, hogy az érintettek alapvető jogai, illetve az egyes jogalanyokat megillető jogosultságok korlátozását övező jogállamisági követelmények a terrorista szervezetté vagy személyé minősítés esetén se sérüljenek.

A Magyarország terrorizmus elleni nemzeti listáján szereplő csoportok, csoportosulások, illetve szervezetek kijelölését, valamint az egyes konkrét szereplők esetében alkalmazandó korlátozó intézkedések mibenlétének és hatállynak a megállapítását a törvény a Kormány rendeletalkotási jogkörébe utalja, figyelemmel a terrorista minősítést és az ezzel járó szankcióalkalmazást megalapozó egyedi körülmények gyakori változására, továbbá a lényeges fejlemények folyamatos nyomonkövetést és esetenkénti mérlegelést igénylő, változékony természettel.

E célkitűzéshez kapcsolódóan jelen módosítás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont alapján hatályon kívül helyezi a vonatkozó veszélyhelyzeti kormányrendeletet.

17. §

Hatálybaléptető rendelkezés.

18. §

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás

a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A javaslat alapvető célja a külföldi állampolgárságú anyától Magyarországon született és egészségügyi intézményben hagyott kiskorúak vonatkozásában a magyar állampolgárság keletkezésére vonatkozó rendelkezések kiegészítése, figyelemmel a gyermekvédelmi tárgyú nemzetközi egyezményekben rögzített előírásokra és a nemzetközi gyakorlatban elfogadott protokollra is.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közigyi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Áptv.) 3. § (3) bekezdése az ún. területi elvet hívja segítségül azoknak a gyermekeknek az esetében, akiknek szülei ismeretlenek vagy hontalanok, azaz nincs lehetőség a magyar állampolgárság vérségi alapon való megszerzésére. Ezek a gyermekek az ország területén való születéssel válnak magyar állampolgárokká.

Szükséges ugyanakkor az Áptv. 3. § (3) bekezdésének pontosítása azon gyermekek vonatkozásában, akik Magyarország területén külföldi állampolgárságú anyától születtek és a gyermek állampolgársága igazolására nem kerül sor, mivel a szülő a gyermeket a születést követően egészségügyi intézményben hagyta. Ezáltal a magyar anyakönyvi nyilvántartásba a gyermek születési eseménye azzal kerül bejegyzésre, hogy a gyermek állampolgársága ismeretlen.

A javaslat alapján ellenkező bizonyításig magyar állampolgárnak kell tekinteni a születést követően egészségügyi intézményben hagyott ismeretlen állampolgár gyermekeit. Ezzel összefüggésben a javaslat meghatározza azt is, hogy egészségügyi intézményben hagyott gyermeknek azt a gyermeket kell tekinteni, aki ról a gyámhatóság megállapítja, hogy örökbefogadható, mert az anya közvetlenül a gyermek születését követően a születendő gyermek hazára nem adhatóságát megállapító döntés alapján, illetve gyermekvédelmi jelzés miatt vagy anélkül az egészségügyi intézményben hagyta, és az anya kórházi zárójelentése kiállításának napjától vagy ennek hiányában a gyermek egészségügyi intézményben hagyásától számított hat héten belül a szülő vagy a gyermek más hozzáartozója írásban vagy jegyzőkönyvbe foglalva nem tett olyan tartalmú külön nyilatkozatot a gyámhivatal felé, hogy a gyermeket az egészségügyi intézményből el szándékozik vinni.

Kiemelendő, hogy az új állampolgársági vélelem alapjául szolgáló tényállás nem azonos azzal az esettel, amikor a gyermeket a szülő a személyazonosságának feltárása nélkül az egészségügyi intézmény által arra kijelölt helyen (inkubátorban) hagyja. Ekkor ugyanis az Áptv. 3. § (3) bekezdés b) pontja alapján a gyermek ismeretlen szülőktől származó, Magyarországon talált gyermeknek tekinthető, így a magyar állampolgárság törvényi vélelme már a hatályos szabály alapján beáll, függetlenül attól, hogy a gyermek egészségügyi intézményben hagyásától számított hat hét letelik-e.

Hangsúlyos továbbá, hogy az egészségügyi intézményben hagyott gyermekek állampolgárságának méltányos rendezését célzó javaslat összhangban áll a gyermekvédelmi tárgyú nemzetközi egyezményekkel, így a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 1987. évi 13. törvényerejű rendelettel, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvénnyel, valamint a gyermekeknek a nemzetközi örökbefogadások terén való védelméről és az ilyen ügyekben történő együttműködésről szóló, Hágában, 1993. május 29. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 2005. évi LXXX. törvénnyel is.

Fontos összefüggés, hogy a javaslat szerinti vélelem kizárolag a nemzetközi egyezményekben rögzített előírások elsődlegessége mellett értelmezhető és alkalmazható. A gyámügyi és nemzetközi együttműködési eljárások keretében változatlanul lehetőség nyílik a hátrahagyott gyermek állampolgárságának megnyugtató tisztázására. A gyámhatóság a gyermek részére továbbra is gyermekvédelmi gyámot rendel, aki köteles a gyermek származási országa szerinti kulképviselettel felvenni a kapcsolatot a gyermek állampolgárságának rendezése céljából, pozitív elbírálás esetén a kijelölt gyámhatóság indokolt esetben a gyermek repatriálása érdekében megtesz a szükséges intézkedéseket.

A javaslat szerinti jogi vélelem hat hét elteltét követően, a gyermek örökbefogadhatóságának hatóság által történő megállapítása után áll be, azonban a vélelem időbeli megkötés nélkül megdönthető. Ha a gyermek külföldi állampolgársága – akár a nemzetközi együttműködési eljárások keretében, akár a szülő, közeli hozzáartozó hat hét elteltét követő jelentkezésével – ismertté és igazolttá válik, a javaslat szerinti vélelem megdől, a vélelmen alapuló magyar állampolgárság pedig megszűnik, ezáltal nem sérül a gyermek vérszerinti családban nevelkedéshez való joga, valamint a származás megismeréséhez való joga.

A vélelem megdönthetőségének azonban objektív korlátját jelenti a gyermek örökbefogadása, az örökbefogadás engedélyezését követően ugyanis a gyermek új személyazonosságát kap, az örökbefogadó szülők kerülnek szülőként anyakönyvezésre. Az örökbefogadással a gyermek személyazonossága megváltozik, ekkor a gyermeknek az Alaptörvény XVI. cikkben rögzített, megfelelő testi, szellemi és lelki fejlődéshez való joga elsőbbséget élvez

a vérszerinti családban való nevelkedés jogához képest. Az érintett gyermek a származás megismeréséhez való jogát az örökbefogadott gyermekekkel egyező módon gyakorolhatja.

Összességében tehát megállapítható, hogy a javaslat szerinti vélelem egy kisegítő szabály, melynek célja az egészségügyi intézményben hagyott gyermekek állampolgárságának mielőbbi megnyugtató rendezése. Éppen ezért az új magyar állampolási vélelem csak akkor áll be, ha a külföldi állampolgárságú szülő a gyermeké érdekeit súlyosan sértő módon nem intézkedik a gyermek állampolgárságának rendezése ügyében, illetve a nemzetközi együttműködési eljárások keretében a szülők származási országa nem ismeri el a gyermeket saját állampolgárának.

2. §

Átmeneti rendelkezés a sarkalatosnak minősülő módosításokhoz.

3. §

Szövegpontosító rendelkezés.

4. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 128. § (1) bekezdése előírja, hogy a gyámügyi eljárásban meg kell hallgatni a szülőt és más törvényes képviselőt, azt, akivel szemben kötelezettséget kívánnak megállapítani, valamint – szükség szerint – a gyermek más közeli hozzáartozót.

A kórházban hagyott újszülött gyermek esetében – függetlenül attól, hogy a szülők milyen állampolgárok – a gyámhivatalnak a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 44/C. § szerint nem kell az eljárásában megkísérelnie a szülők felkutatását, a szülő kötelezettsége, hogy hat héten belül nyilatkozzon a hatóság előtt arról, hogy a gyermeket az egészségügyi intézményből el szándékozik vinni.

Ezért szükséges az egészségügyi intézményben hagyott gyermeket örökbefogadhatóságára irányuló eljárást kivételként kezelni és pontosítani a Gyvt. szülői meghallgatást előíró szabályát.

5. §

Hatályba léptető rendelkezés.

6. §

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás

a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló 2025. évi CXXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvény célja a nemzetbiztonsági ellenőrzés rendszerének átalakítása, amelynek keretében újragondolásra kerülnek a nemzetbiztonsági ellenőrzésre kötelezettségi munkakörök: a törvény célja ezen munkakörök, így a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek számának csökkentése. Az átfogó nemzetbiztonsági ellenőrzést nem igénylő munkakörök esetében a szennitív munkakörök esetében bevezetésre kerül egy új jogintézmény, az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés.

A törvény szerint a minősített adatot kezelő, továbbá a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek fokozottan kitett, kiemelt munkakörökben dolgozók nemzetbiztonsági ellenőrzése továbbra is biztosított marad. Emellett a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek – ugyan nem fokozott mértékben, de – kitett, szenzitív munkaköröket betöltő azon személyek esetében, akik minősített adatot kezelő szerv vagy szervezet foglalkoztatottjai, a nemzetbiztonsági védelmet az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés biztosítaná.

1. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvénynek (a továbbiakban: Nbtv.) a módosítás előtti 69. § (1) bekezdése szerint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeket a 74. § i) pontja határozta meg. A 69. § (2) bekezdése alapján a 74. § i) pont in) és io) alpunktában meghatározott körben a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket, álláshelyeket, tisztségeket és beosztásokat (a továbbiakban együtt: munkakör)
 1. a kormányzati irányítás alatt álló szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter, – a nemzetbiztonsági ellenőrzésre hatáskörrel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálat irányításáért felelős miniszter egyetértésével kiadott – rendeletben,
 2. a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője a nemzetbiztonsági ellenőrzésre hatáskörrel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter egyetértésével kiadott közjogi szervezetszabályozó eszközben, ha ennek kiadására nem jogosult, a nemzetbiztonsági ellenőrzésre hatáskörrel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter jóváhagyásával munkáltatói intézkedésben, írásban
- határozza meg.

Az Nbtv. 69. § (2) bekezdése alapján kiadott miniszteri rendeletekben, normatív utasításokban és munkáltatói intézkedésekben meghatározásra kerülő nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök újragondolása vált szükségessé a nemzetbiztonsági ellenőrzések elvégzése során keletkezett gyakorlati, szakmai tapasztalatok alapján. Eszerint számos olyan nemzetbiztonsági ellenőrzésre köteles munkakör létezik, amely esetében annak tartalma alapján a felülvizsgálatot követően indokolatlan a nemzetbiztonsági ellenőrzés elvégzése, elegendő egy egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatása, amelyben már külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés nem alkalmazható.

2. A törvény újragondolja, egyben csökkenti a nemzetbiztonsági ellenőrzésre kötelezett munkaköröket, illetve ehhez igazodva elvégzi a nemzetbiztonsági ellenőrzés rendszerének átalakítását. A törvény alapján egyrészt továbbra is biztosított marad a minősített adatot kezelő, továbbá a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek fokozottan kitett, kiemelt munkakörökben dolgozók nemzetbiztonsági ellenőrzése. Másrészt bevezetésre kerül egy új jogintézmény: az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek – ugyan nem fokozott mértékben, de – kitett, szenzitív munkaköröket betöltő egyes személyek esetében. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés is kötődik annyiban a minősített adatkezeléshez, hogy csak a minősített adatot kezelő szerveknél lehet egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést lefolytatni, valamint – minősített adatkezelés nélkül is – az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői, vezető állású munkavállalói esetében is előírható. Harmadrészt a jelenleg nemzetbiztonsági ellenőrzésre kötelezett munkakörök azon részénél, amelyek az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök között sem jelennek majd meg, a nemzetbiztonsági védelem a nemzetbiztonsági intézményvédelem körében valósulhat meg.

2.1. A nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök jogszabályi meghatározása:

Alapvető módosítás szükséges a nemzetbiztonsági ellenőrzések vonatkozásában, amelynek értelmében a továbbiakban kizárolag az Nbtv.-ben kerülnek meghatározásra a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök. A nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök felsorolását az Nbtv. fogja tartalmazni. Szükséges megjegyezni, hogy a módosítás nem érinti a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókat, tehát a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21/A. alcímét, azonban az Nbtv. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeknél a módosítást követően a 74. § i) pontja szerint meghatározás mellett utal a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény alapján megállapított nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókra.

Tehát az Nbtv. módosított 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket az Nbtv. 74. § i) pontja, valamint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírók tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény határozza meg. A törvény – a koncepció alapján – hatályon kívül helyezi az Nbtv.

korábbi 69. § (2) bekezdése szerinti, a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök meghatározását tartalmazó miniszteri rendeleteket, és a jövőben a szintén az Nbtv. módosítást megelőző 69. § (2) bekezdése szerint kiadott, nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök meghatározását tartalmazó közjogi szervezetszabályozó eszközök és munkáltatói intézkedések nem alkalmazhatóak, azok alapján az Nbtv.-módosítás hatálybalépésétől nem lehet nemzetbiztonsági ellenőrzést kezdeményezni.

2.2. A minősített adatkezeléssel összefüggő nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört betöltő személyek meghatározása:

Az Nbtv. módosított 74. § i) pont ia) alpontja szerint nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személynek minősülnek a minősített adat védelméről szóló törvény alapján „Bizalmas!”, „Titkos!” vagy „Szigorúan titkos!” minősítési szintű minősített adat felhasználását magában foglaló munkakörök betöltő személyek. A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) 3. § 7. pontja szerint felhasználás: állami vagy közfeladat végrehajtása érdekében minősített adat kezelése. Az Nbtv. 74. § i) pont ia) alpontja szerinti személyi kör tehát magában foglalja a Mavtv. 3. § 5. pontja szerinti felhasználót (az a személy, aki – állami vagy közfeladat végrehajtása céljából – a minősített adathoz hozzáférhet) és a 6. pontja szerinti közreműködőt (az a természetes személy, aki az állami vagy közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben segítséget nyújt, és ehhez minősített adat felhasználása is szükséges) is.

A törvény szerint a 74. § i) pont ia) alpontja alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek körét a kezdeményező jelöli ki a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által egyedi döntésében megállapított keretszámon belül. A keretszám mértékére a kormányzati irányítás alatt álló szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter, a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője, – a Kúria kivételével – a bírósági szervezet vonatkozásában az Országos Bírósági Hivatal elnöke, míg a Kúria esetében a Kúria elnöke tesz indokolással ellátott javaslatot a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter részére. A javaslatban nyilatkozni kell arról, hogy a javaslat szerinti keretszám esetében fennállnak a 74. § i) pont ia) alpontja szerinti feltételek („Bizalmas!”, „Titkos!” vagy „Szigorúan titkos!” minősítési szintű minősített adat felhasználásának szükségesége), valamint meg kell jelölni annak igazolására szolgáló adatokat, így különösen a foglalkoztató szerv vagy szervezet (a továbbiakban együtt: foglalkoztatott) foglalkoztatotti létszámát, a javaslat benyújtását megelőző 3 évben kiállított személyi biztonsági tanúsítványok számát (minősített adatkezelési statisztikai adatokat), valamint a javaslat benyújtását megelőző 3 évre vonatkozóan a minősített adatok iratforgalmi statisztikáját. A nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter – a Nemzeti Biztonsági Felügyelet és a nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat véleménye kikérésével – a minősített adatok védelmének szakmai felügyeletéért felelős miniszterrel egyetértésben dönt arról, hogy a foglalkoztatónál legfeljebb hány fő tekintetében kezdeményezhető a 74. § i) pont ia) alpontja alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés.

A minősített adatkezeléssel összefüggő nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek körének meghatározásakor az alábbiakra kell figyelemmel lenni:

1. olyan rugalmas rendszert kell felállítani, amely biztosítja az állami vagy közfeladat megfelelő ellátását a minősített adat kezelésére jogosult létszám rendelkezésre állásával, amely azonban a 2. és 3. pont alapján nem lehet korlátlan;
2. mindenekelőtt szem előtt kell tartani a minősített adatkezelés Mavtv. szerinti alapelveit, a szükséges ismeret elvét, amely szerint minősített adatot csak az ismerhet meg, akinek az állami vagy közfeladata ellátásához feltétlenül szükséges;
3. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek ellenőrzését a nemzetbiztonsági szolgálatok kötelesek lefolytatni, nem válogathatnak, azonban mint költségvetési szervek erre a tevékenységre nem kaphatnak folyamatosan változó létszámú státusz és költségvetési fedezetet; tehát egy bizonyos keretet tartani kell, amellyel a költségvetési tervezés során számolni lehet, mint ellátandó feladat. Amennyiben nem, és a nemzetbiztonsági ellenőrzések mennyisége meghaladja a tervezettet, akkor más fontos nemzetbiztonsági tevékenységtől kell elvonni a humánerőforrást, amely nemzetbiztonsági kockázattal jár.

A minősített adatkezelés korlátok közé szorítható, azonban szervenként külön kell vizsgálni, hogy az ellátott feladatra figyelemmel a foglalkoztatottak milyen mértékénél szükséges a minősített adatkezelés miatt nemzetbiztonsági ellenőrzés. Ezért kerül bevonásra a keretszám meghatározásába a Nemzeti Biztonsági Felügyelet, valamint szükséges, hogy a nemzetbiztonsági tevékenységről és a minősített adat védelméről felelős miniszterek

együttesen döntsenek. A minősített adatkezelés szabályai a független, kormányzati irányítás alatt nem álló szerveket is kötik, így esetükben is ugyanez az eljárás követendő.

Ha a keretszám rögzítésre kerül, akkor ezen belül kezdeményezhet a foglalkoztató nemzetbiztonsági ellenőrzést a 74. § i) pont ia) alpontja alapján. Ha azonban egy foglalkoztatott már más munkakörbe kerül ugyanazon foglalkoztatónál, ahol nem kezel minősített adatot, vagy megszűnik „szünetel” a jogviszonya, akkor a foglalkoztató – ahogy eddig is – köteles bejelenteni a nemzetbiztonsági szolgálatnak, hogy az érintett már nem tölti be a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört. Ekkor a nemzetbiztonsági szolgálat törli az érintettet az adott foglalkoztató szerinti nyilvántartásból. Ekkor megszűnik a felülvizsgálat jogalapja is. Mivel a keretszámok foglalkoztatónként lesznek megállapítva, kezelní szükséges azt az esetet is, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzést kezdeményező foglalkoztatónál megszűnik az ellenőrzött jogviszonya, de új jogviszonyt létesít olyan foglalkoztatónál, amely szintén kezel minősített adatot. A Mavtv. 13. § (1) bekezdése alapján a minősített adat kezelésének feltétele, hogy a személy személyi biztonsági tanúsítvánnyal és titoktartási nyilatkozattal rendelkezzen. A Mavtv. 17. § (3) bekezdése szerint a személyi biztonsági tanúsítvány kiadásához az érintett nemzetbiztonsági ellenőrzésének lefolytatása szükséges. A minősített adat felhasználásához szükséges személyi biztonsági tanúsítvány nem adható ki, illetve a már kiadott tanúsítványt vissza kell vonni, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés kockázati tényezőt tár fel. Tehát a Mavtv. hatályos szabályai alapján az új foglalkoztató az érvényes, kockázatmentes biztonsági szakvéleménnyel rendelkező személynek elvileg kiállíthatná a személyi biztonsági tanúsítványt anélkül is, hogy a saját keretszáma terhére bejelentené az érintettet. Ezt megakadályozandó – a módosítás céljának szem előtt tartásával – szükséges a Mavtv. személyi biztonsági tanúsítvány kiállítására vonatkozó szabályainak korlátozása is olyan módon, hogy csak akkor állíthat ki az új foglalkoztató személyi biztonsági tanúsítványt, ha saját keretszáma terhére bejelenti az érintettet a nemzetbiztonsági szolgálatnak a keretszám felhasználásának figyelemmel kísérése céljából vezetett nyilvántartásba vétel érdekében. Ez a tájékoztatás szükséges ahoz is, hogy a nemzetbiztonsági szolgálat tudomással bírjon arról, hogy az érvényes, kockázatmentes biztonsági szakvéleménnyel rendelkező személy (aki esetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör megszünését a korábbi foglalkoztató bejelentette, tehát egy esetleges felülvizsgálati eljárás indításának jogalapja megszűnt), ha újra betölt nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört és a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatójának tudomására jut egy kockázatra utaló információ az ellenőrzettel szemben, csak akkor indíthat maga is felülvizsgálatot, ha a jogalap, tehát a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltése fennáll. A felülvizsgálat lehetősége azonban szükséges eszköz ahoz, hogy a kockázatmentes biztonsági szakvélemény az 5 éves érvényessége alatt végig aktuális tudjon maradni és valóban igazolni tudja azt, hogy nem áll fenn nemzetbiztonsági kockázat az érintett vonatkozásában.

3. A törvény szerint a nemzetbiztonsági ellenőrzéshez szükséges biztonsági kérdőívet főszabály szerint a Biztonsági Kérdőív Fogadó Rendszeren keresztül, elektronikusan szükséges kitölteni. A papír alapú kitöltés ugyanis jelentősen megnehezíti a kezdeményezésnek az elrendelést megelőző vizsgálatát, valamint a későbbiekben magát a nemzetbiztonsági ellenőrzést is. A nemzetbiztonsági ellenőrzés végrehajtásának Nbtv.-ben való szabályozása nem módosul (a határidő ugyanúgy 60 nap, amely 30 nappal meghosszabbítható, valamint fennmarad a munkáltató mérlegelési joga, a jogorvoslati rendszer és a felülvizsgálati eljárás stb.).

Amennyiben a nemzetbiztonsági ellenőrzés eredménye alapján nemzetbiztonsági kockázat nem merül fel, biztonsági szakvélemény kerül kiállításra, azonban – a módosítás alapján –, ha a nemzetbiztonsági szolgálat nemzetbiztonsági kockázatot állapít meg, akkor biztonsági szakvéleményt nem állít ki a nemzetbiztonsági szolgálat, ehelyett tájékoztatja a kezdeményezőt nemzetbiztonsági kockázat megállapításáról, magáról a nemzetbiztonsági kockázatról és emiatt a biztonsági szakvélemény kiállításának hiányáról. A jövőben tehát az érvényes biztonsági szakvélemény önmagában hordozza azt az információt, hogy nemzetbiztonsági kockázat nem került megállapításra az érintettel szemben. A hatályos szabályozás alapján a biztonsági szakvéleményt eddig sem a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy kapta meg, így az érintett vonatkozásában nem okoz változást a módosítás.

A nemzetbiztonsági ellenőrzés befejezéséről, valamint a biztonsági szakvéleményben vagy a tájékoztatóban foglaltakról pedig a kezdeményező 8 napon belül továbbra is köteles tájékoztatni a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyt.

A munkáltatónak a munkakörben tartásra vonatkozó mérlegelési joga továbbra is biztosított marad abban az esetben is, ha nemzetbiztonsági kockázat került megállapításra (dönthet az alkalmazásról, vagy arról, hogy nem alkalmazza), kivéve, ha a minősített adat kezelése volt a nemzetbiztonsági ellenőrzés jogalapja. Ebben az esetben

a foglalkoztatási munkakörből (amely ebben az esetben még inkább nem egyenlő a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörrel) egyébként sem kellene feltétlenül kivenni az ellenőrzöttet, azonban biztonsági szakvélemény hiányában minősített adatot nem ismerhet meg (hiszen minősített adat csak személyi biztonsági tanúsítvány birtokában kezelhető, amely pedig csak érvényes és kockázatmentes biztonsági szakvélemény esetében állítható ki). Természetesen, ha a munkakör ellátásához elengedhetetlen a minősített adat kezelése, akkor a foglalkoztatási munkakörből is ki kell venni az ellenőrzöttet. Minősített adat tehát a minősített adat kezelését szabályozó jogszabályok alapján sem kezelhető abban az esetben, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés nemzetbiztonsági kockázatot állapított meg. Ezzel a jogalappal (minősített adatkezelés) lefolytatandó vagy lefolytatott nemzetbiztonsági ellenőrzéstől vagy annak negatív eredményétől a foglalkoztató tehát nem tekinthet el. Ezt immár az Nbtv. is rögzíti, nem csak a Mavtv.

4. A nemzetbiztonsági ellenőrzés mellett bevezetésre kerül az Nbtv.-ben az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés jogintézménye. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alapja a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek való kitettség (míg a nemzetbiztonsági ellenőrzésé a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek való fokozott kitettség). A javaslat a minősített adatok felhasználása és a kiemelt munkakörök, álláshelyek, tisztségek és beosztások betöltéséhez a nemzetbiztonsági ellenőrzést szabja feltételül, a szenzitív, de a nemzetbiztonsági ellenőrzés szintjét nem igénylő munkakörök esetében pedig bevezeti az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést. Fontos hangsúlyozni, hogy főszabály szerint az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés is kötődik a minősített adat kezeléséhez, hiszen egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket csak a minősített adatot kezelő szerveknél állapíthatnak meg az arra jogosultak. (Ugyanakkor az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltése nem jár együtt minősített adat kezelésével.) A Mavtv. 3. § 4. pontja alapján minősített adatot kezelő szervnek minősülnek az állami vagy közigazgatási szervekben minősített adat kezelését végző szervek, szervezetek vagy szervezeti egységek, továbbá gazdálkodó szervezetek. A gazdálkodó szervezetek fogalmához a polgári perrendtartásról szóló törvény nyújt segítséget.

4.1. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök meghatározása:

Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket

1. a kormányzati irányítás alatt álló – minősített adatot kezelő – szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter rendeletben,
2. a kormányzati irányítás alatt nem álló – minősített adatot kezelő – foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője közjogi szervezet szabályozó eszközben, ha ennek kiadására nem jogosult, munkáltatói intézkedésben

határozhatja meg.

A minősített adatot kezelő gazdálkodó szervezetek (ideértve többek között a gazdasági társaságokat, alapítványokat, közalapítványokat stb.), tekintettel arra, hogy minősített adatkezelés zajlik náluk, munkáltatói intézkedésben szintén megállapíthatnak egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket.

Az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői vagy vezető állású munkavállaló – függetlenül attól, hogy kezelnek-e minősített adatot – szintén egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vonhatók, figyelemmel arra, hogy ez a személyi kör korábban nemzetbiztonsági ellenőrzés alá esett. A törvény szerint itt nem a minősített adatot kezelő szervi minőséghez kapcsolódik az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés, hanem az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek esetében akar lehetőséget teremteni a tulajdonosi jogokat közvetlenül vagy közvetve gyakorló miniszter számára, hogy egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vonja a vezető tisztségviselőt vagy a vezető állású munkavállalót.

A miniszterek a rendelet és a foglalkoztatók a közjogi szervezet szabályozó eszköz vagy munkáltatói intézkedés megalkotás a során, valamint a kezdeményezők az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezése során figyelemmel kell lennie a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által egyedi döntésében megállapított keretszámra. A keretszám meghatározása ugyanúgy zajlik, mint a minősített adatkezelés miatti nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök esetében: mértékére a kormányzati irányítás alatt álló szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter, a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője, – a Kúria kivételével – a bírósági szervezet

vonatkozásában az Országos Bírósági Hivatal elnöke, míg a Kúria esetében a Kúria elnöke tesz indokolással ellátott javaslatot a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter részére. A javaslatban nyilatkozni kell a foglalkoztatónak foglalkoztatott létszámról, valamint annak igazolására szolgáló adatokról, hogy a javaslat szerinti keretszámba eső munkakörök esetében fennáll a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek való kitettség. A nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter – a Nemzeti Biztonsági Felügyelet és a nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat véleménye kikérésével – dönt arról, hogy a foglalkoztatónál legfeljebb hány fő tekintetében kezdeményezhető egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés. Az eljárásban a Nemzeti Biztonsági Felügyelet tud arról adatot szolgáltatni a miniszter részére, hogy a javaslatot tevő minősített adatot kezelő szervnek minősül-e.

Tekintettel arra, hogy a nemzetbiztonsági ellenőrzés egy mélyebb, átfogóbb ellenőrzés az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzéshez képest, a párhuzamosság elkerülése érdekében a nemzetbiztonsági ellenőrzés során kiállított érvényes biztonsági szakvélemény birtokában az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés nélkül is betölthető. Ugyancsak, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés elrendelését követően, a nemzetbiztonsági ellenőrzés befejezését megelőzően ugyanarra a személyre vonatkozóan egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását kezdeményezik, akkor az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés elrendelését mellőzni kell.

Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör a kezdeményező döntése alapján, az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását megelőzően, vagy abban az esetben is betölthető, ha az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ merült fel. Különbség tehát a nemzetbiztonsági ellenőrzéshez képest, hogy az eredménye nem köti a foglalkoztatót, és emiatt nem is köteles kezdeményezni. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés csupán információt szolgáltat a foglalkoztató részére, de ahhoz nem köt kötelező szankciót.

A szabályozási mód szerint az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzésnél csak azok a lefolytatással kapcsolatos szabályok jelennek meg, amelyek eltérések a nemzetbiztonsági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezésekhez képest. Ezen túl a nemzetbiztonsági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezéset kell alkalmazni. A nemzetbiztonsági ellenőrzéssel megegyezően szintén a foglalkoztató kéri fel a nemzetbiztonsági szolgálatot az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatására, amelynek elrendeléséről a szolgálat főigazgatója 15 napon belül dönt a hatásköri-illetékességi vizsgálatot követően. Az ellenőrzés határideje azonban csak 30 nap, amely további 15 nappal hosszabbítható meg. A nemzetbiztonsági szolgálat külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtést az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során nem alkalmazhat. Ha az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során megszerzett információk és adatok alapján a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ nem merül fel, a nemzetbiztonsági szolgálat a biztonsági szakvélemény helyett tanúsítványt állít ki, amely 3 évig érvényes (a biztonsági szakvélemény 5 évig). A foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ felmerülése esetén az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója ennek tényéről és emiatt a tanúsítvány kiállításának hiányáról tájékoztatja a kezdeményezőt. A felülvizsgálati eljárás esetkörei csökkennek a nemzetbiztonsági ellenőrzés felülvizsgálati eljárásához képest. Eltérs továbbá, hogy az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyt a munkakör betöltése alatt, valamint az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzése során nem terhelő változás-bejelentési kötelezettség.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A törvény szerinti új jogintézményt, az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést szükséges megjeleníteni az annak lefolytatására jogosult polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hatásköri szabályainál is. A módosítást követően a nemzetbiztonsági ellenőrzések mellett az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést fog lefolytatni az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek esetében.

3. §

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat térités ellenében végzett szolgáltatásait ágazati jogszabályok kötik díjfizetési kötelezettséghöz. Tekintettel arra, hogy ezen szabályok nem minősülnek a nemzetbiztonsági tevékenységet szabályozó rendelkezéseknek, indokolatlan, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) sarkalatos rendelkezése tételesen sorolja fel a kivételeket, ezért a módosítás pontosítja az Nbtv. 8. § (5) bekezdésének megfogalmazását.

4. §

A Nemzeti Információs Központ (a továbbiakban: NIK) – létrehozásával egyidejűleg – az Nbtv. 8/A. § (7) bekezdésében felhatalmazást kapott a saját állománya tekintetében a belső biztonsági és bűnmegelőzési célú ellenőrzési feladatok, továbbá a kifogástalan életvitel ellenőrzés ellátására, és ennek érdekében titkos információgyűjtés folytatására. A rendelkezés 2025. január 1-jei hatállyal módosult, egyértelművé téve, hogy a fenti tevékenység kiterjed a NIK saját állományára, a NIK-be vezényelt állományra, valamint azon személyekre, akiknek szolgálatteljesítési helyeként a NIK-et jelölték ki.

Az elérni kívánt jogalkotói cél az volt, hogy a NIK – különös tekintettel az Nbtv. módosításából fakadó többletfeladataira és az információs munkában, a kormányzati tájékoztatásban betöltött speciális szerepére – a többi nemzetbiztonsági szolgálattal azonos módon, saját állománya tekintetében biztosítsa a törvényes működéshez szükséges biztonsági feltételek megteremtését. E cél maradéktalan megvalósításához szükséges, hogy a NIK – azonosan a többi nemzetbiztonsági szolgálattal – ellássa objektumai műveleti védelmének feladatait is, teljeskörűen biztosítva a védelem garantálásának feltételrendszerét.

5. §

A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományának jogállásáról szóló 2024. évi LXX. törvény (a továbbiakban: Pnbtj.) – a korábbi jogállási törvényhez képest újonnan bevezetett rendelkezése – alapján a nemzetbiztonsági állomány tagja csak a főigazgató által közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott szolgálati beosztásokban történő szolgálatteljesítése során jogosult szolgálati lőfegyver viselésére. Szükséges az Nbtv.-n is átvezetni a Pnbtj. új szabályát a lőfegyverviselésre való jogosultsággal kapcsolatban.

6. §

A nemzetbiztonsági ellenőrzési feladatok ellátása során keletkezett adatokat a nemzetbiztonsági szolgálat a biztonsági szakvélemény érvényességének végétől számított 20 évig kezeli. Tekintettel arra, hogy a módosítás következtében nem minden esetben kerül kiállításra biztonsági szakvélemény, szükséges a kezdő időpontot a biztonsági szakvélemény kiállításának időpontja helyett a nemzetbiztonsági ellenőrzés elrendeléséhez kötni. Tekintettel arra, hogy a biztonsági szakvélemény a kiállításától számított 5 évig érvényes, az adatmegőrzési idő valójában nem hosszabbodik, csak a kezdő időpont 5 ével korábbi cselekményhez kerül megállapításra. Szükséges továbbá az adatkezelési jogosultság megállapítása az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzésre is. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés eredményeként kiállított tanúsítvány 3 évig érvényes, ez a 2 éves különbség mutatkozik meg az adatkezelési időben.

Az Nbtv. 50. § (1) bekezdés g) pontja módosításának célja egyrészt annak egyértelművé tétele, hogy az Nbtv. 40. § (1) bekezdésében rögzítettek figyelemmel a nemzetbiztonsági szolgálatok az Nbtv.-ben meghatározott feladataik ellátásához az állami nyilvántartásokban kezelt arcképmásokat is bármely adatkezelő rendszerből átvehetik, valamint kezelhetik. Másrészt pedig a célhoz kötöttség érvényre juttatása érdekében szükséges az adatkezelést időtartamának meghatározása. Az előzetes adatvédelmi hatásvizsgálat alapján új adatkezelést nem eredményez a módosítás.

7. §

A NIK új hatásköre tekintetében, az objektumai műveleti védelmének feladatai ellátása során – hasonlóan a többi nemzetbiztonsági szolgálathoz – titkos információgyűjtést folytathat. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során az Nbtv. 56. §-a szerinti külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés nem alkalmazható.

8. §

A nemzetbiztonsági ellenőrzés súlyos jogkorlátozással is járhat, ezért az egyértelmű jogalkalmazás érdekében pontosítja a törvény, hogy 18. életévet be nem töltött személy vonatkozásában nem kerülhet sor a nemzetbiztonsági ellenőrzésre.

9. §

A nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályrendszerének legfőbb eleme a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásának új módja. Kiemelten hangsúlyozandó, hogy a 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeket és munkaköröket, álláshelyeket, tisztségeket, valamint beosztásokat – a bírák kivételével – kizárolag az Nbtv. fogja tartalmazni. A módosítás egyedül a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókat (a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21/A. alcímét) nem érinti, azonban az Nbtv. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeknél az Nbtv. 74. § i) pontja szerinti meghatározás mellett utal a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény alapján megállapított nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókra. Tehát az Nbtv. 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket a 74. § i) pontja, valamint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírók tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény határozza meg.

A módosítás szakít azzal, hogy más ágazati törvények is előírjanak az Nbtv. módosítása nélkül nemzetbiztonsági ellenőrzési kötelezettséget. Ez azért is kiemelten fontos, mert az Nbtv. 74. §-a – így i) pontja is – az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül, tehát garanciákhoz kötött, hogy kik minősülnek nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személynek. A korábbiaknak megfelelően a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör rövid megjelölést az Nbtv. továbbra is a munkakörökre, álláshelyekre, tisztségekre, valamint a szolgálati beosztásokra együttesen vezeti be. Fontos hangsúlyozni, hogy ez a fogalom a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört jelöli, amely nem egyezik meg a foglalkoztatási jogviszony szerinti munkakörrel.

Az Nbtv. 74. § i) pont ia) alpontja szerint nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személynek minősülnek a minősített adat védelméről szóló törvény alapján „Bizalmas!”, „Titkos!” vagy „Szigorúan titkos!” minősítési szintű minősített adat felhasználását magában foglaló munkaköröket betöltő személyek. A Mavtv. 3. § 7. pontja szerint felhasználás: állami vagy közeladat végrehajtása érdekében minősített adat kezelése. Az Nbtv. 74. § i) pont ia) alpontja szerinti személyi kör tehát magában foglalja a Mavtv. 3. § 5. pontja szerinti felhasználót (az a személy, aki – állami vagy közeladat végrehajtása céljából – a minősített adathoz hozzáférhet) és a 6. pontja szerinti közreműködőt (az a természetes személy, aki az állami vagy közeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben segítséget nyújt, és ehhez minősített adat felhasználása is szükséges) is.

A törvény szerint a 74. § i) pont ia) alpontja alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek körét a kezdeményező jelöli ki a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által egyedi döntésében megállapított keretszám mondanivalójában belül. A keretszám mértékére a kormányzati irányítás alatt álló szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter, a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője, – a Kúria kivételével – a bírósági szervezet vonatkozásában az Országos Bírósági Hivatal elnöke, míg a Kúria esetében a Kúria elnöke tesz indokolással ellátott javaslatot a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter részére. (Kivéve a honvédelemért felelős minisztert, aki a keretszám megállapítójához, tehát a javaslatadás jogkörét más személyhez kell telepíteni.) A javaslatban nyilatkozni kell arról, hogy a javaslat szerinti keretszám esetében fennállnak a 74. § i) pont ia) alpontja szerinti feltételek („Bizalmas!”, „Titkos!” vagy „Szigorúan titkos!” minősítési szintű minősített adat felhasználásának szükségessége), valamint meg kell jelölni annak igazolására szolgáló adatokat, így különösen a foglalkoztató foglalkoztatott létszámát, és a javaslat benyújtását megelőző 3 évben kiállított személyi biztonsági tanúsítványok számát (minősített adatkezelési statisztikai adatokat), valamint a javaslat benyújtását megelőző 3 évre vonatkozóan a minősített adatok iratforgalmi statisztikáját. A nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter – a Nemzeti Biztonsági Felügyelet és a nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat véleménye kikérésével – a minősített adatok védelmének szakmai felügyeletéért felelős miniszterrel egyetértésben dönt arról, hogy a foglalkoztatónál legfeljebb hány fő tekintetében kezdeményezhető a 74. § i) pont ia) alpontja alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés.

A minősített adatkezeléssel összefüggő nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy körének meghatározásakor az alábbiakra kell figyelemmel lenni:

1. olyan rugalmas rendszert kell felállítani, amely biztosítja az állami vagy közfeladat megfelelő ellátását a minősített adat kezelésére jogosult létszám rendelkezésre állásával, amely azonban a 2. és 3. pont alapján nem lehet korlátlan;
2. mindenekelőtt szem előtt kell tartani a minősített adatkezelés Mavtv. szerinti alapelveit, a szükséges ismeret elvét, amely szerint minősített adatot csak az ismerhet meg, akinek az állami vagy közfeladata ellátásához feltétlenül szükséges;
3. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek ellenőrzését a nemzetbiztonsági szolgálatok kötelesek lefolytatni, nem válogathatnak, azonban mint költségvetési szervek erre a tevékenységre nem kaphatnak folyamatosan változó létszámú státuszt és költségvetési fedezetet; tehát egy bizonyos keretet tartani kell, amellyel a költségvetési tervezés során számolni lehet, mint ellátandó feladat. Amennyiben nem, és a nemzetbiztonsági ellenőrzések mennyisége meghaladja a tervezettet, akkor más fontos nemzetbiztonsági tevékenységtől kell elvonni a humánerőforrást, amely nemzetbiztonsági kockázattal jár.

A minősített adatkezelés korlátok közé szorítható, azonban szervenként külön kell vizsgálni, hogy az ellátott feladatra figyelemmel a foglalkoztatottak milyen mértékénél szükséges a minősített adatkezelés miatt nemzetbiztonsági ellenőrzés. Ezért kerül bevonásra a keretszám meghatározásába a Nemzeti Biztonsági Felügyelet, valamint szükséges, hogy a nemzetbiztonsági tevékenységért és a minősített adat védelméért felelős miniszterek együttesen döntsenek. A minősített adatkezelés szabályai a független, kormányzati irányítás alatt nem álló szerveket is kötik, így esetükben is ugyanez az eljárás követendő.

Ha a keretszám rögzítésre kerül, akkor első alkalommal ezen keretszám terhére a foglalkoztató – a 76/H. § (1) bekezdése alapján – kijelöli azon már érvényes biztonsági szakvéleménnyel rendelkező személyek közül azokat, akik esetében a jövőben is fenn fog állni a 74. § i) pont ia) alpontja szerinti feltétel. A keretszám fennmaradó része terhére kezdeményezhet a foglalkoztató a 74. § i) pont ia) alpontja alapján új nemzetbiztonsági ellenőrzéseket. A keretszám – annak módosításáig – állandó, a fluktuáció követését a nemzetbiztonsági szolgálat által vezetett nyilvántartás biztosítja: ha a foglalkoztatott már más munkakörbe kerül ugyanazon foglalkoztatónál, ahol nem kezel minősített adatot, vagy megszűnik, „szünetel” a jogviszonya, akkor a foglalkoztató – ahogy eddig is – köteles tájékoztatni a nemzetbiztonsági szolgálatot, hogy az érintett már nem tölti be a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört. Ekkor a nemzetbiztonsági szolgálat törli az érintettet az adott foglalkoztató szerinti nyilvántartásból. Ekkortól megszűnik a felülvizsgálat jogalapja is. Mivel a keretszámok foglalkoztatónként lesznek megállapítva, kezelní szükséges azt az esetet is, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzést kezdeményező foglalkoztatónál megszűnik az ellenőrzött jogviszonya, de új jogviszonyt létesít olyan foglalkoztatónál, amely szintén kezel minősített adatot. A Mavtv. 13. § (1) bekezdése alapján a minősített adat kezelésének feltétele, hogy a személy személyi biztonsági tanúsítvánnyal és titoktartási nyilatkozattal rendelkezzen. A Mavtv. 17. § (3) bekezdése szerint a személyi biztonsági tanúsítvány kiadásához az érintett nemzetbiztonsági ellenőrzésének lefolytatása szükséges. A minősített adat felhasználásához szükséges személyi biztonsági tanúsítvány nem adható ki, illetve a már kiadott tanúsítványt vissza kell vonni, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés kockázati tényezőt tár fel. Tehát a Mavtv. hatályos szabályai alapján az új foglalkoztató az érvényes, kockázatmentes biztonsági szakvéleménnyel rendelkező személynek elvileg kiállíthatna a személyi biztonsági tanúsítványt anélkül is, hogy a saját keretszáma terhére bejelentené az érintettet. Ezt megakadályozandó – a módosítás céljának szem előtt tartásával – szükséges a Mavtv. személyi biztonsági tanúsítvány kiállítására vonatkozó szabályainak korlátozása is olyan módon, hogy csak akkor állíthat ki az új foglalkoztató személyi biztonsági tanúsítványt, ha saját keretszáma terhére bejelenti az érintettet. Ez a tájékoztatás szükséges ahhoz is, hogy a nemzetbiztonsági szolgálat tudomással bírjon arról, hogy az érvényes, kockázatmentes biztonsági szakvéleménnyel rendelkező személy (aki esetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör megszűnései a korábbi foglalkoztató bejelentette, tehát egy esetleges felülvizsgálati eljárás indításának jogalapja megszűnt), ha újra betölt nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört és a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatójának tudomására jut valami kockázatra utaló információ az ellenőrzettel szemben, csak akkor indíthat maga is felülvizsgálatot, ha a jogalap, tehát a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltése fennáll. A felülvizsgálat lehetősége azonban szükséges eszköz ahhoz, hogy a kockázatmentes biztonsági szakvélemény az 5 éves érvényessége alatt végig aktuális tudjon maradni és valóban igazolni tudja azt, hogy nem áll fenn nemzetbiztonsági kockázat az érintett vonatkozásában.

10-11. §

Technikai és pontosító módosítások.

A 69. § a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyről és nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökkel szól. Ennek megfelelően – néhány kivétellel – a foglalkoztatónál vannak nem nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök, tehát nem a jogviszony létrehozatala vagy fenntartása múlik a nemzetbiztonsági ellenőrzés eredményén, hanem csupán a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörben való foglalkoztatthatóság. A jogállási törvények ennek megfelelően általában nem is a jogviszony megszűnését írják elő jogkövetkezményként (vagy legalábbis nem kötelező jelleggel), csupán egy munkáltatói intézkedést arra vonatkozóan, hogy csak egy másik, nem nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörben lehet foglalkoztatni az érintettet. Ezért a törvény a nemzetbiztonsági ellenőrzés alapjául szolgáló jogviszony fogalmát koncepcionálisan elhagyja és azt a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörre fogalmazza át az Nbtv.-ben.

Ezen túlmenően a 74. § i) pont alpontjaira történő hivatkozások technikai módosítását tartalmazza a törvény a koherencia megteremtése érdekében.

Ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés során a nemzetbiztonsági szolgálat nemzetbiztonsági kockázatot állapított meg,

1. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltésének megszüntetése iránt kell intézkedni akként, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló mérlegeli az érintett személy más, nemzetbiztonsági ellenőrzés alá nem eső munkakörbe helyezését vagy amennyiben ez nem hajtható végre, a foglalkoztatási jogviszonyának megszüntetését, vagy
2. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörben akkor maradhat az ellenőrzött, ha azt a 71. § (2) vagy (3) bekezdésben meghatározott szerv, személy vagy testület jóváhagyta.

Szükséges azonban kitérni a 74. § i) pont ia) alpontja alapján lefolytatott nemzetbiztonsági ellenőrzésre a fenti körben: az 1. pont szinti intézkedés (nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltésének megszüntetése iránt kell intézkedni) e körben azt takarja, hogy minősített adatot nem kezelhet az ellenőrzött, ha nemzetbiztonsági kockázat merült fel vele kapcsolatban. Ez azonban nem jelenti automatikusan azt, hogy az érintett a foglalkoztatási jogviszonya szerinti munkakörét sem töltheti be, ha az ellátható minősített adatkezelés nélkül is. Az Nbtv. 71. § (5) bekezdés a) pontja kifejezetten a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltésének megszüntetését írja el, amely munkakör nem egyezik meg a foglalkoztatási jogviszonya szerinti munkakörrrel. Tehát ha a foglalkoztatási jogviszonya szerinti munkakör ellátható minősített adat kezelése nélkül is, akkor nem szükséges ezen munkakörből kivenni, csupán a minősített adat nem ő fogja kapni, hanem más ellenőrzött.

A 71. § (5) bekezdés b) pontja szerinti jóváhagyás azonban nem adható a minősített adat kezelésére, ha az ellenőrzött vonatkozásában nemzetbiztonsági kockázat került megállapításra. Ezért e rendelkezés alól kivételként került meghatározásra a 74. § i) pont ia) alpontja szerinti munkakör.

12. §

A törvény nagy hangsúlyt fektet a nemzetbiztonsági ellenőrzés során az adminisztratív terhek csökkentésére, így a törvény szerint a nemzetbiztonsági ellenőrzéshez szükséges biztonsági kérdőívet főszabály szerint a Biztonsági Kérdőív Fogadó Rendszeren keresztül, elektronikusan szükséges kitölteni. A papír alapú kitöltés ugyanis jelentősen megnehezíti a kezdeményezésnek az elrendelést megelőző vizsgálatát, valamint a későbbiekben magát a nemzetbiztonsági ellenőrzést is.

A nemzetbiztonsági ellenőrzést az eljáró nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója a kezdeményezés kezhezvételét követő 15 napon belül rendeli el. Ez idő alatt a kezdeményezés jogoszerűsége vizsgálandó. Ahhoz, hogy a kezdeményezés jogoszerűsége megfelelően vizsgálható legyen, valamint, hogy az elrendeléshez rendelkezzen az ellenőrzés alá vont természetes személyazonosító adataival, szükséges, hogy a kezdeményező mindenéppen megadja legalább a következő adatokat: a kezdeményező személy jogosultságát meghatározó jogszabályhelyeket közogi szervezet szabályozó eszköz rendelkezéseit vagy egyéb működési dokumentum rendelkezéseit, a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört betöltő személy nevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, továbbá a 74. § i) pontjában meghatározott nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört, valamint a munkavégzés tényleges helyét. Az Nbtv.-ben külön rögzítésre kerül, hogy a kezdeményezés tartalmi elemeinek hiánya esetén a nemzetbiztonsági ellenőrzés nem rendelhető el. Tehát, ha a kezdeményező nem megfelelő adatávalommal nyújtja be a kezdeményezést, akkor a főigazgató megtagadja az elrendelést, mert nem rendelkezik

maradéktalanul az ahhoz szükséges adatokkal. A kezdeményező levél kötelező tartalma azonban nem taxatív, az Nbtv. csak a minimum követelményeket írja elő, azonban nem célja a törvénynek kizárnai annak lehetőségét, hogy a kezdeményező egyéb fontos információt is megosszon a kezdeményező levélben a nemzetbiztonsági szolgálattal.

A fentiek mellett a törvény a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörrel kapcsolatos technikai módosításokat tartalmazza.

13. §

Módosul a nemzetbiztonsági ellenőrzés lezárasa: a nemzetbiztonsági szolgálat csak akkor állít ki biztonsági szakvéleményt, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés nemzetbiztonsági kockázatot nem állapított meg. Tehát a jövőben a biztonsági szakvélemény léte önmagában jelzi, hogy nemzetbiztonsági kockázat nem merült fel az ellenőrzöttel szemben.

Ha azonban a nemzetbiztonsági ellenőrzés nemzetbiztonsági kockázatot állapított meg, a nemzetbiztonsági szolgálat ennek megállapításáról, a nemzetbiztonsági kockázatról és a biztonsági szakvélemény kiállításának hiányáról tájékoztatja a kezdeményezőt. A jogorvoslati (panasztéti) jog ugyanúgy megilleti a tájékoztatóval szemben is az ellenőrzöttet, ahogy korábban a biztonsági szakvéleménnyel szemben is. Jogorvoslati joga nem sérül, hiszen nemzetbiztonsági érdekből a nemzetbiztonsági kockázatot tartalmazó biztonsági szakvéleménnyel sem rendelkezett maga az érintett, a kockázat fennállásáról – a minősített adatok kivitelével – csak egy tájékoztatást kaphatott a kezdeményezőtől.

A rendelkezés a törvénymódosításnak megfelelő további, koherenciát biztosító módosításokat is tartalmaz a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör megjelölésével kapcsolatban.

14. §

A törvénymódosításnak megfelelő koherenciát biztosító módosításokat tartalmaz a biztonsági szakvéleménnyel (csak akkor kerül kiállításra, ha a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ nem merült fel) és a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör megjelölésével kapcsolatban.

15–16. §

A törvénymódosításnak megfelelő koherenciát biztosító módosításokat tartalmaz a nemzetbiztonsági kockázat fennállása esetén a biztonsági szakvélemény kiállításának hiányáról szóló tájékoztatóval és a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör megjelölésével kapcsolatban.

A 71/B. § (1) bekezdés b) pontja alapján a nemzetbiztonsági szolgálat felülvizsgálati eljárás keretében vizsgálhatja az érvényes biztonsági szakvéleménnyel rendelkező személyt nemzetbiztonsági ellenőrzés alapjául szolgáló munkakörbe történő jelölését megelőzően. A 74. § i) pont ia) alpontja szerinti nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy vonatkozásában fontos hangsúlyozni, hogy ha az új foglalkoztatási szintén a 74. § i) pont ia) alpontja szerinti nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörben kívánja foglalkoztatni az ellenőrzöttet, az nem minősül új nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörnek. Ugyan a foglalkoztatási jogviszony szerinti munkaköre változik az ellenőrzöttnek, de ugyanúgy minősített adatot fog kezelni, ahogy korábban. A nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör viszont a minősített adat kezelése, tehát ebben az esetben nem kezdeményezhető felülvizsgálat eljárás.

17. §

A nemzetbiztonsági ellenőrzés mellett bevezetésre kerül az Nbtv.-ben az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés jogintézménye. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alapja a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek való kitettség (míg a nemzetbiztonsági ellenőrzésé a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek való fokozott kitettség). A javaslat a minősített adatok felhasználása és a kiemelt munkakörök, álláshelyek, tisztségek és beosztások betöltéséhez a nemzetbiztonsági ellenőrzést szabja feltételül, a szenzitív, de a nemzetbiztonsági ellenőrzés szintjét nem igénylő munkakörök esetében pedig bevezeti az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést. Fontos hangsúlyozni, hogy az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés is kötődik a minősített adat kezeléséhez, hiszen egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket csak a minősített adatot kezelő szervek állapíthatnak meg.

(Ugyanakkor az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltése nem jár együtt minősített adat kezeléssel.) A Mavtv. 3. § 4. pontja alapján minősített adatot kezelő szervnek minősülnek az állami vagy közfeladat ellátása érdekében minősített adat kezelését végző szervek, szervezetek vagy szervezeti egységek, továbbá gazdálkodó szervezetek (ideértve többek között az alapítványokat, közalapítványokat is, amennyiben minősített adatot kezelnek).

Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök

1. a kormányzati irányítás alatt álló – minősített adatot kezelő – szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter rendeletben,
2. a kormányzati irányítás alatt nem álló – minősített adatot kezelő – foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője közjogi szervezetszabályozó eszközben, ha ennek kiadására nem jogosult, munkáltatói intézkedésben

határozhatja meg.

A minősített adatot kezelő gazdálkodó szervezetek (ideértve többek között a gazdasági társaságokat, alapítványokat, közalapítványokat stb.), tekintettel arra, hogy minősített adatkezelés zajlik náluk, munkáltatói intézkedésben szintén megállapíthatnak egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök. Az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői vagy vezető állású munkavállaló – függetlenül attól, hogy kezelnek-e minősített adatot – szintén egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vonhatók, figyelemmel arra, hogy ez a személyi kör korábban nemzetbiztonsági ellenőrzés alá esett. A törvény szerint itt nem a minősített adatot kezelő szervi minőséghoz kapcsolódik az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés, hanem az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek esetében akar lehetőséget teremteni a tulajdonosi jogokat közvetlenül vagy közvetve gyakorló miniszter számára, hogy egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vonja a vezető tisztségviselőt vagy a vezető állású munkavállalót.

Az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének vagy vezető állású munkavállalójának, valamint azon minősített adatot kezelő (itt továbbra is feltétel a minősített adatkezelés) alapítvány, közalapítvány – amely felett az alapítói jogokat a Kormány tagja, vagy a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv gyakorolja – vezető tisztségviselőjének, vezető állású munkavállalójának egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörré minősítésére a törvény külön szabályt ad, ezen személyek esetében a törvényben meghatározott miniszter jogosult rendeletet alkotni. Szükséges a Kormány egyedi határozatában meghatározott tulajdonosi joggyakorlók esetében is meghatározni, hogy ki jogosult rendeletet alkotni ezen állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének vagy vezető állású munkavállalójának egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vonására.

A Kormánynak és a minisztereknek a rendelet és a foglalkoztatónak a közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy munkáltatói intézkedés megalkotás a során, valamint a kezdeményezőnek az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezése során figyelemmel kell lennie a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által egyedi döntésében megállapított keretszámra.

A keretszám meghatározása ugyanúgy zajlik, mint a minősített adatkezelés miatti nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök esetében: mértékére a kormányzati irányítás alatt álló szervek esetében az irányítást, felügyeletet vagy vezetést gyakorló miniszter, a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében a foglalkoztató szervezet vezetője, – a Kúria kivételével – a bírósági szervezet vonatkozásában az Országos Bírósági Hivatal elnöke, míg a Kúria esetében a Kúria elnöke tesz indokolással ellátott javaslatot a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter részére. A javaslatban nyilatkozni kell a foglalkoztató foglalkoztatotti létszámáról, valamint annak igazolására szolgáló adatokról, hogy a javaslat szerinti keretszámra eső munkakörok esetében fennáll a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyegetésnek való kitettség. A nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter – a Nemzeti Biztonsági Felügyelet és a nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat véleménye kikérésével – dönt arról, hogy a foglalkoztatónál legfeljebb hány fő tekintetében kezdeményezhető egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés. Az eljárásban a Nemzeti Biztonsági Felügyelet tud arról adatot szolgáltatni a miniszter részére, hogy a javaslatot tevő minősített adatot kezelő szervnek minősül-e.

Tekintettel arra, hogy a nemzetbiztonsági ellenőrzés egy mélyebb, átfogóbb ellenőrzés az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzéshez képest, a párhuzamosság elkerülése érdekében a nemzetbiztonsági ellenőrzés során kiállított érvényes biztonsági szakvélemény birtokában az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés nélkül is betölthető. Ugyancsak, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés elrendelését követően, a nemzetbiztonsági ellenőrzés befejezését megelőzően ugyanarra a személyre vonatkozóan egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását kezdeményezik, akkor az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés elrendelését mellőzni kell.

Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör a kezdeményező döntése alapján, az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását megelőzően, vagy abban az esetben is betölthető, ha az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ merült fel. Különbség tehát a nemzetbiztonsági ellenőrzéshez képest, hogy az eredménye nem köti a foglalkoztatót, és emiatt nem is köteles kezdeményezni. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés csupán információt szolgáltat a foglalkoztató részére, de ahhoz nem köt szankciót. Ez azonban nem zárja ki, hogy ha a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ merült fel az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során, akkor ahhoz az adott ágazati jogállási törvény vagy maga a foglalkoztató szankciót szabjon.

A törvény nem rögzíti a részletes eljárási szabályokat, figyelemmel arra, hogy a nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatásának szabályait kell a törvény által meghatározott eltérésekkel alkalmazni. Az eljárás menete:

1. az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy az Nbtv. 2. számú melléklet szerinti biztonsági kérdőívet tölti ki az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezését megelőzően (néhány törvényi kivétellel szintén a nemzetbiztonsági szolgálat által üzemeltetett honlapon elérhető elektronikus keretprogram használatával);
2. a kezdeményező szintén írásban kéri fel az eljáró nemzetbiztonsági szolgálatot a vizsgálat elvégzésére, amely 15 napon belül dönt – a hatásköri-illetékességi vizsgálatot követően – a vizsgálat elrendeléséről;
3. a két ellenőrzés közti koherencia megteremtése és a párhuzamos eljárások kizárasa érdekében az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezését az eljáró nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója elutasítja, ha az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személynek is minősül és a nemzetbiztonsági ellenőrzése folyamatban van;
4. az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést az elrendelésről számított 30 napon belül kell lefolytatni, amely határidő egy esetben 15 nappal hosszabbítható meg (szemben a nemzetbiztonsági ellenőrzés 60 napos határidejével, ami további 30 nappal hosszabbítható meg);
5. az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést szüneteltetni nem lehet: az eljáró nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést megszünteti, ha az okafogyottá válik (az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alapjául szolgáló jogviszonya megszűnt vagy az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakört már nem tölti vagy nem fogja betölteni). A kezdeményező ennek bekövetkezésétől vagy a tudomására jutástól számított 8 napon belül írásban értesíti a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatóját;
6. az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés nem alkalmazható;
7. az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során megszerzett információk és adatok alapján – amennyiben az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltését nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ nem merül fel – a nemzetbiztonsági szolgálat (a biztonsági szakvélemény helyett) tanúsítványt állít ki, amely 3 évig érvényes (míg a biztonsági szakvélemény 5 évig);
8. az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör betöltését nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ felmerülése esetén az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója ennek tényéről és a tanúsítvány kiállításának hiányáról tájékoztatja a kezdeményezőt;
9. az eljáró nemzetbiztonsági szolgálat tájékoztatásában foglaltakkal szemben az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy ugyanúgy panasszal élhet.

18. §

A javaslat szerint továbbra is biztosított a minősített adatot kezelő, valamint a külső befolyástól fenyegetett, kiemelt munkakörökben dolgozók nemzetbiztonsági ellenőrzése, a minősített adatot nem kezelő, de szenzitív munkaköröket betöltő személyek nemzetbiztonsági védelmét a módosítást követően az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés fogja biztosítani.

Átemelésre kerül az Nbtv.-be a telephely biztonsági tanúsítvány vagy egyszerűsített telephely biztonsági tanúsítvány kiadására irányuló eljárást kezdeményező vagy telephely biztonsági tanúsítvánnyal rendelkező gazdálkodó szervezet nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyei.

Ezen személyi kör eddig is nemzetbiztonsági ellenőrzés alatt állt, azonban esetükben nem az Nbtv. írta elő a kötelezettséget. A módosítás alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket kizárálag az Nbtv. 74. § i) pontja, valamint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírók tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény fogja meghatározni.

A törvény – az Országgyűlés nemzetbiztonsággal foglalkozó állandó bizottságának tagjához hasonlóan – kiegészíti az Országgyűlés külügyekkel foglalkozó állandó bizottságának tagjaival az Nbtv. 74. § i) pontját. A törvény korábban csak az Országgyűlés által létrehozott vízsgálóbizottságok, és eseti bizottságok eljárásában közreműködő szakértők nemzetbiztonsági ellenőrzését írta elő, ha feladatuk ellátásához „Bizalmas!” vagy ennél magasabb minősítési szintű minősített adatot szükséges felhasználniuk. Ez a kör kiegészül az állandó bizottságok eljárásában közreműködő szakértőkkel, ha feladatuk ellátásához „Bizalmas!” vagy ennél magasabb minősítési szintű minősített adatot szükséges felhasználniuk.

Nemzetbiztonsági érdekként szükséges megjeleníteni a kibertérből érkező fenyegetések és támadások észlelését, az azokkal szembeni védelmet és a kibertérből érkező támadás megszakítását.

Kiegészül továbbá az Nbtv. a minősített adatkezelési statisztikai adatok és a minősített adatok iratforgalmi statisztikájának fogalmával, amelyek az Nbtv. 74. § i) pont ia) alpontja szerint a minősített adatkezeléssel összefüggő nemzetbiztonsági ellenőrzés alatt állók foglalkoztatónkénti keretszámának megállapításához szükségesek, valamint az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet fogalmával. Fontos hangsúlyozni, hogy a „többségi állami tulajdon” alatt csak a közvetlen állami tulajdon értendő. A többségi befolyás tehát az olyan kapcsolat, amelynek révén a befolyással rendelkező egy jogi személyben a szavazatok több mint ötven százalékával – közvetlenül, a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személy (köztes vállalkozás) szavazati jogán keresztsüli rendelkezés figyelembe vétele nélkül – rendelkezik.

19. §

Átmeneti rendelkezések. A nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályrendszerének legfőbb eleme a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásának új módja: a 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeket és munkaköröket kizárálag az Nbtv. fogja tartalmazni. A módosítás kizárálag a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókat (a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21/A. alcímét) nem érinti, azonban az Nbtv. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeknél az Nbtv. 74. § i) pontja szerinti meghatározás mellett utal majd a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény alapján megállapított nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókra. Tehát az Nbtv. 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket a 74. § i) pontja, valamint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírók tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény határozza meg.

A módosítás szakít azzal, hogy miniszteri rendeletek, közhigi szervezetszabályozó eszközök, munkáltatói intézkedések vagy más ágazati törvények is előírjanak nemzetbiztonsági ellenőrzési kötelezettséget. A törvény hatályon kívül helyezi az Nbtv. 69. § (2) bekezdése szerinti, a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök meghatározását tartalmazó miniszteri rendeleteket, és a jövőben a szintén az Nbtv. 69. § (2) bekezdése szerint kiadott, nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök meghatározását tartalmazó közhigi szervezetszabályozó eszközök és munkáltatói intézkedések nem alkalmazhatóak. Tehát azok alapján az Nbtv.-módosítás hatálybalépésétől nem lehet nemzetbiztonsági ellenőrzést kezdeményezni, a korábban kezdeményezett, de még el nem rendelt nemzetbiztonsági ellenőrzések – jogalap hiányában – nem rendelhetők el, a folyamatban lévő nemzetbiztonsági ellenőrzések pedig a törvény erejénél fogva megszűnnék, kivéve, ha a 74. § i) pont valamely alpontja szerint a jövőben is nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személynek fog minősülni.

Az Nbvt. 76/H. § (4) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezés célja, hogy csak azoknak veszítse érvényét a „Bizalmás!” vagy ennél magasabb minősítési szintű minősített adat felhasználásához szükséges személyi biztonsági tanúsítványa, akik nem kerülnek fel az (1) bekezdés szerinti, a foglalkoztató által a nemzetbiztonsági szolgálatnak adott tájékoztatás szerinti listára (a keretszámon betöltése céljából), vagy a 74. § i) pont ib)-iq) alpontja alapján nem minősülnek nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személynek.

20. §

A törvény meghatározza, hogy a Kormány egyedi határozatában meghatározott tulajdonosi joggyakorlók esetében a Kormány jogosult rendeletet alkotni ezen állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének vagy vezető állású munkavállalójának egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vonására.

21. §

Pontosítani szükséges továbbá a vegyi eszközzel és az elektromos sokkoló eszközzel összefüggő felhatalmazó rendelkezést annak érdekében, hogy ezen eszközök rendszeresítésére is kiterjedjen.

Szükséges meghatározni, hogy milyen vegyi és elektromos sokkoló eszközök használhatóak kényszerítő eszközként.

A törvény módosítja továbbá a korábbi felhatalmazó rendelkezést a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök megállapítására. Ehelyett a jövőben az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök miniszteri rendeleti felhatalmazását és az állami vagy többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezet, vagy azon alapított alapítványok, köزالapítványok esetében – amely felett az alapítói jogokat a Kormány tagja, vagy a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv gyakorolja és minősített adatot kezelnek – a vezető tisztségviselő vagy a vezető állású munkavállaló vonatkozásában egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés előírását tartalmazó miniszteri rendelet felhatalmazását fogja tartalmazni.

22. §

Az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján szükséges a sarkalatos rendelkezések közé beilleszteni az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezéseket is.

23. §

A javaslattal összefüggő, koherenciát biztosító, szövegcserés módosítások.

24. §

Az Nbvt. 2025. március 1-jével módosította a miniszter munkáltatói jogköreit. A főigazgatóhelyettes fölött is a főigazgató gyakorolja a munkáltatói jogköröket. Ezzel összefüggésben szükséges a főigazgató javaslattételi jogkörének módosítása is. Ezen túl a javaslattal összefüggő, koherenciát biztosító, szövegcserés módosításokat tartalmaz a rendelkezés.

25–39. §

A nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályrendszerének legfőbb eleme a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásának új módja: a 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeket és munkaköröket kizárolag az Nbvt. fogja tartalmazni. A módosítás kizárolag a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókat (a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21/A. alcímét) nem érinti, azonban az Nbvt. a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyeknél az Nbvt. 74. § i) pontja szerinti meghatározás mellett utal majd a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény alapján megállapított nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírókra. Tehát az Nbvt. 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket a 74. § i) pontja, valamint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírók tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény határozza meg.

A módosítás szakít azzal, hogy miniszteri rendeletek, közjogi szervezetszabályozó eszközök, munkáltatói intézkedések vagy más ágazati törvények is előírjanak nemzetbiztonsági ellenőrzési kötelezettséget.

Ennek megfelelően a törvény hatállyon kívül helyezi az Nbtv. 69. § (2) bekezdése szerinti, a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök meghatározását tartalmazó miniszteri rendeleteket.

40–41. §

Hatályba léptető rendelkezéseket, valamint sarkalatossági rendelkezéseket tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás

a minősített adat védelméről szóló törvény és ezzel kapcsolatos más törvények, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításával összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi CXXVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvény alapvetően a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) nemzetbiztonsági ellenőrzés átalakításával összefüggő módosításával kapcsolatosan tartalmazza a nemzetbiztonsági ellenőrzésre, legfőképp a biztonsági szakvéleményre vonatkozó koherens módosításokat az egyes ágazati törvényekben.

A nemzetbiztonsági ellenőrzések vonatkozásában átalakításra kerül a teljes nemzetbiztonsági ellenőrzés rendszere, amely eredményeként a továbbiakban – a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírák kivételével – kizárolag az Nbtv.-ben kerülnek meghatározásra a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök. A nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök felsorolását az Nbtv. fogja tartalmazni, így az Nbtv. 69. § (1) bekezdése alapján a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket az Nbtv. 74. § i) pontja, valamint a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírók tekintetében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény határozza meg.

Az átfogó nemzetbiztonsági ellenőrzést nem igénylő munkakörök vonatkozásában a szenzitív munkakörök esetében bevezetésre kerül egy új jogintézmény, az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés. A foglalkoztatónál az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezésére jogosult jelölheti ki az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alapját képező munkaköröket a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által egyedi döntésében megállapított keretszámon belül.

A nemzetbiztonsági ellenőrzés rendszerének átalakításával összhangban – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény kivételével – más ágazati törvény a jövőben nem írhat elő nemzetbiztonsági ellenőrzést olyan munkakör esetében, amelyet nem tartalmaz az Nbtv. Az Nbtv. nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításához kapcsolódóan szükséges tehát azon ágazati törvények módosítása is, amelyek tartalmaznak nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör meghatározást, felsorolást. Ezen ágazati törvénymódosítások biztosítják, hogy a jövőben a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörök – a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírák kivételével – felsorolását kizárolag az Nbtv. tartalmazza.

A módosítás a koherens módosításokon túl tartalmazza

- a) a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény módosítását a nemzeti minősített adatok kötelező öt évenkénti felülvizsgálatának megszüntetése érdekében, valamint
- b) igazgatási szolgáltatási díj megállapítására vonatkozó rendelkezést, amely a védelmi és biztonsági célú beszerzések rövidített eljárásáról szóló 2016. évi XXX. törvény szerinti, az Alkotmányvédelmi Hivatal által vezetett jegyzékre és a minősített piaci jegyzékre kerüléshez szükséges előzetes minősítési eljárás, a beszerzési eljárásban kötődő minősítés, a jegyzéken és a minősített piaci szereplők jegyzékében tartással összefüggő eljárásainak lefolytatásáért kerül megállapításra.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §, 31. §, 73. §, 76. §, 80–81. §

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló tervezet tartalmazza a nemzetbiztonsági ellenőrzésre kötelezett munkakörök újragondolására, illetve ehhez igazodva a nemzetbiztonsági ellenőrzés rendszerének átalakítására vonatkozó szabályozást. Az új szabályozása alapján – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény kivételével – más ágazati törvény a jövőben nem írhat elő nemzetbiztonsági ellenőrzést olyan munkakör esetében, amelyet nem tartalmaz az Nbtv. 69. § (1) bekezdése.

A rendelkezés értelmében hatályon kívül helyezésre kerülnek – fentiekben hivatkozott szabályozási céllal összhangban – az egyes ágazati törvényekbe foglalt, nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökre vonatkozó meghatározások, felsorolások.

2. §

Az Alkotmányvédelmi Hivatal kijelölésével összhangban szükséges módosítani a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény érintett, hatásköri szabályait, annak érdekében, hogy a kifogástalan életvitel végrehajtása tekintetében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal mellett az Országgyűlési Őrség is megjelenítésre kerüljön.

3. §, 71. §

Az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról szóló, 2018. szeptember 12-i (EU) 2018/1240 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: ETIAS rendelet) kimondja, hogy a kérelmekben szereplő személyes adatok összehasonlításra kerülnek többek között az Interpol adatbázisaiban. Ha az automatikus rendszer találatot jelez, úgy a kérelmet az ETIAS központi egysége manuális ellenőrzés keretében vizsgálja. Amennyiben a kérelemfájlban szereplő adatok megfelelnek a találatot eredményező adatoknak, vagy ha az egyezés kétséges, a kérelmet továbbítja az érintett tagállamnak, ahol a felelős tagállam ETIAS nemzeti egységének kell manuálisan feldolgoznia. Figyelemmel arra, hogy a tagállami nemzeti egységeknek a manuális feldolgozás során a központi rendszer által elért találatokat megerősítenie, validálnia kell, szükséges, hogy a magyar ETIAS nemzeti egység hozzáféréssel rendelkezzen az Interpol adatbázisához a feladat elvégzése érdekében. Ehhez az ETIAS nemzeti egységének törvényben szabályozott felhatalmazásra van szüksége.

4. §, 74. §

A kormányzati struktúra változásából fakadóan indokolt felülvizsgálni a jogorvoslat szabályozását, amely szerint a fellebbezés lehetősége törvényi szinten legyen kizárt, arra csak bírói úton – közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított per keretében – legyen lehetőség. Ez a megoldás megfelel az ETIAS-rendelet 37. cikk (3) bekezdésének. Az eljárás sajátosságaira tekintettel nem célszerű az Nbtv. 52./P. § (2) bekezdésében említett hatósági döntésekkel kapcsolatos jogorvoslati rendszerbe egy, a Nemzeti Információs Központtól eltérő szerv bevonása. A határozat bírósági felülvizsgálata jogorvoslati szempontból elegendő és megfelelő lehetőséget biztosít a kérelmezők számára. Fontos továbbá, hogy a kommunikáció a bírósági eljárás során a peres iratok útján közvetlenül a szakértelemmel rendelkező Nemzeti Információs Központ és a bíróság között történjen.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 13. § (1) bekezdés e) pontja alapján – figyelemmel a Kp. 4. § (3) bekezdés a) pontjára – az említett határozatok felülvizsgálatára irányuló peres eljárásban a Budapest Környéki Törvényszék rendelkezik illetékekességgel.

5. §, 59. §

Az Európai Határregisztrációs Rendszerrel, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi XCVI. törvény 15. §-a által végrehajtandó Nbtv. felhatalmazó rendelkezés kiegészítése előre meg nem határozható időpontban, feltételhez kötötten fog hatályba lépni. Időközben érintett rendelkezés már kiegészítésre került egy a jövőbeni módosítással azonos jelzésű ponttal, ezért a később hatályba lépettendő pont számozásának pontosítása.

6. §

Szükségessé vált az ingatlan-nyilvántartás részére a polgár lakóhelye és tartózkodási helye megváltoztatásának átadása is rendszeres adatszolgáltatás keretében.

7. §, 30. §, 43. §

Az egyes ágazati törvényekben a nemzetbiztonsági ellenőrzés mellett szükséges megjeleníteni az új jogintézményként bevezetésre kerülő egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést is. A kiegészítés egyben megteremti – a nemzetbiztonsági ellenőrzéssel azonos módon – a jogalapot, hogy a nyilvántartásokból az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés végrehajtása érdekében is lehessen adatot igényelni.

8. §, 10–11. §, 18–19. §, 23–24. §, 69. §, 72. §

Az egyes ágazati törvényekben a nemzetbiztonsági ellenőrzés mellett szükséges megjeleníteni az új jogintézményként bevezetésre kerülő egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést is.

9. §, 13. §, 20–22. §

A minősített adat védelemről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) előírja, hogy a minősítő – ha törvény rövidebb határidőt nem állapít meg – köteles a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzeti minősített adatok felülvizsgálatát legkésőbb öt évenként elvégezni. A gyakorlati tapasztalatok alapján a felülvizsgálat eredményeként a meglévő minősítés a legtöbb esetben fenntartásra kerül, figyelemmel arra, hogy a minősítés feltételeiben nem következik be változás.

A fenti tapasztalatokra figyelemmel a módosítás célja, hogy a kötelező, öt évenkénti felülvizsgálatra vonatkozó előírást mérsékélje oly módon, hogy a felülvizsgálat a minősítés feltételeiben bekövetkező változás esetén válik kötelezővé a minősítő részére. Így a minősítés tekintetében nem lesz változás, hiszen a felülvizsgálatot ugyan nem kell elvégezni kötelezően akkor, ha a minősítés feltételeiben egyébként nem következett be változás, de ebben az esetben egyébként sem nyúl a minősítő a minősítéshez, csupán fenntartja azt. A módosítás alapján azonban a minősítő – a minősítés feltételeiben bekövetkező változás esetén – haladéktalanul köteles felülvizsgálni az általa, a jogelőde vagy más minősítő által készített és a felülvizsgálat időpontjában feladat- és hatáskörébe tartozó nemzeti minősített adatot. Ezen túl, garanciális szabályként kerül rögzítésre, hogy egyszer a minősített adatra vonatkozó közérdekként adat vagy közérdekből nyilvános adat megismerése iránti igény benyújtása esetén, másrészt akkor is el kell végezni a minősített adat felülvizsgálatát, ha az érintett az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 17. §-a szerinti tájékoztatáshoz való joga érvényesítése iránti kérelmet nyújt be.

A Mavtv. és ezzel kapcsolatban az Infotv. módosítása csak arra az esetre írja elő a minősített adat felülvizsgálatát, ha az érintett személyes adata olyan minősített adat részét képezi, amelynek nem az adatkezelő minősítője. Abban az esetben ugyanis, ha az adatkezelő a minősítő is, akkor az Infotv. 17. §-a szerinti eljárás során az adatkezelő egyébként is összeveti a védendő közérdeket a magánérdekkel és ezek mérlegelése alapján dönt arról, hogy megadja-e a tájékoztatást az adatkezelésről, vagy azt korlátozottan adja meg, esetleg megtagadja a válaszadást. A korlátozás és a megtagadás Infotv.-beli okai alapvetően lefedik a Mavtv. szerinti, a minősítéssel védendő közérdeket, így felesleges a külön felülvizsgálat előírása, hiszen az Infotv. szerinti eljárás során is ugyanaz a magán- és közérdekkel kerül ütközötésre, amely a Mavtv. szerinti felülvizsgálat során. Ha pedig az érdekek mérlegelése során az adatkezelő (a minősítő) úgy dönt, hogy a döntés pillanatában a magánérdekkel érvényesítése nem veszélyeztetni a közérdeket az egyben azt is jelenti, hogy a minősítés feltételeiben változás állt be, így ezen okból el kell végeznie a felülvizsgálatot is. Ha viszont az adatkezelő és a minősítő személye különbözik, akkor az adatkezelő az Infotv. szerinti eljárás során nem tudja ugyanúgy ütköztni a minősítéssel védendő közérdeket a magánérdekkel, mint a minősítő – ezt nem is tehet meg a minősítő helyett –, ezért ekkor intézkedni kell, hogy a minősítő (is) végezze el az érdekközötést a minősített adat felülvizsgálatára során és döntsön a minősítésről.

Nem kell azonban a nemzeti minősített adatot ismételten felülvizsgálni közérdekként adat vagy közérdekből nyilvános adat megismerése iránti igény vagy az Infotv. 17. §-a szerinti tájékoztatáshoz való jog érvényesítése iránti kérelem benyújtása esetében, ha annak felülvizsgálatára 1 éven belül ezen okokból már sor került és nem következett be

változás a minősítés feltételeiben. Ha a minősítés feltételeiben változás következik be, akkor ezen egy éven belül is, a Mavtv. 8. § (1) bekezdés a) pontja alapján haladéktalanul felül kell vizsgálni a minősített adatot.

Az Infotv. 27. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy egyes speciális célokra tekintettel a jogalkotó törvényi szinten korlátozhassa a közérdekű adatok megismerhetőségét. Hivatkozott bekezdés maga felsorolja azon, közérdekkel szembenálló érdekeket, amelyek tekintetében törvény korlátozhatja a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot. A módosítás a jogoszerű korlátozást engedő célok körét kibővíti a kiberbiztonsági érdekkel.

12. §, 16–17. §

Technikai módosítás.

14. §

A módosítás értelmében a Mavtv.-ben rögzítésre kerül, hogy csak akkor állíthat ki minősített adat kezelésére jogosító személyi biztonsági tanúsítványt az adott szerv, ha nemzetbiztonsági ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat által az Nbtv. 69. § (7) bekezdése alapján vezetett listájára felvette az érintettet. A rendelkezésben foglalt módosítással biztosítható, hogy ha olyan személyeket vesz fel az adott szerv, akik más által kezdeményezett ellenőrzés alapján biztonsági szakvéleménnyel rendelkeznek már, az adott szerv keretszáma szerinti ellenőrzésekbe beszámításra kerüljenek, így nem eredményezi a felvétel az adott szerv részére megállapított keretszám túllépését.

15. §

Az Nbtv. módosításával összhangban kiegészítésre kerül a Mavtv., annak megjelenítése érdekében, hogy a jövőben biztonsági szakvélemény helyett tájékoztató is kerülhet kiállításra. Amennyiben a nemzetbiztonsági ellenőrzés eredménye alapján nemzetbiztonsági kockázat nem került megállapításra, biztonsági szakvélemény kerül kiállításra, azonban – az Nbtv. módosítása alapján –, ha nemzetbiztonsági kockázat került megállapításra, akkor biztonsági szakvéleményt nem állít ki a nemzetbiztonsági szolgálat, ehelyett tájékoztatja a kezdeményezőt a nemzetbiztonsági kockázat felmerüléséről és emiatt a biztonsági szakvélemény kiállításának hiányáról.

25–29. §, 33–42. §, 50–58. §, 60–64. §, 66–68. §

A módosítás szerint jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör – a foglalkoztató mérlegelése alapján – az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását megelőzően, valamint abban az esetben is betölthető, ha az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ merült fel. Ezzel szemben a nemzetbiztonsági ellenőrzés alapjául szolgáló jogviszony – ha az Nbtv. eltérően nem rendelkezik – csak a nemzetbiztonsági ellenőrzést követően, abban az esetben hozható létre, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzés nemzetbiztonsági kockázatot nem állapított meg. A kivétszabályokat az Nbtv. 71. § (2) és (4) bekezdése rögzíti.

A rendelkezés – fenntartva az Nbtv. által rögzítendő különbségeket – módosítja a jogállási törvényeket arra vonatkozóan, hogy mi a teendő, ha az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzéshez nem járul hozzá az érintett, vagy az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ merül fel. A nemzetbiztonsági ellenőrzés Nbtv. szerinti kötött rendszeréhez képest az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés minden esetkörének szabályozása során szükséges fenntartani a foglalkoztató mérlegelési jogát. A jogállási törvények egységes koncepció mentén történő módosítása alábbiak szerint történik:

A jogállási törvényekben azon esetkörök kerülnek megjelenítésre – hozzájuk fűződő opcionális szankcióval –, amikor a jogviszony már fennáll és ezalatt tervezik az érintettet olyan új, egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörbe / álláshelyre / szolgálati beosztásba stb. helyezni, azonban a foglalkoztatott az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzéshez nem járul hozzá, vagy az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés során, vagy az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés felülvizsgálati eljárása során a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ merül fel. Ezen esetekben a foglalkoztató – a foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ ismeretében – szabadon mérlegelhet, hogy

- a) másik, egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá nem eső munkakört ajánl fel az érintettek (ha nem fogadja el, akkor azonnali hatállyal meg kell szüntetni a jogviszont),

- b) megszünteti a jogviszonyt, vagy
- c) – foglalkoztatást nemzetbiztonsági szempontból befolyásoló információ nem olyan mértékű – meghagyja az érintettet az eredeti, egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörében, mert pl. az ügyek szignálásánál elegendő figyelnie arra, hogy nem minden ügyet kaphat meg az érintett, de a foglalkoztatása még ezen munkakörben is fenntartható.

A fenti eljárásrendtől a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) és a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Hajtv.) esetében eltérés van, figyelemmel arra, hogy ezen törvények még a nemzetbiztonsági ellenőrzés során feltárt nemzetbiztonsági alkalmatlanság esetén sem tettek lehetővé automatikusan a felmentést.

Meghagyva ezt a logikát, a foglalkoztató mérlegelése alapján csak arról dönthet, hogy meghagyja-e az érintettet az eredeti egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörében, vagy másik, egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá nem eső munkakört ajánl fel részére. Csak akkor szüntethető meg felmentéssel a jogviszony (akkor viszont kötelezően meg kell szüntetni), ha a felajánlott munkakört nem fogadta el az érintett, vagy – a Hszt.-nél – megfelelő szolgálati beosztás nem ajánlható fel és a rendelkezési állományban tartás egy éves maximális ideje letelt.

A munkáltatónak biztosított döntési jogosultság mellett valamennyi jogállási törvényben az alábbiak szerinti módosítások kerültek átvezetésre:

- a) a Hszt.-nél az alacsonyabb szolgálati beosztás felajánlása lehetőségének biztosítása,
- b) mérlegelésen alapuló felmentési jogcím megalkotása az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggésben (kivéve: Hszt. és Hajtv.),
- c) a felmentési védelem, a felmentési idő és végkielégítés kizárasa az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő felmentés esetén.

Az érintett jogállási törvényekben is szükséges a nemzetbiztonsági ellenőrzés mellett megjeleníteni az új jogintézményként bevezetésre kerülő egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzést, valamint az Nbtv. módosításával összhangban módosításra kerül, hogy a jövőben biztonsági szakvélemény helyett tájékoztató kerül kiállításra. Amennyiben a nemzetbiztonsági ellenőrzés alapján nemzetbiztonsági kockázat nem került megállapításra, biztonsági szakvélemény kerül kiállításra, azonban – az Nbtv. módosítása alapján –, ha nemzetbiztonsági kockázat került megállapításra, akkor biztonsági szakvéleményt nem állít ki a nemzetbiztonsági szolgálat, ehelyett tájékoztatja a kezdeményezőt a nemzetbiztonsági kockázat felmerüléséről és emiatt a biztonsági szakvélemény kiállításának hiányáról.

Szükséges a Hszt. módosítása, figyelemmel arra, hogy az Országgyűlési Őrség tekintetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés új rendszere alapvető változást eredményez, az Nbtv. módosításának hatálybalépését követően az Országgyűlési Őrség szűkebb személyi állománya, így – a jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyégetésnek fokozottan kitett, kiemelt munkakört betölző – parancsnok, parancsnok-helyettesek, valamint a minősített adatot kezelők fognak nemzetbiztonsági ellenőrzés alá esni. A jogellenes befolyásolási szándéknak, leplezett támadásnak vagy fenyégetésnek ugyan nem fokozott mértékben, de kitett, szenzitív munkakörököt betölző személyek esetében a meghatározott keretszámon belül egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatására lesz lehetőség. Az Országgyűlési Őrségre – a jelenlegi teljes ellenőrzöttség miatti kivétszabály helyett – a Hszt. nemzetbiztonsági ellenőrzésre vonatkozó általános szabályait kell alkalmazni a jövőben, ezzel egyidejűleg pedig „feléled” a kifogástalan életvitel ellenőrzésének jogintézménye is. Az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés tekintetében a Hszt. általános szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy kifogástalan életvitel ellenőrzésre nem kerül sor, ha az Országgyűlési Őrségezhez jelentkező tervezett beosztása vagy a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztása egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső szolgálati beosztásnak minősül. Erre tekintettel szükséges a Hszt. módosítása.

Mivel a kifogástalan életvitel ellenőrzése az Országgyűlési Őrség esetében a teljes nemzetbiztonsági ellenőrzöttség miatt nem történt, szükséges annak meghatározása is, hogy mely szerv végezze a kifogástalan életvitel ellenőrzést az Országgyűlési Őrség személyi állománya esetében. A módosítási javaslat az Alkotmányvédelmi Hivatal részére határozza meg ezen hatáskört.

32. §

A rendelkezés a Nemzeti Emlékezet Bizottságáról szóló 2013. évi CCXLI. törvény tekintetében pontosítja a kezdeményező személyét és időpontját, önmagában jogalapot nem ad a nemzetbiztonsági ellenőrzéshez.

44–47. §

A rendelkezés értelmében a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló 2016. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Vbt.) szerinti, az Alkotmányvédelmi Hivatal által vezetett jegyzékre kerüléshez szükséges előzetes minősítési eljárás, a beszerzési eljárásra kötődő minősítés, a jegyzéken és a minősített piaci szereplők jegyzékén tartással összefüggő eljárásainak lefolytatásáért igazgatási szolgáltatási díj kerül megállapítása. Az igazgatási szolgáltatási díj bevezetését indokolja, hogy ezen eljárások olyan, időigényes, önmagukban is komplex, személy- és céggellenőrzést, illetve a minősített piaci szereplők jegyzéke esetén a gazdasági szereplők tevékenységi területének vizsgálatát is magukban foglaló eljárások, amelyek kezdeményezése a gazdasági szereplők számára nem kötelezők – többet szolgáltatást eredményezve –, ugyanakkor a védelmi és biztonsági beszerzési eljárásokban való részvétel feltételét képezik. A módosítás révén feloldásra kerül az az ellentmondásos helyzet, amely szerint a Mavtv. szerinti telephely biztonsági tanúsítvánnyal (amely a Nemzeti Biztonsági Felügyelet által térítés ellenében lefolytatott eljárásban kerül kiadásra) rendelkező gazdálkodó szervezetek a Vbt. alapján automatikusan felkerültek a jegyzékre, míg erre – a Vbt. módosításáig – az Alkotmányvédelmi Hivatal vonatkozó eljárásai által térítés nélkül lehetőség volt.

48–49. §

A külükviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvényben hatályon kívül helyezésre kerül a szakdiplomata vonatkozásában nemzetbiztonsági ellenőrzés kezdeményezésére vonatkozó rendelkezés, amely jogalapot eddig sem biztosított a nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatására.

A külükviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény további módosítása javasolt az Nbtv.-módosítás szabályozási céljának megfelelően. Ennek keretében egyrészt szükséges a külükviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény kiegészítése az egyszerűsített nemzetbiztonsági ellenőrzés bevezetésének lehetőségével, másrészt az Nbtv. módosítása következetében az Nbtv. 69. §-a alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörnek kizárolag az Nbtv. 74. § i) pontja alapján minősülhet egy munkakör, álláshely, beosztás vagy tisztség. Ennek megfelelően az ágazati törvényekből az Nbtv.-módosítás hatályon kívül helyezte valamennyi olyan rendelkezést, amely az Nbtv.-ben szabályozottakon túl valamely munkakört, álláshelyet, beosztást vagy tisztséget nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörré minősített. Erre figyelemmel szükséges a külükviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény további módosítása a jogrendszeri koherencia megteremtése érdekében.

65. §, 70. §

A módosításokban már végrehajtásra került rendelkezések kerülnek hatályon kívül helyezésre, mivel a végrehajtottságra tekintettel hatályban tartásuk nem indokolt a jövőben.

75. §

Az Nbtv. fogalomhasználatával összhangban a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvényben módosításra kerül a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső jogviszony helyett nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személy/munkakör.

77–79. §

A rendelkezések a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományának jogállásáról szóló 2024. évi LXX. törvény vonatkozásában az alábbi tárgykörökben tartalmaznak módosító javaslatot:

- a) az Nbtv. fogalomhasználatával összhangban módosításra kerül a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső jogviszony helyett nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakör, valamint

- b) az Nbtv. módosításával összhangban módosításra kerül, hogy a jövőben biztonsági szakvélemény helyett tájékoztató kerül kiállításra. Amennyiben a nemzetbiztonsági ellenőrzés alapján nemzetbiztonsági kockázat nem került megállapításra, biztonsági szakvélemény kerül kiállításra, azonban – az Nbtv. módosítása alapján –, ha nemzetbiztonsági kockázat került megállapításra, akkor biztonsági szakvéleményt nem állít ki a nemzetbiztonsági szolgálat, ehelyett tájékoztatja a kezdeményezőt a nemzetbiztonsági kockázat felmerüléséről és emiatt a biztonsági szakvélemény kiállításának hiányáról.

82–84. §

Hatályba léptető rendelkezéseket, valamint sarkalatossági rendelkezéseket és jogharmonizációszáradékot tartalmaz.

Végső előterjesztői indokolás

az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításának célja, hogy a törvény a tudomány eredményeinek és a nemzetközi tapasztalatoknak, valamint az atomenergia-felügyeleti szerv felügyeleti tevékenysége során tapasztalt korszerűsítési igényből eredő követelményeknek mindenkor megfeleljen, továbbá, hogy az atomenergia békés célú alkalmazására, az embereknek, valamint az élő és élettelen környezetnek a természetes és mesterséges eredetű ionizáló sugárzás káros hatásai elleni védelme, valamint a nemzetközi kötelezettségek teljesítése biztosított legyen. Az atomenergia alkalmazásával összefüggő tevékenységekre vonatkozó hatósági eljárási szabályok folyamatos felülvizsgálatot igényelnek, e felülvizsgálat eredményét – elősegítve a hatósági eljárás hatékonyságát – a törvény rendelkezései között is meg kell jeleníteni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A javaslat a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény 1. § (3) bekezdésének rendelkezése alapján eltérő szabályokat állapít meg az atomenergia-felügyeleti szervnél közszolgálati jogviszonyban állókra a készenlét ellenértéke tekintetében. Az ellentételezést az atomenergia-felügyeleti szerv szabadidő biztosítása helyett pénzbeli ellentételezéssel biztosítja. A készenléti pótlék mértékét az elnök rendeletben határozza meg.

2. §

A módosítás lehetőséget biztosít az atomenergia-felügyeleti szervnek, hogy alaptevékenységéhez kapcsolódóan nemzetközi szervezet (mint pl. a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség) részére, a bevételi forrásából a kiadási előírányzatai terhére hozzájárulást nyújthasson, kifizetést teljesíthessen.

3. §

A javaslat célja az ajánlásokat tartalmazó útmutatók végrehajtási rendeleti szintű szabályai mellett, annak törvényi szintű rendelkezések meghatározása.

Az atomenergia-felügyeleti szerv feladat- és hatáskörében a végrehajtási rendeletekben rögzített követelmények teljesítését azok módszerére vonatkozó ajánlásokkal segíti. Az ajánlásokat az atomenergia-felügyeleti szerv útmutató formájában adja ki és a honlapján közzéteszi. Ezen útmutatók használata, alkalmazása az engedélyesekről a hozzáérkezőkkel jár, hogy ha az engedélyesek az engedély iránti kérelmet az útmutatókban foglaltak szerint terjesztik elő, továbbá, ha a nukleáris biztonsággal, a sugárvédelemmel, valamint az engedéllyel összefüggő tevékenységet az útmutatókban foglaltak szerint végezik, akkor az atomenergia-felügyeleti szerv a választott módszert a nukleáris biztonság követelményei teljesítésének igazolására alkalmASNak tekinti, és az alkalmazott módszer megfelelőségét nem vizsgálja. Az útmutatókban foglaltaktól eltérő módszerek alkalmazása esetén ugyanakkor az atomenergia-felügyeleti szerv az alkalmazott módszer helyességét, megfelelőségét és teljeskörűségét részleteiben vizsgálja. Az útmutatók felülvizsgálatára az atomenergia-felügyeleti szerv által meghatározott időszakonként, vagy az engedélyesek javaslatára soron kívül kerül sor.

4. §

A módosítás alapján az atomenergia-felügyeleti szerv a soron kívüli eljárást a jövőben igazgatási szolgáltatási díj megfizetése ellenében folytatja le, figyelemmel arra, hogy a soron kívüli eljárás többlet terhet, munkaidőn túli – jellemzően heti pihenőnapon és munkaszüneti napon – rendelkezésre állással jár. A részletes szabályokat az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 11/2022. (XII. 29.) OAH rendelet tartalmazza.

5. §

Technikai jellegű módosítás, a szakaszban szereplő duplikált rendelkezés elhagyása érdekében.

6. §

Az atomenergia-felügyeleti szerv által a sugárvédelmi képzettségről vezetett, a sugárvédelmi képzés és továbbképzés teljesítéséről kiállított bizonyítvány adatait tartalmazó nyilvántartás nem tartalmazza a képzés, továbbképzés szakirányát és a vizsga érvényességi idejét. A gyakorlati tapasztalatok alapján e két adattartalom nyilvántartása vált szükségesnek.

7. §

Az atomenergia-felügyeleti szerv hatáskörét megállapító rendelkezést pontosítja annak újraszabályozásával. Az atomenergia-felügyeleti szerv részére az egységes hatósági jogalkalmazási gyakorlat érdekében indokolt megállapítani egyrészt a biztonság szempontjából meghatározó munkakörök betöltésére vonatkozó szabályozó dokumentumok jóváhagyására vonatkozó, másrészt a biztonság szempontjából meghatározó munkakörök betöltéséhez szükséges egyetértési jog gyakorlására vonatkozó hatáskört is.

8. §

Átmeneti rendelkezés.

9. §

A készenléti pótlék mértékét megállapító szabályok megalkotására vonatkozó felhatalmazó rendelkezéssel egészül ki az atomenergia-felügyeleti szerv elnökének jogalkotói hatásköre.

10. §, 1. melléklet

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 2. melléklete határozza meg az atomenergia-felügyeleti szerv hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságok bevonásának és közreműködésének feltételeit, a szakkérdést, az eljárás típusát és az eljáró szakhatóságot. A gyakorlati tapasztalatok alapján a javaslat bővíti azon eljárások körét, amelyekben szakhatóság bevonása indokolt.

A nukleáris létesítmény esetében is indokolt a leszerelési engedélyezés során a tűzvédelmi és a polgári védelmi és nukleárisbaleset-elhárítási szakkérdés tekintetében eljáró szakhatóság bevonása, figyelemmel arra, hogy

a leszerelési életciklus szakaszra is vonatkoznak tűzvédelmi, polgári védelmi és nukleárisbaleset-elhárítási követelmények.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 2. melléklete jelenleg nem írja elő a tűzvédelmi, a polgári védelmi és a baleset-elhárítási szakhatóságok bevonását a radioaktív hulladék-tárolók létesítményszintű engedélyezési eljárásaiba és átalakítási eljárásaiba, holott ezeknek az eljárásoknak is lehet tűzvédelmi, polgári védelmi vagy baleset-elhárítási vonzata.

A radioaktív hulladék-tároló esetében a baleset-elhárítási intézkedési terv az üzemeltetési engedély mellékletét képezi, ezért indokolt, hogy a szakhatóság az üzemeltetési engedély iránti kérelem alapján indult közigazgatási hatósági eljárásban is szakhatósági állásfoglalást adjon ki tűzvédelmi, polgári védelmi és baleset-elhárítási szakkérdésben.

Mivel a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet (a továbbiakban: 1/2022. OAH rendelet) szerint a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat (a továbbiakban: MSSz) a nukleáris létesítmények üzembe helyezési, az üzemeltetési, a tervezett üzemiidőn túli üzemeltetési, tervezett üzemiidőn túli üzemeltetést követő további üzemeltetési, a végleges leállítási és a leszerelési engedélye iránti kérelemnek is része, továbbá mivel a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 9/2022. (XII. 29.) OAH rendelet szerint az MSSz része a radioaktív hulladék-tárolók üzemeltetési engedélye iránti kérelemnek, és így az ezen kérelmekre induló eljárásokban is szükséges válhat az MSSz módosítása, így az ezen kérelmekre induló eljárásokba is szükséges bevonni az országos tisztifőorvost az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 2. mellékletében foglalt táblázat C:40 mezője szerinti szakkérdés vizsgálata céljából. Ennek megfelelően az országos tisztifőorvos szakhatósági közreműködése tekintetében a módosító rendelkezés két esetkört különböztet meg: egyrészt azt az esetkört azoknak az engedélyezési eljárásoknak a tételes felsorolásával, amelyek keretében az MSSz atomenergia-felügyeleti szerv általi jóváhagyása is megtörténik, másrészt azt, amikor önállóan, kizárálag az MSSz jóváhagyására irányul az atomenergia-felügyeleti szerv hatósági eljárása.

Mivel az 1/2022. OAH rendelet szerint a baleset-elhárítási intézkedési terv az üzembe helyezési, az üzemeltetési, a tervezett üzemiidőn túli üzemeltetési, a végleges leállítási és a leszerelési engedélye iránti kérelemnek is része, és így az ezen kérelmekre induló eljárásokban is szükséges lehet a baleset-elhárítási intézkedési terv módosítása, ezért az ezen kérelmekre induló eljárásokba is szükséges bevonni a tűzvédelmi és a polgári védelmi és nukleárisbaleset-elhárítási szakhatóságokat az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 2. mellékletében foglalt táblázat C:41 mezője szerinti szakkérdések vizsgálata céljából.

11. §

Az atomenergia-felügyeleti szerv hatáskörét meghatározó szabályok és a sarkalatossági záradék technikai pontosítása.

12. §

Az a) ponthoz: az atomenergia-felügyeleti szerv szakmagyakorlásra való alkalmasság nyilvántartásba vétele iránti eljárásban valamennyi eljárási cselekmény elektronikusan történik, így a kérelmet és annak mellékleteit is elektronikus úton nyújtja be a kérelmező az elektronikus ügyintézés szabályainak megfelelően. Erre tekintettel indokolt a dokumentumok papír alapon történő benyújtására vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezése

A b) ponthoz: a rendelkezést az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 2. mellékletében foglalt táblázat 33. sora is tartalmazza, a hatályon kívül helyezés célja a duplikáció megszüntetése.

13. §

Hatályba léptető rendelkezés.

14. §

Sarkalatossági záradék.

15. §

Jogharmonizációs záradék.

16. §

Az Európai Atomenergia-közösség létrehozásáról szóló szerződés 33. cikke szerinti notifikáció tényét deklaráló záradék.

Végső előterjesztői indokolás**az energiaszövetkezettel összefüggésben a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXX. törvényhez****ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS**

A törvény célja, hogy bevezesse az energiaszövetkezetet, mint speciális szövetkezeti típus szabályait a magyar jogba annak érdekében, hogy a szövetkezeti forma által biztosított előnyökre figyelemmel – így különösen annak rugalmasságára tekintettel – lehetőséget teremtsen a kedvező feltételek melletti, fogyasztóközpontú energiahozzáféréshez és energiafelhasználáshoz, elősegítve ezzel a tagok tudatos és fenntartható energiapiaci magatartását, hozzájárulva az energiabiztonsághoz, illetve az energiastabilitáshoz. A törvény kiindulópontnak tekinti azt, hogy a hatályos magyar villamosenergia-szabályozásban [vö. a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.)] az energiaközösségek akként definiált, hogy annak egyik formájaként a szövetkezet kerül megjelölésre. Tekintettel azonban arra, hogy az energiaszövetkezet az energiaközösséggel egy formájaként speciális célból és tevékenységre jön létre, és ezáltal bizonyos egyedi működési jellemzőkkel is rendelkezik, indokolt és szükséges a szövetkezetekre irányadó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) és a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvényben (a továbbiakban: Sztv.) meghatározott általános szövetkezeti szabályokhoz képest az energiaszövetkezethez különös szabályokat rendelni. Az energiaszövetkezetre – tekintettel arra, hogy az energiaközösségek egy formája, amelyet a Vet. állapít meg – teljes mértékben irányadóak a Vet. rendelkezései.

Az energiaszövetkezetre irányadó szabályok akként kerültek meghatározásra, hogy azok harmonizáljanak a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv helyi energiaközösségekre vonatkozó szabályáival, amelyek célja, hogy az olcsó, lokális energiatermelés és energiafogyasztás kialakítását, valamint a decentralizált energiastuktúra létrejöttét elősegítsék. A törvény továbbá figyelembe vette a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglaltakat is. A megjelölt uniós jogi normák általánosítását elsődlegesen a Vet. hajtotta végre, azonban a Vet.-ben nevesített energiaközösségek szövetkezeti formában történő működése esetén e törvénnyel beiktatott módosításokat kell alkalmazni az energiaszövetkezet működésére.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

Az energiaszövetkezet fogalma elsősorban céljai meghatározásával különül el más szövetkezeti típusoktól. A Vet. 66/B. § (1) bekezdése alapján az energiaszövetkezet az energiaközösség egyik formájaként jön létre. Az energiaszövetkezet által végzett tevékenységekre, nyújtott szolgáltatásokra az ágazati szabályok keretei között van lehetőség, a villamos energiával kapcsolatos tevékenységre a Vet. rendelkezései megfelelően irányadók és alkalmazandók, melyek egyes esetekben engedélyhez kötik a tevékenység folytathatóságát.

Az energiaszövetkezet célkitűzése túlmutat a tagok számára nyújtott gazdasági előnyök biztosításán, működésének ugyanis környezeti, közösségi, szociális és edukációs hatásai is vannak. Tevékenységét oly módon kell folytatnia, hogy tagjai számára elősegítse a fenntartható energiagazdálkodással kapcsolatos ismeretek átadását. Az energiaszövetkezet működése nemcsak a tagok számára eredményez előnyöket, hanem társadalmi szinten is pozitív hatást fejt ki, különösen az ismeretterjesztés és tájékoztatás terén, ezáltal közérdeket is szolgál.

A Vet. 66/B. § (1a) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy az energiaközösség – és így az energiaszövetkezet is – megújuló energiaforrásokat vegyen igénybe tevékenysége során, s így sajátos szabályok lesznek rájuk nézve irányadók; megújulóenergia-közösséggé, illetve megújulóenergia-szövetkezetként működhettek.

Az energiaszövetkezet, mint speciális szövetkezeti vállalkozási forma, alapítása és működtetése szabad döntésen és akaratnyilvánításon alapul. Az energiaszövetkezet speciális vállalkozási forma olyan értelemben is, hogy tevékenysége – az európai uniós szabályozásból adódóan – nem irányulhat elsődlegesen pénzügyi haszonszerzésre. Alapításában részt vehetnek, illetve később beléphetnek minden természetes és nem természetes személyek, akik megfelelnek a jogszabályi feltételeknek. E rendelkezés normatív tartalommal tölti meg az Sztv. preambulumában rögzített nemzetközi szövetkezeti alapelvet, az „önkéntes és nyitott tagság” elvét, amely a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége által meghatározott nemzetközi standard.

A szabályozás ugyanakkor lehetőséget biztosít arra, hogy az energiaszövetkezet az alapszabályban meghatározott módon földrajzi, illetve műszaki feltételeket állapítson meg a tagsági jogviszony létesítéséhez, ha ezt a működés észszerűsége indokolja. Az ilyen feltételek azonban kizárolag objektív, észszerű indokokon alapulhatnak, diszkriminatívak nem lehetnek.

A Ptk. 3:326. § (1) bekezdése a szövetkezetek esetében a nem természetes személy tagok arányát legfeljebb a taglétszám egyharmadában határozza meg. Mivel az energiaszövetkezet elsődleges célja a tagok kedvező feltételek mellett energiatermelésének és felhasználásának biztosítása, valamint a tagok személyes közreműködése az energiafelhasználásban is megvalósulhat, indokolatlan lenne az aránybeli korlátozás fenntartása. A szabályozás ezért lehetővé teszi, hogy természetes és nem természetes személyek bármilyen arányban alapíthassanak és működtethessenek energiaszövetkezetet, annak érdekében, hogy biztosítva legyen számukra a kedvező, jutányos ellentételezésű energiafelhasználás lehetősége. Fontos megjegyezni, hogy – figyelemmel a vonatkozó európai uniós jogi normákra, illetve az azokat általábanító Vet.-re – az energiaszövetkezet irányítására az energiaszövetkezet autonómiajának megőrzése érdekében speciális rendelkezések irányadók és alkalmazandók.

Az energiaszövetkezet személyes közreműködést nem vállaló tagjaira nézve bevezetésre kerül a befektető tag elnevezés. E tagi státusz létrehozása az energiaszövetkezet által végezhető tevékenységek körére, az energiaszövetkezet működőképességének fenntarthatóságára tekintettel szükségszerű. A befektető tag tekintetében garanciális rendelkezéseket is meghatároz a törvény, így a befektető tag felvételéről a közgyűlés dönt, szemben a személyes közreműködést vállaló tag felvételével, amelyről az igazgatóság dönt.

Az energiaszövetkezet tevékenységére és céljaira tekintettel a tagok bármilyen mértékű vagyoni hozzájárulást teljesíthetnek, azonban jogaiak egyenlők: minden tagnak egy szavazata van. A törvény meghatározza a személyesen közreműködő és a befektető tagokra vonatkozó szabályokat, valamint a tagsági jogviszony megszűnése esetén alkalmazandó elszámolási rendet. E tekintetben szintén indokolt eltérni a Ptk. rendelkezéseitől mind a tagsági jogviszony megszűnése, mind a vagyoni hozzájárulás és a vagyoni hozzájárulásra jutó saját tőke kiadása időtartamának meghatározása során, amivel megelőzhető, hogy egy befektető tag vagy nagy számú tag kilépése miatt az energiaszövetkezet működése bizonytalanná váljon. Mindez a működés fenntarthatóságát szolgálja.

A rendelkezések meghatározzák továbbá a szövetkezeti és befektetői részesedés átruházásának és bejelentésének szabályait elővásárlási jogot biztosítva a tagoknak és a szövetkezetnek. A tagsági jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átruházás bejelentésétől hatályosulnak, biztosítva ezzel az energiaszövetkezet működésének jogbiztonságát és átláthatóságát.

A törvény az energiaszövetkezet alapszabályára vonatkozóan is tartalmaz speciális rendelkezéseket annak érdekében, hogy az energiaszövetkezet működése a tagok érdekeivel összhangban, eredményesen és fenntarthatóan valósuljon meg. Az alapszabályi kérdésekben a közgyűlés dönt, ezzel biztosítva a szövetkezeti önrendelkezést.

A szabályozás új vagyoni kategóriákat vezet be az energiaszövetkezetek számára. Ilyen a fedezeti alap, amely a hosszú távú gazdasági működés biztosítását szolgálja, valamint az oktatási és tájékoztatási alap, amely a tagok folyamatos képzésének és ismeretátadásának pénzügyi bázisát teremti meg. A fedezeti, valamint az oktatási és tájékoztatási alap képzése kötelező, feltöltésük szabályai rögzítettek, jogi természetük pedig eltér a Ptk.-ban meghatározott közösségi alaptól, elsősorban céljaik tekintetében. Az energiaszövetkezet átalakulása vagy jogutód nélküli megszűnése esetén mindenki alap felosztható, figyelemmel arra, hogy azok a tagok hozzájárulásával, a szövetkezet működésének és a tagok képzésének elősegítésére – a hosszú távú működőképesség biztosítására és oktatás szervezésére – jöttek létre.

3. §

Hatályba léptető rendelkezés.

4. §

Jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás

a nemzetiségi utónévjegyzékkel összefüggésben az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény, valamint a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXXI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az anyakönyvezhető utónevekkel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2025. évi LXV. törvény újraszabályozza a nemzetiségi utónévjegyzék módosításának szabályait. Az országos nemzetiségi önkormányzatok jogainak tiszteletben tartása mellett előírta, hogy a nemzetiségi utónévjegyzéket miniszteri rendelet rögzítse.

A javaslat bővítené az országos nemzetiségi önkormányzatok jogait a nemzetiségi utónévjegyzék tekintetében azáltal, hogy lehetőséget biztosítana számukra annak felülvizsgálatára.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A módosítás egyértelművé teszi, hogy nem csak a nemzetiségi családi név anyakönyvezhetősége, valamint a nemzetiségi utónévjegyzékben nem szereplő nemzetiségi utónév utónévjegyzékbe való felvétele kapcsán

irányadó az érintett országos nemzetiségi önkormányzat állásfoglalása, hanem a nemzetiségi utónévjegyzék felülvizsgálata kapcsán is.

A 2. §-hoz

A módosítás az országos nemzetiségi önkormányzat át nem ruházható hatáskörben, minősített többséggel történő határozathozatállal meghozandó döntései közé emeli a nemzetiségi utónévjegyzék felülvizsgálatát.

A 3–4. §-hoz

A módosítás értelmében a nemzetiségi utónévjegyzék felülvizsgálata során is figyelemmel kell lenni a 117/D. § szerinti alapelvrekre. A módosítás továbbá a nemzetiségi utónévjegyzék felülvizsgálatára vonatkozó döntés esetében is alkalmazni rendeli a döntés írásba foglalására, az országos nemzetiségi önkormányzat honlapján történő közzétételre, valamint a döntésről készült jegyzőkönyvi kivonat megküldésére vonatkozó szabályokat.

Az 5. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 6. §-hoz

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás

a behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről szóló 2013. évi XXIII. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXXII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről szóló 2013. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Kt.) módosításának célja, hogy a gyakorlati tapasztalatok alapján a kőolajkészletezéssel kapcsolatos kötelezettségek teljesítése a lehető legkisebb adminisztratív terhet okozza az energiapiac, ezen belül a kőolajpiac szereplőinek.

Továbbá a Javaslat bevezeti a készenléti töltőállomások rendszerét és az ahhoz tartozó szabályozást.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Kt. értelmező rendelkezései kiegészülnek a készenléti töltőállomás, az energetikai ágazati esemény, a védelmi és biztonsági esemény és az üzemanyag fogalmaival, amelyek a védelmi és biztonsági esemény bekövetkeztekor ellátást biztosító töltőállomásokra vonatkoznak. Pontosításra kerül az ellátásra jogosultak meghatározása érdekében az ország működését biztosító felhasználó fogalma.

2. §

A módosítás a készenléti töltőállomások használatának rendje bevezetéséhez szükséges rendelkezéseket tartalmazza az elrendelés módjának, időtartamának, illetve a készenléti töltőállomások kijelölése feltételeinek meghatározásával.

3. §

A Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség feladatkörének kiterjesztése a készenléti töltőállomások kijelölésében való közreműködésre és azok felszerelésének fenntartásához való hozzájárulásra.

4. §

A módosítás célja, hogy a Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség bevételeiből fordíthasson a készenléti töltőállomások fenntartására is.

5. §

A kőolajpiac egyes szereplőinek tevékenysége, illetve az általuk forgalmazott termékeinek minősége messze esik az üzemanyagpiactól, kötelező Szövetségi tagságuk csak abból adódik, hogy az általuk forgalmazott/felhasznált kőolajtermék Kombinált Nomenklatura száma (a továbbiakban: KN kód) megegyezik a behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről szóló 2013. évi XXIII. törvény 4. számú mellékletében szereplő KN kódokkal. Ezeket a termékeket jellemzően nem üzemanyagcérla, hanem egyéb, a Kt.-ban is szereplő olyan cérala használják fel, amely után vissza lehet igényelni a megfizetett tagi hozzájárulást. Ez a módosítás a bejelentkezéssel, nyilatkozat benyújtással, tagi hozzájárulás megfizetésével/visszautalásával kapcsolatos anyagi és adminisztratív terheket szünteti meg a kizártlagosan a visszaigénylési jogcímeknek megfelelő tevékenységet folytató gazdálkodóknál.

6. §

A kiegészítés célja, hogy a készenléti töltőállomások költségei a kőolaj szekció költségei közé tartozzanak.

7. §

A módosítás célja, hogy ne fizessen tagi hozzájárulást a kőolaj szekció tagja a tüzelőolajat másodlagosan is felhasználni képes erőművekben a tüzelőolaj-rendszer időszakos karbantartása, a próbaüzem során történő felhasználás, illetve a kapcsolt hőenergia előállítása esetén.

8. §

A módosítással a Kt. tagi hozzájárulás visszaigénylésre jogosító felhasználási köre kerül bővítésre a légiforgalmat érintően kizárolag rendészeti célra felhasznált üzemanyag (kerozin) esetében, a légiforgalmi tevékenységet végző rendészeti szerv, a Készenléti Rendőrség Szövetséggel kapcsolatos jogi státuszának rendezése érdekében.

9. §

Felhatalmazó rendelkezések megalkotása az üzemanyag töltőállomások készenléti töltőállomássá minősítésének feltételeit és eljárási szabályait meghatározó kormányrendeletekhez, valamint a készenléti töltőállomások használatát energetikai ágazati esemény esetén elrendelő miniszteri rendelethez.

10. §

Szövegcserés módosító rendelkezések.

11. §

Szövegcserés kodifikációs hatályvesztés.

12. §

Hatályba léptető rendelkezés.

13. §

Jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes állami tulajdonban álló ingatlanoknak a Magyarországi Református Egyház részére történő tulajdonba adásáról szóló 2017. évi XXXI. törvény és az egyes vagyongazdálkodási kérdésekről, illetve egyes törvényeknek a jogrendszer koherenciájának erősítése érdekében történő módosításáról szóló 2021. évi CI. törvény módosításáról szóló 2025. évi CXXXIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A javaslat célja a Magyarországi Református Egyház és belső jogi személyei, illetve a Magyar Testgyakorlók Köre Budapest részére történt vagyonjuttatás szabályainak a gyakorlatban szükségessé vált pontosítása a hatékonyabb feladatellátás biztosítása érdekében.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS**1. §**

A módosítás lehetővé teszi, hogy az eredetileg a Magyarországi Református Egyház tulajdonába kerülő ingatlan a nagyobb helyismerettel rendelkező és a helyi szükségleteknek megfelelő, hatékonyabb feladatellátást megvalósítani képes Makó-Újvárosi Református Egyházközség tulajdonába kerülhessen.

2. §

Sarkalatossági záradék pontosítása az új 2/A. §-ra való tekintettel.

3. §

Gyakorlati jogalkalmazás során szükségessé vált technikai szövegpontosítások.

4. §

A Dunamelléki Református Egyházkörlet részére történt vagyonjuttatás szabályainak pontosítása, a hatékonyabb feladatellátás megvalósítása érdekében. A felelős vagyongazdálkodás a Magyarországi Református Egyház egyházi vagyongazdálkodást érintő belső szabályozói által biztosított.

5. §

A módosítás célja vagyonjuttatás biztosítása a Magyarországi Református Egyház hatékony egészségügyi feladatellátása érdekében. Az ingatlan már jelenleg is az – az Apáthy István Kórház jogutódjaként és az Egyház belső egyházi jogi személyeként működő – Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórháza kezelésében áll.

6. §

Szövegpontosítások a vagyonjuttatás hatékony megvalósíthatósága érdekében.

7. §

Hatályba léptető rendelkezés.

8. §

Sarkalatossági záradék.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a készenléti töltőállomások működéséről szóló 411/2025. (XII. 22.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A rendelet az ország működését biztosító felhasználó folyamatos kőolaj, kőolajtermék ellátásbiztonságára, valamint a készenléti töltőállomásokra vonatkozó részletes szabályokat tartalmazza.

Végső előterjesztői indokolás

a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel összefüggő egyes kormányrendeletek jogharmonizációs célú módosításáról szóló 412/2025. (XII. 22.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jogszabály célja a hulladékgyártásról szakterületet érintő európai uniós jogalkotáshoz kapcsolódó egyes jogharmonizációs feladatok megvalósítása.

A csomagolásról és a csomagolási hulladékról, az (EU) 2019/1020 rendelet és az (EU) 2019/904 irányelv módosításáról, valamint a 94/62/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. december 19-i (EU) 2025/40 európai parlamenti és tanácsi rendelet főszabály szerint 2026. augusztus 12-től felváltja a korábbi irányelvi szabályozást, teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az új európai uniós jogszabályban foglalt rendelkezések alapján szükséges a rendeleti szabályozás végrehajthatóságának biztosítása, amely a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel összefüggő jogszabályok módosításával valósulhat meg.

A hulladékszállításról, az 1257/2013/EU és az (EU) 2020/1056 rendelet módosításáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1157 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2026. május 21-től hatályon kívül helyezi a hulladék szállításról szóló 1013/2006/EK rendeletet. A módosítások elsősorban jogtechnikai jellegűek, a hatályos rendelkezések hivatkozásainak frissítését, valamint a szükséges pontosításokat tartalmazzák.

Végső előterjesztői indokolás

a rozsdaövezeti akcióterületek kijelöléséről és egyes akcióterületeken megvalósuló beruházásokra irányadó sajátos követelményekről szóló 619/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet módosításáról szóló 413/2025. (XII. 22.) Korm. rendelethez

Jelen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

A rozsdaövezeti akcióterületek kijelöléséről és egyes akcióterületeken megvalósuló beruházásokra irányadó sajátos követelményekről szóló 619/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet módosításával a támogatott projektek közül összesen négy akcióterület tekintetében kerül sor a beruházásokkal érintett ingatlanok rozsdaövezeti akcióterületté történő kijelölésére. A Kormány minden négy akcióterület esetében kikérte az érintett önkormányzatok véleményét, a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény 18. § (3) bekezdésével összhangban.

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a villamos energia rendszerhasználati díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló

10/2024. (XI. 14.) MEKH rendelet módosításáról szóló 20/2025. (XII. 22.) MEKH rendelethez

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 170. § (5) bekezdés 1. pontja felhatalmazza a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökét, hogy rendeletben állapítsa meg a villamos energia rendszerhasználati díjak alkalmazásának szabályait.

A Vet. és a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 2025. szeptember 1-jével hatályba lépett módosítása miatt a társasházi energiaközösségek esetében a villamos energia rendszerhasználati díjak elszámolásával összefüggő, új szabályok megalkotása vált szükségessé. A rendeletmódosítás ennek ellenére eleget tesz.

A Vet. 66/B. § (9) bekezdése alapján a társasházi energiaközösség két speciális módszer közül választhat a helyben termelt és elfogyasztott villamos energia elszámolásához kapcsolódóan, amennyiben az egyes módszerekhez szükséges (negyedórás mérési adatok rögzítésére képes) fogyasztásmérők biztosítottak.

Az egyik lehetőség a diszkontált forgalomarányos rendszerhasználati díjvisszatérítés. Ebben az esetben a társasház tagjai fogyasztásuk után továbbra is a megszokott módon fizetik meg a rendszerhasználati díjakat, ugyanakkor a helyben termelt és el is fogyasztott energia után számított díjösszegre a társasház utólagosan díjvisszatérítést kap.

A visszatéríthető összeget a helyben termelt és elfogyasztott energia, valamint a diszkontált forgalomarányos rendszerhasználati díjvisszatérítési mérték szorzata határozza meg. A visszatérítés összegét csökkenti, ha a tagoknak lejárt számlatartozása van. Az így visszatartott összeg a tartozás megfizetését követően fizethető ki.

A visszatérítés mennyiségi alapját a Vhr. 39/D. § (3) bekezdésében villamosenergia-termeléssel egyidejűleg elfogyasztott mennyiségek minősített energia képezi. Ezt a mennyiséget a társasház összekötő berendezéshez (Vet. 3. § 49. pontjában meghatározott belső vezetékhálózatához) csatlakoztatva üzemelő háztartási méretű kiserőmű fogyasztásmérője által betáplált és a társasház csatlakozási pontján keresztül a közeli elosztó hálózatba betáplált (helyben el nem fogyasztott) villamosenergia-mennyiség különböző alapján kell meghatározni, a mért adatok alapján minden egyes negyedórára külön-külön. Tehát ez a modell lehetővé teszi, hogy negyedórás mérési adatok rögzítésére nem képes (hagyományos) mérőkkel rendelkező felhasználók esetében is megvalósulhasson a negyedórás méréseken alapuló elszámolás.

A visszatérítés egységárát a forgalomarányos átviteli díj és a társasház belső hálózatára csatlakozó felhasználók által fizetett legalacsonyabb elosztói forgalmi díj egységárának nettó összegéből kell kiszámítani a Hivatal által meghatározott százalékos mérték alkalmazásával. Ezen százalékos érték – kiinduláskor – 99 százalék, amely a 2027. december 31. napig a hálózatba helyezett háztartási méretű kiserőmű esetében 120 hónapig változatlan.

Diszkontált forgalomarányos rendszerhasználati díjvisszatérítés módszer igénybevétele esetében a társasháznak az elosztói alapdíjat a társasház csatlakozási pontján keresztül a közeli elosztó hálózatba történő betáplálást mérő (Vhr. szerinti elszámolást segítő fogyasztásmérő) után meg kell fizetnie, egyebekben ezen mérő tekintetében rendszerhasználati díj elszámolása nem történik, annak funkciója a visszatérítés alapjául szolgáló villamosenergia-mennyiség meghatározása.

A másik elszámolási mód a Vet. 3. § 69b. pontjában meghatározott megosztási hozzárendelésen alapuló elszámolás, amelynek elengedhetetlen feltétele, hogy a megosztásban részt vevő felhasználók negyedórás mérési adatok rögzítésére alkalmas (pl. okos)mérővel rendelkezzenek. Ebben az esetben az adott negyedórában helyben

termelt és el is fogyasztott energia már egyénileg, a felhasználó tagok számlájában figyelembevételre kerül úgy, hogy a helyben termelt és elfogyasztott (társasházon belül megosztott) villamos energia mennyisége után forgalomarányos rendszerhasználati díjat nem kell fizetni.

A megfizetendő forgalomarányos rendszerhasználati díj összegét a felhasználó tag által adott negyedórában vételezett és ugyanazon negyedórában a helyben termelt, vele megosztott villamosenergia-mennyiségek különbözője alapján kell meghatározni, a mindenkor aktuális rendszerhasználati díjak alkalmazásával.

A megosztott mennyiség meghatározásának alapja az összekötő berendezésre (társasház belső hálózatára) táplált villamos energia, amelyet a társasházi energiaközösséggel megállapodás szerint kell a felhasználó tagok között megosztani. Az egyes tagokra osztott energia mennyisége nem haladhatja meg az adott tag fogyasztását. A villamosenergia-mennyiség meghatározása ebben az esetben is a negyedórás mérési adatokon alapul, a mérők adottságaira tekintettel ezzel modellezve a termelés és a fogyasztás egyidejűségét.

Ezen módszer esetében helyben elfogyasztott energiának az egyes tagokra osztott mennyiségek összege minősül. A rendelet egyértelműsíti, hogy a megosztásban nem vehető figyelembe az összekötő berendezésre tápláló rendszerhasználó vételezése (azaz a háztartási méretű kiserőmű mérője által mért vételezés). Ennek indoka, hogy ez esetben már termézszerűleg kezelve van a helyben fogyasztás figyelembevétele, hiszen a helyben fogyasztás fizikailag megtörténik a mérés helyét megelőzően. Ezen mérési pontok tekintetében tehát változás nincs, az így elfogyasztott villamos energia után eddig sem kellett rendszerhasználati díjat fizetni.

Mivel a Vet. 66/B. § (7) bekezdés b) pontjában is megfogalmazódik az az energetikapolitikai cél, hogy a háztartási méretű kiserőmű által termelt villamos energiát elsődlegesen a társasház közös fogyasztására, valamint a társasházi energiaközösséggel tagjainak fogyasztására használják fel, így mindenki elszámolás során – a jelen szabályozás bevezetésekor – figyelmen kívül kell hagyni azt a negyedórás időszakot, amelyben a helyben fogyasztás az összekötő berendezésre táplált mennyiség negyedét sem éri el.

A jogszabály indokolásának az Indokolások Tárában történő közzététele – a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján – szükséges.

Végső előterjesztői indokolás az energetikai szabályozási tesztkörnyezetről szóló 12/2025. (VII. 17.) MEKH rendelet módosításáról szóló 21/2025. (XII. 22.) MEKH rendelethez

A módosítás célja az energetikai szabályozási tesztkörnyezetről szóló 12/2025. (VII. 17.) MEKH rendelet (a továbbiakban: rendelet) törvényi rendelkezésekkel való összhangjának megteremtése új rendelkezések megalkotásával, valamint a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében szükségessé vált módosításoknak az elvégzése.

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény és a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény módosítása miatt változnak az innovátorral szemben a Hivatal által alkalmazható jogkövetkezmények, ezért módosítani szükséges a rendelet 9. alcímének vonatkozó rendelkezéseit is a koherencia érdekében. A törvénymódosítás érinti az innovátor adatszolgáltatási kötelezettségét is, amely kapcsán szükséges a tesztkörnyezet rendeletben technikai részletszabályt meghatározni.

A rendeletmódosítás alapján a kérelmező vonatkozásában a kérelem benyújtására rendelkezésre álló 90 napos időkeret átalakul: a módosítás 75 napos előzetes tájékoztatási szakasz vezeti be, amelyet 15 napos benyújtási időszak követ. A 75 napos közzétételi időszak növeli a jogalanyok számára a kiszámíthatóságot és az átláthatóságot, lehetővé teszi a felmerülő értelmezési kérdések előzetes, a kérelmek benyújtása előtti tisztázását. Ennek eredményeként az érintettek azonos ismeretek birtokában készíthetik el beadványait. A rendelet egyebekben technikai jellegű módosító rendelkezéseket tartalmaz.

A jogszabály indokolásának az Indokolások Tárában történő közzététele – a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján – szükséges.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága feladatkörét érintő rendeletek módosításáról szóló 14/2025. (XII. 22.) SZTFH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

1. A játékkaszinót, kártyatermet működtetők, távszerencsejátéknak nem minősülő fogadást, távszerencsejátékot és online kaszinójátékot szervezők részére a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény végrehajtásának, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 4/2021. (X. 21.) SZTFH rendelet módosítása

A játékkaszinót, kártyatermet működtetők, távszerencsejátéknak nem minősülő fogadást, távszerencsejátékot és online kaszinójátékot szervezők részére a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény végrehajtásának, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 4/2021. (X. 21.) SZTFH rendelet (a továbbiakban: Felügyeleti útmutató) módosítását a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (a továbbiakban: SZTFH) elnöke részére a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 77. § (3a) bekezdés i) pontja által a szolgáltatók által alkalmazandó, az ügyfél és a tényleges tulajdonos vonatkozásában a kiemelt közsereplői minőség megállapításával kapcsolatos kockázatkezelési rendszer kialakítására vonatkozó részletszabályok megalkotására adott felhatalmazás indokolja.

Erre figyelemmel szükségessé vált az SZTFH által felügyelt szolgáltatóknak szóló szektorális Felügyeleti útmutató felülvizsgálata, illetve módosítása a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni hatékonyabb fellépés érdekében.

A Pmt. 2025. január 1-jétől hatályos 9/A. § (1) bekezdése előírja, hogy a szolgáltató köteles olyan kockázatkezelési rendszert kialakítani és fenntartani, amely alapján képes annak folyamatos megállapítására, hogy az ügyfél vagy a tényleges tulajdonos kiemelt közsereplőnek, kiemelt közsereplő közelí hozzáartozójának vagy a kiemelt közsereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősül-e. E rendelkezéshez kapcsolódóan a Pmt. szintén 2025. január 1-jei hatállyal az SZTFH elnökének címzett új felhatalmazó rendelkezéssel bővült [Pmt. 77. § (3a) bekezdés i) pontja]. E felhatalmazó rendelkezés alapján a Felügyeleti útmutató módosításával sor kerül az ügyfél és a tényleges tulajdonos vonatkozásában a kiemelt közsereplői minőség megállapításával kapcsolatos kockázatkezelési rendszer kialakításának részletszabályai megállapítására, a Pmt. 9/A. § (1) bekezdésében meghatározott új kötelezettséghez kapcsolódóan.

A Pmt. 9/A. § (1) bekezdéséhez képest szektorális kiegészítő szabályként a tervezet előírja, hogy a szolgáltatók a kiemelt közsereplői minőség megállapításához gyakorlatilag bármilyen elérhető nyilvános, vagy egyéb, számukra elérhető adatbázist, internetes kereső által felhozott nyilvántartást, weboldalt, alkalmazást, elektronikus megoldást, vagy piaci szereplő által biztosított adatbázist alkalmazhatnak. Ugyanakkor a szolgáltatók elsősorban olyan adatbázis(ok)a)t szükséges használnia az ügyfél által tett kiemelt közsereplő nyilatkozat tartalmának igazoló ellenőrzése érdekében, amelyben található adatok, információk megbízhatók és naprakészek, tehát alkalmasak

annak megállapítására, hogy az ügyfél vagy a tényleges tulajdonos kiemelt közsereplőnek, kiemelt közsereplő közeli hozzátartozójának vagy a kiemelt közsereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősül-e.

A Módosítás célja, hogy az esetleges korrupcióból származó pénzösszegek felhasználását a szolgáltató detektálja, ami kockázatérzékenységi alapon indokolja, hogy bizonyos összeghatár alatt ne kelljen minden egyes kiemelt közsereplői nyilatkozat [azaz a Pmt. 9/A. § (1a) bekezdése szerinti nyilatkozat] igazoló ellenőrzését elvégezni. Egyes szerencsejáték szervezők esetében ugyanis ez több százezer ügyfelet érinthet. A szolgáltatók az ügyfelek által tett kiemelt közsereplői nyilatkozatok igazoló ellenőrzését kockázatérzékenységi alapon végzik el, azzal, hogy az egy naptári vagy játéknapon belül kétnyolc forintot elérő vagy meghaladó értékű pénzügyi műveletet végző ügyfelek esetében kötelesek elvégezni az igazoló ellenőrzést. A Módosítás meghatározza az igazoló ellenőrzés szolgáltató általi végrehajtásának elvárt határidejét: a 2 millió forintos értékhatár elérését követő 48 órán belül, illetve ha az értékhatár elérését követő napon a szervező nem tart nyitva akkor a következő nyitvatartási napon a nyitvatartási idő lejártáig (számos olyan szervező van ugyanis, amely nem tart nyitva folyamatosan).

A Módosítás új kötelezettséggel bírja elő az igazoló ellenőrzés érdekében megtett intézkedések (az igazoló ellenőrzés eszköze, időpontja és eredménye) utólag visszakereshető, intézkedésekkel elkülönített módon történő dokumentálását, továbbá meghatározza a kockázatkezelési rendszer vonatkozásában a belső szabályzat legfőbb tartalmi elemeit.

2. A felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló 5/2021. (X. 21.) SZTFH rendelet módosítása

A Módosítás a felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló 5/2021. (X. 21.) SZTFH rendelet (a továbbiakban: Játékosvédelmi rendelet) módosítása tekintetében a szerencsejáték-szervezők túlzásba vitt szerencsejáték ártalmaira, a szenvedélybetegség kialakulásának veszélyeire vonatkozó figyelmeztetési kötelezettségének végrehajtása tekintetében tartalmaz kivételeket a szervező által folytatott szponzorációs tevékenység egyes eseteire vonatkozóan, a figyelmeztetés kihelyezésének gyakorlati megvalósíthatósága alapján.

A Játékosvédelmi rendelet módosításának tárgya nem kifejezetten a szerencsejáték-szolgáltatás mint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás szabályozása. A Módosítás az információs társadalommal összefüggő szolgáltatási tevékenységre csak közvetetten van hatással, különös figyelemmel arra, hogy a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény jelenleg hatályos 29/I. § (1) bekezdése és 29/U. §-a rendelkezései alapján a szervezőnek a távserencsejáték- és online kaszinójáték szervezéshez használt honlapján fel kell tüntetnie a jelzett figyelmeztetéseket.

A Módosítás szerinti kiegészítés a Játékosvédelmi rendelet 1. § (1) bekezdése szerinti figyelmeztetés alkalmazása aloli mentesítések körét állapítja meg a szerencsejáték szervező azon tevékenységrére vonatkozóan, amely esetben szponzorként vagy szponzorációs tevékenységen együttműködő partnerekkel jelenik meg olyan módon, hogy kizárolag a szerencsejáték-szervező neve, illetve logója jelenik meg, vagy hangzik el. Mellőzhető továbbá a figyelmeztetés olyan promóciós termékek (pl. promóciós toll, ajándéktárgy, mez, bemelegítő ruházat) esetében is, amely a szervező nevét, illetve logóját vagy az általa szervezett szerencsejáték nevét, illetve logóját jeleníti meg, amely esetekben ugyanis fizikai korlátok miatt nem lehetséges vagy nem indokolt a Játékosvédelmi rendelet 1. § (1) bekezdése szerinti figyelmeztetések feltüntetése.

A Módosítás szerinti hatályon kívül helyező rendelkezés a szerencsejáték kereskedelmi kommunikációjával érintett rendezvények helyének és idejének SZTFH-hoz történő előzetes bejelentési kötelezettségéhez kapcsolódik. A Játékosvédelmi rendelet 1. § (1b) bekezdésére utaló kivételi szabály hatályon kívül helyezése lehetővé teszi, hogy az SZTFH a helyszínen szűrópróbaszerűen ellenőrizze a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó szabályok betartását azon rendezvények esetében is, amelyeken a szervező értelmezése szerint nem kell figyelmeztést kihelyezni.

3. A bírósági végrehajtás szervezetről szóló 6/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet módosítása

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 230. § (1) bekezdése alapján a végrehajtási szervezet feletti általános felügyeletet az SZTFH látja el. E körben – egyebek mellett – az SZTFH elnöke kapott felhatalmazást arra is, hogy az önálló bírósági végrehajtó állandóságát meghatározza.

A bírósági végrehajtás szervezetről szóló 6/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet 2. § (1) bekezdése alapján, az SZTFH elnöke a Magyar Bírósági Végrehajtó Kar Hivatali szervének javaslata alapján – ha az adott bíróság

illetékességi területén indult és befejezett végrehajtási ügyek száma indokoltá teszi – megszüntethet végrehajtó álláshelyet. Nem szüntethető meg önálló bírósági végrehajtó álláshely, ha

- a) az önálló bírósági végrehajtó álláshely betöltött, vagy
- b) a járásbíróság mellett a megszüntetést követően nem maradna önálló bírósági végrehajtó álláshely.

A Módosítás a bírósági végrehajtó álláshelyek racionalizálása és az ügyelosztási teher egységesítése érdekében két járásbíróság esetében egy-egy önálló bírósági végrehajtó álláshely megszüntetését tartalmazza.

Az álláshelyek módosítását minden esetben az adott bíróság illetékességi területén indult végrehajtási ügyek alacsony száma indokolja.

érintett járásbíróság	változás	a változást követően a végrehajtó álláshelyek száma	hatálybalépés időpontja
Pécsi Járásbíróság	1 megszűnik	4	2026. március 15.
Miskolci Járásbíróság	1 megszűnik	6	2026. április 1.

A Módosítás által érintett álláshelyeken az álláshely megszüntetése lehetséges, mivel korábban már megüresedett az álláshely, a szolgálatot az érintett álláshelyen állandó helyettes látja el, valamint minden esetben a járásbíróság mellett legalább egy további álláshely fennmarad.

4. A felszámolók névjegyzékéről szóló 14/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet módosítása

A Módosítás a felszámolók névjegyzékéről szóló 14/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet esetében a felszámolók névjegyzékbe történő felvételével összefüggő rendelkezés jogalkalmazást segítő pontosító módosításait tartalmazza.

5. A dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó engedélyezés és ellenőrzés egyes szabályairól szóló 18/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet módosítása

A dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó engedélyezés és ellenőrzés egyes szabályairól szóló 18/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet módosításának célja, hogy a fiatalkorúak dohányzásának visszasorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvénynek (a továbbiakban: Fdvtv.) – a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetéséről szóló 2024. évi LXXXII. törvénytelivel összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi LXXX. törvénnyel megállapított – 26. § i) pontja szerinti felhatalmazás alapján megállapítsa a dohánytermék-kiskereskedőkről vezetett, valamint az Fdvtv. 10. § (1) bekezdése szerinti, a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság gyakorlására külön feljogosított személyekről vezetett – közhitelesnek minősülő – nyilvántartások vezetésére vonatkozó szabályokat, valamint azok személyes adatnak nem minősülő adattartalmát.

A Módosítás alapján a dohánytermék-kiskereskedőkről vezetett nyilvántartás a dohánytermék-kiskereskedelmi engedélyezési eljárás során benyújtandó kérelemben foglalt adatokat, az Fdvtv. 10. § (1) bekezdése szerinti személyekről vezetett nyilvántartás pedig a kijelölési okiratban foglalt adatokat tartalmazza.

6. A dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó nyilvántartás-vezetési és adatszolgáltatási kötelezettségről, valamint a dohánygyártmányok árbejelentésének és árközöttételének részletes szabályairól szóló 22/2021. (XII. 28.) SZTFH rendelet módosítása

Az Fdvtv. 15/H. §-a alapján a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet végző személy a készletéről, illetve annak forgalmáról az SZTFH elnökének rendeleteiben meghatározottak szerint – személyes adatot nem tartalmazó adattartalommal – nyilvántartást vezet és adatot szolgáltat. Az SZTFH az Fdvtv. 15/J. § (1) bekezdése alapján a fenti adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett termékekkel – személyes adatot nem tartalmazó adattartalommal – közhitelesnek minősülő hatósági nyilvántartást vezet.

A dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó nyilvántartás-vezetési és adatszolgáltatási kötelezettségről, valamint a dohánygyártmányok árbejelentésének és árközöttételének részletes szabályairól szóló 22/2021. (XII. 28.) SZTFH rendelet [a továbbiakban: 22/2021. (XII. 28.) SZTFH rendelet] módosításának célja, hogy az Fdvtv.-nek – a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetéséről szóló 2024. évi

LXXXII. törvényvel összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi LXXX. törvényvel megállapított – 26. § i) pontja szerinti felhatalmazás alapján megállapítsa az Fdvtv. 15/H. §-a szerinti adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett termékek nyilvántartásának személyes adatnak nem minősülő adattartalmát.

A Módosítás alapján a nyilvántartás a 22/2021. (XII. 28.) SZTFH rendelet 3. melléklete szerinti bejelentésben foglalt adatokat tartalmazza.

7. A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó egyes sajátos építményekre vonatkozó építésügyi hatósági eljárások szabályairól szóló 12/2022. (I. 28.) SZTFH rendelet módosítása

Számos esetben előfordul, hogy a bányafelügyelet építésügyi hatósági engedélyéhez kötött sajátos építmény használatával felhagynak, azonban az építmény működőképes, vagy azzá tehető állapotban marad meg.

A Módosítás az ezen építmények használatbavételére határoz meg szabályokat, mivel nemzetgazdasági érdek, hogy a még hasznosítható, de korábban felhagyott sajátos építmények újra használatba vehetők legyenek, amellyel az új sajátos építmény megépítése elkerülhető.

A 12/2022. (I. 28.) SZTFH rendelet 3. melléklete sorolja fel a bányafelügyelet engedélye nélkül, bejelentés alapján végezhető építési tevékenységeket. E körbe tartozik – egyebek mellett –

- a szénhidrogén termelésben, továbbfeldolgozásban vagy továbbfelhasználásban használt technológiai építményi csővezeték és ezek tartozékainak a meglévő biztonsági övezeten belüli, többlet szolgalmi jogot vagy vezetékjogot nem igénylő azonos vagy alacsonyabb nyomásfokozatúra történő kiváltása, ha az engedélyezettel azonos vagy korszerűbb műszaki jellemzőkkel és paraméterekkel bír; valamint
- a szénhidrogén termelésben, továbbfeldolgozásban vagy továbbfelhasználásban, szállításban használt technológiai rendszeren történő felújítás, átalakítás, módosítás.

A Módosítás a föld alatti gáztárolás létesítményei tekintetében egészíti ki a fenti szabályozást tekintettel arra, hogy a gáztárolás létesítményei hasonlóak, sok esetben azonosak a szénhidrogén kitermelés létesítményeivel, illetve a gáztárolás is a kitárolási ciklusban kitermelésnek minősül.

8. A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet módosítása

A hatályos szabályozás alapján nem engedélyezhető nyílt területen a kutatás, ha a tervezett kutatási terület már megállapított kutatási terület vagy bányatelek alatt vagy felett helyezkedne el. A szabályozás az egymással konkuráló bányászati jogoszerzéseket zárja ki, viszont meglévő bányatelek esetében a bányatelek vertikális bővítését is akadályozza, ami ásványvagyon-gazdálkodási szempontból kontrapunktív.

A Módosítás ezt szünteti meg azzal, hogy kimondja, nyílt területen a bányafelügyelet a kutatást engedélyezheti a kérelmezett kutatási terület azon részére is, amely már megállapított kutatási területtel vagy bányatelekkel átfedésben lenne, továbbá már megállapított kutatási terület vagy bányatelek alatt vagy felett helyezkedne el, ha a kutatás meglévő bányatelek vertikális bővítésére irányul.

A bányafelügyelet 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 30. § (3) bekezdése alapján az ásványvagyon-gazdálkodási célokat szolgáló, a szénhidrogén kutatása és kitermelése során alkalmazott rétegresztést, gázbesajtolást, rétegenergia-pótlast, valamint a rétegresztési technológia és rétegenergia pótás céljából alkalmazott vízbesajtolást a szénhidrogének feltárására, kitermelésére készített műszaki üzemi terv jóváhagyása során engedélyezi. A 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendeletből – 2025. április 18-tól – kikerült az a rendelkezés, hogy a bányafelügyelet az ásványvagyon-gazdálkodási célokat szolgáló szénhidrogén kutatás és kitermelése során a műszaki üzemi terv jóváhagyása keretében – egyebek mellett – rétegsavazást is engedélyezhet. Erre figyelemmel a Módosítás a belső koherencia megeremtése érdekében a műszaki üzemi tervet jóváhagyó bányafelügyeleti határozat tartalmi elemeinek felsorolásából – a 30. § (2) bekezdés g) pontjából – is hatályon kívül helyezi a rétegsavazást.

A 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 30. § (3) bekezdése alapján a bányafelügyelet – egyebek mellett – a szénhidrogén kutatása során a feltárásra, kitermelési műszaki üzemi terv jóváhagyása során engedélyezi a fenti technológiákat. Ebből következően a hatályos szabályozás alapján csak a bányaüzemi kutatás során lehetne ezeket a technológiákat alkalmazni.

Mivel a nem hagyományos szénhidrogén-előfordulások kutatása során is szükség lehet rétegresztésre, hogy megállapítsák a fellett szénhidrogén előfordulás termeltethetősége fennáll-e, a Módosítás pontosítja, és kiegészíti a hatályos szabályozást azzal, hogy a kutatási műszaki üzemi terv – és így az azt jóváhagyó határozat – is tartalmazhat rétegresztést. A bányafelügyelet a kutatás során alkalmazott rétegresztést akkor engedélyezi, ha

- a) komplex értékelésre támaszkodó vizsgálatokkal bizonyított, hogy a mélyszinti injektálás, a mélyszinti besajtolás vagy a visszasajtolás más célra tartósan alkalmatlan földtani képződménybe történik, amely a szennyező anyagok továbbterjedése szempontjából zártnak tekinthető szénhidrogén tároló,
- b) a műveletből eredően a felszín alatti vízre vonatkozó minőségromlás veszélye kizárt,
- c) a művelet nem veszélyeztet a környezeti elemek – különösen a felszín alatti vizek – mennyiségi és minőségi viszonyait, valamint
- d) a b) és c) pontban foglaltak teljesülése a bányavállalkozó által folyamatosan ellenőrzött, és az ellenőrzés dokumentált.

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 22. § (14) bekezdése szabályozza a kutatási terület visszaadását. A bányavállalkozó a kutatási területet vagy annak egy részét a bányatelek-megállapítási kérelem, vagy geotermikus energia kutatására vonatkozó concesszió esetén a geotermikus védőidom kijelölési kérelem benyújtásáig visszaadhatja. A bányafelügyelet a terület-visszaadást akkor fogadja el, ha a visszaadásra bejelentett területen a bányakárokat megtérítették, továbbá a tájrendezési, a környezetvédelmi, a földvédelmi és talajvédelmi kötelezettségeket teljesítették. A visszaadott területen a határozat vélegessé válásának napján az adományozott kutatási joga megszűnik vagy a jogosult kutatási engedélye hatályát veszti.

Az eljárás kérelemre indul, azonban a hatályos szabályozásban a kérelemmel kapcsolatos rendelkezések nem szerepelnek, így nem rendezett, hogy a bányavállalkozó milyen tartalmú kérelmet nyújtson be. A Módosítás erre figyelemmel rendezi a kérelem tartalmát. A Módosítás ezzel párhuzamosan tartalmazza a bányafelügyelet engedélye alapján végzett geotermikus energia kutatás esetén történő bányavállalkozó általi kutatási területet visszaadási szabályait, utalva a fenti rendelkezésekre.

A bányafelügyeletnek a kijelölt védőidomot hatévente felül kell vizsgálnia. A hivatalból történő felülvizsgálati kötelezettség mellett azonban megjelenhet az a bányavállalkozói igény – főleg, ha a védőidom környezetében más termálvíz kitermelés nincs –, hogy a védőidom a bővítését kezdeményezze, mert további fogyasztó ellátása válna lehetséges, de a kijelölés alapján a kitermelésre engedélyezett termálvíz mennyisége nem elégseges.

A kijelölt védőidomból kitermelésre engedélyezett mennyiség a védőidom módosítása (kubatúra növelése) nélkül nem lehetséges. A védőidom bővítése viszont a hatályos szabályok alapján csak kutatási tevékenység alapján lehetséges, tekintettel arra, hogy a védőidomot a geotermikus kutatási engedély szerinti kutatási területen belül lehet kijelölni, és a kijelölést követően a kutatási terület megszűnik, a védőidom maga lesz a jogi határ. Hatósági engedély nélkül viszont a védőidomon kívül kutatási tevékenység nem végezhető.

A Módosítás rögzíti, hogy a védőidom bővítését célzó geotermikus kutatásra az általános szabályokat kell alkalmazni, tekintettel arra, hogy a geotermikus védőidom bővítése történhet meg, azonban ehhez ugyanolyan kutatási eredmények és vizsgálatok szükségesek, mint a védőidom kijelöléséhez.

A 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 15/B. §-a alapján a geotermikus védőidom határait a kijelölést követően a bányafelügyelet legalább hatévente – a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelettel összhangban – felülvizsgálja.

A geotermikus védőidom kijelöléséhez megalkotott vízföldtani modell a tényleges vízhasználat alapján a feltételezett állapothoz képest módosulhat. Előfordulhat, hogy a feltételezett vízhasználatok egymásra hatása nem a feltételezéseknek, illetve a számított modellnek megfelelően történnek.

A valós állapotok lehetővé tehetik, hogy a geotermikus védőidom kijelölésénél engedélyezett kitermelhető termálvíz mennyisége növelhető legyen, a geotermikus védőidom térbeli kiterjedésének növelése nélkül (ehhez a jelenlegi szabályozás alapján újabb geotermikus kutatás lenne szükséges). Erre tekintettel a Módosítás lehetővé teszi, hogy a geotermikus védőidom, a hivatalból történő felülvizsgálat mellett, kérelemre is felülvizsgálható és a kitermelésre engedélyezett termálvíz mennyisége tekintetében módosítható legyen. Erre az eljárásra az általános szabályokat megfelelően alkalmazni lehet, ezért külön eljárásrend megalkotására nincs szükség.

Az egyes gazdaságszabályozási tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLII. törvény – egyebek mellett – megteremtette a feltáró kutatás új jogintézményét. A törvénymódosítás a hazai ipar, valamint a bányászati feltárás és kitermelés támogatása érdekében előírta az állam számára, hogy a hazai ásványvagyon tekintetében olyan feltáró jellegű alaputatásokat végezzen, amelyekkel a hazai ásványkincs-előfordulásokra vonatkozó ismeretek növelhetők, ezzel biztosítva a piac számára a beruházások megkezdéséhez szükséges információkat.

A Módosítás a törvényi felhatalmazás alapján a feltáró kutatás részletszabályait teremti meg. A feltáró kutatás tartalmában, kivitelezésében a földtani kutatásnak felelhető meg, ezért indokolt a földtani kutatás szabályait alkalmazni rá, a feltáró kutatás sajtószolgálati tekintetében szükséges kivételekkel. Ilyen a kutatási terület mérete, biztosítva a nagyobb terüettel az állami kutatási célok jobb teljesíthetőségét, az összefoglaló földtani jelentés tartalma, tekintettel a kutatás részben eltérő céljaira a földtani kutatáshoz képest (pl. földtani kutatással ásványi nyersanyag nem kutatható), vagy a földtani szakértői ellenjegyzés eltérő szabálya (az állami földtani feladatokat ellátó szerv által végzett feltáró kutatás esetében szükségtelen az ellenjegyzés, figyelemmel a szervezeten belül rendelkezésre álló szakmai kompetenciára).

A föld alatti energiahordozó-tárolással, valamint a földgáz biztonsági készletezéssel összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi LXXXI. törvény a földgáz esetében kiegészítette, hidrogén esetében pedig megteremtette a föld alatti tárolás alapvető szabályait, a bányafelügyelet engedélyezési hatáskörét, és a föld alatti hidrogéntárolás tekintetében a bányafelügyeletet jelölte ki engedélyező hatóságként. Ezzel egyidejűleg az SZTFH elnöke felhatalmazást kapott arra, hogy a földgáz, illetve hidrogén tárolására alkalmas földtani szerkezetek kutatására, kiképzésére, tárolásra történő hasznosítására és bezárássára vonatkozó részletes szabályokat rendeletben megállapítása.

A Módosítás a törvényi felhatalmazás alapján a földgáz, illetve hidrogén földtani szerkezetben történő tárolásának részletszabályait teremti meg. A részletszabályok kiterjednek a földgáz, illetve hidrogén tárolással érintett földtani szerkezet és annak környezetének földtani leírására, a földtani szerkezet alapállapot-leírására, a tárolással érintett földtani szerkezet alkalmasságának igazolására.

A 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 29. § (2) bekezdése módosításának célja a feltárási műszaki üzemi terv tartalmának pontosítása, továbbá a kitermelés szabályozása tekintetében egyszerűsítés. Új szabály, hogy a műszaki üzemi terv a földgáztárolás esetében a földtani szerkezetben történő földgáz, illetve hidrogén tárolása során végzett megfigyelési és ellenőrzési tevékenység részletes műszaki leírását, azaz a monitoring tervet is kell, hogy tartalmazza. A monitoring (illetve monitoring terv) a földtani szerkezetben történő földgáz, illetve hidrogén tárolásának biztonságát garantálja, ugyanis a monitoring során észlelt rendellenességek esetén azonnali beavatkozásra nyílik lehetőség, továbbá a folyamatos ellenőrzés a nem kívánt események megelőzését is szolgálja.

A fentiekhez kapcsolódva a Módosítás kiegészíti a 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendeletet a mezőfejlesztés fogalmával. A Bt. 49. § 9. pontja alapján a „Feltárás” az ásványi nyersanyag kitermelésének megkezdésére irányuló bányászati tevékenység, ami a szénhidrogén-bányászatban és a geotermikus energiahordozó hasznosításában a mező fejlesztése. A mezőfejlesztésre a 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendeletben nincs fogalom, ami megnehezíti a jogalkalmazást. A kiegészítés ezt a hiányt pótolja.

A hatályos szabályozás alapján, ha más nyomvonala létesítmény üzemzavarának elhárítása szükséges, az üzemzavarral érintett nyomvonala létesítmény üzemeltetője az egységes elektronikus közműnyilvántartás adatai alapján meggyőződik, hogy az üzemzavar elhárítás érint-e keresztezett létesítményt.

Az üzemzavarral érintett nyomvonala létesítmény üzemeltetője érintettség esetén az üzemzavar-elhárítás megkezdése előtt a keresztezett létesítmény üzemeltetőjével a tervezett munkálatokról és azok helyéről egyeztet. Az üzemzavar-elhárítás minél gyorsabb beavatkozást igényel, azonban ez a kényszer sem adhat felmentést a más, nyomvonala létesítmény kijelölése, a gépi földmunkavégzés tiltott övezetének kijelölése tekintetében – azaz gépi földmunkát a keresztezett létesítmény feltárasához szükséges szilárd burkolatú út felbontása kivételével, a létesítmény szélső alkotótól számított 1-1 méteres övezeten belül végezni nem lehet.

Az üzemzavar-elhárítás során történt gázvezeték-rongálások száma indokolatlanul magas, amelyet döntően a más nyomvonala létesítmény tekintetében történő kijelölések hiánya okoz. A Módosítás célja ezen rongálások számának csökkentése.

A Bt. 22/A. § (4) és (5) bekezdése szerinti kutatás speciális szénhidrogénkutatás, mert a bányafelügyelet engedélyével végezhető. Tekintettel arra, hogy a 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 5. §-ának rendelkezései szénhidrogén ásványi nyersanyagra nem vonatkoznak, szükséges a kivételi szabály megalkotása a bányafelügyeleti engedély alapján gyakorolt szénhidrogénkutatás tekintetében.

A Bt. 3. § (2) bekezdésének és 8. § (1) bekezdés b) pontjának hatályon kívül helyezésével megszűnt a kőolaj, a kőolajtermék, továbbá – a földgáz kivételével – az egyéb szénhidrogén-gáz szállítóvezetékek létesítésére és üzemben tartására vonatkozó koncessziós kötelezettség. Erre figyelemmel a hatályos szabályozásban szereplő, a szénhidrogén-szállítóvezeték építése, valamint bővítése tekintetében a szénhidrogén szállítására vonatkozó jogosultság igazolási kötelezettség megszűnt, ezért a Módosítás hatályon kívül helyezi a 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 21. § (2) bekezdését.

A föld alatti gáztárolásra megállapítandó bányatelek tekintetében az előterjesztés 25/A. §-ában találhatók a részletszabályok, ezért a 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 25. § (3) bekezdés f) pontjában lévő szabályozást hatályon kívül helyezi a Módosítás.

9. A polgári felhasználású robbanóanyagok forgalmazásáról és felügyeletéről szóló 28/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet módosítása

A közhitelességről és a közhites nyilvántartások egységes vezetéséről szóló 2024. évi LXXXII. törvénytelivel összefüggő törvények módosításáról szóló 2025. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezi 2026. január 1-től a Bt. 44. § (2a) bekezdéséből a felelős személy nevét és lakcímét szövegrészt. Erre tekintettel szükséges a kodifikációs pontosítás a 28/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet tekintetében.

10. A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségekkel összefüggő egyes nyilvántartási és akkreditálási feladataihoz kapcsolódó eljárásainak igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 5/2024. (VI. 14.) SZTFH rendelet módosítása

A Módosítás megállapítja az ESG tanúsítónak a Tanúsítók Névjegyzékébe történő felvételére irányuló eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét.

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az útdíjszolgáltatási gazdasági társaság, az útdíjszedő, az útdíjellenőrzés-támogatói feladatok ellátására kijelölt szervezet és az egyetemes útdíjszolgáltató által a használatidíj-rendszer és az útdíjrendszer üzemeltetése és fejlesztése érdekében igénybe vehető közreműködő kijelöléséről szóló 39/2025. (XII. 22.) ÉKM rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A rendelet a használatidíj-rendszerben és az útdíjrendszerben ellátott közfeladatok biztosításáról és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi LVI. törvény felhatalmazása alapján kijelöli az útdíjszolgáltatási gazdasági társaság, az útdíjszedő, az útdíjellenőrzés-támogatói feladatok ellátására kijelölt szervezet, és az egyetemes útdíjszolgáltató által a használatidíj-rendszer és az útdíjrendszer üzemeltetése és fejlesztése érdekében igénybe vehető közreműködőt.

Végső előterjesztői indokolás

az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátás, a közforgalmú menetrendkészítés és egységes egyeztetési eljárás részletes szabályairól szóló 40/2025. (XII. 22.) ÉKM rendelethez

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A rendelet célja, hogy a mai kor igényeihez igazodóan szabályozza a közforgalmú közösségi közlekedésben alkalmazandó menetrendek elkészítésének folyamatát. A rendelet rendelkezésekét tartalmaz továbbá a személyszállítási közszolgáltatási alapellátásnak a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvényben meghatározott szintje teljesítésének részletes feltételeiről.

Alapelve a vasúti menetrend prioritása, amelyhez az autóbuszos és vízi közszolgáltatási menetrendnek és menetrendi hálózatnak alkalmazkodnia és kapcsolódnia kell. A szolgáltatások közötti integráció fejlesztése, az alágazati menetrendek összehangolása, a szabályozás egységesítése által az új szabályozás a társadalom alapvető igényeire reflektál. A rendelet által bevezetett szabályozás összességében a közszolgáltatás-szervezés hatékonyságát fokozza, továbbá egyértelmű feladat- és felelősséglehatárolást tartalmaz a megrendelő, annak közreműködő szervezete, illetve a közszolgáltató társaságok között.

A rendelet tartalmazza a menetrend kialakításának egyeztetési folyamatát, az egyeztetés lefolytatására vonatkozó szabályokat, valamint a lefolytatott egyeztetési eljárás eredményeként szükséges intézkedéseket. Ennek eredményeként egy, a korábbinál rugalmasabb és átlátható rendszere alakul ki a menetrendek tervezésének, elfogadásának és módosításának.

Végső előterjesztői indokolás

a magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet, valamint a légijárművek és légijármű komponensek karbantartásának személyi jogosításairól és képzési követelményeiről szóló 13/2012. (III. 6.) NFM rendelet módosításáról szóló 42/2025. (XII. 22.) ÉKM rendelethez

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A módosítások a személyi jogosítások, valamint képzések teljesítésének egyszerűsítését célozzák, egyidejűleg biztosítva a nemzeti szabályozás uniós szabályozásnak való megfelelését, különös tekintettel a légijárművek és légijármű-komponensek karbantartásában közreműködő személyek jogosítására és képzési követelményeire. A szabályozás célja a nemzeti előírások uniós joggal, különösen az (EU) 1321/2014 bizottsági rendelettel való összhangjának biztosítása, valamint az iparági gyakorlat alapján indokolttá vált, a hatósági eljárások egyszerűsítését és gyorsítását elősegítő jogtechnikai és tartalmi módosítások bevezetése.

A jogszabály emellett számos, a hatósági jogalkalmazás során felmerült jogtechnikai pontossítást is tartalmaz, amelyek célja az eljárások zökkenőmentesebb lefolytatása, a gyakorlatban alkalmazott értelmezések és folyamatok jogszabályi szintű rögzítése. Ezek a módosítások hozzájárulnak a jogbiztonság erősítéséhez, valamint a szabályozás koherenciájának és áttekinthetőségének javításához.

Végső előterjesztői indokolás

az igazságügyi szakértők szakmai továbbképzéséről szóló 17/2025. (XII. 22.) IM rendelethez

A tervezethet fűzött indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (1) bekezdése és (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A tervezet meghatározza az igazságügyi szakértők számára szervezett szakmai továbbképzések feltételrendszerét biztosító új szabályozást. A tervezet meghatározza a képzésekre történő jelentkezések benyújtására, a regisztrációra, a halasztási lehetőségekre, valamint a képzési kötelezettség kreditpontokkal való elismerésére vonatkozó szabályokat. A tervezet rendelkezik továbbá a szakmai kamara, illetve az igazságügyi szakterületnek megfelelő képzési, továbbképzési területen jogszabályi felhatalmazással rendelkező szervezet vagy szerv által szervezett oktatás, továbbképzés, illetve szakmai rendezvény továbbképzési kötelezettség teljesítésébe való beszámításáról. Rögzíti továbbá a tervezet a továbbképzések díjának mértékét, valamint a továbbképzési kötelezettség teljesítéséről szóló tanúsítványok kiállítására vonatkozó előírásokat.